

เอกสารรายงานผลการจัดกิจกรรม Workshop กระทรวงมหาดไทย
ร่วมกับสหประชาชาติประจำประเทศไทย
“๗๗ จังหวัด ๑๗ เป้าหมายการพัฒนา เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน”

วันศุกร์ที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕

ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร

กองการต่างประเทศ สป.

๑. บทสรุปผู้บริหาร

๑.๑ พิธีเปิดกิจกรรม

ถ้อยแถลง นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ผมรู้สึกเป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสในการมายังสำนักงานสหประชาชาติประจำประเทศไทยพร้อมกับท่านผู้ที่มีใจรักในการที่จะ “Change for Good” เพื่อให้คุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชนคนไทยของเราได้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบบมีส่วนร่วม ผมและผู้ว่าราชการจังหวัด ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศได้เคยมาที่นี่ พร้อมกับมาลงนามประกาศเจตนารมณ์ที่พวกเราจะมุ่งมั่นช่วยกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ให้กับพี่น้องประชาชนและประเทศชาติของเรา รวมทั้งโลกที่มีเพียงใบเดียวของพวกเรา วันนี้เป็นนิมิตหมายอันดีที่เรา มี ๗๗ จังหวัด กับ ๑๗ เป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ จะเป็นเป้าหมายที่พวกเรา จะช่วยกันขับเคลื่อนให้ครบทั้งประเทศ เพราะวันนี้ Ms. Gita Sabharwal ได้เชิญชวนให้กรุงเทพมหานครเข้ามา เป็นหนึ่งในพันธมิตรที่ดีของโลก ถ้าหากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด คือ ๗๖+๑ จังหวัด นายอำเภอ ๘๗๘ อำเภอ มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ในฐานะข้าราชการที่ดีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ช่วยกันขับเคลื่อน ผลักดัน และสนองแนวพระราชโบายของพระองค์ท่าน ด้วยการแก้ไขในสิ่งผิด น้อมนำเอาหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาสร้าง มาดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีความสุข ประเทศชาติมีความมั่นคงอย่างยั่งยืน ซึ่งมีนัยยะส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับโลกใบเดียวของเราก็จะเป็นโลกที่มีความสงบสวยงาม เป็นที่อยู่อาศัยของ สิ่งมีชีวิตทุกชนิดได้อย่างยาวนาน ยั่งยืน

ผมอยากจะเรียนว่า ทำไมจึงมั่นใจว่าผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานคร และนายอำเภอ ๘๗๘ อำเภอ จะสามารถขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ ข้อ สำเร็จได้อย่างแน่นอน เพราะหากเราทำในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อประชาชน พี่น้องประชาชนพร้อมที่จะร่วมขบวนไปกับพวกเราด้วย สิ่งที่ถูกต้องที่เราพูดถึง ประการที่ ๑ พวกเราทุกคนต้องมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่มุ่งมั่น มีความแน่วแน่ที่จะให้มี Change for good เกิดขึ้น ประการที่ ๒ พวกเราทุกคนจะทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะส่วน ร่วมที่ว่านี้มาจาก ๗ ภาคีเครือข่าย ไม่ใช่เราทำเพียงลำพัง เรามีสิ่งที่ดี คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่เรากลุ่มใจในฐานะต้นทางของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs ทั้ง ๑๗ ข้อ และเรามีพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการที่จะทรงสืบสาน รักษา และต่อยอด แนวพระราชปณิธานแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาจักรภูมิ เรามีหน้าในการที่จะไปร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา และช่วยเหลือกัน ที่จะทำให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้ หรือเรียกว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน”

กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศในการประชุมหัวหน้าสำนักงานจังหวัด – ผู้ว่าราชการจังหวัดผ่านระบบ ออนไลน์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ว่าเป้าหมายของการมีหมู่บ้านยั่งยืน หรือ Sustainable Village เราจะเลือกหมู่บ้านมาจากหมู่บ้านที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่แย่ที่สุด ตำบลละ ๑ หมู่บ้าน ให้เป็นหมู่บ้านที่ได้รับการยกย่องให้เป็นหมู่บ้านพัฒนาที่ยั่งยืน โดยได้รับพระราชทานนามจากพระเจ้าลูกเธอพระองค์เจ้าสิริวิมลฉวี นารีรัตนราชกัญญา เมื่อเรามีแนวทางของในหลวงในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ประชาชนแล้ว เป็นการดีที่จะรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ความรัก ความสามัคคีจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการลดภาวะโลกร้อนก็จะสำเร็จความมั่นคง ทางอาหาร จะเกิดขึ้น การทิ้งถิ่นฐานบ้านเรือนอพยพมาอยู่ในเมืองใหญ่จะลดลง

โครงการนายอำเภอนำร่องเพื่อการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ต้องฝากให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดรณรงค์และส่งเสริมให้กำลังใจให้นายอำเภอ ให้เป็นนายกรัฐมนตรีของอำเภอเพื่อบูรณาการขับเคลื่อนกับทุก กระทรวงทบวง กรม และอีก ๖ ภาคีเครือข่าย เป้าหมายของการจัดการขยะเปียกในครัวเรือน ซึ่งเป็น ๖๐% ของขยะในชีวิตประจำวัน ด้วยการจัดทำถังขยะเปียกเพื่อลดโลกร้อน อย่างน้อย ๒๔ ล้านครัวเรือนใกล้จะสำเร็จ แล้ว เป้าหมายสิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เป้าหมายสร้างความมั่นคงทางอาหาร อาหารปลอดภัย เสริมสร้าง

ภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ล้วนเป็นเครื่องยืนยันอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมว่าท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้ง ๗๖ จังหวัด ให้ความเคารพต่อคำมั่นสัญญาที่เราได้มาประกาศไว้ ณ ที่นี้

เรามา ณ ที่นี้ พร้อมกับความภาคภูมิใจว่าหลังจากวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ เราได้กลับไปทำตามคำมั่นสัญญาจนประสบความสำเร็จพอสมควร และวันนี้เรามาครั้งนี้เพื่อน้อมนำแนวคิด สิ่งที่ดี ๆ ที่จะเกิดขึ้นตลอดทั้งวันนำไปดำเนินการโดยทันที และขอเชิญ Ms. Gita Sabharwal และผู้บริหารองค์การสหประชาชาติได้โปรดไปเยี่ยมในทุกอำเภอ ๘๗๘ อำเภอ ทุกจังหวัด ๗๖ จังหวัด เพื่อไปเห็นด้วยตาตัวเองว่า สิ่งที่ผมมาบอกกล่าวในเวลานี้นั้น เป็นเรื่องจริง

ถ้อยแถลง ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ นายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทย

ในนามของนายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทยขอขอบคุณ Ms. Gita Sabharwal และทีมงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย ที่จัด Workshop ให้พวกเราในวันนี้ จากคำมั่นสัญญาที่ทุกคนได้ลงนามเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา ถือเป็นคำมั่นสัญญาที่สำคัญไม่ใช่แค่ทุกท่านที่จะร่วมกันพัฒนาประเทศไทยให้ยั่งยืนวันนี้สิ่งสำคัญของคำมั่นสัญญาที่เราจะร่วมกันขับเคลื่อนใน ๖ หัวข้อที่จะได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ดังนี้

หัวข้อที่ ๑ คือ SDG ประเด็น No poverty นั่นคือในการแก้ปัญหาความยากจน สิ่งแรกที่ต้องมีคือความมั่นคงทางอาหาร กระทรวงมหาดไทยและสมาคมแม่บ้านมหาดไทยได้น้อมนำพระราชดำริของพระชนกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในเรื่องการปลูกผักสวนครัว ในโครงการ “บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง” ในปัจจุบันมีมากกว่า ๑๐ ล้านครัวเรือน ใน ๑ ปี จะสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายได้มากกว่า ๒๕๐,๐๐๐ ล้านบาท เมื่อลดรายจ่ายได้ ก็จะนำเงินส่วนนี้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตภายในครัวเรือนได้

หัวข้อที่ ๒ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในจังหวัดของเรา ซึ่งถ้าคนในจังหวัดเราอยู่ดีมีความสุข มีความเจริญ มั่นคงยั่งยืนในพื้นที่ มีการงาน มีการศึกษา เราก็จะไม่ต้องย้ายถิ่นฐาน

หัวข้อที่ ๓ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จะทำอย่างไรให้พื้นที่ในจังหวัดของท่านเป็นพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวสีเขียว เรื่องของสิ่งแวดล้อม เรื่องของวัฒนธรรม ถ้าจังหวัดเราเป็นพื้นที่ที่สามารถมีคนมาเที่ยว ก็จะมีรายได้เข้าสู่จังหวัด คนในจังหวัดมีงานทำ คนในจังหวัดจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี

หัวข้อที่ ๔ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ ปัจจุบันโลกของเราเราต้องเผชิญกับภัยพิบัติต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะภัยพิบัติจากธรรมชาติ จากเชื้อโรคที่เราอยู่ในวิกฤตที่เพิ่งคลี่คลายคือโควิด-๑๙ เราต้องร่วมมือกันป้องกันและสร้างความมั่นคงในเรื่องของการป้องกันภัยพิบัติในพื้นที่ของเรา

หัวข้อ ๕ เป็นเรื่องของ BCG เป็นเรื่องของการจัดการน้ำ เป็นเรื่องของการบริหารจัดการเกษตรกรรม เป็นเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องของการทำอุตสาหกรรมให้มิตรกับสิ่งแวดล้อมให้สามารถมั่นคงและยั่งยืนอยู่ได้

หัวข้อที่ ๖ เป็นหัวข้อการนำแนวคิดด้านนวัตกรรมไปแลกเปลี่ยนในด้านต่างๆ ซึ่งเราสามารถนำตัวอย่างการพัฒนาในด้านอื่น ๆ มาใช้ได้

ถ้อยแถลง Ms. Gita Sabharwal ผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย

วันนี้มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งในการหารือในหัวข้อประเทศไทยที่ยั่งยืน ถือเป็นครั้งแรกที่ได้มาร่วมหารือว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถเชื่อมโยงหรือปรับใช้กับแผนพัฒนาระดับจังหวัดได้อย่างไร โดยเน้นเรื่องระบบอาหาร การจัดการขยะ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การหมุนเวียนและการบรรเทาสาธารณภัย ถือเป็นโอกาสที่ดีในการเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และในระดับเทศบาล ในการเพิ่มศักยภาพการดำเนินการ ตามที่นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เรียกว่า “Change for good” และ ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ ในฐานะนายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทยและผู้ริเริ่มพลังงานทดแทนในประเทศไทย ท่านถือเป็นแรงบันดาลใจในความมุ่งมั่นในการใช้พลังงานเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและแนวทางการปรับให้เข้ากับบ้านเรือนในรูปแบบหลังคาโซลาร์เซลล์

ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ลงนามในการประกาศเจตนารมณ์กับสหประชาชาติประจำประเทศไทยเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ หน้าที่ในตอนนี้เป็นคือการดำเนินการตามเจตนารมณ์และการกำกับรับผิดชอบงาน การพึ่งพาตนเองได้ ก้าวไปสู่การปฏิรูประบบสีเขียวที่ต้องอาศัยความร่วมมือและการนำร่องร่วมกันในระดับจังหวัด อีกด้านของการพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาแผนบรรเทาภัยพิบัติตาม ๓ ข้อ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ ๑.การขจัดความยากจน ๒.การปฏิบัติการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ ๓.เมืองที่ยั่งยืน หากท้องถิ่นพัฒนาแผนได้ครบ จะถือเป็นชัยชนะที่สำคัญของประเทศไทย และองค์การสหประชาชาติในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกท่านมีบทบาทในการนำทีม

เพื่อการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดของท่านเอง ผ่านความร่วมมือ ซึ่งมีกระทรวงมหาดไทย สถาปนากการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และองค์การสหประชาชาติทำงานร่วมกัน เพื่อเป็นต้นแบบให้ประเทศอื่นๆ ในการนำ SDGs ไปปฏิบัติในพื้นที่

ถ้อยแถลง Ms. Armida Salsiah Alisjahbana รองเลขาธิการองค์การสหประชาชาติและเลขาธิการบริหารคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติประจำเอเชียแปซิฟิก

การประชุมเชิงปฏิบัติการในวันนี้เป็นโอกาสอันดี สำหรับทุกท่านในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มุมมอง และประสบการณ์ในการพิจารณาการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ขอใช้โอกาสนี้เพื่อเน้นบางประเด็นสำคัญ ดังนี้ ประการแรก เพื่อให้การดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนก้าวหน้า และประสบความสำเร็จ นั้น การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับนโยบาย แผนงาน และงบประมาณระดับต่าง ๆ ประการที่สอง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบางประเด็นมีลักษณะที่ต้องอาศัยการทำงานข้ามพรมแดน และบางครั้งอาจมากกว่าแค่พรมแดนระหว่างจังหวัดหรือแม้แต่พรมแดนระหว่างประเทศ ประการที่สาม ความสำคัญของแนวทางแบบองค์รวมเพื่อยกระดับการดำเนินงานตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๗๓ สิ่งสำคัญคือต้องแน่ใจว่าการดำเนินงานจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด รวมถึงภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคอื่น ๆ

๑.๒ การอภิปรายกลุ่ม : เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย ความสมดุลระหว่างมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และการดำเนินการเร่งด่วน จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดเพื่อร่วมสร้างอนาคตที่ยั่งยืน

สาระสำคัญของวิทัศน์: การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเริ่มจากคน SDGs เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วยให้ผู้คนหันมาใส่ใจกับเสียงรบกวนจากสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการสร้างความยั่งยืนให้กับโลกของเรา กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเริ่มที่คน เพราะคนคือผู้สร้างและคนรับผลประโยชน์ ตามมิติการพัฒนา ๕ มิติ

Planet: เราจะทำอย่างไรให้โลกของเรายั่งยืนมากขึ้น มนุษย์กับธรรมชาติเป็นสิ่งเดียวกัน เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ หล่อเลี้ยงเราอยู่ได้ ถ้าไม่ช่วยกันดูแลธรรมชาติ คนที่จะได้รับผลกระทบก็คือเรา ครอบครัว

Prosperity: ความมั่งคั่ง ความมั่งคั่งในอนาคต คือเราต้องมีจิตใจที่ช่วยเหลือกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จะจนหรือรวย ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของโลกเรา ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้

People: มนุษยชน เราต้องช่วยกัน สร้างสังคมที่มีความไว้วางใจกัน แต่สุดท้าย ก็ต้องสร้างสมดุลให้สังคม เราต้องช่วยดูแลร่วมมือกันในเรื่องความร่วมมือร่วมใจกัน

Peace: หรือสันติภาพ ต้องมีความยุติธรรม ที่ เราต้องการเสรีภาพ เราต้องสร้างความยุติธรรม และกฎหมายต้องยุติธรรม นั่นคือสันติภาพและความยุติธรรม เป็นไปได้อย่างแน่นอน

Partnership: หุ่นส่วนการพัฒนา เราต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาของโลกนี้

นายธมน เล็กปริชากุล เจ้าหน้าที่ด้านข้อมูลและการรายงานผล (United Nations Resident Coordinator: UNRCO): SDGs คือกลไกที่นักวิชาการจากทั่วโลกมาร่วมกันคิดและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาโลก โดยองค์การสหประชาชาติไม่ได้เป็นเจ้าของ SDGs รัฐบาลไทยไม่ได้เป็นเจ้าของ SDGs แต่ทุกคนเป็นเจ้าของเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนา เป้าหมายหลัก SDGs โดยรวมแล้วมี ๑๗ เป้าหมายหลัก และมีเป้าหมายย่อยหรือเป้าหมายย่อย ๑๖๙ เป้าหมาย และมีตัวชี้วัดทั้งหมด ๒๔๗ ตัวชี้วัด

ข้อมูลที่พร้อมกับความก้าวหน้าในประเทศไทย เป้าหมายหลักคือความก้าวหน้าเป็นส่วนใหญ่ ทำได้ดี ประเทศไทยทำได้ดีทั้งเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม ยกเว้นเป้าหมายที่ ๒ เรื่องการจัดความหิวโหย ซึ่งขณะนี้อยู่ในระดับถดถอย ปัญหาสำคัญคือมีเด็กที่มีปัญหาผอมแห้งก่อนวัยอันควร

อีกประเด็นคือประเด็นเรื่อง Climate Action ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการลดภาวะโลกร้อน ในอัตราที่ลดลงเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นถ้าปล่อยไว้อย่างนี้ เราจะไม่บรรลุเป้าหมายทั้งหมดนี้ ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ และตอนนี้ผลกระทบก็รุนแรงขึ้น เราจะเห็นว่าเกาหลีน้ำท่วม โชคดีจริงๆ ที่เหตุการณ์เหล่านี้ไม่เกิดในเมืองไทย สิ่งหนึ่งที่ยังถดถอยคือเป้าหมาย ๑๖ เรื่องธรรมาภิบาล ในเรื่องนี้มีความถดถอย มี ๓ อย่างด้วยกัน

ดร.ปิยนิตย์ โอนพรัตน์วิบูล ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและประเมินผลการพัฒนา สศช. : แนวคิดแผนฯ ฉบับที่ ๑๓ มีเบื้องหลังอยู่ ๓ แนวคิด คือ ๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒) Resilient ที่ สศช. ให้คำนิยามว่า “ล้มแล้ว ลุกไว” ๓) หลักการ SDGs นั่นคือการพัฒนาที่ยั่งยืน ๑๓ เป็นไปในทิศทางเดียวกับ SDGs

กลไกการขับเคลื่อนแผนฯ ๑๓ ก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อน SDGs เช่นกัน คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับกลไกการขับเคลื่อน ได้แก่ “คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” (กพย.) ภารกิจครอบคลุมทั้งเรื่อง ของนโยบาย การส่งเสริม สนับสนุน และติดตามการกำกับดูแล การเจรจาระหว่างประเทศแล้วก็มี การติดตาม ประเมินผล SDG ด้วย

การขับเคลื่อนและติดตามการพัฒนาพื้นที่ แน่นอนว่าในระดับพื้นที่ซึ่งเป็นสิ่งที่หลายท่านอยู่ในพื้นที่ก็ต้อง สร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน การขับเคลื่อนก็จะมีผลการประเมินผล การพัฒนาในด้านต่างๆ ด้วย แล้วก็มีรายงานความคืบหน้าซึ่งทั้งหมดเราจะอยู่บนพื้นฐานของคำว่า Plan Do Check Act คือ วางแผน แล้วลงมือทำ แล้วดูว่าเป็นไปตามที่ต้องการหรือไม่แล้วมีการปรับปรุง วงจรนี้จะใช้ในการขับเคลื่อนการทำงานการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs จะมีคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ ที่กำกับดูแล ในเรื่องของพัฒนาอย่างยั่งยืนและในพื้นที่ร่วมกับส่วนราชการระดับจังหวัดและสถานศึกษาด้วย

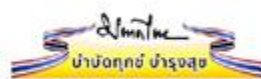
นางสาวนฤดี จันทสิงห์ นักวิเคราะห์โครงการ (UN Women): วันนี้จะอธิบายว่าทำไมเรื่องเพศจึงสำคัญ และทำไมเราถึงพูดถึงเรื่องเพศ ซึ่งอยู่ใน SDGs เป้าหมายหลักที่ ๕ แต่ในทางปฏิบัติไม่ใช่เป้าหมายหลักที่ ๕ เป้าหมายเดียว ที่ต้องไปให้ถึงเป้าหมายจะอยู่ในทุกๆ เป้าหมายหลัก ที่เน้นสร้างเสริมสุขภาวะระหว่างเพศ และเพิ่มพลังของผู้หญิงเป็นหลัก ในแง่ของสิทธิมนุษยชน ประเด็นที่เรากำลังโฟกัสอยู่ตอนนี้คือการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้หญิง เพราะปกติคุณก็พูดถึงเรื่องนี้อยู่แล้ว การที่ผู้หญิงฟังในบางเรื่องในบางบทยอาจเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาและยังเป็นกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่ม ตอนนี้เราคิดว่าการเพิ่มการมีส่วนร่วมและเพิ่มศักยภาพความเป็นผู้นำของผู้หญิงเป็นสิ่งสำคัญ มีการยุติความรุนแรงของผู้หญิงแล้วให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและเสริมสร้างสันติภาพในกระบวนการสุดท้ายอย่างมั่นคงและเพิ่มศักยภาพ ความเท่าเทียมระหว่างเพศคือเป้าหมาย ปัจจัยสำคัญคือศูนย์กลางของการพัฒนาและเป็นแผนพัฒนาและการพัฒนากฎหมาย คือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs เอาเรื่องความเท่าเทียมทางเพศเป็นตัวขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

นางสาวพรนิภา ศรีวิภาพัฒนา ผู้ช่วยวิจัยจาก (UN ESCAP): ขอแนะนำเครื่องมือที่มีตัวย่อที่ชื่อว่า LNOB ซึ่งย่อมาจากคำว่า Leave No One Behind หรือแปลเป็นไทยว่าไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ

ของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และมีความสำคัญต่อเป้าหมายที่แท้จริงที่เราพัฒนาโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง มองให้ลึกกว่าค่าเฉลี่ยของการเข้าถึงโอกาส เช่น การเข้าถึงเฉลี่ยของพลังงานไฟฟ้า พลังงานสะอาด หรือการสื่อสาร เป็นต้น แต่เราอาจจะต้องมองให้ลึกลงไปอีกระดับหนึ่งซึ่งเราจะต้องลงไปดูว่าในตัวชี้วัดนั้นมีหรือไม่ กลุ่มใดที่ทิ้งไว้ข้างหลัง

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย: ผมขอแลกเปลี่ยนในประเด็น ดังนี้ สิ่งแรกเรื่องเพศของประเทศไทย แนวโน้ม ดีขึ้นเยอะและจะพัฒนา ในส่วนเรื่องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนที่เกี่ยวข้อง เจตนารมณ์ของแผนต่าง ๆ ให้ไปดูที่โครงสร้างงบประมาณ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีปัญหาในทางปฏิบัติ ถ้าดูข้างในแผนจะพูดถึงเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและเรื่องอื่น ๆ แต่ในแง่โครงสร้างของเป้าหมาย (หมุดหมาย) เป็นเรื่องไกลตัวคนจำนวนมากของประเทศนี้ เราจะไปสู่อุตสาหกรรมไฟฟ้า เราจะไปสู่นวัตกรรม นวัตกรรมนี้ แต่การที่สังคมไทยร้อยละ ๗๐ เปอร์เซนต์ คือ สังคมชนบท การท่องเที่ยวชุมชนไม่ๆได้เขียนไว้ในแผน ซึ่งถ้าไม่มีในแผน ก็ของงบประมาณไม่ได้ การท่องเที่ยว ชุมชน ความหมายคือว่ายั่งยืนคงเกิดไม่ได้ ถ้าคนในชาตินี้ไม่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ก็คงเป็นเรื่องที่หน้าเสียดาย จึงขอเชิญชวนให้กลับมาคิดทบทวนให้ดี

ประการต่อมาคือ บุคคลที่มีบทบาทสำคัญและทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ของกระทรวงมหาดไทย ที่พูดแบบนี้ เพราะเจ้าภาพทั้ง ๑๗ SDGs กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบเรื่องเดียว คือเรื่องความยากจนแต่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เราภูมิใจ มีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุข วันนี้กระทรวงมหาดไทยได้อาสารับผิดชอบต่อทุกข้อ แม้จะไม่ใช่เจ้าภาพหลัก เพราะเรามีใจที่จะช่วยเหลือกัน Chang for Good เพราะงบประมาณจัดสรร ตามกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพราะเราไม่ได้ระบุในแผน ส่วนเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง เรากำหนดเป็นกรอบเหมือนแต่ไม่มีรายละเอียด เราสามารถวิเคราะห์ความก้าวหน้าของประเทศนี้ได้ เช่น เราจะดูว่าSDGs ๑๗ ข้อ มีความก้าวหน้า แค่ไหนก็ต้องดูงบประมาณเพื่อดูแผนงานโครงการ ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นไม่มีอะไรเลย เพียงแต่ยืนยันว่าคนมหาดไทยไม่เคยพูดเรื่องงบประมาณ เราเต็มใจ เรายินดี เรายังคงยืนยันที่จะขับเคลื่อนทั้ง ๑๗ ข้อ แม้จะไม่ได้เป็นเจ้าภาพใน ๑๖ ข้อ และเราไม่สามารถของงบประมาณได้ใน ๑๖ ข้อ และเราก็จะทำ เพราะเรามีเป้าหมายเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในชีวิตของการเป็นคนมหาดไทย

๑.๓ สรุปผลกิจกรรมกลุ่มย่อย

กลุ่มย่อยที่ ๑ ระบบอาหารที่ยั่งยืน

วนิดา กำเนิดเพชร ผอ.สำนักงานการเกษตรต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นโยบายของ FAO ต่อจากนี้ไปเรียกว่า “Four Betters” คือ มีการผลิตที่ดีขึ้น มีโภชนาที่ดีขึ้น มีชีวิตที่ดีขึ้น และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ซึ่งตรงนี้เป็นส่วนหนึ่งที่มาจากการประชุมสุดยอดผู้นำระบบอาหารโลก หรือ UN Food Systems Summit เมื่อปี ๒๐๒๑ ที่มี ๕ Action Tracks ที่จะเป็นตัวช่วยว่าถ้าเราจะพลิกโฉมระบบเกษตรและอาหารจะสามารถทำให้เราบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใน ปี ๒๐๓๐ ได้โดยที่เราจะสามารถเร่งได้ ซึ่งตรงนี้ก็เป็นที่ได้รับการเห็นชอบใน UN Food Systems Summit ซึ่งในส่วนของการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานประสานงานกับ FAO ก็ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเรื่องความมั่นคงทางอาหาร เราก็แปล ๕ Action Tracks เป็น ๕ อิม คือ อิมดี ๒๐๓๐ โดยอิมที่หนึ่งคือ อิมดีถ้วนหน้า เป็นการที่เราสามารถมีอาหารที่ดีมีโภชนาสำหรับทุกคน (Healthy diets for all) อิมที่สอง คือ อิมดีมีสุข คือการปรับพฤติกรรมบริโภคที่ยั่งยืน ซึ่งในงานสำคัญก็คือเรื่องของลดการสูญเสียขยะอาหารและภาคการผลิต (Food loss Food waste) อิมที่สาม คือ อิมดีรักษโลก ก็คือสิ่งที่เราจะทำยังไงที่จะมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือการที่จะรักษาใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดที่สามารถจะผลิตอาหารเลี้ยงโลกได้แล้วก็ตอบสนองกับสุขภาวะของสิ่งแวดล้อมได้ อิมที่สี่ เป็นเรื่องของอิมดีทั่วถึง เราจะทั่วถึงทั้งในกลุ่มที่เป็นกลุ่มเปราะบาง บุคคลทั่วไป และประชากรโลกอย่างไร คือสมดุลของอาหาร และในส่วนสุดท้ายคือ อิมดีทุกเมื่อ ในภาวะวิกฤต หรือ Resilience เราจะสามารถล้มแล้วลุกได้เร็วอย่างไร และถ้าเราลุกแล้วเราจะยืนอย่างมั่นคงอย่างไรและก้าวต่อไปอย่างไร ซึ่งตรงนี้ก็เป็นที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะชวนคิดชวนคุยแล้วมองว่าสิ่งเหล่านี้เราจะพลิกโฉมระบบเกษตรและอาหารไปให้อิมดี ๒๐๓๐ อย่งไรนั่นคือการนำเสนอและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการแลกเปลี่ยนในกลุ่มเราก็รับทราบว่ามีพื้นที่แต่ละจังหวัดมีกิจกรรม/โครงการ ซึ่งสามารถตอบโจทย์ทั้ง ๕ อิมได้ สิ่งสำคัญก็คือเทคโนโลยีดิจิทัลกับข้อมูลความสำเร็จที่เรามีในกลุ่มย่อยมันจะรวมกันเป็นข้อมูลประเทศ แล้วสามารถตอบโจทย์ SDGs ใหญ่ได้อย่างไร ตอนนี้ก็ต้องขอขอบคุณท่าน ปมท. ที่รับเป็นเจ้าภาพในเรื่องของการขับเคลื่อน SDGs ซึ่งตรงนั้นเป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่า Local Action คือสิ่งที่ทำให้ประเทศก้าวไปข้างหน้า ต้องขอบคุณทุกท่านที่ร่วมพูดคุยในกลุ่มและก็คิดว่าการทำงานตรงนี้ มท. ก็คงเป็นแกนกลางในระดับพื้นที่ที่ทุกหน่วยงานทุกกระทรวงสามารถเข้าไปร่วมกัน และทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ๒๐๓๐ ได้

กลุ่มย่อยที่ ๒ เศรษฐกิจหมุนเวียนระดับจังหวัด นายพีรช จันธิมา นายอำเภอแม่ใจ จ.พะเยา

การบริหารจัดการขยะในแต่ละพื้นที่มีลักษณะเหมือนกันอยู่สองประเภท ก็คือ การคัดแยกขยะให้มีลักษณะเป็นขยะทั่วไป แบ่งเป็นขยะเปียก ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะติดเชื้อ ส่วนใหญ่ อปท. ก็จะรับจากบ้านเรือนต่าง ๆ โรงงานต่าง ๆ ไปดำเนินการ แล้วก็มียู ๒ ลักษณะ คือ ๑) อปท. ตั้งบบริหารจัดการแล้วขนไปส่งในส่วนของโรงงานกำจัดขยะ ๒) ถ้าเป็นจังหวัดใหญ่ ๆ อย่าง ภูเก็ต เชียงใหม่ จะให้มีขยะอันตรายหรือขยะต่าง ๆ เป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย แล้วไปร่วมมือกับเอกชนเพื่อดำเนินการ ซึ่งเครื่องมือต่าง ๆ ที่เราอบรมกัน คือ Waste Wise Cities Tool เอาสถิติข้อมูลต่าง ๆ แยกขยะประเภทต่าง ๆ มาวางแผนล่วงหน้าในปีนี้ ปีต่อไป เป็นแผนปฏิบัติการเพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนขยะที่จะเกิดขึ้น แล้วก็ทั่วประเทศที่เรา brainstorming กัน ในเรื่องของหลุมขยะที่เราเห็นกันก็จะเป็นแบบที่ถูกสุขลักษณะและไม่ถูกสุขลักษณะ เรื่องของเศรษฐกิจหมุนเวียน ส่วนใหญ่ก็จะใช้หลัก ๓R Reduce Reuse Recycle มากำหนด แล้วก็แผนปฏิบัติการเกือบทุกจังหวัดมีการกำหนดแผนปฏิบัติการในส่วนของระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับหมู่บ้าน ในการแยกขยะจากครัวเรือน โดยเฉพาะนโยบายของปลัดกระทรวงมหาดไทย “ถึงขยะเปียก ลดโลกร้อน” ที่ตามกำหนดการต้องดำเนินการให้เสร็จ สำคัญที่สุดเราได้ข้อสรุปว่า การจะแก้ปัญหาขยะจะต้องเริ่มจากครัวเรือนก่อน และสุดท้ายโจทย์ที่ทางวิทยากรให้ จะทำอย่างไรให้เป็นเมืองไร้ขยะ ซึ่ง brainstorming กันแล้วแผนการดำเนินการวิชาการต่าง ๆ ทุกคนรู้เท่าทันกันหมดทุกองค์กร แต่สำคัญที่สุดคือ จะทำหรือไม่ เพราะฉะนั้นแนวทางเราคุยกันแล้วเมืองไร้ขยะจะเกิดขึ้นได้ต้องนำแนวคิด Change For Good ของท่าน ปมท. ไปดำเนินการ ทั้ง ๗ ภาคีเครือข่าย (ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคผู้นำศาสนา ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน) ต้องร่วมมือกัน ผมยกตัวอย่างที่ จ.พะเยา ตอนนี้ท่าน ผวจ. กำหนดให้นายกในพื้นที่ก็คือ นายอำเภอ เป็นคนขับเคลื่อนทุกภาคีเครือข่ายนำโดยพระสงฆ์ ประชาชนทุกภาคส่วน ถ้าเรามอบหมายหน้าที่แค่ อปท. เท่านั้น มันก็จะไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร เพราะฉะนั้น กำหนดให้หมู่บ้านภาคีทุกเครือข่าย อสม. ในพื้นที่แต่ละหมู่บ้าน แต่ละเทศบาล แต่ละอำเภอ ต้องร่วมมือแล้วเดินไปด้วยกัน โดยการปลูกพลังความคิด และร่วมกันสืบสานรู้ถึงคุณค่าของประโยชน์การรีไซเคิล และโทษของการที่หากเราไม่ดำเนินการจัดการขยะ จะสำเร็จได้ต้องปลูกพลังความคิดของทั้ง ๗ ภาคีเครือข่ายแล้วเดินไปด้วยกันในเรื่องของ Change For Good

กลุ่มย่อยที่ ๓ เรื่อง การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเชิงนิเวศ นายสรารัฐ สุขรินทร์ ผอ.กลุ่มประสานงานยุทธศาสตร์

การพัฒนาพื้นที่ สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สป. ในส่วนของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประเด็นสำคัญ การท่องเที่ยวไม่ได้มุ่งเน้นในเรื่องของเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นมียุทธศาสตร์ที่ประกอบด้วย ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ความยั่งยืนของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็หัวใจของความยั่งยืนในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในที่ประชุมก็ได้มีการแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มได้หยิบประเด็นเมืองท่องเที่ยวของแต่ละเมืองขึ้นมา โดยแบ่งเป็นภูมิภาค ภาคเหนือ หยิบประเด็นของบ้านรักไทย จ.แม่ฮ่องสอน ภาคกลางและตะวันออกได้หยิบบ้านบางสระแก้ว จ.จันทบุรี ภาคใต้ได้หยิบเมืองภูเก็ต จ.ภูเก็ต ขึ้นมาเป็นตัวอย่าง ในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้หยิบบ้านห้องแซง จ.ยโสธร ในส่วนของภาคใต้ก็ยกกลุ่มหนึ่งได้หยิบบ้านคีรีวง จ.นครศรีธรรมราช ขึ้นมา โดยแต่ละเมืองมีความเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวแบบชุมชนตอบสนองชุมชนโดยหลักของการที่ให้ชุมชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์ มีการเฉลี่ยประโยชน์คืนให้กับชุมชน และไม่เกิดความขัดแย้งภายในชุมชน ทั้งนี้ ในการนำเสนอทุกอำเภอหรือทุกจังหวัดที่หยิบยกขึ้นมา มีความโดดเด่นพอ ๆ กัน แต่ว่าสิ่งที่ตอบประเด็นของการพัฒนาในพื้นที่ก็คือ จุดของการพัฒนาว่าต้องการอะไรเพื่อไปสู่เป้าหมายของการพัฒนา เช่น จ.แม่ฮ่องสอน ต้องการพัฒนาระบบคมนาคมให้มีความปลอดภัย มองว่าถ้าคมนาคมปลอดภัยจะทำให้การท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น แต่ก็สามารถที่จะไปสู่การพัฒนาอีกระดับหนึ่ง ในส่วนของ จ.จันทบุรี มองว่า ยังขาดเรื่องของเป็นเมืองผ่านแต่ไม่ใช่เมืองพักถ้ามีการพัฒนาในเรื่องของ Homestay ก็จะทำให้มีผู้เข้าพักมากขึ้นและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ในส่วนของ จ.ภูเก็ต มีปัญหาเรื่องของขยะ ต้องการให้เรื่องของการจัดการขยะให้เป็นระบบ ในส่วนของ จ.ยโสธร ต้องการให้มีการยกระดับมาตรฐานอาหารให้มีอาหารที่สะอาด ปลอดภัย และในส่วนของ จ.นครศรีธรรมราช ในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ ทั้งนี้ ในที่ประชุมมองว่าการท่องเที่ยวมีหลายหน่วยงานที่เข้าไปสนับสนุน แต่จุดเชื่อมที่เป็นหัวใจก็คือ มองว่ากระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นผู้นำในพื้นที่จะสามารถบูรณาการและเชื่อมโยงทุกหน่วยงานให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ขอขอบคุณครับ

กลุ่มย่อยที่ ๔ เรื่องของการเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับท้องถิ่น

สำหรับกลุ่มที่ ๔ เป็นเรื่องของการเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับท้องถิ่น ซึ่งดำเนินรายการโดยสำนักงานว่าด้วยกลยุทธ์ระหว่างประเทศเพื่อการลดภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ หรือ (United Nations Office for Disaster Risk Reduction: UNDRR) องค์การอนามัยโลก (WHO) ร่วมกับองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) โดยเราได้รับความรู้จากท่านวิทยากรทั้งสามหน่วยงาน รวมถึง Dr. Rick Brown จาก WHO ซึ่งแต่ละท่านก็มาบรรยายและให้ความรู้เกี่ยวกับภาพรวมและกรอบปฏิญญาระดับโลกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลดความเสี่ยง ซึ่งก็จะใช้สองฉบับนี้เป็นพื้นฐาน เป็น Sendai Framework และอีกฉบับเป็นแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ การบรรยายที่เกี่ยวข้องก็เชื่อมโยงไปถึงความเชื่อมโยงระหว่างแผนทั้งสองแผนกับเป้าหมาย SDGs ซึ่งสอดคล้องในกรอบเวลาที่สอดคล้องกัน คือสิ้นสุดในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ และได้พูดถึงการนำกรอบดำเนินการเหล่านั้นมาผนวกเข้ากับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้ที่มีหน้าที่สำคัญในการนำแนวนโยบายเหล่านั้นมาปฏิบัติจะต้องมีความใส่ใจในการบริหารจัดการภัยพิบัติในท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันต่าง ๆ เป็นต้นว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและหลาย ๆ ปัจจัย รวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่ ส่งผลกระทบต่อภัยพิบัติต่าง ๆ ในระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น ฉะนั้น การสร้างเมืองให้มีความยืดหยุ่นหรือที่เรียกว่า Resilience และมีความสามารถในการฟื้นตัวจากภัยพิบัติเหล่านั้นจำเป็นที่จะต้องนำหลักการ ๑๐ หลักการในการสร้างความยืดหยุ่นในระดับท้องถิ่น รวมถึงใช้หลักการที่เรียกว่า Disaster Resilience Scorecard for Cities ซึ่งจะเป็เครื่องมือให้ท้องถิ่นสามารถระบุช่องว่าง รวมถึงประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญเพื่อการพัฒนาแผนการลดความเสี่ยง และการสร้างความยืดหยุ่นในระดับท้องถิ่น เนื่องจากท่านวิทยากรและผู้ที่มาให้ความรู้ได้ถ่ายทอดความรู้ให้อย่างอัดแน่น ดังนั้น เราก็มีเวลาที่จะหารือกันหรือเสนอประเด็นต่าง ๆ ได้ไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีหลาย ๆ ท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการประเมินความช่วยเหลือสาธารณภัยจากน้ำท่วม โดยยกตัวอย่าง เช่น ภัยพิบัติจากน้ำท่วมเร็ว ๆ นี้ บางพื้นที่ได้รับการชดเชยในระดับที่ไม่สามารถจะเยียวยาได้ทั้งหมดก็ขอทราบแนวทางของต่างประเทศว่าทำอย่างไร ซึ่งท่านผู้แทน UN ก็ได้ให้ข้อมูลว่าส่วนใหญ่ต่างประเทศจะใช้แนวทางการประกันภัย รวมถึงหลาย ๆ ท่านก็ให้ความเห็นว่าการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับประเทศควรจะต้องมีส่วนร่วมในการทบทวนแผนที่มีอยู่แล้ว แผนยุทธศาสตร์ทั้งหมดจะขับเคลื่อนไปในทางปฏิบัติได้จะต้องหารือกันในหลายภาคส่วน เพื่อให้ขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม

กลุ่มย่อยที่ ๕ เรื่อง การผสมผสานเศรษฐกิจ BCG เข้ากับวิถีชีวิต สายน้ำ และการเกษตร นายจุมพฏ วรณฉัตรสิริ รอง ผวจ. นครสวรรค์

ในกลุ่มที่ ๕ เราพูดถึง เรื่องการผสมผสานเศรษฐกิจ BCG เข้ากับพื้นที่ ซึ่งก็คือจังหวัดต่าง ๆ หลาย ๆ ท่าน อาจจะตั้งคำถามว่าคืออะไร BCG คือ นโยบายสำคัญของรัฐบาลช่วงนี้ B คือ Bio หมายถึง ตัวพืชต่าง ๆ Circular สามารถนำมาหมุนเวียนใช้ต่อเนื่องได้ G คือ Green Economy เศรษฐกิจแบบ low carbon เอาคาร์บอนมาใช้ประโยชน์ได้ เราพูดคุยกันในกลุ่มที่แบ่งเป็น ๔ - ๕ กลุ่ม แล้วสุดท้ายมาลงที่กลุ่ม จ.นครสวรรค์ ซึ่งท่าน ผวจ. นครสวรรค์ ท่านชยันต์ ศิริมาศ มีแนวคิดในเรื่องของการใช้ BCG ในการดำเนินการกับ จ.นครสวรรค์ โดยใน จ.นครสวรรค์ มีบริษัทเอกชนคือ บริษัท KTIS ที่ทำเรื่องอ้อยอยู่ ดังนั้น เป้าหมายเดียวกัน อ้อยของ KTIS ก็คือ more than sugar อ้อยคือตัว B (Bio) เราเอาพืชในนครสวรรค์ที่เป็นพืชหลักมาใช้ประโยชน์ว่าสามารถทำอย่างไรให้ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ปลูกอ้อยได้เพิ่มเป็นสองเท่า ซึ่งปัจจุบันเราปลูกอ้อยได้ ๔.๙ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ เราสามารถส่ง KTIS ได้ที่ ๑๐ ล้านตัน แต่ถ้าจะปลูกอ้อย ตั้งแต่ต้นน้ำตัวเกษตรกรต้องใช้ตัวคาดการณ์พยากรณ์ต่าง ๆ ใช้ระบบน้ำต่าง ๆ การเปลี่ยนพันธุ์ต่าง ๆ การกระจายน้ำต่าง ๆ เข้ามา เพื่อที่จะลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต สร้างมาตรฐานและเชื่อมโยงตลาด คือสิ่งที่ตั้งเป้าไว้ในต้นน้ำ ส่วนกลางน้ำ ตัวของ KTIS เอาตัวอ้อยที่เป็นเรื่องของ circular ด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของขานอ้อย ใบอ้อยต่าง ๆ โดยเปลี่ยนตัวอ้อยเป็นน้ำตาล นอกจากน้ำตาลมีโมลาส (กากน้ำตาล) เอาพวกนี้มาทำเป็นพลังงานเป็นเอทานอลในการใช้งานหมุนเวียน และทำเป็นเป้าหมายต่อไปคือ กระดาษต่าง ๆ รวมถึงทำที่สุดตั้งเป้าร่วมกับทาง ปตท. และทางบริษัท Nature Works ของทางอเมริกา คือทำเป็นตัวยาว อ้อยทั้งหมดจะไม่มีอะไรเหลืออยู่เลยและจะไม่มีการเผาด้วย นี่คือการตั้งเป้าไว้ สุดท้ายคือเรื่องของตัว G เราพยายามที่จะ zero burn จากตัวอ้อย อ้อยจะต้องไม่มีการเผา เศรษฐกิจสีเขียวต้องมาด้วย ทั้งหมดปัญหาที่เกิดขึ้นในข้อสุดท้ายที่ถามว่า BCG ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร ผมว่าปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เรื่องน้ำ ครับ ถ้าเราสามารถบริหารจัดการน้ำได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องน้ำแล้งหรือน้ำมีมาก เราก็สามารถทำตรงนี้ได้เพิ่มเติม ขอขอบคุณครับ

กลุ่มย่อยที่ ๖ เรื่อง การใช้ประโยชน์จากคำติชมและเสียงสะท้อนเพื่อขับเคลื่อนผลลัพธ์การพัฒนาระดับจังหวัด

ทุกท่านเข้ามา Workshop ในวันนี้เป็นเพราะได้เห็นความสำคัญร่วมกันคือ มี share vision ร่วมกันว่าการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ใช่แค่เป็นเป้าหมายสำคัญในระดับโลกแล้ว แต่เป็นเป้าหมายสำคัญที่ทุก ๆ จังหวัดอยากจะทำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ แต่สิ่งที่เราจะขับเคลื่อนนโยบายไปปฏิบัติไม่ใช่เรื่องง่าย และเป็นสิ่งที่ทางห้องของกลุ่มสุดท้ายได้หารือกันในรายละเอียดในเชิงเทคนิควิธีการ โดยจะแตกต่างจาก ๕ กลุ่มด้านหน้าที่จะคิดในประเด็นนโยบายต่าง ๆ ซึ่งทุก ๆ ท่านเองที่มาจากส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับจังหวัดก็คงทราบดีอยู่แล้วว่าในการขับเคลื่อนนโยบายในระดับจังหวัดจะต้องมีปัญหาหลายประการด้วยกัน ในการที่จะสร้างการบูรณาการเกิดขึ้นทั้งในเชิงของ Function Area Agenda เพราะว่า ๑) ในส่วนราชการจังหวัดประกอบด้วยส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถือกฎระเบียบมากมาย การที่จะสร้างความร่วมมือ สร้างความบูรณาการให้เกิดองคาพยพไปเป็นหนึ่งเดียวเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกัน ๒) การที่จะบริหารงานในจังหวัดให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นจังหวัดที่ผลสัมฤทธิ์สูง ต้องอาศัยการติดต่อกันในเชิงฟังก์ชันกับกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนราชการในส่วนกลางด้วยและ ๓) ในการที่จะบริหารงานภายในจังหวัดก็มีเลเยอร์ของการบริหารงานหลาย ๆ เลเยอร์ลงมา ตั้งแต่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด อำเภอ อปท. ชุมชน หมู่บ้าน ลงไปถึงระดับประชาชนที่ต้องมีการร่วมมือร่วมใจกัน ดังนั้น ในกลุ่มของเราจึงมี Key Takeaway ที่ทุกท่านจะนำกลับไปพัฒนาจังหวัด มีอย่างเดียวคือ การวางแผน จริง ๆ แล้วเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ทุก ๆ ท่านมี share vision ร่วมกัน ในการที่จะเห็นภาพเดียวกันว่าจังหวัดของเราจะพัฒนาไปสู่อะไร โดยที่อาศัยเครื่องมือการวางแผนพัฒนาจังหวัดนั้น อาศัยการสานพลังขับเคลื่อนทั้ง ๓ ระดับ ๕ กลไก ๗ ภาคีเครือข่าย (พื้นที่ ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับชุมชน/หมู่บ้าน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ๕ กลไก ได้แก่ การประสานงานภาคีเครือข่าย การบูรณาการแผนงานและยุทธศาสตร์ การติดตามหนุนเสริมและประเมินผล การจัดการความรู้ และการสื่อสารสังคม ๗ ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อสารมวลชน) เพื่อให้สามารถสร้างความร่วมมือร่วมใจกันหาได้ว่าจังหวัดของเรานั้นมันยังมี missing points อะไรขาดไปอยู่ ในการที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จ และสุดท้ายจะทำให้ทุก ๆ ภาคส่วน ทุก ๆ ส่วนราชการในจังหวัดนั้นมีความพร้อมที่จะบรรลุผลลัพธ์สุดท้าย share vision ร่วมกัน โดย

เครื่องมือสำคัญที่ทางผู้แทนสภาพัฒน์ฯ ได้ให้ความรู้กับเราในวันนี้คือ การคิดถึง ๕ องค์ประกอบในการที่จะวางแผนพัฒนาจังหวัดด้วยกัน นั่นคือ Input Process Output Outcome และ Impact ซึ่งในวันนี้ Impact เรา รู้อยู่แล้วคือการทำที่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่หากทุกท่านได้กลับไปวางแผนและค่อย ๆ ขยับถอยออกมาแล้วนำงานของส่วนราชการต่าง ๆ มาคลี่กัน ท่านจะเริ่มวางต่อจิ๊กซอว์แต่ละชิ้นได้แล้วว่าใครทำอะไร แล้วในจังหวัดของท่านยังขาดจิ๊กซอว์ส่วนไหนอยู่ที่จะต้องการอาศัยการลงแรง ลงใจ ลงงบประมาณเพิ่มไปในงานส่วนนั้น เพราะถึงแม้สุดท้ายแล้ว ทุกจังหวัดต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเหมือนกัน แต่ก็ไม่ได้มีวิธีการเดียวกัน การที่ท่านใช้เครื่องมือนี้สามารถที่จะวิเคราะห์โอกาส ข้อจำกัด จุดอ่อน จุดแข็งได้ และสุดท้ายแล้วทุกจังหวัดได้ใช้เครื่องมือนี้ไปใช้ในการวางแผนร่วมมือร่วมใจกันแล้ว การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนก็จะไม่ใช่สิ่งที่ไกลเลยสำหรับประเทศไทย

๑.๔ พิธีปิดการจัดกิจกรรม

มาริสซา ปัญญาชีวะ เจ้าหน้าที่อาวุโสประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาสำนักงานผู้ประสานงานสหประชาชาติ (The United Nation Resident Coordinator) ประจำประเทศไทย

ตลอดทั้งวันนี้ พวกเราได้หารือกันอย่างเข้มข้นถึงแผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับจังหวัด และการที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ติดตามการหารืออย่างใกล้ชิดตลอดการหารือ นับเป็นเครื่องยืนยันอย่างดีถึงความทุ่มเทและตั้งใจจริงของทีมงานกระทรวงมหาดไทยทุกท่าน ทุกภาคส่วนล้วนเป็นกลไกสำคัญในการผลักดัน ๑๗ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ใน ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร จากการร่วมแรงร่วมใจกันเรายังต้องทำให้มั่นใจว่าความร่วมมือดังกล่าวเกิดขึ้นในทุกระดับ ทุกจังหวัด เชื่อมต่อการดำเนินงานไปยังระดับเทศบาล ตำบล ไปสู่ระดับชาติ ตามที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยได้กล่าวในช่วงปฐกถาพิเศษถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกท่านถือเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศตามโมเดลเศรษฐกิจใหม่ (BCG Economy) ประกอบกับแนวคิด “Change for Good” ที่เราได้เคยเน้นย้ำตลอดปีที่ผ่านมาเพื่อความมั่นคง เท่าเทียม ยั่งยืน และเพื่อให้โลกใบเดียวของเรามีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ และสามารถส่งต่อไปยังคนรุ่นต่อไป นับจากหมุดหมายสำคัญเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ สำนักงานผู้ประสานงาน

สหประชาชาติ ประจำประเทศไทย มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้เห็นการทยอยจัดทำแผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการคัดแยกขยะในครัวเรือน ที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้ผลักดันร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดอย่างแข็งขัน จนปัจจุบันสามารถขยายผลไปแล้วกว่า ๑๔ ล้านครัวเรือน การสนับสนุนให้ประเทศไทยมีความเจริญเติบโตที่ครอบคลุม ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำเป็นจะต้องได้รับการลงมือทำทันทีจากทุกภาคส่วน ในทุกระดับ และความสำเร็จอย่างในวันนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีผู้ผลักดันสำคัญ อย่าง ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ นายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทย ที่นอกจากจะผลักดันการพัฒนาตามเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs และยังมีมุ่งมั่นผลักดันเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ และบทบาทของสตรีในสังคมไทย สุดท้ายนี้ ดิฉันขอกล่าวชื่นชมแนวคิดและการแสดงความเป็นผู้นำของท่านผู้ว่าราชการจังหวัด และรองผู้ว่าราชการ จังหวัดทุกท่าน ที่เปรียบเสมือน SDGs Leader ที่จะทำให้การพัฒนาที่มีความยั่งยืนอย่างแท้จริงทั่วประเทศ และทั้ง ๑๗ เป้าหมาย

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย กล่าวปิดการ Workshop

ก่อนอื่นต้องกราบขอบพระคุณทางสำนักงานผู้ประสานงานสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย โดยเฉพาะ Ms. Gita Sabharwal ที่เป็นผู้ประสานงานฯ ที่ให้ความสำคัญกับพื้นที่เล็กๆ อย่างพวกเรา และให้โอกาสพวกเราได้มีโอกาสมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากรผู้เปี่ยมไปด้วยความรู้ความสามารถ และมีโอกาสได้แบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันตามที่ตัวแทน ทั้ง ๕ กลุ่ม ได้ขึ้นมากล่าวสรุป ในหลายประเด็นจำเป็นต้องไปทบทวนเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเป็นการขับเคลื่อน ที่มีการบูรณาการ การบูรณาการในที่นี้ไม่เฉพาะเพียง ๗ ภาคีเครือข่าย แต่การบูรณาการที่สำคัญที่สุด คือ การบูรณาการในเชิงนโยบาย ภารกิจหลายเรื่องถูกแบ่งแยกและมอบหมายเป็นส่วน ๆ ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มที่ ๑ ในเชิงนโยบายท่านผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องไปผลักดันให้เกิดมาตรการที่สำคัญให้เกษตรกรลดการใช้ยากำจัดศัตรูพืช ใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งที่ผ่านมามีความพยายามอย่างมากที่ลดการนำเข้าสารเคมีมาใช้ในภาคการเกษตรแต่ยังไม่สำเร็จ เพราะฉะนั้นในหลายเรื่องมีความจำเป็นต้องบูรณาการการทำงาน แต่อย่างไรก็ดี กระทรวงมหาดไทยซึ่งต้องดูแลทุกข์ สุขของพี่น้องประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้น้อย หรือชุมชนในเมืองที่อยู่ชุมชนแออัด ทำให้มีความจำเป็นที่ต้องมาเป็นเจ้าภาพ ทั้ง ๑๗ เป้าหมายของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในส่วนของขงะกัเช่นกัน สิ่งที่สำคัญที่สุดที่เราเริ่มแล้ว คือ การพยายามรณรงค์ส่งเสริมให้ตระหนักถึงโทษและภัยของการไม่มีวินัยในการใช้ชีวิตและนำไปสู่การบ่อนทำลายโลกของเรา ด้วยการให้คนรู้จัก

บริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธี เช่น การให้คัดแยกขยะ สำหรับขยะอินทรีย์ที่เน่าเสียได้ให้นำไปผ่านกระบวนการย่อยสลายในถังขยะเปียกลดโลกร้อน และได้ปุ๋ยหมักนำไปบำรุงดิน เพื่อเป็นสารอาหารให้พืชผักซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงทางอาหาร และเป็นอาหารที่ปลอดภัย เพราะฉะนั้น จำเป็นที่พวกเราต้องร่วมมือกันที่ทำให้ครัวเรือนนั้นมีความมั่นคงทางด้านอาหาร และมีอาหารปลอดภัยด้วย ย้อนกลับมาที่การบริหารจัดการขยะในชุมชน เช่น ธนาคารขยะชุมชน ตลาดนัดขยะทองคำ วัตถุประสงค์ให้พี่น้องประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการคัดแยกขยะ หรือการสร้างแคมเปญรณรงค์อื่น ๆ ให้คนหันมาคัดแยกขยะ ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของการทำให้คนไทยมีวัฒนธรรมในการคัดแยกขยะ และใช้ชีวิตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งผมเห็นว่าพวกเรามาถูกทางในการช่วยกันขับเคลื่อนและผลักดัน ในแง่ของ การท่องเที่ยว นั้น ในระดับนโยบาย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้แล้ว การท่องเที่ยวก็เช่นกัน ที่ ๆ น้อง ๆ ต้องไม่มุ่งเน้นผลกำไรแต่เพียงอย่างเดียว พวกเราทุกคนต้องช่วยกันทำให้พี่น้องประชาชน ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่เข้าใจให้ได้ว่าการท่องเที่ยวไม่ใช่อาชีพ แต่เป็นผลพลอยได้จากการที่เราดูแลครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ของเราให้เป็นพื้นที่ เป็นชุมชน ที่ผู้คนอยากมาเยี่ยม เพราะด้วยความสะอาด สะอาด มีวัฒนธรรม มีประเพณีที่งดงาม มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยมีมิตรภาพ มีสิ่งที่น่าศึกษาเรียนรู้ และอย่าให้การมุ่งเน้นผลกำไรมากำหนดทิศทางการพัฒนา ตัวอย่างของความล้มเหลวของพื้นที่หรือชุมชนที่มีศักยภาพดึงดูดใจให้คนไปเที่ยว แต่ปัจจุบันกลายเป็นแหล่งที่ทำลายวิถีชีวิตดั้งเดิมมีอยู่มาก อาทิ จังหวัดเชียงใหม่ มีแม่กำปองที่ตั้งดูผู้คนให้เดินทางไป ไกลกรุงเทพฯ มีตลาดน้ำอัมพวา เรามีพืชยา อนาคตเราก็อาจจะมีเกาะช้าง ที่การมุ่งเน้นผลกำไรจากธุรกิจการท่องเที่ยวได้ทำให้พื้นที่หมดเสน่ห์หลง จนทำให้คนท้องถิ่นดั้งเดิมกลายเป็นคนแปลกหน้า ย้อนกลับมาที่ตลาดน้ำอัมพวา บ้านริมน้ำแทบจะไม่มีแล้วที่เป็นของคนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นของคนในเมือง ของคนที่มีอาชีพค้าขาย สเน่ห์ของการไปเจอคนท้องถิ่น ที่มีเอกลักษณ์ในสำเนียงการพูด มีแววตาที่จริงใจ และมีรอยยิ้มที่เปิดเผยได้เลือนหายไป ชายทะเลดี ๆ ก็พบปัญหาน้ำเน่าเสียและปัญหาขยะ ซึ่งเราต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้เป็นไปตามตัวชี้วัดทั้ง ๑๗ เป้าหมาย และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งไม่ใช่การปฏิเสธความร่ำรวย แต่ให้เน้นย้ำให้พวกเราค่อยเป็นค่อยไป อยู่บนพื้นฐานของการที่เราจะใช้ความรู้ไปดูแลชุมชนให้ยั่งยืน เมื่อกล่าวถึงภัยพิบัติ ผมขอเน้นย้ำเรื่องการบูรณาการอีกครั้ง แผนการจัดการภัยพิบัติมีกระบวนการที่ชัดเจน ได้แก่ ก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังเกิดภัย ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาต้องพิจารณาถึงสาเหตุของการเกิดภัยให้ถี่ถ้วน ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าไม่มีการกล่าวถึงสาเหตุของภัยพิบัติ อาทิ น้ำท่วมเพราะป่าไม้ถูกทำลายหรือเผาป่าเพื่อปลูกพืชผลการเกษตร ดังนั้น คำว่า บูรณาการ ยังมีความสำคัญ ซึ่งไม่ใช่เฉพาะการบูรณาการกำลังคน แต่ต้องบูรณาการการทำงานที่เชื่อมโยงกันเพื่อไปสู่กระบวนการการวางแผน ให้ครอบคลุม ซึ่งที่ผมได้ไปสังเกตการณ์ในช่วงท้ายของการทำ Workshop ของกลุ่มที่ ๕ ผมได้กระตุ้นให้มีการถกคิดว่าทั้งหลายทั้งปวงสำคัญอยู่ที่คน ไม่ใช่อยู่ที่ไปทำอย่างไรให้คนมีรายได้เพิ่มขึ้นแบบขาดความเข้าใจ

สุดท้ายนี้ ภารกิจของพวกเราทุกคน คือการช่วยกันขับเคลื่อนทั้ง ๑๗ เป้าหมาย ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เราต้องช่วยกันทำให้คนที่ผู้นำมีความเชื่อมั่น มีความกระตือรือร้น ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน คือ ภารกิจของพวกเรา หากผู้นำมีความเชื่อมั่นเต็มเปี่ยมจะส่งพลังบวกไปยังเพื่อนร่วมงาน และพี่น้องประชาชนต่อไป เหมือนท่านนายอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ที่ท่านได้เน้นย้ำถึง ๗ ภาควิชาเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งท่านได้รับการยอมรับว่าเป็นนายอำเภอต้นแบบ จากผมและผู้บริหารของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้พิสูจน์ตนในพื้นที่ห่างไกลเป็นที่ชื่นชมของพี่น้องประชาชน และขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs ได้ด้วย เพราะฉะนั้น ถ้าพวกเราเชื่อมั่นอย่างมั่นคง มั่นใจ เข้มแข็ง พวกเราจะมีคุณูปการต่อประเทศชาติ ต่อพี่น้องประชาชน ต่อโลกเขาเรา และเราก็จะสามารถบรรลุภารกิจในการรักษาโลกใบเดียวให้คงอยู่ต่อลูกหลานของเรา ต่อสรรพสัตว์ให้อยู่สืบต่อไป ซึ่งเวลานั้นเหลือน้อยเต็มที พวกเราจึงต้องลงมือทำทันที

๒. ต้นเรื่อง/ที่มาของการจัดกิจกรรม

๒.๑ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสหประชาชาติประจำประเทศไทย ได้จัดพิธีลงนามประกาศเจตนารมณ์ “๑ จังหวัด ๑ คำมั่นสัญญา เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน” โดยผู้ว่าราชการจังหวัด ของประเทศไทย (Statement of Commitment to Sustainable Thailand by the Governors of the Provinces of Thailand) เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ESCAP Hall ชั้น ๒ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายทั้ง ๗๖ จังหวัด ได้ร่วมลงนามในประกาศเจตนารมณ์ฯ ต่อหน้า นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย และคุณกิต้า ซับบระवाल (Ms. Gita Sabharwal) ผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ในมิติต่าง ๆ ของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๒ กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสหประชาชาติประจำประเทศไทยได้จัดกิจกรรม Workshop กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสหประชาชาติประจำประเทศไทย “๗๗ จังหวัด ๑๗ เป้าหมายการพัฒนา เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน” เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๘.๐๐ – ๑๗.๓๐ น. ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและสร้างความตระหนักรู้ เกี่ยวกับการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ให้กับบุคลากรกระทรวงมหาดไทย

๓. ภาพรวมการจัดกิจกรรม

๓.๑ จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม Workshop กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสหประชาชาติประจำประเทศไทย “๗๗ จังหวัด ๑๗ เป้าหมายการพัฒนา เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน” มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๓๔๒ คน ประกอบด้วย

๑) ผู้แทนส่วนราชการระดับกรมและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงาน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยส่วนกลาง จำนวน ๖๗ คน

๒) ผู้แทนจังหวัด ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๔๔ คน

๓) ผู้แทนกลุ่มจังหวัด จำนวน ๑๒ คน

๔) ผู้บริหารกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๑๙ คน

๓.๒ กำหนดการกิจกรรม Workshop กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสหประชาชาติประจำประเทศไทย “๗๗ จังหวัด ๑๗ เป้าหมายการพัฒนา เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน” มีรายละเอียดดังนี้

๑) กิจกรรมภาคเช้า (เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.) ณ ห้องประชุม ESCAP Hall แบ่งเป็น ๒ ช่วง ประกอบด้วย

ช่วงที่ ๑ พิธีเปิดกิจกรรมฯ กล่าวเปิดงานโดยคุณกิต้า ชับบระवाल (Ms. Gita Sabharwal) ผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย คุณอาร์มิดา ซัลเซียฮ์ อาลิสจาฮ์บานา (Ms. Armida Salsiah Alisjahbana) รองเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ และเลขาธิการบริหารคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (The Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: ESCAP) นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย และ ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ นายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทย

ช่วงที่ ๒ การอภิปรายกลุ่ม ในหัวข้อ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย ความสมดุลระหว่างมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมและการดำเนินการเร่งด่วนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งหมดเพื่อร่วมสร้างอนาคตที่ยั่งยืน” ดำเนินรายการโดยศูนย์พาณิชย์กรรมระหว่างประเทศ (International Trade Center: ITC) และผู้แทนจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒) กิจกรรมภาคบ่าย (เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๔๕ น.) เป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มย่อย แบ่งเป็น ๖ กลุ่ม ประกอบด้วย

กลุ่มที่ ๑ ระบบอาหารที่ยั่งยืน

กลุ่มที่ ๒ เศรษฐกิจหมุนเวียนระดับจังหวัด

กลุ่มที่ ๓ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

กลุ่มที่ ๔ การเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับท้องถิ่น

กลุ่มที่ ๕ ผลผสมผสานเศรษฐกิจ BCG เข้ากับวิถีชีวิต สายน้ำและเกษตร

กลุ่มที่ ๖ ใช้ประโยชน์จากคำติชมและเสียงสะท้อนเพื่อขับเคลื่อนผลลัพธ์การพัฒนาระดับจังหวัด

/๓) รายงาน ...

๓) รายงานผลจากกลุ่มย่อยกล่าวสรุปและปิดกิจกรรม (เวลา ๑๖.๕ - ๑๗.๓๐ น.) กล่าวรายงานผลการดำเนินกิจกรรมแต่ละกลุ่มย่อย โดยผู้แทนหน่วยงานที่เข้าร่วม กล่าวสรุปกิจกรรมฯ โดยคุณมาริส ปันยาชีวะ ผู้แทนสหประชาชาติ และกล่าวปิดกิจกรรมโดยนายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

/๓. สารสำคัญ ...

๔. สารสำคัญของกิจกรรม

๑) การอภิปรายกลุ่มในหัวข้อ “เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย ความสมดุลระหว่างมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และการดำเนินการเร่งด่วนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดเพื่อร่วมสร้างอนาคตที่ยั่งยืน”

มีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับระบบและวิธีการทำงานของสหประชาชาติในราชอาณาจักรไทย สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาระดับชาติและความเชื่อมโยงกับสหประชาชาติและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มองเห็นภาพรวมของเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ในการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับต่าง ๆ และระดับจังหวัด ให้คำแนะนำการใช้ชุดเครื่องมือเพื่อประเมินกลุ่มเสี่ยงที่จะถูกทิ้งไว้ข้างหลัง เพื่อเข้าใจแนวคิดหลักเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมพลังให้ผู้หญิงและความสำคัญของการทำให้ประเด็นทางเพศสภาพเป็นเนื้อหากระแสหลักในการกำหนดนโยบาย (เอกสารเพิ่มเติมตามภาคผนวก ๑)

๒) การประชุมกลุ่มย่อย (Parallel Session: PS) แบ่งเป็น ๖ กลุ่ม ลักษณะการจัดประชุมหารือแบบโต๊ะกลม (Roundtable Discussion) รายละเอียดการประชุมในแต่ละกลุ่มย่อย ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ระบบอาหารยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดเห็นเรื่องแผนงานในระดับจังหวัด เรื่องการปรับเปลี่ยนระบบอาหารและเกษตรให้ยั่งยืนและการส่งเสริมเกษตรดิจิทัล เพื่อสร้างสมดุลใหม่ของโลก ให้บรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๑๗ เป้าหมาย ราชอาณาจักรไทยได้เรียกร้องให้หน่วยงานทุกภาคส่วนของราชอาณาจักรไทยมีส่วนในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร และส่งเสริมให้ทุกคนสามารถเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัยและดีต่อสุขภาพ โดยผู้เข้าร่วมกลุ่มที่ ๑ ได้ศึกษาและแลกเปลี่ยนเรื่องการลดการสูญเสียอาหารในกระบวนการผลิตและการบริโภค การเกษตรอัจฉริยะ และการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในภาคเกษตร เพื่อการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงระบบอาหารโดยมีความมุ่งหมายให้ความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น และเพื่อฟื้นฟูและปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (เอกสารเพิ่มเติมตามภาคผนวก ๒)

กลุ่มที่ ๒ เศรษฐกิจหมุนเวียนระดับจังหวัด มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนด้านการจัดการขยะชุมชน อภิปรายแนวทางการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยจากชุมชนในประเทศไทย ได้แก่ การประเมินประสิทธิภาพการจัดการขยะในปัจจุบัน และแนวทางการพัฒนาการจัดการขยะในอนาคต อภิปรายการใช้กลไกทางการเงินและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการขยะชุมชนอย่างยั่งยืน รวมถึงทบทวนแผนงาน เป้าหมาย และปฏิบัติการด้านการจัดการขยะชุมชนในระดับจังหวัดและท้องถิ่น โดยมีประเด็นการเสวนา ดังนี้ (เอกสารเพิ่มเติมตามภาคผนวก ๓)

(๑) การประเมินประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนด้วยเครื่องมือเมืองอัจฉริยะพิชิตขยะ (Waste Wise Cities Tool) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินและติดตามตัวชี้วัด SDG ๑๑.๖.๑ “สัดส่วนของขยะมูลฝอยจากชุมชนที่จัดเก็บและจัดการในโรงงานที่มีการควบคุมต่อปริมาณขยะมูลฝอยจากชุมชนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในเมือง” โดยแบ่งออกเป็น ๗ ขั้นตอน ได้แก่ การสำรวจปริมาณขยะมูลฝอยจากครัวเรือนและจากสถานที่ที่ไม่ใช่ครัวเรือน ปริมาณขยะ ณ สถานที่กำจัดขยะ และสถานที่รีไซเคิล และองค์ประกอบของขยะ การใช้เครื่องมือเมืองอัจฉริยะพิชิตขยะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการจัดการขยะชุมชนของเมือง รวมถึงการรู้ไหลของขยะในขั้นตอนต่าง ๆ

(๒) การจัดการขยะมูลฝอยด้วยวิธีการแบบฟูกูโอกะ (Fukuoka Method) พัฒนาขึ้นโดย ดร. มาซาฮากะ ฮานาซิมะ มหาวิทยาลัยฟูกูโอกะและได้รับการรับรองว่าเป็นวิธีการเชิงนวัตกรรมภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาด (Clean Development Mechanism: CDM) ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change) โดยเป็นหลุมฝังกลบแบบกึ่งใช้อากาศที่ช่วยเร่งอัตราการย่อยสลาย ลดมลพิษที่เกิดจากการฝังกลบ เช่น กลิ่นและก๊าซ และมีมูลค่าการลงทุนไม่สูงจึงถือเป็นวิธีการที่ช่วยยกระดับความปลอดภัยในพื้นที่ชุมชน

(๓) ความสำคัญของการนำเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มาใช้ในบริบทด้านการจัดการขยะชุมชน การใช้เศรษฐกิจหมุนเวียนคือการมองสิ่งของเหลือใช้ หรือขยะให้อยู่ในรูปของต้นทุนและทรัพยากร การเริ่มต้นนำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนมาดำเนินการตั้งแต่การออกแบบการนำทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ในกระบวนการ การลดของเหลือใช้ ประหยัดพลังงานทั้งในการผลิตและบริโภค ตลอดจนขั้นตอนการนำของเสียทิ้งหรือนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งการวางแนวคิดและเป้าหมายที่ถูกต้องจะช่วยกระตุ้นให้เพิ่มศักยภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(๔) กลไกทางการเงินและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาคอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการขยะชุมชนและขยะอันตรายให้เกิดความยั่งยืน ควรดึงผู้มีส่วนได้เสียเข้ามาร่วมบริหารจัดการ อาทิ การเก็บค่าขยะจากประชาชนตามบริบทของพื้นที่ที่แตกต่างกัน การใช้เทคโนโลยีเข้ามาดึงผู้มีส่วนได้เสียทั้งภาคประชาชน เอกชน ประชาสังคม ภาคการเงิน ฯลฯ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการต้นน้ำของการเกิดขยะ การลดขยะ การแยกขยะ และการกำจัดขยะชุมชน และขยะอันตรายในชุมชน ซึ่งจะช่วยสร้างความยั่งยืนทั้งสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

Municipal Solid Waste Management

การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

Presentation by Phannisa Nirattiwongsakom
Date: 8 November 2022

เศรษฐกิจหมุนเวียน Circular Economy

- คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าหรือยาวนานที่สุด
- ลดการเกิดขยะ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ **Reduce**
- นำกลับมาใช้ได้อีกๆ ผลิตภัณฑ์ใช้ได้นาน **Reuse** ลดการใช้แล้วทิ้งในครั้งเดียว
- นำมาแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ เปลี่ยนการใช้จากวัตถุประสงค์จากธรรมชาติ มาแปรรูปแยกผลิตภัณฑ์กลับมาใช้ใหม่ **Linear >> Circular**

ขยะชุมชน จัดการอย่างไร

Municipal waste management

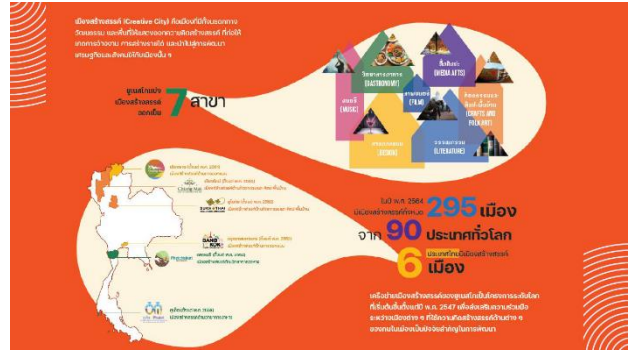
- ต้นทุนการเงินของการจัดการขยะ
- ค่าบริการจัดการขยะ = ต้นทุนบริการ และการกำจัดทุกขั้นตอน **fixed cost + variable cost + เงินลงทุนอนาคต**
 - การลงทุนภาครัฐ ร่วมกับ เอกชน
 - แอปพลิเคชัน เก็บค่าขยะ + การแยกขยะ ลดปริมาณค่าบริการลดลง

กลุ่มที่ ๓ การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในการสร้างและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และให้มีความรู้พื้นฐานเพื่อการพิจารณาปัจจัยเบื้องต้นในการสร้างพื้นที่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งมีการนำเสนอในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ (เอกสารเพิ่มเติมตามภาคผนวก ๔)

(๑) การพัฒนาและจัดการบนพื้นฐานของกลุ่มพื้นที่ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนที่มีเอกลักษณ์จึงมีความจำเป็นต้องมีหน่วยงานระดับท้องถิ่น/จังหวัดที่มีกลไกเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการประสานแนวทางการพัฒนาพื้นที่ในมิติด้านสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสอดคล้องเชื่อมโยงกันและเอื้อประโยชน์ต่อคนทุกกลุ่ม

(๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวในสองระดับ ประกอบด้วย การบรรจุการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาเดิม อาทิ อุทยานแห่งชาติ และการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ เป็นต้น และการสร้างแหล่งท่องเที่ยวชุมชน อาทิ แหล่งท่องเที่ยวที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการออกแบบ และการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างกันชุมชน เป็นต้น

(๓) การท่องเที่ยวบนพื้นฐานความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity – Based Tourism) โดยเป็นการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวร่วมกับภาคเอกชน อาทิ โครงการของยูเนสโกร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กลุ่มที่ ๔ การเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกรอบปฏิญญาระดับโลกต่าง ๆ และกระบวนการนำกรอบปฏิญญาเหล่านี้ผนวกกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับชาติและระดับท้องถิ่นและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติและสร้างเมืองที่มีความสามารถในการต้านทานและฟื้นตัวจากภัยพิบัติต่าง ๆ ทั้งที่เกิดขึ้นแบบฉับพลัน อาทิ น้ำท่วม แผ่นดินไหว และ ไฟป่า หรือปัญหาที่มีการสะสมเรื่อยมาเป็นระยะเวลานานจนเป็นปัญหาเรื้อรัง อาทิ การขาดแคลนน้ำบาดาล การตัดไม้ทำลายป่า โดยนำเสนอผ่านหลักการสำคัญ ๑๐ ประการในการลดความเสี่ยงทางภัยพิบัติในระดับท้องถิ่นพร้อมทั้งยกตัวอย่างการเตรียมรับมือกับภัยพิบัติและการจัดการสาธารณสุขในระดับท้องถิ่น อาทิ การจัดการศูนย์พักพิงและการสร้างโรงพยาบาลที่มีความปลอดภัยซึ่งเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญ ๑๐ ประการด้านระบบสาธารณสุขโลกและการจัดการเหตุการณ์ฉุกเฉิน รวมถึงการยกตัวอย่างจากเมืองต่างๆ ที่มีการปรับใช้หลักการสำคัญ ๑๐ ประการเพื่อการจัดทำแผนการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในเมือง อีกทั้งยังมีการเปิดเวทีเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการสร้างเมืองที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนและยืดหยุ่นต่อภัยพิบัติ (เอกสารเพิ่มเติมตามภาคผนวก ๕)

กลุ่มที่ ๕ โมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economic model)

มิติชีวิต สายน้ำ และพืชพรรณ มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล แผนงาน และการนำ BCG ลงปฏิบัติในระดับจังหวัด และท้องถิ่น โดยมีการเสวนาเกี่ยวกับความสำเร็จ อุปสรรค และการแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์การดำเนินงานเกี่ยวกับโมเดลเศรษฐกิจ BCG เพื่อนำไปสู่การต่อยอดในพื้นที่ต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อสนับสนุนข้อมูลตัวอย่างด้าน BCG เพื่อนำไปปรับใช้ระดับจังหวัด และท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยด้านเศรษฐกิจชีวภาพ ได้แก่การสร้างรายได้จากการปลูกป่าในพื้นที่เกษตรเชิงเดี่ยว และเกษตรผสมผสาน ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน ได้แก่ การนำซากพืชมาแปรรูปเป็นประโยชน์ด้านอื่น และด้านเศรษฐกิจสีเขียว ได้แก่ การปลูกพืชยืนต้น เพื่อแลกเปลี่ยนด้านสภาพภูมิอากาศ การใช้พลังงานหมุนเวียนในระบบชลประทาน และการสร้างพันธมิตรด้านเกษตรและอุตสาหกรรมหรือพาณิชย์ (เอกสารเพิ่มเติมตามภาคผนวก ๖)

“BCG Model” แนวทางการพัฒนาระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานหมุนเวียน และการสร้างพันธมิตรด้านเกษตรและอุตสาหกรรม สู่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิด BCG MODEL
จะเปลี่ยนความกดดันทางสิ่งแวดล้อม >> “เป็นโอกาสทางธุรกิจ”

B = Bioeconomy คือ การนำทรัพยากรชีวภาพ “ผลิตให้คุ้มค่าที่สุด” โดยใช้เทคโนโลยีช่วย

C = Circular economy ระบบเศรษฐกิจวงเวียนที่มีแนวทางคือ “การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด” ของที่ใช้ในการผลิตต้องสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

G = Green economy เป็นระบบเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งเป็นการสร้างนวัตกรรมรวมถึงการวิจัยสภาพสังคมให้ “ครอบคลุมสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด”

Bio Economy - เศรษฐกิจชีวภาพ
พัฒนาระบบเกษตร ยกระดับเศรษฐกิจชีวภาพ (BIO ECONOMY)
From resource-based agriculture To Knowledge-based value chain

Modernize Upstream (Agriculture, Aquaculture, Forestry, Fisheries, Aquaculture, Medicines)

BIO ECONOMY (Bio Chemical, Pharma, Food Feed for the Future, Bio Fuel)

1 เกษตรสมัยใหม่ (Feedstock) → 2 เกษตรมูลค่าสูง (Outputs)

Green Economy
39 จังหวัด 54 พื้นที่

ECO Product ECO Factory ECO Town
Eco City / Eco Town

- เศรษฐกิจ**
 - ลดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ
 - เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันเชิงธุรกิจ
 - สร้างงานและรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น เกษตรกร 10 ล้านเกษตรกร
- สังคม**
 - สุขภาพ ความปลอดภัย และคุณภาพชีวิตของพนักงานและคนในชุมชน
 - ตอบสนองต่อการพัฒนา Eco Town
- สิ่งแวดล้อม**
 - ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
 - ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก 180,000 ตัน CO₂ ต่อปี
 - ลดการเกิดมลพิษทางอากาศ
 - ดีทรานการเปลี่ยนเป็นมิตรสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวและอุตสาหกรรมไม่เศรษฐกิจ

โดย ณัฐวิน พงษ์ภักดี
กรรมการผู้จัดการ บริษัท ฟิวเจอร์ การ์ด เฟอร์นิเจอร์ จำกัด

มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย
วิจัย & พัฒนานวัตกรรม นวัตกรรมและผู้เชี่ยวชาญ โครงการสนับสนุนการดำเนินงานด้านเกษตรและสุขภาพ

รัฐสภา
สนับสนุนและส่งเสริม นโยบายสนับสนุน บัณฑิตอุตสาหกรรม ภาครัฐ

ต่างประเทศ
ผู้เชี่ยวชาญ งบประมาณ เทคโนโลยี

เอกชน สังคม ชุมชน
เงินลงทุน ร่วมมือ ร่วมงาน และธุรกิจ ทรัพยากรในพื้นที่ ภูมิปัญญา เสริมสร้างชุมชน

BCG MODEL
เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

กลุ่มที่ ๖ การติดตามประเมินผล: ภาวะสู่ประสิทธิภาพการพัฒนาจังหวัด
 มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าอบรมในหลักการการติดตามและประเมินผลในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด วิธีการ เทคนิคและเครื่องมือต่าง ๆ ในการวิเคราะห์เพื่อติดตามประเมินผลแผน/โครงการ และเพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ผลการติดตามประเมินผลในกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือริเริ่มการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของจังหวัด เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดในภาพรวม (เอกสารเพิ่มเติมตามภาคผนวก ๗)

กรอบแนวคิดและเครื่องมือการประเมินผล การพัฒนาที่ยั่งยืนระดับจังหวัด

ดร. ปิยะนิตย์ โอนพรัตน์วิบูล
 ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและประเมินผลการพัฒนา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์/นโยบาย

- 1 ทุกคน ทุกระดับ ต้องเห็นภาพรวม
- 2 รวมพลังขับเคลื่อน
- 3 เดิมเดิมส่วนที่ขาดหาย
- 4 มุ่งสู่เป้าหมายที่กำหนด SUCCESS

การวิเคราะห์เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา Stakeholder Analysis การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย

Who? มีใคร/หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบ้าง (ภาครัฐ / ภาคเอกชน / ภาควิชาการ / ภาคประชาสังคม)

How? แต่ละ Stakeholder แสดงบทบาทอย่างไร

- บทบาทตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ (Authority)
- บทบาทที่คาดหวัง (Expected Role)
- บทบาทที่แท้จริง (Actual Role)

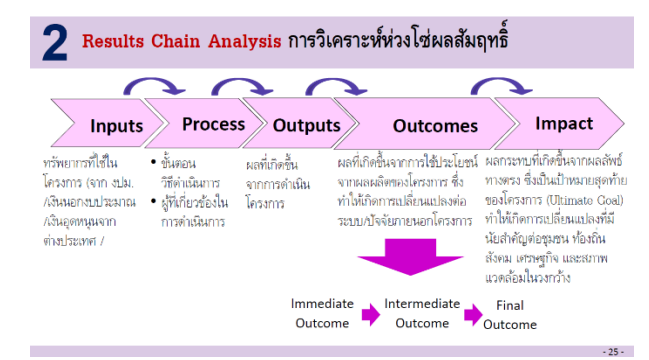
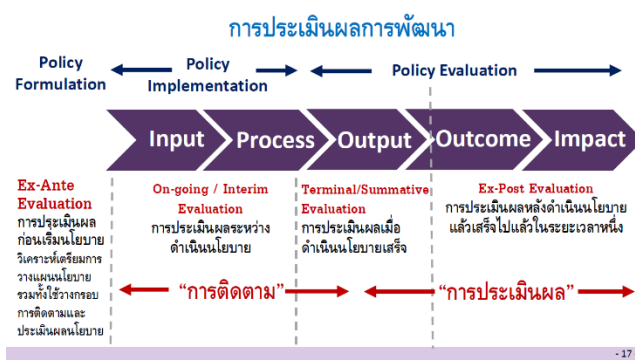
Why? ทำไมแต่ละ Stakeholder จึงแสดงบทบาทเช่นนั้น

- ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจ (motivation)
- บริบทภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ (context)
- ข้อจำกัดต่างๆ

GAP Analysis • เติบโตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในได้/ไม่ได้? • นโยบายการเริ่มแนวคิดในโดย/กฎระเบียบ ฯลฯ • บทบาทรัฐ VS บทบาทเอกชน • ใครควรมีบทบาทหลัก-รอง • อิทธิพลระหว่างกันของ Stakeholder ต่างๆ

ทำความเข้าใจ "สาเหตุของโรค" ไม่ใช่ "อาการของโรค"

ระบุประเด็นสำคัญ (Critical Issue) ที่ควรเข้าไปจัดการเพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาสำเร็จ

๕. การดำเนินการขั้นตอนต่อไป

๕.๑ กระทรวงมหาดไทยมอบหมายให้จังหวัดขยายผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ในระดับจังหวัดให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดตัวชี้วัดประเมินผลการปฏิบัติราชการของผู้บริหารระดับจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) เกี่ยวกับการดำเนินการในวาระเร่งด่วน/ภารกิจที่ถูกมอบหมายเป็นพิเศษ (Urgency/assigned Tasks) ซึ่งได้รับมอบหมาย ภารกิจเพิ่มเติมเป็นพิเศษจากนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเจ้าสังกัด รอบการประเมินวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ (รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๖) ในประเด็น “ระดับความสำเร็จของการขับเคลื่อน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในระดับจังหวัด” รายละเอียดตัวชี้วัด ประกอบด้วย ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับที่ ๑ บุคลากรของจังหวัดมีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับค่าเป้าหมายหลัก SDGs ทั้ง ๑๗ เป้าหมาย และสามารถรายงานความเชื่อมโยงค่าเป้าหมายหลัก/เป้าหมายย่อย/ตัวชี้วัดของ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน/โครงการของจังหวัดตามแบบรายงานได้

ระดับที่ ๒ จังหวัดมีกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในระดับจังหวัด

ระดับที่ ๓ จังหวัดจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการขับเคลื่อน SDGs ในระดับจังหวัดและมีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องทุกเดือน โดยรายงานผลเป็นรายไตรมาส

ระดับที่ ๔ บุคลากรของจังหวัดเข้าร่วมกิจกรรม “Workshop กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสหประชาชาติประจำประเทศไทย” ซึ่งจัดกิจกรรมเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร โดยต้องเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มย่อย อย่างน้อย ๓ กลุ่มย่อย

ระดับที่ ๕ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม “Workshop กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสหประชาชาติประจำประเทศไทย” ไปขยายผลในระดับจังหวัด อย่างน้อยจำนวน ๒ กิจกรรมที่สอดคล้องตามสาระสำคัญของ ๖ กลุ่มย่อย ของกิจกรรม Workshop กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย “๗๗ จังหวัด ๑๗ เป้าหมายการพัฒนา เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน” และกรอบความร่วมมือของประกาศเจตนารมณ์เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน “๑ จังหวัด ๑ คำมั่นสัญญา” ใน ๕ ประเด็น ได้แก่

๑) การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ (CO2)

๒) การอนุรักษ์และปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืน

๓) การจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพด้วย BCG Model การแก้ปัญหาการเผาชีวมวล ด้วยแนวทางที่อิงธรรมชาติ และการลดมลพิษทางอากาศและปัญหาพลาสติก

๔) การสร้างระบบอาหารที่ยั่งยืนและลดการสูญเสียอาหาร การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน และการทำฟาร์มอัจฉริยะ

๕) การเสริมสร้างความยืดหยุ่นให้ชุมชนและระบบนิเวศทางทะเลผ่านการปรับตัวและการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

อนึ่ง กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือแจ้งประสานจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/กรม/รัฐวิสาหกิจ/หน่วยงานในสังกัด สป. ส่วนกลาง ให้จัดทำแผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ โดยให้จังหวัด/กลุ่มจังหวัด/กรม/รัฐวิสาหกิจ/หน่วยงานในสังกัด สป. ส่วนกลาง รายงานแผนให้ทราบภายในที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๖

๕.๒ กองการต่างประเทศ สป. ดำเนินการร่วมกับจังหวัดและหน่วยงานภายในกระทรวงมหาดไทยในการติดตามการดำเนินการขับเคลื่อน SDGs ในเชิงพื้นที่ (SDGs Localization) ตามแผนการขับเคลื่อน SDGs ที่จังหวัด กำหนดไว้ โดยให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้รายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบเป็นรายไตรมาส

๖. ข้อมูลการจัดกิจกรรมฯ โดยละเอียด

พิธีเปิดกิจกรรม

ถ้อยแถลง นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย

Ms. Gita Sabharwal ผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย Ms. Armida Salsiah Alisjahbana รองเลขาธิการองค์การสหประชาชาติและเลขาธิการบริหารคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติประจำเอเชียแปซิฟิก ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจาก ๗๗ จังหวัด และท่านผู้มีเกียรติที่เคารพรักทุกท่าน ในนามของกระทรวงมหาดไทย และโดยส่วนตัว ผมรู้สึกเป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสในการมายังสำนักงานสหประชาชาติประจำประเทศไทยพร้อมกับท่านผู้ที่มีใจรักในการที่จะ “Change for Good” เพื่อให้คุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชนคนไทยของเราได้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนแบบมีส่วนร่วม ผมและผู้ว่าราชการจังหวัด ๗๖ จังหวัด ทั่วประเทศ ได้เคยมาที่นี่ พร้อมกับมาลงนามประกาศเจตนารมณ์ที่พวกเรา จะมุ่งมั่นช่วยกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ให้กับพี่น้องประชาชนและประเทศชาติของเรา รวมทั้งโลกที่มีเพียงใบเดียวของพวกเรา วันนี้เป็นนิมิตหมายอันดีที่เรามี ๗๗ จังหวัด กับ ๑๗ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ จะเป็นเป้าหมายที่พวกเราจะช่วยกันขับเคลื่อนให้ครบทั้งประเทศ เพราะวันนี้ Ms. Gita Sabharwal ได้เชิญชวนให้กรุงเทพมหานครเข้ามาเป็นหนึ่งในพันธมิตรที่ดีของโลก ในการที่จะช่วยกันทำสิ่งที่ติดตามที่ตั้งใจไว้ ผมขอเรียนว่าไม่มีข้อกังวลใจ ถ้าหากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด คือ ๗๖+๑ จังหวัด นายอำเภอ ๘๗๘ อำเภอ มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ในฐานะข้าราชการที่ดีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการที่จะช่วยกันขับเคลื่อน ผลักดัน และสนองแนวพระราชโบายของพระองค์ท่าน ด้วยการแก้ไขในสิ่งผิด นำมาเอาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสร้าง มาดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีความสุข ประเทศชาติมีความมั่นคงอย่างยั่งยืน ซึ่งมีนัยยะส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับโลกใบเดียวของเราก็จะเป็นโลกที่มีความสงบสวยงาม เป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด ได้อย่างยาวนาน ยั่งยืน อีกเป็นล้าน ๆ ปี หรือตลอดไป

ผมอยากจะเรียนว่า ทำไมจึงมั่นใจว่าผู้ว่าทั้ง ๗๖ จังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานคร และนายอำเภอ ๘๗๘ อำเภอ หากทุกคนมีความมุ่งมั่นเหมือนแวตตา เหมือนกับความตั้งใจเดินทางมาจากทุกสารทิศเพื่ออยู่ร่วมกันในที่นี้ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ ข้อ สำเร็จได้อย่างแน่นอน เหตุที่มั่นใจเพราะว่าคนไทยเกือบ ๗๐ ล้านคน ล้วนเคารพยกย่องว่าเป็นผู้นำของพวกเขา เป็นผู้นำทาง คำว่าเคารพผู้นำ มีความเป็นมา เป็นประวัติศาสตร์และเป็นวัฒนธรรมที่อยู่คู่สังคมไทยมาช้านานและยังคงมีอยู่เป็นส่วนใหญ่ในปัจจุบัน มีนัยยะที่สำคัญว่าหากเราทำในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อประชาชน พี่น้องประชาชนพร้อมที่จะร่วมขบวนไปกับพวกเราด้วยสิ่งที่ถูกต้องที่เราพูดถึง ประการที่ ๑ พวกเราทุกคนต้องมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่มุ่งมั่น มีความแน่วแน่ที่จะทำให้มี Change for good เกิดขึ้น ประการที่ ๒ พวกเราทุกคนจะทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะส่วนร่วมที่ว่านี้มาจาก ๗ ภาคีเครือข่าย ไม่ใช่เราทำเพียงลำพัง ตอนนี้ทุกคนพยายามชวนภาครัฐ ซึ่งหมายถึงทุกกระทรวงและทบวง เราจะเชื่อเชิญผู้นำศาสนาไม่ว่าจะเป็นบาทหลวงในโบสถ์คริสต์หรือโต๊ะอิหม่ามตามมัสยิดต่างๆ ตลอดจนผู้นำทางจิตวิญญาณผู้นำเรื่องที่มีความเชื่อเรื่องผี เรื่องวิญญาณ เราจะเชื่อเชิญ

ภาคธุรกิจเอกชน เราจะเชื่อเชิญภาคประชาสังคม เราจะเชื่อเชิญพี่น้องประชาชน ที่มีปรารถนาอย่างแรงกล้า เหมือนกับพวกเราได้เข้ามาเป็นทีมงานถาวรช่วยเหลือเพื่อให้ความเห็นในการช่วยแนะนำและช่วยลงมือทำร่วมกับพี่น้องประชาชน เรามีสิ่งที่ดี คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่เรากลุ่มใจในฐานะต้นทางของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs ทั้ง ๑๗ ข้อ และเรามีพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการที่จะทรงสืบสาน รักษา และต่อยอด แนวพระราชปณิธานแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาจักรภูมิปัญญาของพวกเรา ที่เรามีหน้าในการที่จะไปร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา และช่วยเหลือกัน ที่จะทำให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้ หรือเรียกว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน”

กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศในการประชุมหัวหน้าสำนักงานจังหวัด - ผู้ว่าราชการจังหวัดผ่านระบบออนไลน์ เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ว่าเป้าหมายของการมีหมู่บ้านยั่งยืน หรือ Sustainable Village เราจะเลือกหมู่บ้านมาจากหมู่บ้านที่มีสภาพความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนที่สุด ตำบลละ ๑ หมู่บ้าน หมายความว่าเราจะมีหมู่บ้านเป้าหมายอย่างน้อย ๗,๐๐๐ หมู่บ้าน ซึ่งเราต้องพยายามคลุกคลีเชื่อมโยงร่วมกับ ๗ เครือข่ายให้ได้พันธมิตรในการปลูกกระแสให้คนกว่า ๗,๐๐๐ หมู่บ้าน ได้เห็นแสงสว่างและช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวของทั้ง ๗,๐๐๐ กว่าหมู่บ้าน ซึ่งจะไม่ค่อยไปกว่า ๘ แสนครอบครัว ให้เป็นหมู่บ้านที่ได้รับการยกย่องให้เป็นหมู่บ้านพัฒนาที่ยั่งยืน โดยได้รับพระราชทานชื่อจากพระเจ้าลูกเธอพระองค์เจ้าสิริวิมลฉวี นารีรัตน์ราชกัญญา พระราชทานนามให้ ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ นายกษัตริย์แม่บ้านมหาดไทย ร่วมกับผม ปลัดกระทรวงมหาดไทยคนที่ ๔๑ และ นายอรรถวิษฐ์ สัมพันธ์รัตน์ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน คนที่ ๓๑ ณ พระราชวังสุโขทัย ท่านมีพระเมตตาทรงพระกรุณาซื้อหนังสือ Sustainable City จากประเทศอังกฤษมาให้ ๑ เล่ม ซึ่งขณะนี้ได้อบรมหมายให้เจ้าหน้าที่ที่เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษช่วยแปลภาษาให้ เมื่อเรามีแนวทางของในหลวงในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ประชาชนแล้ว เป็นการดีที่จะรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ความรัก ความสามัคคีจะเกิดขึ้นและส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม และการลดภาวะโลกร้อนก็จะสำเร็จความมั่นคงทางอาหารจะเกิดขึ้น การทิ้งถิ่นฐานบ้านเรือนอพยพมาอยู่ในเมืองใหญ่จะลดลง

โครงการนายอำเภอนำร่องเพื่อการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ต้องฝากให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตรึงใจและส่งเสริมให้กำลังใจให้นายอำเภอให้เป็นนายกรัฐมนตรีของอำเภอเพื่อบูรณาการขับเคลื่อนกับทุกกระทรวงทบวง กรม และอีก ๖ ภาคีเครือข่าย เป้าหมายของการจัดการขยะเปียกในครัวเรือน ซึ่งเป็น ๖๐% ของขยะในชีวิตประจำวัน ด้วยการจัดทำถังขยะเปียกเพื่อลดโลกร้อน อย่างน้อย ๒๔ ล้านครัวเรือนใกล้จะสำเร็จแล้ว เป้าหมายสิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เป้าหมายสร้างความมั่นคงทางอาหาร อาหารปลอดภัย โดยปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ครอบครัวยั่งยืนเสร็จสิ้นภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ล้วนเป็นเครื่องยืนยันอย่างเป็นรูปธรรมว่าท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้ง ๗๖ จังหวัด ให้ความเคารพต่อคำมั่นสัญญาที่เราได้มาประกาศไว้ ณ ที่นี้ ในห้องนี้ร่วมกับ Ms. Gita Sabharwal และผู้บริหารองค์การสหประชาชาติ ขอเป็นกำลังใจให้พี่น้องทุกภาคส่วน ขอขอบคุณผู้บริหารองค์การสหประชาชาติที่ทำให้แรงกายแรงใจของพวกเราทุกคนได้มีสักขีพยานเป็นบุคคลเป็นองค์กรสำคัญของโลก คือ องค์การสหประชาชาติ เพื่อเป็นสิ่งกระตุ้น เตือนใจให้พวกเรา

ทุกคนช่วยกัน ทำหน้าที่ บำบัดทุกข์ บำรุงสุข อย่างจริงจัง อย่างต่อเนื่อง และสิ่งที่เรามุ่งหวังที่จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังก็จะประสบความสำเร็จ ขอให้ Ms. Gita Sabharwal และผู้บริหารขององค์การสหประชาชาติ ได้โปรดมั่นใจได้ว่าพวกเราทุกคนมาที่นี่ด้วยความมุ่งมั่น ด้วยความเอาใจจริงเอาใจ และเราเองก็ไม่อยากเกษียณอายุราชการไปพร้อมกับบาปที่ติดตราในใจของพวกเรา ที่เป็นข้าราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้รับเงินเดือนจากภาษีอากรของพี่น้องประชาชน แล้วไม่ได้สร้างสิ่งที่ดีที่สุดในชีวิตให้กับพี่น้องประชาชน ให้กับประเทศชาติของพวกเรา และให้กับโลกของเรา

เรามา ณ ที่นี้ พร้อมกับความภาคภูมิใจว่าหลังจากวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ เราได้กลับไปทำตามคำมั่นสัญญาจนประสบความสำเร็จพอสมควร และวันนี้เรามาครั้งนี้เพื่อน้อมนำแนวคิด สิ่งที่ดี ๆ ที่จะเกิดขึ้นตลอดทั้งวันนำไปดำเนินการโดยทันที เพื่อให้ทุกวินาทีที่เรานับถอยหลังกับการมีชีวิตอยู่บนโลกนี้มีคุณค่ามากที่สุด และขอเชิญ Ms. Gita Sabharwal และผู้บริหารองค์การสหประชาชาติได้โปรดไปเยี่ยมในทุกอำเภอ ๘๗๘ อำเภอ ทุกจังหวัด ๗๖ จังหวัด เพื่อไปเห็นด้วยตาตัวเองว่า สิ่งที่ไม่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัด ๗๖ จังหวัด จากนายอำเภอ ๘๗๘ อำเภอ มาบอกกล่าวในเวลานี้นั้น เป็นเรื่องจริง

ถ้อยแถลง ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ นายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทย

Ms. Gita Sabharwal ผู้ประสานงานสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย Ms. Armida Salsiah Alisjahbana รองเลขาธิการองค์การสหประชาชาติและเลขาธิการบริหารคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติประจำเอเชียแปซิฟิก ผู้บริหารหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติทั้ง ๒๑ หน่วยงานในประเทศไทย ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงมหาดไทย หัวหน้าส่วนราชการของกระทรวงมหาดไทยและผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศตลอดจนผู้มีเกียรติและผู้มางานในวันนี้ ในนามของนายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทยขอขอบคุณ Ms. Gita Sabharwal และทีมงานสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย ที่จัด Workshop ให้พวกเราในวันนี้ จากคำมั่นสัญญาที่ทุกคนได้ลงนามเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ผ่านมา ถือเป็นคำมั่นสัญญาที่สำคัญไม่ใช่แค่ทุกท่านที่จะร่วมกันพัฒนาประเทศไทยให้ยั่งยืน แต่ด้วยความมุ่งมั่นของ Ms. Gita Sabharwal และทีมงานสหประชาชาติต้องการที่จะให้เราทำงานร่วมกับอีก ๑๙๓ ประเทศทั่วโลก ในการพัฒนาประเทศของเราให้ยั่งยืน สิ่งสำคัญของวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ ไม่ใช่แค่เป็นวันเริ่มต้น แต่เป็นวันที่คำมั่นสัญญาที่เราให้ไว้และต้องทำไปตลอดชีวิต ส่งต่อคำมั่นสัญญานี้ไปยังลูกๆ หลานๆ วันนี้สิ่งสำคัญของคำมั่นสัญญาที่เราจะร่วมกันขับเคลื่อน จะมีอยู่ ๖ ประเด็น ที่ท่านกรุณาจัดให้เป็นพิเศษสำหรับพวกเราที่นั่งอยู่ที่นี้ มีประเด็นย่อยทั้งหมด ๖ หัวข้อ ซึ่งจะแบ่งเป็นกลุ่มที่เราสามารถเข้าร่วม

หัวข้อแรก คือ SDG ประเด็น No poverty นั่นคือในการแก้ปัญหาความยากจน สิ่งแรกที่ต้องมีคือความมั่นคงทางอาหาร กระทรวงมหาดไทยและสมาคมแม่บ้านมหาดไทยได้น้อมนำพระราชดำริของพระชนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในเรื่องการปลูกผักสวนครัวในโครงการที่มีชื่อว่า บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง ในปัจจุบันจากคำมั่นสัญญาที่มีต่อกันก็มากกว่า ๑๐ ล้านครัวเรือนไทยเราได้ปลูกผักกินเอง เป็นผักปลอดสารพิษ ถ้าจะประหยัดเงินให้ครัวเรือนละ ๒ ดอลลาร์ หรือประมาณ ๗๐ บาทต่อครัวเรือนต่อวัน ใน ๑ ปี จะสามารถประหยัดเงินได้ถึง ๗.๓ พันล้านเหรียญสหรัฐ ประหยัดค่าใช้จ่าย

ในครัวเรือน หรือมากกว่า ๒๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ที่เราจะสามารถช่วยครัวเรือนเพื่อลดรายจ่ายได้ เมื่อลดรายจ่ายได้ ก็จะนำเงินส่วนนี้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตภายในครัวเรือนได้

หัวข้อที่ ๒ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในจังหวัดของเรา ซึ่งถ้าคนในจังหวัดเราอยู่ดี มีความสุข มีความเจริญ มั่นคงยั่งยืนในพื้นที่ มีการงาน มีการศึกษา เราก็จะไม่ต้องย้ายถิ่นฐาน รูปแบบของการสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนจะเป็นประเด็นสำคัญในการแก้ปัญหาความยากจน

หัวข้อที่ ๓ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จะทำอะไรให้พื้นที่ในจังหวัดของท่านเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสีเขียว เรื่องของสิ่งแวดล้อม เรื่องของวัฒนธรรม ถ้าจังหวัดเราเป็นพื้นที่ที่สามารถมีคนมาเที่ยว ก็จะมีรายได้เข้าสู่จังหวัด คนในจังหวัดมีงานทำ คนในจังหวัดจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี และที่สำคัญคือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน (Eco Sustainable tourism) จะเป็นแนวโน้มในอนาคตต่อไป

หัวข้อที่ ๔ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติ ปัจจุบันโลกของเราเราต้องเผชิญกับภัยพิบัติต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะภัยพิบัติจากธรรมชาติ จากเชื้อโรคที่เราอยู่ในวิกฤตที่เพิ่งคลี่คลายคือโควิด-๑๙ ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา เป็นทุกประเทศทั่วโลกไม่ใช่ประเทศไทย เราต้องร่วมมือกันป้องกันและสร้างความมั่นคงในเรื่องของการป้องกันภัยพิบัติในพื้นที่ของเรา

หัวข้อ ๕ เป็นเรื่องของ BCG เป็นเรื่องของการจัดการน้ำ เป็นเรื่องของการจัดการ การบริหารจัดการ เกษตรกรรม เป็นเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นเรื่องของการทำอุตสาหกรรมให้มีมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้สามารถมั่นคงและยั่งยืนอยู่ได้ ดังนั้นสิ่งที่ Workshop ในข้อ ๕ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อจังหวัดในด้านการบริหารจัดการ คือ เราจะอยู่ได้อย่างไรโดยยึดหลัก BCG

หัวข้อสุดท้ายที่ท่านจะได้ทำ Workshop จะเป็นหัวข้อการนำแนวคิดด้านนวัตกรรมไปแลกเปลี่ยนในด้านต่าง ๆ ซึ่งเราสามารถนำตัวอย่างการพัฒนาในด้านอื่น ๆ มาใช้ได้ ไม่ใช่แค่ในประเทศไทย อาจจะทั่วโลก มาเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ของเรา

สุดท้ายนี้ดิฉันต้องขอขอบคุณคุณ Ms. Gita Sabharwal ที่จัด Workshop ที่มีคุณค่าและมีประโยชน์มากๆ ทุกท่านมาจากจังหวัดทางภาคเหนือถึงภาคใต้จะเป็นนิมิตรหมายอันดีในการทำงานในจังหวัด

ตามที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยได้เชื้อเชิญหน่วยงานของสหประชาชาติและคุณก็ตาร์ไปเยี่ยมที่จังหวัดและอำเภอก็ขอให้ท่านมาเห็นด้วยตาของท่านเอง และขอให้ทุกท่านมาร่วมกันพัฒนาความยั่งยืนให้กับประเทศไทยและเริ่มจาก Workshop ที่เราจะทำร่วมกันในวันนี้ค่ะ

ถ้อยแถลง Ms. Gita Sabharwal ผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ นายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ข้าราชการทุกท่าน และผู้ร่วมงานของสหประชาชาติทุกท่าน ดิฉันมีความยินดียิ่งที่ได้รับเกียรติต้อนรับทุกท่านมากกว่า ๓๕๐ คน มาয়งองค์การสหประชาชาติประจำประเทศไทย เพื่อหารือในหัวข้อประเทศไทยที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นงานที่ใหญ่และสำคัญมาก ถือเป็นครั้งแรกที่พวกเราได้มาร่วมหารือว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถเชื่อมโยงหรือปรับใช้กับแผนพัฒนาระดับจังหวัดได้อย่างไร โดยเน้นเรื่องระบบอาหาร การจัดการขยะ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การหมุนเวียนและการบรรเทาสาธารณภัยวันนี้ถือเป็นโอกาสที่ดีในการเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และในระดับเทศบาล ในการเพิ่มศักยภาพการดำเนินการ ตามที่นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย เรียกว่า “Change for good” ในขณะที่เรากำลังนำ SDG ไปปรับใช้ในพื้นที่ทั้งหลาย ๆ ท่านคงได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการ Change for good ในมิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน

ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ ในฐานะนายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทยและผู้ริเริ่มพลังงานทดแทนในประเทศไทย ท่านถือเป็นแรงบันดาลใจไม่เพียงต่อดิฉันเอง แต่กับอีกหลายๆ ท่าน เช่นกัน ความมุ่งมั่นในการใช้พลังงานเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและแนวทางการปรับให้เข้ากับบ้าน ๑๐๐,๐๐๐ หลังแรกในรูปแบบหลังคาโซล่าเซลล์ นั้นถือเป็นการริเริ่มความคิดริเริ่มและเป็นท่านแรกอีกด้วย

อย่างที่ทราบกันดี ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดได้ลงนามในการประกาศเจตนารมณ์กับองค์การสหประชาชาติในเดือนมิถุนายน การประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าวนี้เป็นก้าวสำคัญในการนำพาประเทศไทยไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง โดยมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืนตามวาระเศรษฐกิจชีวภาพหมุนเวียนสีเขียว

หน้าที่ของเราในตอนนี้ คือการดำเนินการตามเจตนารมณ์และการกำกับการรับผิดชอบงานในการพึ่งพาตนเองได้ เราจะก้าวไปสู่การปฏิรูประบบสีเขียวที่ต้องอาศัยความร่วมมือและการนำร่องร่วมกันในระดับจังหวัดร่วมกัน หนึ่งในตัวอย่างที่ดีคือการทำงานของคุณสุทธิพงษ์ร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีในตัวอย่างในดังแสดงในบูชชางหน้านี้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะในครัวเรือนทั่วประเทศ การยกระดับไปสู่ ๑๔ ล้านครัวเรือนใน ๗๖ จังหวัด ถือเป็นการยกระดับความมุ่งมั่นของเรา ไม่เพียงแต่ในการลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นไปยังหลุมฝังกลบเท่านั้นแต่ครัวเรือนจะได้รับปุยหมักและประเทศจะได้รับคาร์บอนเครดิตอีกด้วย ที่องค์การสหประชาชาติเราต้องการสนับสนุนโครงการประเภทนี้ในทุกจังหวัดเพื่อยกระดับการเปลี่ยนแปลง

อีกด้านของการพัฒนาที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง กว่าครึ่งหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการพัฒนาแผนบรรเทาภัยพิบัติ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการดำเนินการตาม ๓ ข้อ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๑. การขจัดความยากจน ๒. การปฏิบัติการณ์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ ๓. เมืองที่ยั่งยืน หากท้องถิ่นพัฒนาแผนงานได้ครบ จะถือเป็นชัยชนะที่สำคัญของประเทศไทยและสหประชาชาติซึ่งเข้าใจว่า จะมีการหารือในการประชุมย่อยวันนี้ การประชุมในวันนี้ยังสามารถช่วยให้ทุกท่านปลูกฝังแนวคิดสำหรับการดำเนินงานและนโยบายต่อไป เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของจังหวัด ความทุ่มเท วิสัยทัศน์ของท่าน ประสบการณ์และความรู้ จะเป็นกุญแจสำคัญในการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัด

และผู้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกท่านมีบทบาทในการนำทีมเพื่อการเปลี่ยนแปลงในจังหวัดของท่านเอง ดิฉันมองเห็นความร่วมมือโดยกว้าง ซึ่งมีกระทรวงมหาดไทย สถาปนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และองค์การสหประชาชาติทำงานร่วมกัน เพื่อเป็นต้นแบบให้ประเทศอื่นๆ ในการนำ SDGs ไปปฏิบัติในพื้นที่ องค์การสหประชาชาติประเทศไทยหวังว่าจะได้ร่วมงานกับทุกท่าน ขอขอบคุณค่ะ

ถ้อยแถลง Ms. Armida Salsiah Alisjahbana รองเลขาธิการองค์การสหประชาชาติและเลขาธิการบริหาร คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติประจำเอเชียแปซิฟิก:

คุณสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ นายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทย Ms. Gita Sabharwal ผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย แยกผู้มีเกียรติ ทั้ง ๗๗ จังหวัด ท่านสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีคะ อรุณสวัสดิ์ทุกท่าน ดิฉันมีความยินดีที่ได้มีโอกาสต้อนรับทุกท่าน ผู้ศูนย์การประชุมสหประชาชาติและได้รับเกียรติเป็นผู้กล่าวเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ ๗๗ จังหวัด ๑๗ เป้าหมายการพัฒนา เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน การประชุมเชิงปฏิบัติการในวันนี้เป็นโอกาสอันดี สำหรับทุกท่านในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มุมมอง และประสบการณ์ในการพิจารณาการบรรลุเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน และร่วมกันหาวิธีการบูรณาการการทำงานที่จะสามารถหาแนวทางสร้างความแตกต่าง ได้มากที่สุด ดิฉันขอใช้โอกาสนี้เพื่อเน้นบางประเด็นสำคัญเพื่อช่วยในการพิจารณาของทุก ๆ ท่าน

ประการแรก เพื่อให้การดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ นั้น การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับนโยบาย แผนงาน และงบประมาณการพัฒนาระดับชาติ ระดับจังหวัด ตลอดจนระดับท้องถิ่นนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทุกท่านจำเป็นต้องมีบทบาท ในการเป็นผู้นำและแสดงความรับผิดชอบในจังหวัดของตนเอง เพราะแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน และไม่มี กระบวนการทำงานแบบใดแบบหนึ่งแบบเดียว

ประการที่สอง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบางประเด็นมีลักษณะที่ต้องอาศัยการทำงาน ข้ามพรมแดน และบางครั้งอาจมากกว่าแค่พรมแดนระหว่างจังหวัดหรือแม้แต่พรมแดนระหว่างประเทศ หนึ่งตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ การจัดการทรัพยากรน้ำซึ่งจำเป็นต้องสร้างการพึ่งพาซึ่งกันและกันทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมซึ่งทำให้ความร่วมมือข้ามจังหวัดและแม้แต่ข้ามประเทศเป็นปัจจัยเบื้องต้นสำหรับการ ทำงานที่ประสบความสำเร็จ

ประการที่สาม ความสำคัญของแนวทางแบบองค์รวมเพื่อยกระดับการดำเนินงานตามวาระการพัฒนา ที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๗๓ สิ่งสำคัญคือต้องแน่ใจว่าการดำเนินงานจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด รวมถึงภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคอื่น ๆ การทำงานของรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวไม่เพียงพอที่จะดำเนินการตามวาระเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๗๓ เพียง การจัดหาสินค้าและบริการแก่ประชาชนเท่านั้น เช่น การดูแลสุขภาพและการศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ควรมีส่วนร่วมในการบริการสาธารณะนอกเหนือจากการบริการขั้นพื้นฐาน เพื่อให้แน่ใจว่าประชาชน สามารถเข้าถึงบริการภาคอื่น ๆ ด้วย วันนี้ต้องยกระดับความทะเยอทะยานในการทำงานให้สูงขึ้น การทำงาน ส่วนใหญ่จะต้องมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมร่วมกับพวกเขาในการบูรณาการประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นกุญแจ

สู่ความสำเร็จในการทำงานของทุกคน และเป็นพื้นฐานของหลักการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังเรียนรู้ร่วมกันและทำงานร่วมกัน เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการหาทางออก ที่มีมาช้านานทั้งความท้าทายในการพัฒนา ความเสี่ยงต่าง ๆ และความเปราะบางของสังคมที่คุณใช้เวลาอย่างยาวนาน ในการพยายามแก้ไขปัญหาลำดับนี้ต่อไป

นอกเหนือจากนี้ เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจกำลังพัฒนาอยู่ในสถานะที่ดี และมีการแบ่งปันแนวคิดและแนวทางปฏิบัติกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้ ดิฉันจึงถือโอกาสนี้เชิญชวนทุกท่านเข้าร่วมการประชุมการพัฒนาระดับภูมิภาค เช่น การประชุมการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับเอเชีย ในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ การแบ่งปันประสบการณ์ของทุกท่านจะมีความสำคัญอย่าง สุดท้ายนี้ ขอให้การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

การอภิปรายกลุ่ม : เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย ความสมดุลระหว่างมิติทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม และการดำเนินการเร่งด่วนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดเพื่อร่วมสร้าง อนาคตที่ยั่งยืน

นายพงศ์ภพ เมธากุลวัฒน์ ผู้ประสานงานโครงการ ARISE Plus Thailand ศูนย์การค้าระหว่างประเทศ (International trade center: ITC) (ผู้ดำเนินรายการ): กิจกรรมต่อไป จะเป็นการนำเสนอภาพรวมของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทยในมิติต่างๆ บทบาท หน้าที่ขององค์การสหประชาชาติในประเทศไทย รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ วิธีการประเมินความก้าวหน้า สู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ความครอบคลุมของประชากรที่เสี่ยงต่อการถูกทอดทิ้งและความเท่าเทียมทางเพศโดยผู้แทนจากองค์การสหประชาชาติและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันนี้ผมทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการในการประชุมเช่นนี้ รู้สึกเป็นเกียรติที่ได้ต้อนรับผู้ว่าราชการจังหวัด - รองผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๗๗ จังหวัด ที่เดินทางมาจากทั่วประเทศเพื่อเข้าร่วมประชุมในวันนี้ และทราบว่าทุกท่านมีความสนใจที่จะเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนา และหวังว่าทุกท่านจะได้รับข้อมูลและความรู้ที่จะนำมาประยุกต์ในส่วนของคุณ รูปแบบการประชุมเข้าวันนี้ จะเป็นการบรรยายสรุปจากวิทยากรทั้ง ๔ ท่าน ได้แก่ นายธมน เล็กปรีชากุล ดร.ปิยนิตย์ โอนพรัตน์วิบูล นางสาวนฤดี จันทสิงห์ และนางสาวพรนิภา ศรีวิภาพัฒนา

ก่อนจะเข้าประเด็นนี้ ขออนุญาตนำเสนอวีดิทัศน์ SDGs จากมุมมองของนักคิดชั้นนำในภาคสังคม ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และภาควิชาการ

สาระสำคัญของวีดิทัศน์: การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเริ่มจากคน นับเป็นรากฐานสำคัญของสังคมประชากรโลก SDG เป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้คนหันมาใส่ใจกับเสียงรบกวนจากสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในการสร้างความยั่งยืนให้กับโลกของเรา ในอนาคตคือเราต้องมีจิตใจที่พอมือพอกัน ช่วยเหลือกัน ความยั่งยืนเป็นเรื่องของทุกประเทศที่ต้องร่วมกันแก้ไขก่อนที่จะทุกอย่างจะสายเกินไป ทุกคนมีส่วนร่วมและสร้างความเปลี่ยนแปลงได้แน่นอน ประชาชน กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเริ่มที่คน เพราะคนคือผู้สร้างและคนรับผลประโยชน์ ตามมิติการพัฒนา ๕ มิติ

Planet: เราจะทำอย่างไรให้โลกของเรายั่งยืนมากขึ้น มนุษย์กับธรรมชาติเป็นสิ่งเดียวกัน เป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ หล่อเลี้ยงเราอยู่ได้ ถ้าไม่ช่วยกันดูแลธรรมชาติ คนที่จะได้รับผลกระทบก็คือเรา ครอบครัวลูกของเรา

Prosperity: ความมั่งคั่ง ความมั่งคั่งในอนาคต คือเราต้องมีจิตใจที่ช่วยเหลือกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จะจนหรือรวย ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของโลกเรา ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้

People: มนุษย์ชน เราต้องช่วยกัน สร้างสังคมที่มีความไว้วางใจกัน แต่สุดท้าย ก็ต้องสร้างสมดุลให้สังคม เราต้องช่วยดูแลร่วมมือกันในเรื่องความร่วมมือร่วมใจกัน

Peace: หรือสันติภาพ ต้องมีความยุติธรรม ที่ผ่านมา เราพูดแยกกันระหว่างสันติภาพ ความยุติธรรม กับ ห้องแห่งกฎหมายหรือการปกครองโดยกฎหมาย ความจริงทั้ง ๓ ข้อนี้เป็นเรื่องเดียวกัน เราต้องการเสรีภาพ เราต้องสร้างความยุติธรรม และกฎหมายต้องยุติธรรม นั่นคือสันติภาพและความยุติธรรม เป็นไปได้แน่นอน หากเราตระหนักว่าเราทุกคนเป็นพลเมือง

Partnership: หุ้นส่วนการพัฒนา เราต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาของโลกนี้ ร่วมกันและสันติภาพ จะไม่เกิดขึ้นแค่ในระดับชาติแต่จะเกิดในระดับโลกแต่จะทำให้เกิดพลังในการแก้ปัญหาของโลกร่วมกัน การที่อาศัย อยู่บนโลกใบนี้ด้วยกัน เราต่างพึ่งพาซึ่งกันและกัน ดังนั้นความสงบสุขจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับการอยู่ ร่วมกัน

เราเป็นคนบนดาวดวงเดียวกัน เราคนเดียวสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ก็จะเริ่มส่งต่อให้ทุกๆ อย่างในชีวิต อยากชวนทุกคนมาร่วมกันสร้างการเปลี่ยนแปลงให้ SDGs บรรลุเป้าหมายภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ เพราะเหลือ อีกแค่ ๑๐ ปี ให้รีบทำตั้งแต่วันนี้ เข้าสู่ทศวรรษแห่งการดำเนินการ เราจะพัฒนาไปด้วยกัน คิดให้ดี สู้ไปด้วยกัน และงานนี้จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

นายธมน เล็กปริชากุล เจ้าหน้าที่ด้านข้อมูลและการรายงานผล (United Nations Resident Coordinator: UNRCO): SDGs คือกลไกที่นักวิชาการจากทั่วโลกมาร่วมกันคิดและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ ปัญหาโลก ที่สำคัญคือปัญหาของการเปลี่ยนแปลงทางภูมิศาสตร์ ซึ่งในอดีตมีบางหน่วยงานของบางประเทศ ที่ยังคิดว่าไม่จริง แต่ปัจจุบัน ทุกคนเห็นชัดแล้ว เป็นระยะที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหานี้ นอกจากนี้ยังมี ปัญหาความยากจน ความไม่มั่นคงทางอาหารที่หลายประเทศในโลกเคยประสบกับประเทศไทย เราประสบความสำเร็จจากการพัฒนา MDG (Millennium Development Goals) ที่เราได้ทำไปแล้ว

ความสำเร็จในการทำให้ประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เป็นที่ชื่นชมของประชาคมโลก เป้าหมายหลักของ SDGs คือมุ่งมั่นที่จะสร้างสันติภาพและความเจริญรุ่งเรือง ทุกคนที่เกิดมามีชีวิตได้รับทุกคน ไม่เฉพาะคนในยุคนี้แต่รวมถึงคนที่ยังไม่เกิด คนในอนาคตด้วย เราพัฒนาความยุติธรรม ไม่ใช่แค่ความยุติธรรมของ คนรุ่นนี้เท่านั้น แต่รวมถึงพวกเราด้วย มองความเป็นธรรมในรุ่นต่อไปตลอดไป และต่อไปคือ เราทำเพื่อประโยชน์ สุขของสิ่งแวดล้อมอย่างไร ด้วยวิธีการที่ระดมทุกภาคส่วนมาเป็นภาคีขับเคลื่อนร่วมกัน

องค์การสหประชาชาติไม่ได้เป็นเจ้าของ SDGs รัฐบาลไทยไม่ได้เป็นเจ้าของ SDGs แต่ทุกคนเป็นเจ้าของ เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนา และรัฐบาลไทยก็อยู่ในประเทศไทย และรัฐบาลไทยเป็นเพียงตัวแทนที่เป็น ตัวกลางในการนำทุกภาคส่วนมาร่วมกันขับเคลื่อน หลักการที่ใช้ในการพัฒนาตัวเอง SDGs นี้มี ๕ หลักการด้วยกัน หลักการที่ ๑ คือ หลักมนุษยธรรมซึ่งเป็นหลักการที่ประเทศไทยยอมรับและมีความก้าวหน้ามาโดยลำดับ หลักการที่ ๒ ความเท่าเทียมทางเพศ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ผู้หญิงมีบทบาทต่ำกว่าผู้ชาย ผู้หญิงค่อนข้าง มีบทบาทนำในสังคมเฉพาะในภาคเอกชนแต่ยังตามหลังอยู่จะเป็นภาครัฐ น่าติดตามอย่างมากและในภาพการเมือง คือ ส.ส. ต่าง ๆ ที่เข้ามานั้นก็ยังมีสัดส่วน แต่เราก็ดีขึ้นซึ่งเชื่อว่าไปต่อไปในอนาคตความเท่าเทียมทางเพศ ในประเทศไทยจะก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ หลักการที่ ๓ คือ หลักความยั่งยืน ซึ่งชัดเจน คือไปถึงลูกหลานด้วย หลักการที่ ๔ คือหลักการสร้างภูมิคุ้มกัน (Resilient) หลักการสร้างภูมิคุ้มกันนี้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ จะใช้คำนี้ยังไม่มีคำแปลกันโดยทั่วไป มันเป็นหลักการหรือจริงจัง จากที่คำแปลเกี่ยวกับ

ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับองค์การสหประชาชาติ เราเห็นว่า ควรแปลเป็นคำว่า “ภูมิคุ้มกัน” เพราะคำว่า ภูมิคุ้มกัน หมายความว่าเมื่ออยู่ดีๆ เกิดวิกฤต เราก็ก้มได้เมื่อนั้น เราลุกขึ้นได้เร็วก็มีวิกฤตชีวิตกันทั้งประเทศ เหมือนกัน วิกฤตเศรษฐกิจคล้ายกับต้มยำกุ้ง เราสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว นี่คือภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่ง ถ้าฟื้นตัวช้าแสดงว่ายังน้อยอยู่แต่รวมถึงความสามารถในการปรับตัวด้วย ในเมื่อไม่มีวิกฤตเราก็สามารถปรับตัวเพื่อพัฒนา วัฒนธรรมต่าง ๆ ก้าวหน้า นวัตกรรมต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะทำให้เรามีภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่งขึ้น

เพื่อโอกาสในการนำเสนอคำแปลที่ทางองค์การสหประชาชาติและกระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า ควรมีคำนี้เพื่อพิจารณาต่อไปในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ถ้าคำนี้ตรงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ข้อ ๒ เรื่องการมีภูมิคุ้มกันด้วย หลักการสุดท้าย คือ หลักการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง วันนี้ปลัดกระทรวงมหาดไทย มีนโยบายชัดเจนว่าทุกตำบล ต้องมีหมู่บ้านพัฒนายั่งยืน แสดงว่าหมู่บ้านไหนยากจนที่สุดและเร่งพัฒนาหมู่บ้านเรา หมู่บ้านหลังนี้ต้องได้รับการเลี้ยงดูให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมือนหมู่บ้านอื่นๆ เป็นเรื่องดีที่ได้เห็นผู้นำที่เข้มแข็ง และเห็นอกเห็นใจกัน

โดยรวมแล้วมี ๑๗ เป้าหมายหลัก และมีเป้าหมายย่อยหรือเป้าหมายย่อย ๑๖๙ เป้าหมาย และมีตัวชี้วัดทั้งหมด ๒๔๗ ตัวชี้วัด ก่อนหน้านี้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ได้มีแค่ ๑๗ ข้อเท่านั้น ซึ่งระหว่างที่กำลังพัฒนาอยู่คือการระดมสมอง มีผู้คน ๑๐ ล้านคนทั่วโลกมีส่วนร่วมในการออกแบบ มีทั้งหมด ๓๐๐ เป้าหมาย เน้น ๑๗ เป้าหมายหลัก จริงๆ แล้ว ๑๗ เป้าหมายหลัก ประธานสภาฯ (นายชวน หลีกภัย) ให้ความเห็นว่าไม่ยังไม่สมบูรณ์ ขาดไป ๑ เป้าหมาย คือเป้าหมายของจริยธรรม แต่จริง ๆ จริยธรรมถูกซ่อนอยู่ตาม เป้าหมายต่าง ๆ เช่น เป้าหมายที่ ๑๖ ต่อต้านคอร์รัปชัน ธรรมนูญ ซึ่งเกี่ยวกับคุณธรรม ชื่อสัตย์ มีคุณธรรม ความยุติธรรม ความเห็นอกเห็นใจในความรักของกันและกัน พวกนี้ซ่อนอยู่เป็นสิ่งที่ไม่ชัดเจน หากดึงออกมาเป็นเป้าหมายหลักจะทำให้ตื่นตัวมากขึ้น

ตัวอย่างของเป้าหมายหลัก เป้าหมายย่อย และตัวชี้วัด จริงๆ แล้วคำว่า Goals ซึ่งหมายถึงเป้าหมายหลัก นักวิชาการหลายท่านมองว่าคำว่า Goals น่าจะเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์เรากำลังมองภาพใหญ่ เช่น ขจัดความยากจน เป้าหมายแรก คือ ข้อ ๑ ในช่วงเวลา ๑๕ ปีที่ผ่านมาเป็นเรื่องยากที่จะกำจัดให้หมดไป แต่นั่นคือเป้าหมายของเรา ที่จะไปสู่ความยากจน เมื่อเรามีเป้าหมายแล้วเรื่องแก้ไขโลกร้อนก็จะพิจารณาว่าจะแก้ไขโลกร้อนในมิติไหน โดยหลักแล้วทาง SDGs กำหนดไว้ ๕ เป้าหมายหลักด้วยกัน จะมีตั้งแต่เรื่องของการสร้างภูมิคุ้มกัน และความสามารถในการปรับตัวก่อน และมิติที่ ๒ มองว่ามีการบูรณาการเรื่องโลกร้อนเข้าไปในนโยบายหรือไม่ และมิติที่ ๓ เมื่อมีแล้ว การเสริมสร้างความรู้และความตระหนัก ลองดูประเด็นนี้ และสิ่งที่ ๔ คือการระดมทุน ประการที่ ๕ คือการช่วยพัฒนาประเทศที่ยังอยู่ในสถานะกำลังพัฒนาโดยเฉพาะ หมู่ประเทศที่ค่อนข้างได้รับผลกระทบและมีศักยภาพในการปรับตัวค่อนข้างต่ำ เพราะฉะนั้นก็จะมีตัวชี้วัด เช่น ตัวชี้วัดเกี่ยวกับการเสียชีวิต จากภัยพิบัติหรือการสูญเสียดังกล่าว แล้วดูว่า ประเทศมีแผนรองรับภัยพิบัติหรือไม่ เป็นตัวชี้วัด ที่เป็นระดับชาติ ระดับ นโยบายบูรณาการ เราจะพิจารณาว่านโยบายแบบปรับตัวมีอยู่อย่างไรและสามารถลดการปล่อย ก๊าซเรือนกระจกได้มากน้อยเพียงใด นี่คือรายละเอียดก็จะตามนี้ เวลาดู Sustainable Development Goals เราต้องดูเป้าหมายย่อยด้วย เป้าหมายย่อยเกินกว่าสิ่งที่เราพยายามบรรลุ แล้วในส่วนของตัวชี้วัดก็เป็นวัดทางอ้อม ว่าเราทำได้เท่าไรแล้วระดับจังหวัดบางเป้าหมายจะไม่ใช่ เพราะเราจะดูและระดับประเทศและจะมีบางเป้าหมาย

ที่ใช้ตัวชี้วัดบางตัวมาวัดในระดับโลกก็จะไม่จำเป็นในระดับโลก ในระดับท้องถิ่น ในระดับจังหวัด นี่ก็อีกเรื่องหนึ่ง การเรียงลำดับตัวเลข ถ้าเป็นเป้าจะเป็นเลข ๑๓ หรือ ๒ ตัว คือ ๑-๑๗ ที่นี้พอถึงเป้าหมายก็จะทันที มี ๑ จุดเข้า ๓ จุด .๑ .๒ .๓ .๔ พอมี .a .b .c ก็จะอ่านเป็นเป้าหมายย่อย เมื่อมาถึงตัวชี้วัดตัวบ่งชี้จะถูกเพิ่มเป็นตัวเลขอื่น ๑๓.๒.๑, ๓.๑.๑ แบบนี้หรือ ๑๓.a.๑. นี่คือการวัดตัวชี้วัด

ข้อมูลที่พร้อมกับความก้าวหน้าในประเทศไทย เป้าหมายหลักคือความก้าวหน้าเป็นส่วนใหญ่ ทำได้ดี ประเทศไทยทำได้ดีทั้งเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม ยกเว้นเป้าหมายที่ ๒ เรื่องการจัดความหิวโหย ซึ่งขณะนี้อยู่ในระดับถดถอย ปัญหาสำคัญคือมีเด็กที่มีปัญหาผอมแห้งก่อนวัยอันควร คือ เราลดลงตามลำดับ ทำได้ดีมาก นี่คือการประเด็นที่น่าสนใจเพียงแต่ไม่ใช่การวัดภาวะทุพโภชนาการในระยะยาว ซึ่งสหประชาชาติ กำลังศึกษาเรื่องนี้อยู่ เกิดจากอะไร และตอนนี้กลุ่มนี้อยู่ไหนแล้วเพื่อร่วมมือกับภาครัฐในประเด็นที่ถดถอย

อีกประเด็นคือประเด็นเรื่อง Climate Action ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการลดภาวะโลกร้อน ในอัตราที่ลดลงเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นถ้าปล่อยไว้อย่างนี้ เราจะไม่บรรลุเป้าหมายทั้งหมดนี้ ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ และตอนนี้ผลกระทบก็รุนแรงขึ้น เราจะเห็นว่าเกาหลีน้ำท่วม โชคดีจริงๆ ที่เหตุการณ์เหล่านี้ไม่เกิดในเมืองไทย สิ่งหนึ่งที่ยังถดถอยคือเป้าหมาย ๑๖ เรื่องธรรมาภิบาล ในเรื่องนี้มีความถดถอย มี ๓ อย่างด้วยกัน

นี่คือเครื่องมือ SDG Tracker เอาข้อมูลที่เรามีแล้วรายงานสำเร็จไปเท่าไรแต่ก็ยังบอกไม่ได้ว่าอีก ๑๐ ปี จนถึงปี ๒๐๓๐ เราจะสำเร็จได้เท่าไร นี่คือการที่เรามองในปี ๒๐๒๐ หากเรามองไปยังปี ๒๐๓๐ เราจะรู้เพียง ๑๐% ของเป้าหมายเท่านั้น นั่นคือเป้าหมายที่สำเร็จแล้ว โดยวันนี้คือภาพประวัติศาสตร์ กระทรวงมหาดไทยได้ ระดมทั่วประเทศเคลื่อนไหวอย่างจริงจัง ต่อจากนี้ไปในอีก ๒ ปีก่อนที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยจะเกษียณอายุ ราชการเราจะฉลองภาพใหม่ของความก้าวหน้าของ SDGs ในประเทศไทยเพราะเป็นครั้งแรกที่ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะนายกของจังหวัดและอำเภอจะลงมือขับเคลื่อนด้วยตัวท่านเอง จะเกิดนิมิตหมายใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน

ในการทำงานเดียวกัน นี้ประเทศต่างๆ ที่นำเครื่องมือนี้ไปใช้ เช่น เวียดนาม ฟิลิปปินส์ กัมพูชา ใช้ SDGs Tracker แต่ประเทศไทยอยู่ในขั้นตอนการพัฒนา คือ เราจะช่วยในการประเมินของเอสซีจี และที่ผมเสนอ คือ เรามีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแล้ว เราก็ต้องมีกลไกติดตาม แล้วคุณล่ะ เครื่องมือนี้มาได้เลย สามารถนำไปใช้ในระดับจังหวัดได้ นี่คือการตัวอย่างยูเครนที่มาวัดเอสซีจี ในระดับจังหวัดจะเห็นว่าสีแดงกำลังถดถอย สีเหลืองต้องเร่งหน่อย สีเขียวนั้นคือตามเป้าหมายสามารถ

ตอนนี้ตัวชี้วัดสังเกตว่าจะมีน้อยเป็นเรื่องปกติเพราะในระดับจังหวัดข้อมูลมีจำกัด ระดับจังหวัด แต่ในส่วน ของกระทรวงมหาดไทยผมมั่นใจ ที่เราจะมีตัวชี้วัดหลายตัวเพราะเรามีกรมพัฒนาชุมชนที่มีการรวบรวมตัวเลขซึ่งเป็นข้อมูลที่อุดมสมบูรณ์มากสามารถเข้ามาศึกษาแล้วมาดูกันว่าจะทำออกมาวัดได้อย่างไร ในการวัดความก้าวหน้า ในระดับจังหวัด ไทยอยู่อันดับ ๔๔ ถูกใช้อ้างถึงแต่โดยหน่วยงานนี้เป็นหน่วยงาน ภาคประชาสังคม เคยสนับสนุน SDGs เราถือว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยผลักดันผลประโยชน์ แต่รายงานนี้ไม่ใช่สหประชาชาติ ไม่ใช่ของคนแรก ฐานข้อมูลที่พวกเขาใช้ไม่ใช่ฐานข้อมูลอย่างเป็นทางการของรัฐบาลไทย ฐานข้อมูลที่เราใช้ที่หน่วยใช้เป็นฐานข้อมูลที่ผ่าน คสช. และผ่านสำนักงานสถิติ

ขออนุญาตแนะนำหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติในประเทศไทยเราเรียกว่า Un Country (UNCT) มีหน่วยงานทั้งหมด ๒๑ หน่วยงาน ที่ท่านทำได้ ขอตัวอย่างบางหน่วยงาน เช่น ITC ซึ่งทำได้เช่นเดียวกับกระทรวงพาณิชย์ ในแง่ของการค้าในประเทศและในประเทศ ITU ทำงานด้านดิจิทัล UNDP ดูแลการพัฒนาโดยภาพรวมครอบคลุมเกือบทุกด้าน UNRC เป็นหน่วยงานคล้ายสำนักงานปลัดกระทรวง ที่ประสานงานกับทุกหน่วยงานในองค์การสหประชาชาติ หากมีอะไรจะขอความร่วมมือสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานประสานงาน และยังมีหน่วยงานในสังกัดอื่น ๆ อีก

(ผู้ดำเนินรายการ): ขอบคุนมากสำหรับข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับองค์การสหประชาชาติและ SDGs จากมุมมองการทำงาน ต่อไปเราจะมาเจาะลึกถึง SDGs ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ มีกลไกในการขับเคลื่อนและติดตามผลการดำเนินงาน SDG ทั้งระดับประเทศและระดับพื้นที่อย่างไร

ได้รับเกียรติจาก ดร.ปิยนิตย์ โอนพรัตน์วิบูล ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและประเมินผลการพัฒนา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และมีประสบการณ์ในการบริหารและร่วมจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่สำคัญ เช่น การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา OTOP ของประเทศ การบูรณาการยุทธศาสตร์ครัวไทยสู่โลกเขายังเป็นอาจารย์พิเศษที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดร.ปิยนิตย์ โอนพรัตน์วิบูล ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนและประเมินผลการพัฒนา สศช.: ขออธิบายใน ๓ ประเด็นหลัก ประเด็นแรกคือเรื่องของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) ประเด็นที่ ๒ พูดถึงการขับเคลื่อนการพัฒนาในภาพรวมของประเทศ และประเด็นสุดท้ายเป็นการพูดถึงการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่

แนวคิดว่า ฉบับที่ ๑๓ มีเบื้องหลังอยู่ ๓ แนวคิด คือ ๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาอันเป็นหลักการที่ สศช. ใช้มาตั้งแต่แผนฯ ฉบับที่ ๘ เรื่อยมาทุกแผน ๒) Resilient ที่ สศช. ให้คำนิยามว่า “ล้มแล้ว ลุกไว” ซึ่งจะเป็พื้นฐานเพราะตอนวางผัง ๑๓ นี้เป็นช่วงที่มีสถานะของโควิดเกิดขึ้นแล้ว คือเริ่มวางแผน ๑๓ ประมาณ ๒ ปี ตอนนีเริ่มทำตามแผน ๑๓ ในเดือนตุลาคม แต่ก่อนหน้านี้ประมาณ ๑ ปีเกือบ ๒ ปี ก็เริ่มแผน ๑๓ ตอนนั้นโควิดกำลังมาและรุนแรงเลยต้องใช้หลักการ ซึ่งหลาย ๆ ประเทศในโลกก็ใช้หลักการนี้เช่นกัน และอีกหลักการหนึ่งที่เราใช้ในการวางกรอบแผนฯ ฉบับที่ ๑๓ คือ SDGs นั่นคือการพัฒนาที่ยั่งยืน ๑๓ เป็นไปในทิศทางเดียวกับ SDGs

ในส่วนของแผน ๑๓ ตอนแรกใช้คำว่าเศรษฐกิจเพื่อสร้างมูลค่า แต่จากการระดมความคิดเห็นของเราใน ๑๘ กลุ่มจังหวัด สุดท้ายนี้เราให้ความสำคัญกับสังคมเป็นอันดับแรก เราจึงมีเป้าหมายที่จะพลิกโฉมประเทศไทย คือ เปลี่ยนประเทศไทยให้เป็น “สังคมความก้าวหน้าเศรษฐกิจสร้างมูลค่าที่ยั่งยืน” จะมุ่งเน้นการใช้ความรู้และนวัตกรรมสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่า มี ๕ ตัวบ่งชี้ ๕ เป้าหมายหลัก ซึ่งถ้าพิจารณากันจริงๆ ก็คือ ใน ๕ เป้าหมายหลัก นั้นล้วนสอดคล้องกับ SDGs ไม่ว่าจะเป็ เป้าหมายที่ ๑ เรื่องของการปรับโครงสร้างการผลิตและบริการให้เป็เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ในที่นี้ซึ่งแน่นอนว่าจะมี SDGs ที่พูดถึง ๓ กลุ่มนี้ที่ยั่งยืน หากดูแนวคิดโดยละเอียดแนวคิดทั้งหมดจะขึ้นอยู่กับความยั่งยืน เป้าหมายที่ ๒ เกี่ยวกับการพัฒนาคน เพื่อโลกยุคใหม่ ใช้ดัชนีการพัฒนา มนุษย์ ก็สอดคล้องกับเอสซีจีเช่นกัน เป้าหมายที่ ๓ เป็นเรื่องของกรมมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความยุติธรรม

แน่นอนว่าใน SDGs กำลังพูดถึงการขจัดความยากจนและการลดความเหลื่อมล้ำ นี่คือประเด็นที่เราเน้นเป็นเป้าหมายหลักที่ ๔ คือการเปลี่ยนผ่านสู่ความยั่งยืน มีความเกี่ยวข้องกับ SDGs มาก โดยเฉพาะเป้าหมายเรอบอกว่าปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในกรณีปกติต้องไม่ต่ำกว่า ๒๐% ตรงนี้เรามีตัวชี้วัดระดับโลกด้วย เป้าหมายหลักที่ ๕ คือ ความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของภัยพิบัติต่างๆ ซึ่งตรงกับ SDGs หมวดหมายการพัฒนาทั้ง ๑๓ หมวด ก็จะมีเกี่ยวกับภาคการผลิตและภาคบริการทั้ง ๖ เป้าหมายหากเกิดขึ้น ก็จะมี ๒ คีย์เวิร์ดที่เหมือนกันคือนวัตกรรมและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอาจยังมี ๒ คีย์เวิร์ดเหล่านี้ในหมวดทั้ง ๖ ที่อยู่ในภาคการผลิตและบริการ มิติข้อมูล การพัฒนานี้เป็นมิติพื้นฐานทางเศรษฐกิจเล็กน้อยเกี่ยวกับ SME และเกี่ยวกับระบบนิเวศเกี่ยวกับพื้นที่เมืองอัจฉริยะ และความยากจนซึ่งเป้าหมายของ SDGs ก็จะมีการพูดถึง

เรื่องเกี่ยวกับความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องนี้พูดถึงเรื่อง Circular Economy, Low Carbon Society ซึ่งพวกเรากระทรวงมหาดไทยก็ให้ความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง BCG เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ แน่นอนว่าต้องมีห้องย่อยด้วยซึ่งเป็นสิ่งสำคัญใน SDGs เช่นกัน และเรามาคุยปัจจัยสนับสนุน สภาพบ้านเมืองยุคใหม่มีธรรมาภิบาล นี่คือกฎหมาย ๑๓ ฉบับ และขณะนี้สภาพพัฒนาฯ พยายามแสดงให้เห็นว่า ๑๓ เป้าหมายนี้สอดคล้องกัน ๑๗ เป้าหมายของ SDGs ทั้งสอดคล้องทางตรงและสอดคล้องทางอ้อม เป้าหมายของการดำเนินงานของ ๑๓ ตรงกับ SDGs แน่แน่นอน คือ ไปให้ได้ตามเป้าหมายของ SDGs อย่างที่สองเป็นเรื่องของการขับเคลื่อนโดยรวมโดยการพัฒนาต่อจาก MDG

กลไกการขับเคลื่อนแผนฯ ๑๓ ก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อน SDGs เช่นกัน คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับกลไกการขับเคลื่อน ได้แก่ “คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” (กพย.) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีรองประธาน คือ รองสุพัฒน์พงษ์ กับริฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี มีหัวหน้าส่วนราชการประมาณ ๑๙ คน ภาคเอกชน ๖ คน ผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว ๔ คน ภารกิจครอบคลุมทั้งเรื่องของนโยบาย การส่งเสริม สนับสนุน และติดตามการกำกับดูแล การเจรจาระหว่างประเทศแล้วก็มีติดตามประเมินผล SDG ด้วย เป็นคณะกรรมการชุดใหญ่ในการขับเคลื่อน ตอนนี้อยู่ในแผนขับเคลื่อนที่มีมติไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มิติการขับเคลื่อนที่ ๑ คือการสร้างการรับรู้ สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ SDGs โดยดำเนินการไปยังทุกหน่วยงานราชการ ตลอดจนประชาชนทั่วไป รวมถึงการจัดงาน “ก้าวพอดี” ที่เริ่มจัดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยก็เข้าร่วมในงานนั้นด้วย มิติที่ ๒ คือการเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผนฯ ฉบับที่ ๑๓ ตามที่ได้นำเสนอไปแล้วว่าเป้าหมายไหนสอดคล้องกันแล้วกลไกการขับเคลื่อนก็มีกลไกระดับประเทศ มีกลไกระดับจังหวัด ทำอย่างไรที่จะทำงานร่วมกันกับทุกภาคส่วน ซึ่งตอนนี้ก็มีภาคเอกชนหลายภาคส่วนเข้ามาร่วม เช่น ซีพีก็เข้าร่วมกับเราเหมือนเป็นเกมออนไลน์ กับเอสซีจีเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ เป็นต้น แล้วก็มีเรื่องของระบบการกำกับติดตามประเมินผล ตอนนี้ SDGs ไม่ได้ขับเคลื่อนโดยรัฐบาลเพียงอย่างเดียว มีทั้งผู้อำนวยการความสะดวกและผู้กำกับดูแล บริษัทขนาดใหญ่หลายแห่งเข้าร่วมและพยายามดึง SME เข้าร่วมด้วย ทั้งวิสาหกิจชุมชนและกิจการ เพื่อสังคมของภาครัฐ แน่แน่นอนว่า นักวิชาการต่าง ๆ ก็เข้าร่วมอยู่แล้ว

เราต้องประสานความร่วมมือระหว่าง ๓ หน่วยงาน ให้ทุกคนเป็น Active Partner ไม่ใช่แค่ Active อย่างเดียว ภาครัฐก็อันดับสุดท้าย เป็นเรื่องของการขับเคลื่อนและติดตามการพัฒนาพื้นที่ แน่แน่นอนว่าในระดับพื้นที่ซึ่ง

เป็นสิ่งที่หลายท่านอยู่ในพื้นที่ก็ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน การขับเคลื่อนก็จะมีผลการพัฒนาในด้านต่างๆ ด้วย แล้วก็มีรายงานความคืบหน้าซึ่งทั้งหมดเราจะอยู่บนพื้นฐานของคำว่า Plan Do Check Act คือ วางแผน แล้วลงมือทำ แล้วดูว่าเป็นไปตามที่ต้องการหรือไม่แล้วมีการปรับปรุง วงจรนี้จะใช้ในการขับเคลื่อนการทำงานการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs จะมีคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ ที่กำกับดูแลในเรื่องของการพัฒนาอย่างยั่งยืนและในพื้นที่ร่วมกับส่วนราชการระดับจังหวัดและสถานศึกษาด้วย

การพัฒนาในระดับพื้นที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการตั้งกลไกการพัฒนาในระดับจังหวัดขึ้นมาและปรับใช้ในการประเมินการพัฒนาในระดับจังหวัดใน ๕ มิติ และกลุ่มจังหวัดใน ๒ มิติ โดย สศช. ได้ปรับปรุงตัวชี้วัดที่นำไปใช้ในระดับจังหวัดครอบคลุมทั้ง ๕ มิติ เพื่อปรับปรุงในการจัดทำแผนพัฒนาในระดับจังหวัดต่อไป

(ผู้ดำเนินรายการ): ขอบคุนสำหรับการบรรยายของ ดร.ปิยนิตย์ ตรีบ จะเห็นว่าหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ระบุถึงความเท่าเทียมทางเพศและการเสริมสร้างพลังอำนาจโดยการเสริมสร้างดนตรีและเด็ก เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างโอกาสและความเท่าเทียมทางสังคม ดังนั้นบทบาทของสตรีกับการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในหลายเรื่องเหล่านี้ วันนี้เรารู้สึกเป็นเกียรติที่มีคุณนฤดี จันทสิงห์ จาก UN women ประเทศไทย มาร่วมแบ่งปันสิ่งที่เราอยากแบ่งปัน ความรู้และประสบการณ์ของฉันทันในด้านนี้เป็น ประวัติสั้นๆ ของคุณนฤดี ซึ่งปัจจุบันทำงานเป็นนักวิเคราะห์โครงการขององค์การสหประชาชาติเพื่อการส่งเสริมสุขภาพระหว่างเพศและการเพิ่มพลังอำนาจของผู้หญิง (UN Women) และมีประสบการณ์การทำงานในสำนักงานกำกับดูแลอื่นๆ เช่น UNDP สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ และเคยรับราชการตำแหน่งนักการข่าวสังกัดสำนักข่าวกรองแห่งชาติและเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

นางสาวนฤดี จันทสิงห์ นักวิเคราะห์โครงการ (UN Women): วันนี้มีความสุขมากที่ได้เห็นกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นองค์กรขนาดใหญ่ ที่มีศักยภาพ มีเอกภาพและเข้าถึงได้ทุกระดับ วันนี้จะอธิบายว่าทำไมเรื่องเพศจึงสำคัญและทำไมเราถึงพูดถึงเรื่องเพศ ซึ่งอยู่ใน SDGs เป้าหมายหลักที่ ๕ แต่ในทางปฏิบัติไม่ใช่เป้าหมายหลักที่ ๕ เป้าหมายเดียว ที่ต้องไปให้ถึงเป้าหมายจะอยู่ในทุกๆ เป้าหมายหลัก ที่เน้นสร้างเสริมสุขภาพระหว่างเพศ และเพิ่มพลังของผู้หญิงเป็นหลัก ในแง่ของสิทธิมนุษยชน ประเด็นที่เรากำลังโฟกัสอยู่ตอนนี้คือการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้หญิง เพราะปกติคุณก็พูดถึงเรื่องนี้อยู่แล้ว การที่ผู้หญิงฟังในบางเรื่องในบางบทบาทเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาและยังเป็นกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่ม ตอนนี้เราคิดว่าการเพิ่มการมีส่วนร่วมและเพิ่มศักยภาพความเป็นผู้นำ ของผู้หญิงเป็นสิ่งสำคัญ มีการยุติความรุนแรงของผู้หญิงแล้วให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและเสริมสร้างสันติภาพในกระบวนการสุดท้ายอย่างมั่นคงและเพิ่มศักยภาพ ความเท่าเทียมระหว่างเพศคือเป้าหมาย ปัจจัยสำคัญคือศูนย์กลางของการพัฒนาและเป็นแผนพัฒนาและการพัฒนากฎหมายคือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs เอาเรื่องความเท่าเทียมทางเพศเป็นตัวขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงสำคัญมากที่การดำเนินการไม่ว่าในบริบทใดจะต้องสอดแทรกเรื่องความเสมอภาคทางเพศเข้าไปด้วย ซึ่งแปลว่าไม่เป็นเช่นนั้น ความเท่าเทียมของผู้หญิงชายเท่านั้น แต่หมายถึง การตระหนักถึงความเท่าเทียมกันของทุกเพศ เรื่อง Gender ที่เราพูดถึงนี้เป็นประเด็นที่มีเรื่องของเพศภาวะ เรื่องความรุนแรงที่เราสืบมาในหลายๆ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยเองก็เป็นเรื่องของความรุนแรงโดยมีพื้นที่ของรัฐ เข้าร่วมกันเยอะ โอกาสในการเข้าถึง

การตัดสินใจค่อนข้างน้อย ในบางบริบทของบางประเทศและในสังคม ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจหรือการขาดโอกาสทางเศรษฐกิจ นี่เป็นตัวอย่างประเด็นปัญหาที่หลายๆ ประเทศ และหลายๆ สังคมต้องเจอ พูดกว้างๆ ว่าเป็น Gender issue ที่เคยพบเจอมาก่อนยังเป็นหัวใจสำคัญของสิทธิมนุษยชนอีกด้วย ประเด็นที่เราให้ความสำคัญในตอนนี้เป็นเรื่องของการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้หญิง เพราะศีลธรรมได้พูดไปแล้วในตอนกลางคืน ที่ผู้หญิงฟังในบางเรื่องในบางบท อาจจะเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาแล้วก็ยังเป็นกลุ่มบ้านเกาะ ตอนนี้อย่าคิดว่าการเพิ่มการมีส่วนร่วมและเพิ่มศักยภาพความเป็นผู้นำของผู้หญิงก็มีความสำคัญเช่นกัน มีการยุติความรุนแรงของผู้หญิงเพื่อให้สตรีมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและเสริมสร้างสันติภาพในกระบวนการศรัทธาและความมั่นคงและเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจ

แนวคิดหลักเมื่อเราพูดถึงคุณภาพทางเพศ ความเท่าเทียมกันระหว่างประเทศและเพศคือการปฏิบัติต่อทุกเพศอย่างเท่าเทียมกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพูดถึงความเท่าเทียมกันประเทศจะเป็นการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันเข้าถึงทรัพยากรเปิดโอกาสให้เข้าถึงทรัพยากรบริการอย่างเท่าเทียมกันในทุกช่วงวัย ที่นี้พอพูดถึงเสมอภาคต่างประเทศจะพูดถึงความยุติธรรมไม่ได้เลยเพราะมันไม่ต้องมารวมกัน

ความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายของแต่ละคนจะเห็นภาพชัดเจนว่าความเท่าเทียมและความยุติธรรมเป็นอย่างไร การบูรณาการความเท่าเทียมทางเพศระหว่างระดับกิจกรรม ในกิจกรรมทุกระดับ ทุกประเด็น เมื่อเราพูดถึงเรื่องเพศที่ละเอียดอ่อน ความอ่อนไหว เรากำลังพูดถึงวิธีการสื่อสารในกระบวนการใดๆ ก็ตาม เราต้องตระหนักถึงประเด็นเรื่องเพศ ความไม่เท่าเทียม หรือระมัดระวังในการสื่อสารในที่ทำงาน รายละเอียดปลีกย่อยในแง่ของแต่เมื่อเราพูดถึงการตอบสนองทางเพศมันจะเป็นมากกว่านั้น เมื่อพูดถึงเรื่องเพศวิถี ต้องหมายถึงการตระหนักถึงความเท่าเทียมทางเพศ ความเสมอภาคโดยมีกรอบนโยบายและกรอบกฎหมายรองรับ แนวคิดนี้จะนำไปสู่การแก้ไขความแตกต่างระหว่างชุมชนของชนชาติต่าง ๆ ที่มีศักยภาพต่างกัน จำเป็นต้องมีความแตกต่าง เมื่อมีนโยบายเรื่องเพศ นั่นหมายความว่าผู้คนที่ต่าง ๆ จะได้รับการช่วยเหลือในการเข้าถึงทรัพยากรด้วยวิธีต่าง ๆ หากไม่ใช้แนวคิดนี้ นโยบายเศรษฐกิจนั้นจะเข้าไม่ถึงเลย เราจะต้องทิ้งบางคนไว้ข้างหลัง

เมื่อพูดถึงอาหาร สิ่งสำคัญคือเป็นเพราะเพศ เมื่อเราพูดถึงเรื่องทั่วไป มันเกี่ยวกับการเน้นเรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เป็นที่นิยมในหมู่ผู้หญิงหลายกลุ่ม ความพิการของความหลากหลายทางเพศ ดังนั้นเมื่อเรามีนโยบายรัฐบาลจึงมีนโยบายก่อนที่จะขับเคลื่อนเรื่อง เราต้องมีนโยบาย มีกรอบกิจกรรมการทำงานประมาณโดยคำนึงถึงมิติของผู้หญิงและผู้ชาย หากเทศบาลหรือองค์กรอื่น ๆ ของคุณริเริ่มที่จะใช้การจัดระเบียบ จัดสรรงบประมาณโดยจัดลำดับความสำคัญ จากนั้นจึงจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและปรับงบประมาณให้เหมาะสมกับทุกเพศทุกวัยตามความเปราะบางหรือเปราะบางของประชาชนเพื่อให้เข้าถึงประชาชนได้ทุกคนและไม่ใช้งบประมาณที่ต้องให้รัฐบาลทำคนเดียว เป็นเรื่องที่ดีและเข้าถึงประชาชนได้มากที่สุดและที่สำคัญการจัดทำงานประมาณไม่จำเป็นต้องเป็นงบประมาณแผ่นดินจำนวนมาก เริ่มจากโครงการเดียวก็ได้ รายการเป็นแบบผู้ว่าฯ ระดับกระทรวง ระดับกรม เริ่มที่ระดับไหนหรือว่าจะไม่ถึงระดับกรมก็เป็นแค่กล่องหรือสำนักที่จะทำโครงการเรามีว่าโครงการ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือเราจะทำอย่างไร ที่จะจัดให้มีกิจกรรมหรือรับรองว่าในแต่ละกิจกรรมในแต่ละนโยบายจะมีการตระหนักถึงความแตกต่าง ความเท่าเทียมกันระหว่างแต่ละประเภทด้วย

ประเด็นสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องของศูนย์กลางของการพัฒนาเศรษฐกิจ และเป็นทุกสิ่งทุกอย่าง ปัจจัยที่องค์กรแต่ละองค์กรให้ความสำคัญ เป็นเรื่องดีเพราะการผลักดันความเท่าเทียมทางเพศระหว่างชาติระหว่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นจะต้องขับเคลื่อนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับกฎหมายระดับแรกไปจนถึงระดับกฎหมาย นโยบาย

(ผู้ดำเนินรายการ): หลังจากที่เราได้ฟังวิทยากรทั้ง ๓ ท่าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวมหรือของประเทศไทย หรือเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ ทุกหัวข้อล้วนมีหัวใจหลักคือไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งเป็นหลักการที่ใช้ในการกิจขององค์การสหประชาชาติในประเทศไทย และวันนี้เราได้รับเกียรติจากนางสาวพรนิภา ศรีวิภาพัฒนา ผู้ช่วยวิจัยจาก ESCAP ที่พัฒนาเครื่องมือขึ้นเพื่อวิเคราะห์คนที่มีความเสี่ยงในการเข้าถึงโอกาสต่างๆ

นางสาวพรนิภา ศรีวิภาพัฒนา ผู้ช่วยวิจัยจาก (UN ESCAP): ขอแนะนำเครื่องมือที่มีตัวย่อที่ชื่อว่า LNOB ซึ่งย่อมาจากคำว่า Leave No One Behind หรือแปลเป็นไทยว่าไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และมีความสำคัญต่อเป้าหมายที่แท้จริงที่เราพัฒนาโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง มองให้ลึกกว่าค่าเฉลี่ยของการเข้าถึงโอกาส เช่น การเข้าถึงเฉลี่ยของพลังงานไฟฟ้า พลังงานสะอาด หรือการสื่อสาร เป็นต้น แต่เราอาจจะต้องมองให้ลึกลงไปอีกระดับหนึ่งซึ่งเราอาจจะต้องลงไปดูว่าในตัวชีวิตนั้นมีหรือไม่มีกลุ่มใดที่ทิ้งไว้ข้างหลัง

ตามหลักการของ LNOB มีหลักการใหญ่สองประการ ประการแรกคือ ประชาชนทุกคนควรเข้าถึงบริการและโอกาสที่เป็นสากลและไม่ซ้ำใคร ของบุคคลหรือครัวเรือนไม่ควรเป็นปัจจัยหรืออุปสรรคในการเข้าถึงโอกาสนั้น เราตระหนักถึงความสำคัญของการไม่ทิ้งพวกเขาไว้ข้างหลัง หรือเรียกสั้น ๆ ว่า Leave No One Behind Platform ซึ่งทุกคนสามารถเข้าถึงแพลตฟอร์มนี้ได้ผ่านเว็บไซต์ lnob.unescap.org

ทั้งระดับชาติและภายในประเทศ และตามที่กล่าวไว้ข้างต้น นอกจากความเหลื่อมล้ำในตัวบ่งชี้เหล่านี้แล้ว เราควรพิจารณาให้ลึกลงไปด้วยว่ากลุ่มใดถูกละเลยในแต่ละตัวบ่งชี้ กลุ่มเหล่านี้อยู่เบื้องหลังหรือไม่และมีลักษณะอย่างไร แต่ข้อมูลนี้มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้กำหนดนโยบาย เพื่อดูว่ากลุ่มเหล่านี้ควรเป็นกลุ่มคนที่เราควรจะรักษาไว้เพื่อลดความไม่เท่าเทียมกันหรือไม่ ข้อดีอย่างหนึ่งของแพลตฟอร์มนี้คือที่เราติดตามผล Gap ได้ที่นี่ด้วย ข้อมูลที่เราป้อนลงในแพลตฟอร์มนี้มาจากการสำรวจในประเทศไทย จะเป็นการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรี ในต่างประเทศหากมีการสำรวจข้อมูลในระดับที่ลึกลงไป ถึงระดับเชื้อชาติหรือไม่นับถือศาสนา เราก็สามารถรับข้อมูลในระดับที่ลึกลงไปได้เช่นกัน

ในระดับครัวเรือนด้วย สำหรับ Platform นี้ ด้านซ้ายของทุกคนคุณเห็นภาพที่คล้ายกับต้นฉบับ ต้นไม้ อาจจะต้องจินตนาการหน่อย จะเป็นต้นไม้แนวขวางเริ่มจากแท่นแรกซึ่งจะเป็นเสมือนรากของต้นไม้ต้นนี้ ตัวอย่างที่แสดงในวันนี้จะเป็นตัวอย่างต้นไม้แห่งการเข้าถึงพลังงาน ที่นี้มีค่าเฉลี่ยประมาณ ๗๘ เปอร์เซ็นต์ นี่จะเป็นภาพรวมของประเทศไทย ต่อจากอันแรก ต้นไม้จะแตกกิ่งก้านสาขาไปเรื่อย ๆ จนถึงครั้งสุดท้ายที่เราจะมีใบ เปรียบเหมือนใบไม้ของต้นไม้ที่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน

การเข้าถึงพลังงานสะอาดเพียงร้อยละ ๕๘ และทางขวามือของทุกคน คุณจะเห็นข้อมูลระดับภาคส่วนใน ศูนย์ต่างๆ ของประเทศไทย คุณจะเห็นว่า การเข้าถึงพลังงาน นอกจากนั้น แต่ละภาคเราสามารถลงมือลงไปได้ว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ที่เท่าไร ซึ่งเมื่อสักครู่ที่ผ่านมาดูภาคอีสานที่ระดับ สมน้อยที่สุดที่เห็น อาจเป็นกลุ่มที่ถูกทิ้งร้างที่สุดของ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งจะเป็นด้านที่เล็กที่สุดหรือโดยเฉลี่ย

ถ้าเอา SDGs มารวมกันจะเห็นว่าความเหลื่อมล้ำสูงสุดในด้านการศึกษา และอีกด้านคือความเหลื่อมล้ำ ด้านการเข้าถึงพลังงานสะอาด สิ่งที่ประสบคือ ในช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา เข้าสู่การแพร่ระบาดของ COVID-๑๙ เราจึงได้หาตัวชีวิตอีกตัวที่อาจไม่ถูกรวมอยู่ใน SDGs ซึ่งก็คือ ความพร้อมในการรับมือกับโรคระบาด ที่นี้อาจเป็นประโยชน์เช่นกัน

(ผู้ดำเนินรายการ): สำหรับช่วงสุดท้ายของการประชุมเข้านี้ ขอเปิดโอกาสให้ผู้เข้าประชุมซักถาม

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย: ผมขอแลกเปลี่ยนในประเด็น ดังนี้ สิ่งแรกเรื่องเพศ ของประเทศไทย แนวโน้ม ดีขึ้นเยอะและจะพัฒนาตลอดไป เพราะจริงๆ ในสังคมไทยเราก็ดูบนเวทีได้ ตั้งแต่ เวทีแรกมีผู้ชายคนเดียว ชายขวา เป็นผู้บริหารสูงสุดผู้หญิงตอนนี้ นับแล้วมีผู้หญิง ๓ คน และในชีวิตจริงคนไทย เป็นผู้หญิงตัวใหญ่ที่สุดในบรรดาตำแหน่งใดๆ เพียงแต่อาจจะมีเรื่องของทัศนคติเรื่องเพศที่อาจไม่ดี ซึ่งปัจจุบัน พัฒนาไปมาก โดยเฉพาะการยอมรับการเท่าเทียมกัน ความหลากหลายทางเพศ เรื่องเพศสังคมไทยพัฒนาขึ้นมา และจะดีขึ้น ประการที่สอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะไม่เรียกมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ ประการที่สาม เรื่องของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และแผนที่เกี่ยวข้อง เจตนารมณ์ของแผนต่าง ๆ ให้ไปดูที่ โครงสร้างงบประมาณ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีปัญหาในทางปฏิบัติ ถ้าดูข้างในแผนจะพูดถึง เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและเรื่องอื่น ๆ แต่ในแง่โครงสร้างของเป้าหมาย (หมุดหมาย) เป็นเรื่องใกล้ตัวคนจำนวนมากของประเทศไทย เราจะไปสู่ยานยนต์ไฟฟ้า เราจะไปสู่นวัตกรรม นวัตกรรมนี้ แต่การที่สังคมไทยร้อยละ ๗๐ คือ สังคมชนบท การท่องเที่ยวชุมชนไม่ได้เขียนไว้ในแผน ซึ่งถ้าไม่มีในแผน ก็ของงบประมาณไม่ได้ การท่องเที่ยว ชุมชน และเมื่อถึงโครงสร้างงบประมาณ อะไรๆ ที่ไม่ได้เขียนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้ที่มีศักยภาพสามารถให้บริการนักท่องเที่ยวได้ต้องไปพักโรงแรม ผมได้วิจารณ์ว่าเราไม่เช็ดกับ การเป็นดีทรอยต์แห่งเอเชีย เป็นงานส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์และให้คนไทยเข้าไปเป็นลูกจ้างในโรงงานเผา ทำลายทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยเพื่อส่งออกไปยังเจ้าของแบรนด์ การถ่ายทอดเทคโนโลยีไม่เกิดขึ้น เพราะ ถ้าตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๕ ก็ยังไม่มี Known - How ในเรื่องยานยนต์ของคนไทย แม้รถจักรยานยนต์ ก็ไม่มี แต่แผนฯ ๑๓ เราจะมุ่งไปที่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า โดยอ้างว่า ถ้าใช้ไฟฟ้าแล้วโลกจะยั่งยืน ความหมาย คือว่ายั่งยืนคงเกิดไม่ได้ ถ้าคนในชาตินี้ไม่มีคุณภาพชีวิตที่ดี ก็คงเป็นเรื่องที่หน้าเสียดาย จึงขอเชิญชวนให้กลับมาคิด ทบทวนให้ดี ตัวอย่างเช่น สมมติว่า มีการเข้าถึงไฟฟ้าหรือพลังงานสะอาดน้อยมาก ในแผน ในการวิเคราะห์ ให้วิเคราะห์แผนพัฒนาไฟฟ้าพลังงาน พบว่า สัดส่วนการใช้พลังงานฟอสซิลสูงมาก หากดูตามโครงการใดที่รัฐบาล อนุมัติ เราจะได้ยินแต่ชื่อบริษัทยักษ์ใหญ่ที่นำเข้า NGV, นำเข้าก๊าซธรรมชาติ, สามารถนำเข้าน้ำมัน เป็นพลังงาน ซึ่งไม่ยั่งยืนเพราะถ้าเราบอกว่าแผนที่ ๑๓ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง โครงการดังกล่าวไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ก๊าซในอ่าวไทย ก็บอกว่าอีก ๑๐ ปีหมด ในขณะที่ยังมีอยู่ยังต้องนำเข้าในสัดส่วน ๙๐% ขณะที่ ปตท. ซึ่งเป็น

อนาคตของชาติ เพื่อสร้างความมั่นคงทางพลังงานหรือความยั่งยืนของโลกใบนี้ คนไทยก็เขียนสัดส่วนจากก๊าซ น้ำมัน ถ่านหิน เป็นจำนวนมาก ดังนั้นคำถามสำคัญอยู่ที่ว่านักวิเคราะห์ที่มีความรู้ มีหน้าที่มากในการเขียน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ต้องทบทวน ทำไมต้องมาพูดที่นี่อีกเพราะเคยพูดที่ท้งแล้วที่โรงแรม ตรงแยกศรีอยุธยา ซึ่งร่างแผนฯ ที่เสนอ กรม. ไม่ใช่ร่างแผนฯ ที่ปรับตามความเห็นของผู้ที่รับฟังมา

ประการต่อมาคือในแง่ของผู้เขียนแผนเรื่องการขับเคลื่อนสังคมไทยต้องเข้าใจข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่มี บทบาทสำคัญและทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ของกระทรวงมหาดไทย ที่พูดแบบนี้ เพราะเจ้าภาพทั้ง ๑๗ SDGs กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบเรื่องเดียว คือเรื่องความยากจน แต่ด้วย จิตวิญญาณของความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เรากลุ่มใจ มีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุข วันนี้กระทรวงมหาดไทยได้อาสารับผิดชอบต่อทุกข้อ แม้จะไม่ใช่เจ้าภาพหลัก เพราะเรามีใจที่จะช่วยเหลือกัน Chang for Good

ในประเด็นน้ำหนักเด็กที่ต่ำกว่ามาตรฐาน คณะบดี คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล เชิญผมและอธิบดี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นร่วมประชุมเพื่อช่วยกัน เพราะอัตราเด็กแคระแกรนสูงเพิ่มขึ้น สมเด็จพระชนิษฐาธิราชเจ้าฯ ทรงเป็นห่วงกับเรื่องนี้มาก เป็นห่วงร่างกายไม่แข็งแรง สติปัญญาพัฒนาไม่ได้ ผมก็รับปาก คณะบดีในการขับเคลื่อนเรื่องนี้ การทำทั้งหมดเป็นหน้าที่ เพราะเราบำบัดทุกข์บำรุงสุข เพราะต้องพัฒนาคุณภาพ ชีวิตของเพื่อนมนุษย์ เพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี ดังนั้นความหมายที่ผมพูดคือ ถ้าในแง่ความเป็นจริงต้องดูให้ดี ว่าใครต้องเป็นเจ้าภาพ เพราะคำว่าเจ้าภาพที่สภาพัฒน์กำหนด เป็นลายลักษณ์อักษรผูกพันกับแผนงานโครงการ ตามความจริงผมบอกว่าเราบอกเราเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า งบประมาณต้องไปที่นั่น งบประมาณ จะไม่ไปที่พวกชาวป่า ชาวดอย เพราะงบประมาณจัดสรรตามกรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การท่องเที่ยวชุมชนจะเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะเราไม่ได้ระบุในแผน ส่วนเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียง เรากำหนดเป็น กรอบเหมือนแต่ไม่มีรายละเอียด ขอทำพิสูจน์ว่าไปดุงงบประมาณแต่ละปีมีเท่าไรในเศรษฐกิจพอเพียงเราสามารถ วิเคราะห์ความก้าวหน้าของประเทศนี้ได้ เช่น เราจะดูว่าSDGs ๑๗ ข้อ มีความก้าวหน้าแค่ไหนก็ต้องดูงบประมาณ เพื่อดูแผนงานโครงการ ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นไม่มีอะไรเลย เพียงแต่ยืนยันว่าคนมหาดไทยไม่เคยพูดเรื่อง งบประมาณ เราเต็มใจ เรายินดี เรายังคงยืนยันที่จะขับเคลื่อนทั้ง ๑๗ ข้อ แม้จะไม่ได้เป็นเจ้าภาพใน ๑๖ ข้อ และเราไม่สามารถของงบประมาณได้ใน ๑๖ ข้อ และเราก็จะทำ เพราะเรามีเป้าหมายเพื่อสร้างความภาคภูมิใจ ในชีวิตของการเป็นคนมหาดไทย

กิจกรรมกลุ่มย่อย

กลุ่มย่อยที่ ๑ ระบบอาหารที่ยั่งยืน

ดิฉัน นวรัตน์ เฉลิมเผ่า ผู้ช่วยผู้แทน FAO ประจำประเทศไทย: วันนี้ที่ทาง FAO เราก็มามีทีมงานของเรามาด้วย ขอเชิญ คุณสมศักดิ์ พิภพภิญโญ แนะนำตัวเชิญค่ะ คุณสมศักดิ์ พิภพภิญโญ ก็เป็นโปรแกรม officer แต่อยู่ที่ National Office ดร.วนิดา กำเนิดเพชร ผู้อำนวยการสำนักการเกษตรอยู่ที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรองศาสตราจารย์ดอกเตอร์วิษณุ อรรถวานิช จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญเรื่องของเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับในเรื่องของการเกษตร สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรแล้วก็ในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ก็ได้ช่วยงานกับทาง FAO ในเรื่องของเกษตรดิจิทัล ทำยังไงที่จะส่งผ่านในส่วนขององค์ความรู้ต่าง ๆ ไปสู่เกษตรกรให้เกิดการประยุกต์ใช้ให้ได้แล้วก็จะมียข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายยังไงเพื่อส่งผ่านให้เกิดการพลิกโฉมนะครบดิจิทัลทางการเกษตร

ก่อนอื่นเลยนะคะขอแนะนำ องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) เป็นองค์กรชำนาญพิเศษขององค์การสหประชาชาติ หรือ specialized agencies คือมีความชำนาญการด้านใดด้านหนึ่ง โดยทาง Fao มีความชำนาญทางด้านอาหารและการเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงทางอาหารที่ประชาชนสามารถเข้าถึงอาหารที่มีประโยชน์ที่มีคุณภาพนะคะทำให้เขามีชีวิตที่มีความสุขแล้วก็กระตือรือร้นแล้วก็มีสุขภาพที่แข็งแรง คุณภาพชีวิตของชาชนบทให้ดีขึ้นด้วยนะคะเรามีสมาชิกมากกว่า ๑๙๔ ประเทศทั่วโลกมีออฟฟิศมากกว่า ๑๓๐ ประเทศทั่วโลกนะคะสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงโรมประเทศอิตาลีสำหรับสำนักงานที่ประเทศไทยเราเป็นภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกนะคะดูแล ๔๖ ประเทศทั่วภูมิภาค FAO มีบทบาทสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกทำงานโครงการพัฒนาทางด้านเกษตรและอาหาร โดยช่วยทางด้านเทคนิคและวิชาการ และมีการระดมทุนในการทำโครงการต่าง ๆ กลยุทธ์การทำงานของ FAO ประกอบด้วย ๑.การผลิตที่ดีขึ้น (Better Production) ๒. โภชนาการที่ดีขึ้น (Better Nutrition) ๓. สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น (Better Environment) ๔. ชีวิตที่ดีขึ้น (Better Life) โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง No One Is Leave Behind ความมั่นคงทางด้านอาหารทั่วโลก ปี ๒๐๒๑ ประชากร ๘ ร้อยกว่าล้านคนทั่วโลก ประสบปัญหาอาหารขาดแคลนมากกว่าปี ๒๐๑๙ แสดงให้เห็นถึงระบาดของโควิด ๑๙ ทำให้ประชาชนอดอยากเป็นอย่างมาก ในปี ๒๐๒๑ ประชากรมากกว่า ๒.๓ พันล้านคน ไม่สามารถบริโภคอาหารที่เพียงพอได้ เพราะมีความไม่มั่นคงทางด้านอาหารอย่างรุนแรงเกินขึ้นทั่วภูมิภาคของโลก และประชากร ๓.๑ พันล้านคนไม่สามารถบริโภคอาหารที่มีโภชนาการเพียงพอมากกว่าปี ๒๐๑๙ ถึง ๑๒๐ ล้านคน สำหรับองค์การสหประชาชาติจัดการประชุมผู้นำระบบอาหารของโลกนะคะหรือว่า un Food System Summit เมื่อปี ๒๐๒๐ แบ่ง Action Track ที่ประชุมใน Un Food System Summit ซึ่ง Action Track ที่ ๑ เรื่องอาหารปลอดภัย Action Track ที่ ๒ เรื่องการบริโภคเพื่อความยั่งยืน Action Track ที่ ๓ เรื่องการการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม Action Track ที่ ๔ เรื่องการกระจายความเท่าเทียม Action Track ที่ ๕ เรื่องอาหารระบบอาหารที่ปรับตัวให้มีความยืดหยุ่นในทุกภาวะวิกฤต สำหรับประเทศไทยอาจไม่พบปัญหาเรื่องอาหารมากเท่ากับประเทศอื่น ๆ ที่เจอวิกฤตทั่วโลก แต่ว่า Food Security ความมั่นคงทางอาหารของโลก จะคำนึงถึง ๔ ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ ๑ เรื่อง Food

arability คือความเพียงพอของอาหารในประเทศไทย พบว่าประเทศไทยนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเพื่อผลิตอาหารค่อนข้างมาก แล้วก็อาจมีการขาดแคลนของปัจจัยเหล่านี้ อาจทำให้เผชิญความมั่นคงทางอาหารทันที ปัญหาอีกอย่าง คือเกษตรกรไทยมีอายุค่อนข้างมาก แล้วไม่ถนัดในการใช้เทคโนโลยีส่งผลให้ผลผลิตไม่เพียงพอ

ปัจจัยที่ ๒ คือเรื่อง Food access คือการเข้าถึงอาหารจากรายงานของ FAO พบว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ไทย ๓ ปีตั้งแต่ปี ๒๐๑๙-๒๐๑๑ ประเทศไทยมีประชากรที่ได้รับอาหารไม่เพียงพอถึง ๖.๒ ล้านคนปัจจัยที่ ๓ Food Utilization คนไทยยังขาดความรู้เรื่องโภชนาการที่ดีคนไทยยังบริโภคอาหารที่ไม่มีคุณภาพ ทำให้เป็นโรคที่ไม่มีไม่มีการติดต่อหรือ NCD สูงขึ้น แล้วก็ยังมีการสูญเสียในระบบการผลิตอาหารแล้วก็การบริโภคเนี่ยค่อนข้างสูง ปัจจัยที่ ๔ Food Stability ประเทศไทยในภาวะวิกฤตยังได้รับอาหารที่เพียงพอแล้วก็ไม่เคยประสบภาวะวิกฤตการณ์ขาดแคลนอาหารอย่างฉับพลัน แต่ยังไม่ถึงกลุ่มเปราะบางก็ยังนำเป็นห่วง นายประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ไปกล่าวร่วม statement ในการประชุมสุดยอดผู้นำระบบอาหารโลกเมื่อกันยายนที่ผ่านมา เพราะฉะนั้นนี่คือสิ่งที่ประเทศไทยมีส่วนร่วมที่จะพลิกโฉมระบบอาหารและการเกษตร เรื่องของ food system เป้าหมายปี ๒๐๓๐ ทั้ง ๑๗ เป้าหมาย สามารถเชื่อมโยงถึง ๑๗ SDGs ไม่ว่าจะความยากจน อาหาร โรคเรื้อรัง ทุกอย่างมันอยู่ที่อาหาร เพราะมนุษย์ต้องการอาหารเพื่อจะมีกำลังมนุษย์สร้างอาหารมนุษย์ใช้ทรัพยากรเพราะสุดท้ายภาษาเราก็คือกินดีอยู่ดี ๕ Action Track ประเทศไทยในปี ๒๐๒๑ เป้าหมายที่ตั้งไว้จนถึง ๒๐๓๐ เนี่ยเราจะอยู่ที่กินดีภายใน ๒๐๓๐ นั่นคือการที่พลิกโฉมระบบเกษตรและอาหารของประเทศไทยโดยกระทรวงเกษตรเนี่ยเป็นผู้ประสานงานหลักกับ FAO และมีคณะกรรมการแห่งชาติซึ่งเราเรียก Natural committy ที่ประสานงานกับ FAO แล้วก็เรื่องอื่น ๆ ด้านการเกษตร โดยคณะแห่งชาติอันเนี่ยแต่งตั้งโดยมติ ครม. ซึ่งทางกระทรวงเกษตรก็ได้รับการต่ออายุมาตลอด เพราะฉะนั้นภายในปี ๒๐๓๐ เรามี ๕ อิมมิตี ๑ อิมมิตีถั่วหน้าแต่อิมและดีคำว่าดีตัวเนี่ยมันไม่ใช่แค่ปลอดภัยไม่ใช่แค่มีคุณภาพแต่มันต้องมีโภชนาการที่ดีเพื่อจะแก้ปัญหาที่พูดว่าทำไมคนไทยถึงอย่างมีความหิวโหยความหิวโหยที่เขาพูดถึงมันมี ๒ คำ under Noric ก็คือแคะแค้นนะคะไม่โดนะคะได้ไม่พออีกคำหนึ่งของ Food Security คือคำว่า “ทุกภาคโภชนาการ” ก็คือการที่มีภาวะที่ไม่ใช่โรคแต่เนี่ยมันคือโรคเช่น โรคอ้วน โรคเบาหวาน โรคความดัน ที่เขาเรียกว่า NCD Communication โรคที่ไม่ได้เกิดจากเชื้อโรคแต่เป็นโรคที่เกิดจากพฤติกรรม ๑ใน๓ ของการเสียชีวิตของคนไทย มาจาก NCD Action Track ๑ อิมมิตีถั่วหน้า Action Track ๒ ของอิมมิตีสุข พฤติกรรมการบริโภค มันคือการแก้ปัญหา foundation แต่การมีความสุขกับภาวะที่ดีสุขภาวะที่ดีของคน สุขภาพที่ดีของผู้ผลิต สุขภาวะที่ดีของผู้บริโภคสุขภาวะที่ดีของระบบโลก The Planet หรือสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่เลือกมาคือ Food loss and Food weight การสูญเสียอาหารการสูญเสียภาคการผลิตการสูญเสียจากภาคการบริโภค ๑ ใน ๓ โดย ๑ ใน ๓ สูญเสียผลิตมาร้อยแต่ได้เงินแค่ ๗๐ แต่ต้นทุน ๑๐๐ เราจะต้องขายขนาดไหนเพื่อจะได้กำไร Food West เราผลิตอย่างดีแต่สวย แต่กินไม่หมด ตัวนี้ไม่ใช่แค่ต้นทุนการผลิตแต่มันไปเชื่อมโยงถึงการที่จะให้อาหารกระจายส่วนมันกลับไปทั่วโลกประเด็นของรักษโลกมันคือทรัพยากรของโลกมันน้อยลงทุกที คำว่า Red for More มันไม่ใช่ว่าทำน้อยนะต้องทำเยอะใช้สมองเยอะใช้ความรู้เยอะ แต่คำว่า Red มันมาจากคำว่า Rest resource พื้นที่ทำกินลดลงๆไหม เพิ่มขึ้นความหลากหลายทางชีวภาพที่สูญเสียไปตลอดเวลาคือมีสอดแทรกคือทรัพยากรการผลิตน้ำที่มีคุณภาพมาให้ถูกที่ถูกเวลา จัดการบริหาร ๑๒ เดือน อันนี้เป็นทรัพยากรคือ RED เมื่อเรามีทรัพยากรที่จำกัดลดลงทุกวันคุณภาพแย่ง แต่อะไรที่ Un บอกคนเพิ่มขึ้น เลี้ยงคนเพิ่มขึ้น แต่เราพึ่งประกาศเองปีนี้เราได้หนักท่องเที่ยว

อีก ๑๐ ล้านคน จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างให้มันยั่งยืนต่อไปมันคืออิมดิกรีกโลกเพราะฉะนั้นประเด็นที่คือพูด Nature Positive Production ความหลากหลายทางชีวภาพ เพราะฉะนั้นตรงนี้เนี่ยมันก็มีหลายอย่างเรื่องของ different Station ซึ่งตอนนี้เป็นมาตรการการค้าแล้วนะคะ ทำแล้วไปบุกยุโรปอย่างพารา ปรับน้ำมัน โกล์กาแฟ น้ำมันสำหรับส่งเข้า EU เพราะฉะนั้นมันกลับมาหาประเทศไทย เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้มันจะเป็นมาตรการการค้า แล้วเป็นมาตรการของกฎหมายระหว่างประเทศหรือจะเป็นมาตรการของภาคเอกชนคือผู้ซื้อ แนะนำก็คือ คนในพื้นที่อิมดิกรีกถึงนะคะที่ถึงนี่คือ equity ซึ่งในที่นี้ของเรื่อง equity มากเพราะว่าเรื่องทางสังคมเป็นเรื่องที่มหาดไทยทำเป็นภารกิจที่ต้องดูแลทุกสุขของพี่น้องดูแลความเข้มแข็งของชุมชนเพราะฉะนั้นในกลุ่มที่วางใน Reality ส่วนมากจะพูดถึงผู้หญิงพูดถึงเด็กพูดถึงคนแก่แต่ถามว่าในภาวะแบบนี้เนี่ยเกษตรกรคนยากจนเป็น vibility สมัยเพราะฉะนั้นนั่นคือส่วนหนึ่งที่พูดว่าถึงนโยบายจะถึงยังงั้นอันสุดท้ายทุกเมื่อทุกเมื่อแปลว่าเมื่อเราอยู่ดีมีสุขเราก็อิมและดีได้โภชนะดี แต่ประเด็นที่เจอสิ่งที่เห็นเมื่อวิกฤติโควิด ๑๙ ที่ผ่านมาวิกฤติมันไม่ใช่สงครามแต่โควิด ๑๙ ทำให้เจอลูกคาวาน์ทั่วโลก โลกหยุดนิ่งในปี ๒๐๒๐ the world Stand still ตกความมั่นคงทางอาหารเนี่ยเป็นวิกฤติใหม่เป็นภัยพิบัติใหม่เรามีแผนภัยพิบัติใหม่เพราะฉะนั้นเนี่ยสิ่งเหล่านี้เนี่ยเราพูดถึงความมั่นคงในพื้นที่อย่างที่เราบอกความมั่นคงทางอาหาร accessibility เพราะฉะนั้นนี่คือสิ่งที่ มองว่า ถ้าจะไปถึง ๒๐๓๐ แล้วจะพลิกโฉมนะคะไม่ใช่แค่เปลี่ยนนะ พลิกโฉมใช้คำว่า transformation มีโซลูชันแล้วมีคนที่ทำสำเร็จมีสิ่งที่มันมีเป็นเรียกว่าเป็นโครงสร้างพื้นฐาน โดยใช้คำว่า holistic อะเป็นองค์รวมดูแล้วมันก็ยังยาก แต่เรามองว่าถ้าเราไม่มองว่าเราเป็นโซโลรามองเฉพาะงานที่เป็น KPI เราแล้วเราได้ ๑๐๐% แล้วเราจบ แต่ทำไม sdg เราไม่เดินไปข้างหน้า เพราะทุกคนมีข้อมูลเป็นของตัวเองแต่ทำยังไงที่ข้อมูลหรือว่าผลสัมฤทธิ์ของทุกคนของแต่ละคนจะเป็นผลสัมฤทธิ์ของประเทศเป็นผลสัมฤทธิ์ของเราทุกคนนั่นคือสิ่งที่อย่างหนึ่งที่ sdg พยายามทำก็คือว่ามันจะมองได้อย่างไรในระดับของประเทศมองได้อย่างไรที่ระดับโลกที่เราจะแก้ปัญหาโลกและพยายามไปข้างหน้าได้ด้วยกันเพราะฉะนั้นเนี่ยในส่วนที่เราจะทำงานกับ fao และทุกภาคส่วนนะคะโดยที่กระทรวงเกษตรก็ประสานงานแต่ว่าอ่าก็ต้องใช้เวลาในการสื่อสารนะคะก็ต้องเราก็คพยายามทำออนไลน์เยอะแต่ว่าประเด็นพวกนี้เนี่ยมันต้องมีเขาเรียกได้อะลือกมันไม่ใช่การประชุมไม่ใช่การสัมมนาแต่มันเป็นการชวนคิดชวนคุยทุกความเห็นถูกต้องหมดไม่มีความเห็นไหนผิดเพราะบริบทแต่ละบริบทมันแตกต่างกันเพียงแต่เราหาสิ่งที่เราคิดว่าฉันทำได้แล้วฉันตอบโจทย์นี้ได้เราไม่ต้องตอบทุกโจทย์ ไม่มีใครเก่งเรื่องไม่มีใครชำนาญเรื่องแต่มันอยู่ที่ว่าอันไหนที่เราทำได้ something to อันไหนคือสุดท้ายสิ่งที่มันจะรันทุกอย่างที่เขาบอกว่ามันจะไป เรื่องขององค์ความรู้ Science Technology innovation วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมตัวนั้นมันจะเป็นตัวบอกเราว่าจุดเปลี่ยนเราจะเปลี่ยนได้แค่ไหนเราจะลดก๊าซเรือนกระจกได้ไหมคาร์บอนนิวทริตี้ที่เขาพูดกันเนี่ยการปลดปล่อยเป็นศูนย์เนี่ยมันคืออะไรความหลากหลายในพื้นที่ที่เราจะสร้าง Soft Power เนี่ยเราใช้อะไรฝึกในพื้นที่ที่เป็นผักพื้นที่อาหาร QC แก๊สโซโตโนมีที่อยู่ในพื้นที่มันจะมาเชื่อมต่อดังนี้ได้ประเด็นยังงั้นอันนี้ละคะมันยังไม่มีโซลูชันหรือสุดท้ายแต่วันสุดท้ายรวบรวมความสำเร็จของประเทศไทยโดยที่คนไทยทุกคนนะคะทุกหน่วยงานทำซึ่งมันก็มีกลไกผ่านคณะกรรมการแห่งชาติซึ่งตรงนั้นเนี่ยมันก็ได้ระดับหนึ่งแต่ถ้าเรารู้จักกันเรารเรียนรู้ด้วยกันเราเข้าใจกันแล้วมันทำให้เกิด movement พลังในพื้นที่ได้ Local Action for National realizer ตัวนั้นแหละที่เราจะยืนได้ในชุมชนแล้วยืนได้ในฐานะที่เป็นชาติแล้วก็ยืนได้ในเวทีโลก เพราะฉะนั้นชวนกันคิดว่าเราจะอิมและดีภายใน ๒๐๓๐ ความยั่งยืนมี ๓ มิติมิติของเศรษฐกิจนิติของสังคมมิติของ

สิ่งแวดล้อมเพราะฉะนั้นทำอย่างไรให้มันเกิดสมดุลของสามมิตินั้นล่ะคะที่เราอยากจะชวนคิดชวนคุยแล้วก็หาทางร่วมกันแล้วก็รวมพลังแล้วบอกว่่านี้แหละประเทศไทยว่าจะไปถึงปี ๒๐๓๐ หรือไม่ ค่ะในการทำให้เราบรรลุถึงเป้าหมายอ้อมและดี ๒๐๓๐ ค่ะต่อไปนะคะจะขอเรียนเชิญท่านรองศาสตราจารย์ดร.วิษณุ อรรถวานิช นะคะได้มานำเสนอโครงการของ fbo อีกโครงการนึงคะซึ่งเป็นโครงการที่มีความสำคัญยิ่งนะคะหมู่บ้านดิจิทัลในประเทศไทย ค่ะเชิญอาจารย์คะก็กราบสวัสดีนะคะรับทราบความคิดเห็นกันนะคะว่าแต่ละจังหวัดแต่ละภาคมีแนวทางอย่างไรนะคะในการทำให้เราบรรลุถึงเป้าหมายอ้อมและดีในปี ๒๐๓๐

ร.ศ.ดร.วิษณุ อรรถวานิช ออกมาพูดโครงการที่มีความสำคัญยิ่งต่อหมู่บ้านดิจิทัลในประเทศไทย

ภาคเกษตรนั้นมีความสำคัญกับประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของแหล่งจ้างงานประมาณ ๑ ใน ๓ กองกำลังแรงงานอยู่ในภาคเกษตรและถ้าเกิดอะไรขึ้นกับภาคการเกษตรแรงงานก็เกิดความเดือดร้อน ๒ เป็นแหล่งอาหารและเป็นแหล่งรายได้จากการส่งออกนะครึ่ประมาณ ๘ แสนล้านบาทต่อปีที่ภาคเกษตรและอาหารเนี่ยสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย ประเด็นที่ ๒ โควิด ๑๙ เข้ามาในประเทศไทยก็ทำให้ภาคเกษตรแล้วก็ประเทศไทยหยุดชะงักเช่นกันแต่ในวิกฤตก็มีโอกาสเช่นกัน การมาของโควิดก็ทำให้การเร่งตัวของการใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีมันเร็วมากขึ้นนั่นเองเพราะในส่วนนี้เราจะสร้างโอกาสยังไงที่จะขับเคลื่อนภาคเกษตรแล้วก็ยกระดับโดยใช้ Digital เทคโนโลยีนั่นเอง การจัดส่งเสริมในภาคเกษตรในเชิงของดิจิทัลก็ไม่ใช่เรื่องง่าย ว่าภาคเกษตรไทยก็มีปัญหาเช่นกัน อันแรกเลยคือเรื่องเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย สูงวัย เพราะการใช้เทคโนโลยีเป็นเรื่องใหม่ไม่ใช่เรื่องง่ายเลยที่จะแนะนำให้เกษตรกรสามารถใช้ได้ คำถามก็คือจะทำยังไงที่จะขับเคลื่อนการใช้ให้ได้ นอกจากการใช้แล้วอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญมากก็คือโครงสร้างพื้นฐานจะใช้แต่โทรศัพท์ที่ไม่มีสัญญาณอันนี้ก็ปัญหาเช่นกัน จะใช้แท่งงานไฟฟ้าไม่เสถียรก็ไม่สามารถใช้ได้เช่นกันเพราะโครงสร้างพื้นฐานฝั่งอุปทานกับฝั่งอุปสงค์มันต้องมาคู่ขนานกันไป ซึ่งตรงนี้การขับเคลื่อนในเชิงพื้นที่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ๆ ส่วนนี้ก็เป็นวัตถุประสงค์ของการศึกษาก็คือต้องการจะประเมินสำหรับภาคเกษตร โดยเฉพาะเน้นไปที่ในเชิงของชนบทของประเทศไทยด้วย ประเด็นที่ ๒ คือต้องการจะประเมินความพร้อมของระบบนิเวศน์ จะทำยังไงให้มีระบบนิเวศน์ที่พร้อม เริ่มต้นที่ ๑๐ หมู่บ้านที่ทาง fao อยากจะรู้ก่อนนั้ดเพื่อนำร่องตรงส่วนนี้ แล้วก็ไปลองลงพื้นที่ลุยกันจริงในการขับเคลื่อนนะครึ่ประมาณ ๓ หมู่บ้าน เรียกว่าหมู่บ้านนำร่องหรือ Pilot Village ก็อันนี้เป็นพื้นที่ของโครงการที่ดำเนินการ จะมีอยู่ ๒ ส่วน ส่วนแรกจุดสีม่วงเรียกว่า DV access นะครึ่บก็คือเป็นพื้นที่ที่ศึกษาทำเฉพาะแบบสอบถามเพื่อสอบถามความพร้อมของหมู่บ้านนั้น ๆ กับส่วนที่สองจุดสีแดง จะมีแค่ ๓ จุดด้วยกัน จะมีที่จังหวัดชุมพร จังหวัดปทุมธานีแล้วก็จังหวัดนนทบุรี ตรงส่วนนี้เราเรียกว่าเป็น DV Pilot ก็คือการที่ลงพื้นที่เพื่อประสานงานกับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เกษตรจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อที่พยายามขับเคลื่อนงานตรงส่วนนั้น อีกส่วนหนึ่งที่ยากจะขอมาเพิ่ม ซึ่งได้ดำเนินการมา ๒ ปี ปีแรกทำเรื่องของการเก็บข้อมูลทั้งประเทศไทย ได้ขอข้อมูลจากทางกรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมงและกรมปศุสัตว์ และได้ทำการโทรสอบถามเกษตรกรประมาณ ๒,๔๐๐ กว่าครัวเรือนทั่วประเทศไทยถามดูว่าแต่ละครัวเรือนมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากน้อยแค่ไหน ภาพนี้ก็เป็นโครงสร้างให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์มาก็ค่อนข้างที่จะกึ่ง ๆ สะท้อนบริบทของประเทศไทย โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ที่ระดับประถมศึกษาค่อนข้างมากทั้งเพศชายและเพศหญิงก็ถือว่าใกล้เคียงกัน แล้วก็อายุส่วนใหญ่อยู่ช่วงประมาณ ๕๐ ปีขึ้นไป เป็นสังคมผู้สูงวัย ตรงส่วนนี้เกษตรกรตรงนี้มีพื้นที่เพาะปลูกเฉลี่ยอยู่ประมาณ ๒๔ ไร่ต่อ

ครัวเรือนแล้วก็อยู่ในเขตชลประทานแค่ประมาณ ๒๐% โดยให้ทั้ง ๑๐ หมู่บ้านส่งตัวแทน ๑ คนในหมู่บ้าน ซึ่งคน ๆ นั้นจะเป็นตัวแทนของคนอื่นด้วย เช่นทางเกษตรกร ๑ คนแต่ไม่ใช่ถามตัวเขาเอง แต่ให้เขาตอบแทนทุก ๆ คน ด้วย ว่าคนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านเป็นอย่างไร เป็นต้น โดยมีการสอบถามทั้งแยกทั้งเด็กและเกษตรกรผู้สูงอายุ เพื่อให้สะท้อนออกมาในแต่ละมุมมอง สิ่งที่เอามาโชว์อันแรกก็คือบสอบถามเรื่องของการใช้เครื่องมือที่ใช้กัน ซึ่งถ้าเกิดเราลองมองดู ๆ โดยภาพรวมส่วนใหญ่ก็จะอยู่ที่การใช้ปานกลาง แล้วก็ใช้ค่อนข้างที่จะสูงอีก ๔๕% แต่ที่นี้ถ้าเกิดมาจำแนกกลุ่มอีก ก็จะมีพบเลยว่ากลุ่มไหนที่มีการเข้าถึงน้อยจะสังเกตเห็นว่ากลุ่มที่มีการใช้ปานกลางแล้วก็ค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุกับคนที่เกษียณก็คือส่วนใหญ่ผู้ประกอบการผลิตเป็นต้น ทั้งนี้ ๓ หมู่บ้านที่ได้ลงสำรวจ หมู่บ้านแรกได้แก่หมู่บ้านสมาคมคนพิการจังหวัดปทุมธานี หมู่บ้านนี้ต้องการที่จะปลูกผักโดยใช้ระบบ iot ที่ได้รับการสนับสนุนจาก DOPA ได้รับปรากฏว่าเครื่องมีปัญหาใช้ไม่ได้เขาก็เลยเลิกใช้ ไม่ได้ใช้มากระยะหนึ่ง เราก็ไปเจอสอบถามว่าทำไมเลิกใช้ ไม่ใช่เช่นนั้นองค์ความรู้ก็อันหนึ่งที่เค้าขาดก็คือขนาดคนปลูกผักเป็น เราก็เลยให้อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ช่วยสอนการปลูกผักด้วย แล้วก็ไปติงกรมวิชาการเกษตรมาให้องค์ความรู้ในการทำ GMP ด้วยเป็นต้น คือพูดง่าย ๆ ต้องเรียนรู้ว่าเขาขาดอะไรถ้าเราไปเติมให้เขาเพื่อให้เขาสามารถเดินได้อย่างยั่งยืนนั่นเอง เราไปแก้ปัญหในเรื่องของการคำนวณ จะทำปลูกผักรายรับเท่าไรต้นทุนเท่าไรบ้างครั้งแล้วเขาไม่ได้คำนวณเราก็ไม่เห็นภาพว่าสุดท้ายแล้วมันคุ้มค่ากับการลงทุนหรือเปล่าในระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเราภาคีร่วมมือเยอะแยะเลยโชคดี ขอความร่วมมือจากทั้ง depa ม. กรุงเทพ และ SP Smart Plant เป็นต้น หมู่บ้านนำร่องที่ ๒ เป็นที่บ้านใหม่ เข้าไปทางกรมวิชาการเกษตรยกตัวอย่าง เพื่อที่จะไปทำ Gap แต่สิ่งที่เกิดขึ้นคือทำไม่ได้มันก็ยังอยู่ในเครื่องอยู่การยอมรับยังไม่เกิดขึ้นจากทางกรมวิชาการเกษตรหรือทางกระทรวงเกษตร เป็นต้น แต่เราก็พยายามที่จะไปทำยังไงที่อยากให้มันทะลุให้ได้ทะลวงให้ได้ตรงส่วนนี้ก็พยายามไปคุยกับทางกรมวิชาการเกษตร แล้วก็พยายามคุยกับทาง developer ผู้พัฒนาคุณก็จะปรับฟอร์มยังไงให้มันซึ่งกันให้ได้นะครับแล้วก็ไปคุยกับแพลตฟอร์มคนที่ทำกับทางกระทรวงเกษตรโดยตรงให้เข้ามาลิงค์กันเพื่ออนาคตเราสามารถต่อต่อได้ไม่ใช่เฉพาะที่เอกชนรายนี้ นะครับรายอื่นอนาคตสามารถต่อต่อแพลตฟอร์มยังไงก็เข้าไปได้เลยผมอยากจะช่วยขยายผลการทำ GMP ได้ทั่วประเทศอย่างรวดเร็วผ่านระบบดิจิทัลนั่นเอง เราจะใช้อะไรอยากจะรู้หลักๆ แล้วเขาใช้ก็คือในเรื่องของดูอากาศเช็คพยากรณ์อากาศนี้ใช้บ่อยที่สุด ใช้เพื่อที่จะดูว่าราคาปัจจัยกับปุ๋ยยาเป็นยังไงบ้าง หรือใช้เพื่อที่จะดูว่าวิธีการปลูกใช้ไหมครับเป็นยังไงบ้างต้องการคำแนะนำก็ไปค้นหาส่วนใหญ่ที่เขาใช้ๆ เพราะอะไรเราอยากรู้เหตุผลบอกว่า Application ทำการประเมินขึ้นมา เราอยากรู้ว่าครัวเรือนถ้าใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เมื่อเทียบกับเขาไม่ใช้รายได้เขาเพิ่มขึ้นมากน้อยแค่ไหนเราทำการประเมินผลกระทบโดยใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์แล้วเราก็ค้นพบว่าถ้าครัวเรือนสามารถใช้ Digital เทคโนโลยีได้ในการทำเกษตรระดับรายได้ของครัวเรือนจะเพิ่มขึ้นประมาณ ๑๐๗,๐๐๐ - ๑๒๘,๐๐๐ บาท ต่อครัวเรือน ต่อปี นี่ก็คือว่าเยอะมากๆ ถ้าสามารถใช้ได้ในตรงนี้เราจะช่วยยกระดับสถานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรได้นั่นเอง ท้ายสุดครับผมขออนุญาตจบในส่วนของการเงินและนโยบาย ตรงนี้ก็พยายามเลือกสรรข้อเสนอแนะที่น่าจะสอดคล้องกับทางกระทรวงมหาดไทย ตรงส่วนนี้ ข้อแรกเลยผมคิดว่าการขับเคลื่อนในเชิงของเทคโนโลยี สำคัญมากในเชิงของเศรษฐกิจแบ่งปันเทคโนโลยีดิจิทัลมีราคาแพง เกษตรกรบ้านเราเป็นเกษตรกรรายย่อยมีที่ดินไม่มากเพราะซื้อไปใช้เองไม่คุ้มแน่นอน แต่ทำยังไงที่จะใช้ให้คุ้มต้นทุนถูกลงการใช้ Sharing ก็คือพูดง่าย ๆ ร่วมกันใช้เป็นกลุ่มไม่ได้ใช้คนเดียวต้นทุนต่อหน่วยจะถูกกลงมากหรือถ้าเกิดลงทุน

เครื่องเดียวยกตัวอย่าง ลงทุนโดนเครื่องเดียวแต่ใช้กันหลายคนโดนเครื่องเดียวสามารถคืนทุนเร็วมากถ้าเกิดเราใช้คนเดียว อันนี้ก็จะคืนทุนก็คงนานมาก เช่นกัน มันต้องสวยในการขับเคลื่อนทำอย่างไรในเชิงพื้นที่เกิดระบบเศรษฐกิจแบ่งปัน เป็นสิ่งสำคัญมากอีกอันหนึ่งที่สำคัญ ก็คือเรื่องของเอกชนเราอยากจะทำให้มีลักษณะคือมีบริษัทที่เป็นบริการต่อไปนี้เกษตรกรไม่ต้องซื้อเอง แต่มีบริษัทให้บริการ แต่บริษัทให้บริการต้องไม่เป็นบริษัทเดียวผูกขาดในพื้นที่ ต้องมีการสร้างระบบทำอย่างไรให้มันเกิดสิ่งแวดล้อมของการแข่งขันให้ได้เพื่อให้เกษตรกร สามารถเข้าถึงค่าบริการ ที่มีราคาไม่แพงมาก เรามีข้อดีคือสภาพทางขวามือเป็นแผนที่ประเทศไทยมีการเพาะปลูกพืชอะไรบางอย่างที่เราค้นพบคืออะไร พืชของประเทศไทยมีการปลูกแบบกระจุกตัวถ้าปลูกข้าวก็ปลูกข้าวเป็นหย่อมเลยครับสามารถใช้ได้เยอะมากนั่นคือโอกาสที่จะเกิดประโยชน์ที่ ๒ ครัวจะต้องมีการส่งเสริมแล้วก็สนับสนุนในการคัดกรองคุณภาพของเทคโนโลยีบ้านเรามีเทคโนโลยีมี Application แต่ว่าการใช้ประโยชน์จริงๆต้องยอมรับ มีไม่เยอะมากแล้วสำคัญมากคือระบบพี่เลี้ยงเรามีหรือเปล่าที่จะอบรมเกษตรกร มีปัญหาเขามีหลักประกันอะไรในเชิงของความเสี่ยงแล้วก็มีอีกสิ่งหนึ่ง ก็คือควรต้องมีการส่งเสริมการบูรณาการในระหว่างหน่วยงานแล้วก็บุคลากรในพื้นที่นำร่องสิ่งนี้สำคัญมาก ถ้าเรามีนำร่องจริงๆ ควรมีส่วนร่วมของพื้นที่เป็นสิ่งที่จำเป็นมากๆ คุณต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานในระดับประเทศ ส่วนกลางต้องทำงานร่วมกับสตาร์ทอัพ เราต้องพัฒนาแผนธุรกิจในระดับพื้นที่ให้ได้ทำอย่างไรให้เทคโนโลยีดิจิทัลซื้อมาแล้วใช้ใหม่มันอยู่ยั่งยืนไม่ใช่ซื้อมาแล้วก็พังแล้วก็จบกันไปอย่างนี้อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญมากๆเลยครับคือเราควรจะต้องมีการส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีศักยภาพน้อยกว่าเพื่อการเรียนรู้ตนเองตรงส่วนนี้

ก็จะช่วยได้อีกทางหนึ่งที่เราทำได้คือ ต้องไม่ลืมกระทรวงเกษตรเองก็มีบุคลากรจำกัดเกษตรตำบลเกษตรอำเภอ

ไม่สามารถบริการได้ทุกคนทั้งผู้ใหญ่บ้าน หรือทางสถาบันการศึกษาที่มีเขาเรียกว่าผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องเกษตรอยู่แล้ว สามารถที่จะมาให้องค์ความรู้ได้ตรงนี้มันจะทันการทำถึงอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญการใช้บ้านเราถ้าเกิดไปในพื้นที่ตัวหมู่บ้านมีอินเทอร์เน็ตเข้าถึง WiFi จากเน็ตประชารัฐแต่พอเดินออกไปซัก ๒๐๐ เมตรไม่มีสัญญาณ ถ้าเกิดยิ่งไปเดินแปลงเกษตร ข้อมูลอะไรบ้างมีความเหมาะสมบริบทคืออะไรสุดท้ายแล้ว เราจะออกแบบเทคโนโลยีให้มันเหมาะกับบริบทและของพื้นที่ผลการรวมกันของข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญมากๆเลยถ้าเกิดเราแยกข้อมูลกันอยู่เราจะไม่มีวันรู้เลยว่าบริบทของพื้นที่เป็นอย่างไรนั่นเอง เป็นอีกส่วนหนึ่งแล้วก็ท้ายสุดควรจะต้องมีการร่วมกันพัฒนาแพลตฟอร์มการที่เป็นอะไร แพลตฟอร์ม Live ร่อง Learning platform แต่อาจจะไม่ต้องมีการมีที่อบรมตลอดเวลา ต่อไปนี้เปิด YouTube ก็สามารที่จะเรียนรู้ได้ เป็นต้น ๒๔ ชั่วโมงออนไลน์และสิ่งที่ทำอย่างไรที่จะต้องให้ได้แล้วก็มีองค์ความรู้ต่างๆไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเทคโนโลยีทางเลือก เทคโนโลยีสมัยใหม่หรือมองในเชิงของการเริ่มธุรกิจบางครั้งแล้วเกษตรกรถ้าเรารู้เรื่องของธุรกิจด้วยก็ดีมากเลยนั่นเอง ตรงส่วนนี้ จากวันที่ All อันนี้ก็อาจจะไม่สามารถทำให้ทุกกลุ่มเข้าถึงข้อมูลได้นั่นเอง ก็นั่นคือเป็นข้อเสนอแนะคร่าวๆ จากวันที่ All อันนี้ก็อาจจะไม่สามารถทำให้ทุกกลุ่มเข้าถึงข้อมูลได้นั่นเอง ก็นั่นคือเป็นข้อเสนอแนะคร่าวๆต้องขอกราบขอบพระคุณนะครับ สวัสดิ์ครับแต่ที่เราเหลือเวลาประมาณครึ่งชั่วโมงไม่น่าจะทันก็เลยคิดว่าจะแบ่งเป็น section Q&A มีคำถามนโยบายอย่างไรบ้างแล้วก็ทำงานอะไรไปเกี่ยวกับเรื่อง Food Security แล้วบ้างก็อยากจะให้ทุกท่านเขียนหรือว่าอาจจะเห็นหรือว่าเห็นข้อมูลต่างๆที่ทางจังหวัด มีเรื่องนี้หรือว่าแล้วแต่เลย ความเห็นทางอิสระเลย สามารถให้เราแล้วเดียวเราจะเอาข้อมูลของทุกท่านในโพสต์อีกตัวนี้เราจะมาแยกกลุ่มแล้วก็เดี๋ยวจะไปพรีเซนต์ใน penary

Hall เพราะทุกคนมีไม่ได้อยู่ที่ถ้าช่วงนี้ใครจะแชร์ความคิดเห็นอะไรเป็นเจ้าภาพ ๑๖ SCG ได้ทั้งคำถามได้ทั้งความคิดเห็น เพราะว่ามันถือว่าเรามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันแล้วก็เราเข้าใจในเรื่องของความมั่นคงทางอาหารมากขึ้นแค่นั้น เพราะสุดท้ายเป้าหมายคือเรื่องของความมั่นคงทางอาหาร ท่านใดมีคำถามขอเรียนเชิญได้เลยทั้งทางด้านเรื่องความมั่นคงทางอาหารแล้วก็เรื่องกระแสดิจิตอล หรือว่าจะแชร์ไว้ในจังหวัดท่านได้ทำโครงการอะไรบ้างเขาก็จะยินดีอย่างยิ่งเพราะว่าวันนี้ถือว่าเป็นโอกาสอันดีมากที่สุดที่ fio และกระทรวงเกษตร แล้วก็มหาลัยเกษตรศาสตร์ได้มาพบกับทางกระทรวงมหาดไทยก็ยินดีมากที่สุดคิดว่าน่าจะเป็น section ที่สามารถจะระดมความรู้ความคิดเห็นจากทุกท่านได้อย่างมากเรียนเชิญเลย ถ้าไม่มี ถามอย่างนี้ดีกว่าพวกเราเข้าใจ SDG มากน้อยแค่ไหนใครเข้าใจ SDG ๑๗ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้ยินแล้วเราเข้าใจมากน้อยแค่ไหนเข้าใจ ประสาน ๒๐ ปีที่เขียน ถ้าไปดูก็คือเอาคอมมิทเม้นท์จาก SDG นี้แหละเพราะว่าในปี ๒๐๑๕ หรือ ๒๕๕๗ ๒๕๕๘ ท่านประยุทธ์กับผู้นำทั่วโลกบอกว่าเราเห็นชอบ ๑๗ เป้าประสงค์ และหลังจากนั้นมันก็มาเป็นยุทธศาสตร์ ๒๐ ปีเพราะฉะนั้น ถ้าพูดถึงยุทธศาสตร์ ๒๐ ปีกับ SDG ๒๐๓๐ มันคือเรื่องเดียวกันเพียงแต่ว่าพอมันไปแยกย่อยมันก็เลยจะชวนคุยยังไงเล่าเรื่องเรื่องโรคหลอนในพื้นที่ที่มีการพูดคุยเรื่องการลดผลกระทบโลกร้อนไม่ว่าจะภาคๆ อะไรก็ได้ไม่เฉพาะภาคการเกษตร มีกลไกระดับพื้นที่มากขึ้นแค่นั้น ผ่านทางกระทรวงทรัพยากรหรือกระทรวงอื่นเชิญแลกเปลี่ยนกัน แลกเปลี่ยนเงินเพราะฉะนั้นกำหนดให้วันที่ ๕ เป็นวันดินโลก อาหารก่อกำเนิดเกิดจากดิน ภาษาอังกฤษผมไม่ค่อยถนัดผมไม่อ่าน แต่ถ้าอ่านก็อาจจะจะเป็นชอย wear Food Begin ในส่วน ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีการกิจรับผิดชอบโดยตรงกับเรื่องเกษตรและอาหารแต่ว่าภายใต้อุดมการณ์ของมหาดไทยก็คือบำบัดทุกข์บำรุงสุข เพราะฉะนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นกับพี่น้องประชาชนก็เป็นปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมโดยเฉพาะในเรื่องของบำบัดทุกข์ ซึ่งปัญหาของเรา ณ เวลานี้คือความยากจน ก็คงจะเกี่ยวกับเรื่องทั้งเรื่องของสุขภาพคืออาหารก็เป็นเบื้องต้น แล้วก็เรื่องของการศึกษาแล้วก็เรื่องของรายได้ เพราะฉะนั้นทางกระทรวงมหาดไทยโดย ท่านสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ทุกท่านได้รับทราบแล้วก็เห็นท่านได้ฟังท่านแสดงออกเมื่อช่วงก่อนเที่ยงช่วงเที่ยงพอดี ก็ท่านรับมาเป็นเจ้าภาพในการที่จะเริ่ม ในการที่ร่วมกับทางกระทรวงแล้วก็หน่วยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะถ้าเป็นเรื่องอาหารเกษตรก็คงจะเป็นเรื่องของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหลัก แต่ปีนี้ทางกระทรวงมหาดไทยก็รับมาเป็นเจ้าภาพในการบูรณาการ โดยถือเอาในเรื่องของพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีอยู่ ๕ ประการและคืน หนึ่งก็คือประเทศไทยมั่นคงประชาชนมีความสุขแก้ไขในสิ่งผิดสืบสานภาพปณิธานภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพราะฉะนั้นในการจัดงานวันดินโลกในช่วงวันที่ ๕ ธันวาคม นั้นทางกระทรวงมหาดไทยก็ได้กำหนดให้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นพื้นที่นำร่องในงานวันโลก แล้วก็ได้กำหนดหัวข้อในการจัดงานยินดีอาหารดีสุขภาพดีชีวิตมีสุข ๗ วันที่สำคัญนั้นหลังจากนี้แล้ว ทางกระทรวงมหาดไทยโดยท่านผู้ชมได้กำหนดให้ทุกจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัดในส่วนภูมิภาค ไม่รวมกรุงเทพฯ ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินตลอดทั้งปี ทั้ง ๓๖๕ วันเพื่อเพาะดินนั้นเป็นเป็นต้นกำเนิดของการมีอาหารที่ดี และถ้ามีอาหารดีก็สุขภาพก็จะมีชีวิตที่ดีก็มีความสุขสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนก็คือในเรื่องของการขจัดความหิวโหยก็คง

จะเป็นเป็นเรื่องที่ไทยกำลังขับเคลื่อนซึ่งตรงนี้ อำเภอดำเนินการขับเคลื่อนดิน ก็ถือว่าเป็นเป็นปัจจัยหรือทรัพยากร มีความมุ่งหมายว่าผลผลิตก็ต้องดี น้ำดี ก็มีสำคัญ แล้วก็อากาศแสงแดดลมดีก็ทำให้พืชผลเจริญเติบโต รวมทั้งสิ่งมีชีวิตต่างๆเพราะฉะนั้นการที่ FAO ได้ให้ความสำคัญแล้วก็มี หัวข้อในการส่งเสริมในเรื่อง

ของการให้คนมาสนใจในเรื่องของดินดี ซึ่งที่ผ่านมาเราก็ต้องยอมรับว่าแผ่นดินของเรานั้นมีสภาพความเสื่อม ไม่ว่าจะใช้คำว่า มอร์ฟอเรส หรือ เรียสฟอร์ม ก็คงจะเกี่ยวข้องเพราะเราได้ใช้ทรัพยากรที่เป็นธรรมชาติเอาไปสู่กระบวนการผลิตเพื่อสร้างความสมดุล เป็นวาระหนึ่งซึ่งทุกอำเภอแล้วก็จังหวัดโดยเฉพาะทางกระทรวงมหาดไทย จะได้มีบทบาทในการบูรณาการในเรื่องของการส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพดินด้วยวิธีการต่างๆ โดยเฉพาะให้มีผลกับการส่งเสริมเรื่องของสิ่งแวดล้อม หรือรักโลกอันนี้ก็เลยขออนุญาตทางคณะวิทยากร เบื้องต้น คงจะมีเรื่องเดียวนี้แหละครับต้องขอขอบพระคุณมาก เรื่องของดินโลกเป็นเรื่องสำคัญเราทำมา ๑๐ ปีแล้ว ตั้งแต่ที่เราเฉลิมฉลองแล้ว ก็หน่วยงานที่ทำกิจกรรมพัฒนาที่ดินจะต้อง Andreasion New carity เพราะฉะนั้น ถ้าส่วนหนึ่งของกิจกรรมทำแล้วมันสามารถตอบโจทย์นั้นได้ ก็จะเป็นทั้งการที่สร้างดินดีในพื้นที่แล้วถ้าในเรื่องของข้อมูล ในการรณรงค์ถ้ามันมีข้อมูลก็เดียวจะนำไปเรียนทางกรมพัฒนาที่ดินว่าเรื่องของข้อมูลถ้าการรณรงค์นี้มันสามารถนำมาอ่าน มานับรวมว่าเราสามารถจะยุติความเสื่อมโทรมของดินได้ยังไงเราจะสามารถสร้างความอุดมสมบูรณ์กลับมาได้อย่างไร เพราะฉะนั้นอันนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของตัวชีวิตในเรื่องของการที่เราลดความเสื่อมโทรมของดินก็เลยว่าเป็นเรื่องแบบนี้ บางทีกิจกรรมที่เราทำบางทีอาจจะมั่ววัตถุประสงค์ที่ตามหน่วยงานแต่จริงๆ ไอ้การที่เรามาพูดคุยอย่างนี้เรามองรู้เลยว่าตรงนี้มีกิจกรรม เพราะฉะนั้นข้อมูลของผลจากการทำงานของหน่วยงานหนึ่งมันเอามาตอบได้อีกเรื่องหนึ่ง เพียงแต่ว่าอาจจะมั่วข้อมูลบางอย่างที่จะขอทางกระทรวงมหาดไทยว่าถ้าทำ ท่านอาจจะต้องขอข้อมูลบางส่วนกลับมา ซึ่งจริงๆ แล้วในระดับจังหวัดเราก็มีสถานีพัฒนาที่ดินก็เป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดอยู่แล้วก็อาจจะลองมองว่าเราตอบยังไงทางนี้ทางที่ ๑ เป็นตัวอย่างว่าที่ทำไม่เรามาคุย เรื่องรักโลกแล้วเราก็มีส่วนร่วมได้ทางที่ ๒ ก็คือการที่เราทำให้ดินมันมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้นที่เขาพูดเรื่องการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ เขาพูดถึงการกักเก็บคาร์บอนเพราะตัวร้ายนี่คือตัวที่ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกแต่ถ้าถามว่าถ้าดินดีขึ้นมันจะกักเก็บคาร์บอนเพราะมันคือ ออแกนิกแมทเทอร์ มันคือคาร์บอน เพราะฉะนั้นมันสามารถจะกักเก็บคาร์บอนได้อย่างไร เพราะไม่มีทางที่เราจะไม่ให้การปลดปล่อยได้เพราะมันคือสิ่งมีชีวิตแต่ทำยังไงให้มันมีการกักเก็บในดินแล้วก็การปลดปล่อยออกไป เพราะฉะนั้น เรื่องพวกนี้มันเชื่อมกันแล้วมันอยู่ที่ว่ากิจกรรมที่เราทำเราจะตอบมิติไหนอันนี้ก็แชร์กันเดียวจะนำไปเรียนกรมพัฒนาที่ดินว่ากระทรวงมหาดไทยมีแผนในเรื่องที่เราอยู่ในกรุงเทพฯ เราไม่รู้เลย

- ขออนุญาตเชิญ นางสาวศิริวรรณ เครือเล็ก เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี มีเรื่องที่จะมาแชร์เป็นเรื่องของการพัฒนาจังหวัดเพชรบุรีของเราให้เป็นเมืองแห่งเสปียงอาหาร ก็เนื่องจากเรามองว่าจังหวัดเพชรบุรีมันมีสินค้าที่มีความหลากหลายทางด้านพืชประมงปศุสัตว์ เราก็มีครบทั้ง ๓ ด้าน แล้วก็เป็นเรื่องของศูนย์กลางทางการจำหน่ายสินค้าแล้วก็มีหลายๆตัวที่เป็นศูนย์กลางอย่าง เช่น มะนาวเป็นศูนย์กลางเป็นเมืองหลวงของมะนาวก็ได้ ซึ่งเราก็จำหน่ายจำหน่ายแล้วก็กระจายสินค้าตัวมะนาวไปทั่วประเทศแล้วก็อีกอย่างคือก็จะมีประเด็นในเรื่องของเราได้รับคัดเลือกให้เป็นเมืองแกลสโตโนมี ซึ่งเรามองว่ามันมันมีความจำเป็นอย่างมากเลยที่เราจะต้องมาพัฒนาสินค้าของเรา ผลิตภัณฑ์ของเราให้มันมีมูลค่าแล้วก็จะเป็นการสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้กับเกษตรกร เราก็จะเน้นในเรื่องของการนำสินค้าอัตลักษณ์ที่เป็นของจังหวัดมาสร้างมูลค่าให้จังหวัดเพชรบุรีเป็นเมืองนำกินนำอยู่ นำเที่ยวซึ่งเราตั้งวิสัยทัศน์ไว้เป็นแบบนั้น ตอนนี้ทางท่านผู้ว่าก็ได้มีการตั้งคณะทำงานขึ้นมาเป็นแยกเป็นด้านพืช ประมงปศุสัตว์และก็ด้านการท่องเที่ยวและก็ด้านอื่นๆอีกก็อะไรที่ไม่เกี่ยวข้องก็จะไปรวมอยู่ด้านนั้นแล้วก็ทำเป็นโครงการออกมา ซึ่งของทางด้านเกษตรก็ตั้งขึ้นมาซึ่งข้าวพื้นที่การปลูกข้าวของเพชรบุรีแล้วก็ก็มีกล้วยหอมทอง ของ

เรามีมาตรฐานในการที่จะส่งออกปณิธานแล้วก็ตัวมะนาวน้ำเกลือทะเลอันนี้ก็ป็นสินค้าอัครลักษณะทั้งหมดทั้งน้ำตาล โตนด ซึ่งจริงๆแล้วก็เป็น ที่ต้องการแล้วก็เป็น ที่นิยมในตลาดมากแล้วก็ทุเรียนแล้วก็ชมพูเพชรสายรุ้ง ชมพูเพชร สายรุ้งก็เป็นอีกอันหนึ่งที่เป็นอัครลักษณะแล้วก็รวมถึงอาหารสัตว์แล้วก็ตัวของข้าวโพดด้วยอันนี้ก็จะเป็นสินค้าที่เรา ทำโครงการเข้าไปแล้วก็ทางด้านประมงเราก็เป็นพื้นที่ปลาหมอสีข้างดำซึ่งไอ้ตัวปลาหมอสีข้างดำ เป็นอะไรที่เป็น ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของการทำประมงชายฝั่งโดยเฉพาะของการเลี้ยงกุ้ง เพราะว่าเราเป็นน้ำที่มันจะต้องหมุนเวียนแล้วก็ เอน้ำเข้าไปในบ่อแล้ว

ไอ้ตัวปลาหมอสีคางดำมันก็มีอัตราการเจริญเติบโตที่รวดเร็วมากแล้วก็ไม่เป็นผลดีกับการเลี้ยงกุ้งเลย งั้นก็จะทำยังไงก็ได้ที่จะกำจัดมันออกไปซึ่งจะต้องให้ใช้ประโยชน์จากมันด้วยก็มีโครงการต่างๆเข้ามาแล้วก็ในส่วน ของด้านปศุสัตว์ ที่จังหวัดเพชรบุรีก็จะมีเรื่องของการทำโคขุนเยอะมากมูลค่าของการทำโคขุนที่ยังไม่ได้แปรรูปเรา เลี้ยงเป็นตัว เพื่อที่จะส่งขายมีมูลค่ามากกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท คณะทำงานชุดนี้ขึ้นมา ก็จะเป็นเรื่องของการ ถ่ายทอดองค์ความรู้จะทำยังไงให้เกษตรกรยั่งยืนแล้วก็เรื่องของการแปรรูปสร้างมูลค่าสร้างการรับรู้เชื่อมโยง เครือข่ายอันนี้ก็ป็นงบประมาณที่เป็นเรื่องของการระดมความคิดที่เราจะทำแผนเข้าไปเพื่อที่จะขับเคลื่อนให้ให้ได้ ภายในปี ๒๕๖๖ หรือไม่เกิน ๒๕๖๗ ก็ต้องเริ่มดำเนินการแล้วก็ทำเรื่องขอไปกับทางจังหวัดทางด้านปศุสัตว์ นำสนใจมาก เพราะว่าผู้ว่าก็ให้ความเห็นว่าถ้าเราไม่ได้แปรรูปเลยมูลค่ายังสูงขนาดนี้แต่ถ้าเกิดเราแปรรูปออกมา เราน่าจะทำให้มูลค่าทางด้านปศุสัตว์มีมากกว่าเป็นหมื่นล้านบาทเพราะตอนนี้นอกจากการเลี้ยงโคนม นอกจากจะ ขายเนื้อ ขายเป็นโคแล้วก็ยังมีในส่วนที่มีมูลค่าสูงมากของเพชรบุรีนอกจากเลี้ยงโคแล้วผลภายใต้ก็คือเรานำมูลค่า เอาไปทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์มันก็เป็นเรื่องของการเข้าไปสู่ dcga ก็คือ ผลิตสินค้าที่เป็นสินค้าเกษตรปลอดภัยอะไรด้วย มันก็จะ support กันในส่วนในเรื่อง พืชประมงปศุสัตว์อันนี้เป็นอีกโครงการหนึ่งที่มาแชร์ให้อาจจะชื่อโครงการ แล้วก็จังหวัดอะไรอย่างนี้ เรายังได้ไปติดตามได้ที่หลังว่าอะไรที่มันน่าจะเอาเข้ามาอยู่ใน ๕ อิมจะเป็นยังไงแล้วก็ พื้นที่จังหวัดท่านอาจจะป็นแหล่งข้อมูลที่เราจะต้องไปขอมาเพื่อจะมาตอบใจท้ยว่าประเทศไทยมีความก้าวหน้าใน การพลิกโฉมระบบอาหารได้แค่ไหน ใครต้องการอีกก็บอกได้ในการจัดทำเค้าเรียกว่า National Page หรือว่าการ พลิกโฉมระบบอาหารได้อย่างไร จะได้ทราบว่าแต่ละจังหวัดมีแผนอย่างไรบ้างเราจะได้นำไปสู่แผน ผมขออนุญาตมี คำถามถามที่ ประชุมนี้หนึ่งได้ไหมครับหรือว่าเป็นโอกาสอันดี โดยเฉพาะได้เจอกับท่านผู้บริหารของ กระทรวงมหาดไทยคือผมเองสนใจในเรื่องของ

การขับเคลื่อนในเชิงพื้นที่ คือผมอยากจะรู้ว่าจริงๆแล้วเรามีแผนที่ดีมากเลยอย่างวันนี้เราฟังตอนเข้าใจ ใหม่

แผนสวยดีมากแต่เวลาลงสู่พื้นที่เรามักจะไม่ค่อยเห็นการขับเคลื่อนในเชิงปฏิบัติจริงคืออยากจะเรียนรู้จาก ประสบการณ์ของกระทรวงมหาดไทย ว่าเราคิดยังไงว่าจะอะไรคือจุดหลักที่เราจะต้องแก้ให้ได้ ไม่จำเป็นการขับเคลื่อนใน เชิงพื้นที่มันมักจะไม่ค่อยเกิดขึ้น อะไรคืออุปสรรคหลักที่ต้องฝ่าฟันมันออกไปให้ได้ครบยกตัวอย่างที่เราพูดถึงเมื่อ สักครูเรื่องของการทำเกษตรอัจฉริยะ คือเราก็อยากจะส่งเสริมให้ชาวบ้านหมู่บ้านได้เรียนรู้เยอะๆแต่ว่าในการ ขับเคลื่อนในเชิงพื้นที่มันอยู่ข้างบนมันไม่ลงไปข้างล่างอย่างนี้ อะไรคืออุปสรรคหลักแล้วเราควรจะต้องแก้ยังไงตรง ส่วนนี้กราบขอขอบคุณครับ

- ขออนุญาตเชิญ นายประดิษฐ์ นัตทะยาย สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดขอนแก่น แทนท่านพัฒนาการ จังหวัดขอนแก่น ผมยกตัวอย่างของจังหวัดขอนแก่นอยู่โครงการหนึ่งก็คือโครงการสร้างคุณค่าอาหารปลอดภัยผัก ใหมขอนแก่นซึ่งเป็นการต่อยอดนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในขณะที่มีวิกฤตครั้งที่ ๑ แล้วก็มาครั้งที่ ๒ เราต่อยอดเรื่องการปลูกผัก โดยใช้แนวคิดเกษตรอัจฉริยะเนื่องจากเป็นเมืองไม้ซีตี้ลงไปช่วยเหลือเกษตรกร ท่องก่อนว่า หลังจากสิ้นสุดการปลูกผักตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า ๙๐ วันแผนปฏิบัติการเสร็จ เราส่งเสริมการปลูกเพิ่มพื้นที่จังหวัดนี้ร้อยละของขอนแก่นก็ ๙๗% แล้วยังไม่ต่อขอสิ้นสุด ผักขึ้นมาแล้วจะไปต่อ จะค้าง เต็งพอกินก็พอแล้วแล้วจะขายที่นี้เขามีเสียงจะขายทำยังไงท่านก็เลยเอาตลาดมา เอาภาคเอกชนมา หอการค้าเอา สถาบันการศึกษา มา เพราะผมปลูกไม่ได้ในช่วงฤดูฝนถ้าปลูกติดแล้วจะไปยังงี้ต่อแล้วบวกข้อมูลผัก แต่ผักแต่ละ ชนิดที่เป็นความต้องการของตลาดปลูกได้ตอนไหนอะไรอย่างนี้แล้วถ้าปลูกแบบปลอดภัย จะต้องปลูกยังไงเพราะ เราบอกว่าปลูกปลอดภัยแต่เวลาขายไม่ปลอดภัย ทำทั้งระบบก็คุ้มกันขนาดใช้เวลาในการพูดคุยประมาณ ๖ หรือ ๗ ครั้ง คณะย่อยๆจากนั้นก็นำไปสู่การตั้งคณะทำงานผ่านกลไกที่มีอยู่ก่อน จังหวัดที่มีอยู่ก็ทำงานใน ๓ เรื่องคือเกษตร แปรรูปแล้วก็ท่องเที่ยวเราก็เอาเรื่องนี้เข้าไปผ่านมิติของเกษตรแต่ต้องผ่านคณะด้านเกษตรให้แต่งตั้งทีมปฏิบัติการ ด้านการสร้างคุณค่าอาหารปลอดภัยนี้เฉพาะขึ้นมาก่อนและทำเป็นโครงการ Pilot รับสมัครกลุ่มที่นำที่สนใจที่ปลูก ผักปลอดภัยเป็นต้นทุนหรือสนใจจะปลูก คือไม่ต้องนับศูนย์นับสิ่งที่เขาทำอยู่แล้วก็สมัครเข้ามา ๕๓ กลุ่มจากนั้น เราก็ โหมตของ มายเซ็ทของเกษตรกรนี่คือถ้าพูดถึง Smart Farm มันจะมีขนาดใหญ่มาก แต่จริงๆแล้วมันทำได้ หมดทำขนาดเท่าพื้นที่ที่มีอยู่ขนาดตัวเรอนักก็ได้เราที่ซื้อมาทำความเข้าใจเรื่องนี้ก่อนเลือกว่าการสร้างกลุ่มผู้ปลูก ผักขึ้นมาจริงๆก่อนว่าไอ้ที่ปลูกเยอะๆยังปลูกอยู่ไหมต้องสร้างมีข้อมูลพวกนี้ก่อนจากนั้น ก็สร้างฐานข้อมูลอาศัย ฐานข้อมูล ก็ไม่ต้องไปสร้างแบบแพลตฟอร์มขึ้น ชาติที่เขามีแพลตฟอร์มตัวนี้อยู่เขาก็ทำ MOU กับกรมการพัฒนา ชุมชนอยู่ก่อนแล้วก็ไปจิกกันมาเท่านั้นเองเขาก็หาพื้นที่ที่จะทำเราก็เรามีพื้นที่หาข้อมูลเขาก็ทำระบบ platform เรื่องของข้อมูลพื้นฐาน นำข้อมูลเข้ามาอยู่ในฐานอยู่ในแพลตฟอร์มเดียวกันแต่ความเชื่อนี้คือมันจะต้องคุ้มกันจน เกิดความไว้วางใจว่าจังหวัดนี้เป็นเซ็นเตอร์ให้เขาได้ คือเหมือนว่าเข้ามาแล้วอันดับแรกคือตัวคนนี้จะได้ประโยชน์ มากกว่าวันนี้นักปลูกครอบครัวพอค่าจะมาเอาเปรียบยังไง มันต้องเกิดความไว้วางใจกันก่อนทำคู่กันมาแล้วก็เรื่องของ การลงสนับสนุนแปลงเพื่อให้เห็นว่าจังหวัดหรือพื้นที่เรามีเทคโนโลยีตัวนี้ก็มีเข้าไปช่วยมีตลาดศรีเมืองทองมีหลาย ส่วนที่แท้ก็ทีมกันแล้วก็ลงไปสนับสนุนให้เขาเห็นจริงในพื้นที่ในโซนแต่ละโซนต้องมีตัวอย่างก่อน ต้องมีตัวอย่าง เกิดขึ้นคนเราชอบดูตัวอย่างแล้วก็ตอนนี้ก็พัฒนาไปสู่ทาง พช. ขับเคลื่อนควบ ก็เจอคำถามอีกว่าชุดเสร็จแล้วปลูก เสร็จแล้วทำเสร็จแล้วไปไหนต่ออีกก็เลยเอามาเข้ากับเรื่องของโครงการสร้างคุณค่าอาหารปลอดภัยที่ผมพูดถึง ตอนนี้ก็ ขอบเขตไปยังการทำคาร์บอนเครดิตที่จะไปเริ่มต้นหลังปีใหม่ในกรมก็จะเติมเรื่องของเรื่องเหล่านี้เข้าไปตัว นี้ เรื่องของการปลูกผักพอเราทำระบบแพลตฟอร์มเอาแพลตฟอร์มขึ้นมาแล้วก็มีการระบบไลน์ที่เชิญทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย เข้าไปเจอกันใน LINE เลย ไม่ต้องห่วงว่าเขาจะต่อรองจะผิดจะเสี่ยงจะซื้อจะต่อลดราคาเรื่องของเขาปล่อยให้เขา รับรู้ความรู้จักกันก็มีสมาชิกอยู่ ๑๓๖ คนอยู่ในกลุ่มไลน์นั้น เราราชการหน่วยงานหรือคณะทำงานเราเหมือนที่เรา เดินมาเฟส ๑ โอเคแล้วจับทางผู้ซื้อผู้ขายไม่เจอกันแล้วแต่เขาจะซื้ออย่างน้อยผ่านระบบนี้ก็ทำให้เรื่องนี้เป็น องค์ความรู้สำคัญของจังหวัดขอนแก่น เมื่อปีที่แล้ว ๑ ใน ๕ ปีนี้เราก็จะเสนอเป็นรางวัลเลิศศรีตริน เพื่อทำให้มันเห็น จริงว่ามันเป็นไปได้เราตั้งไว้จะทำ ๕๓ ได้ ๒๐ กลุ่มนี้เราตั้งไว้เป็นไปได้ที่จะทำได้เหมือนกันทุกกลุ่มแต่กลุ่มที่ทำ

ได้ต้องทำให้เป็นเว็บ Practice ขึ้นมาที่สุดก็ได้รางวัลนวัตกรรมงานพัฒนาชุมชนดีเด่นของกรมปศุสัตว์ของกรมการ
พัฒนาชุมชนของจังหวัดขอนแก่นมีฝ่ายข้อมูลหรือมีส่วนที่ขอนแก่นอยากแนะนำเสนอกับกลุ่มวันนี้เรียบร้อยมี
โอกาสก็จะได้ส่งมาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับที่ประชุมกับทุกท่านและขณะนี้ก็เลยทำข้อมูลกับเกษตรแปลงใหญ่ต้อง
ไม่แยกเราเริ่มต้นจากนี้พอมันสำเร็จในระดับหนึ่งแล้วก็เกี่ยวไป ทุกหน่วยมันอยู่ในพื้นที่ทั้งหมดเพียงแต่ยังไม่เจอกัน
แล้วยังไม่รู้ว่าจะใครจะเป็นเจ้าภาพเท่านั้นเอง ถ้ามีอะไรเป็นเจ้าภาพแล้วก็ไปเกี่ยวเอามาส่วนที่จะเกิดการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้อะไรยังไงพอถึงจุดหนึ่งประสบการณ์ก็คือเขาก็จะมีช่องทางติดต่อประสานงานกันแล้วก็ให้เขาเริ่มจากกรู
ย่อยแตกต่อไปยังประเด็นไหนเราเป็นเราเป็นพี่เลี้ยง

อยู่ด้านหลังอันนี้นำเรียนในส่วนของจังหวัดขอนแก่นครับ ขออนุญาตท่านวิทยากรครับท่านรองผู้ว่าอุบล
บอกให้

นายชินทร์ ทองสุข รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

ผมขออนุญาตย้อนกลับไปที่คำถามที่ท่านบอกว่าปัญหามันอยู่ตรงไหนปีนี้โคราชมีน้ำในเขื่อนหลักเต็ม
๑๐๐% มีน้ำจะอีกเขื่อนขนาดกลางเต็ม ๑๐๐% คำถามคือถ้าฟังแค่นี้มันก็น่าจะเพียงพอต่อการผลิตการเกษตรแต่
ถ้าความเป็นจริงมันไม่เป็นแบบนั้นเพราะการกระจายทรัพยากรมันมีปัญหา เพราะฉะนั้นผมว่าปัญหาเรื่อง
เทคโนโลยีก็เป็นเรื่องสำคัญเรื่องของการพัฒนา ที่จะต้องพัฒนาต่อไปแต่ที่ไอ้ต้นน้ำเป็นปัจจัยที่มันควบคุมไม่ได้
ของพี่น้องเกษตรกรเรื่องน้ำผมก็เลยคิดเปรียบเทียบว่าเรามีความพยายามในการส่งเสริมพื้นที่อุตสาหกรรมเรามีการ
จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเรามีปัจจัยการผลิตมีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อที่จะเชิญชวนให้ผู้ประกอบการไปตั้งนิคม
อุตสาหกรรมถ้าเราสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้พี่น้องเกษตรกรคล้ายๆ เป็นเกษตรแปลงใหญ่ของกระทรวงเกษตรที่
ทำนั้นแหละแต่ทำให้มันเพียงพอเป็นนิคมเกษตรอาจจะจัดแหล่งน้ำในพื้นที่ คำนวณการปลูกพืชในแต่ละชนิด
แล้วก็จัดแหล่งน้ำให้เพียงพอจัดปัจจัยการผลิตรวมถึงส่งเสริมให้มีการปลูกพืชที่สามารถที่จะทำ Contact ทำ
สัญญากับผู้ประกอบการที่จะรับซื้อได้มันก็จะได้ทั้งปัจจัยการผลิตได้ทั้งคุณภาพที่เราควบคุมได้แล้วก็ได้ทั้งราคาที่เป็น
พี่น้องเกษตรกรเกษตรกรจะอยู่ได้ด้วยผมก็ขออนุญาตเสนอแนวความคิด เรื่องของการจัดตั้งนิคมการเกษตรครับ

กลุ่มย่อยที่ ๒ เศรษฐกิจหมุนเวียน

๑. หัวข้อ การจัดการขยะชุมชน

บรรยายใน ๓ ประเด็น ประกอบด้วย (๑) ที่มาและภารกิจของ UN-HABITAT (๒) แนวทางเมืองอัจฉริยะ พิชิตขยะ วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการจัดการขยะในพื้นที่ (๓) การจัดการบ่อฝังกลบขยะตามแนวทาง The Fukuoka Method ในหัวข้อที่ (๒) และ (๓) สอดคล้องกับที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้บรรยายไว้ในช่วงเช้า ซึ่งกล่าวถึงการลดต้นทุนการกำจัดขยะจากต้นทาง ซึ่งจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประหยัดงบประมาณในกระบวนการกำจัดขยะและสามารถนำงบประมาณไปใช้ในภารกิจที่จำเป็นอื่นได้ ซึ่ง ๒ หัวข้อข้างต้นจะช่วยตอบโจทย์การกำจัดขยะตามที่ มท. สนใจ

๑.๑ ที่มาและภารกิจของ UN-HABITAT UN-HABITAT ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๘ (พ.ศ. ๒๕๒๑) เป็นองค์กรที่ได้รับอาณัติจากสหประชาชาติให้มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมความยั่งยืนทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชนและเมือง โดยการให้ ข้อเสนอทางด้านนโยบาย การเสริมสร้างขีดความสามารถ ส่งเสริมความสัมพันธ์ในลักษณะความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาระหว่างภาครัฐบาลและภาคประชาสังคม UN-HABITAT เป็นหน่วยงานสำคัญทางด้านการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานมนุษย์ของสหประชาชาติ ซึ่งมีเป้าหมายหลักที่สำคัญ ๒ ประการคือ (๑) การสร้างที่อยู่อาศัยอย่างเพียงพอ ให้แก่ทุกคน และ (๒) การพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนโดยกิจกรรมของ UN-HABITAT จะเน้นความร่วมมือในรูปแบบหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐบาล หน่วยงานท้องถิ่นและองค์กรเอกชน ซึ่งกิจกรรมความร่วมมือทางด้านวิชาการจะครอบคลุมโครงการด้านการพัฒนาเมืองโดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงไนโรบี สาธารณรัฐเคนยา มีสำนักงานประมุขภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกตั้งอยู่ที่เมืองฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่น และมีสำนักงานประจำประเทศไทย ตั้งอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

ในส่วนของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน UN-HABITAT มุ่งเน้นไปที่เป้าหมายที่ ๑๑: ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน รวมทั้งการขับเคลื่อนการดำเนินการเป้าหมายอื่น ๆ ด้วย อาทิ สุขภาพ การศึกษา และสิ่งแวดล้อมในเมือง เป็นต้น

๑.๒ แนวทางเมืองอัจฉริยะพิชิตขยะ (Waste Wise Cities Tool: WWCT) การประเมินประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย จะแบ่งออกเป็น ๗ ขั้นตอน และแบ่งเป็นส่วนการดำเนินการสำคัญ ๕ ส่วน ได้แก่ (๑) ส่วนที่ ๑ การเริ่มต้น คือ การประสานงาน/ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการขยะในพื้นที่ (๒) การศึกษาปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชน ซึ่งขยะมูลฝอยในชุมชนแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ ขยะมูลฝอยที่มาจากครัวเรือนและไม่ใช่ครัวเรือน (มาจากพื้นที่สาธารณะ) (๓) การคัดแยกขยะโดยต้องศึกษาปริมาณขยะที่สามารถส่งไปเข้ากระบวนการ Recycle ในโรงงานได้ (๔) การกำจัดขยะ หมายถึง การฝังกลบ การส่งไปยังบ่อกำจัดขยะ โดยจะศึกษาปริมาณขยะว่ามีสัดส่วนเท่าใดที่ไม่สามารถ Recycle ได้ และถูกส่งมาฝังกลบ (๕) การคำนวณหาสัดส่วนของขยะแต่ละประเภทที่มีการจัดการอย่างไร และสามารถส่งไป Recycle ได้เท่าใด

ชุมชนจะได้อะไรจากการดำเนินการตามแนวทาง WWCT ชุมชนจะทราบว่าในเมืองของเรามีการสร้างขยะเป็นจำนวนเท่าใด จำแนกมาเป็นขยะมาจากครัวเรือนเป็นจำนวนเท่าใด และมาจากสถานที่อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ครัวเรือนเป็นจำนวนเท่าใด มีกระบวนการกำจัดขยะอย่างไรบ้าง มีสัดส่วนเท่าใดส่งไปยังบ่อกำจัดขยะและสัดส่วน

เท่าใดส่งไปโรงงานเพื่อ Recycle จะเห็นภาพรวมของการจัดการขยะทำให้ทราบว่ามีการบริหารจัดการขยะภายในเมืองเท่าใด และส่งไปบริเวณจัดการนอกชุมชนเท่าใด ที่เน้นการประเมินประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนด้วยซึ่งเป็นไปตามตัวชี้วัดของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๖.๑ สัดส่วนของขยะมูลฝอยที่มีการจัดเก็บและจัดการในสถานที่ที่มีการควบคุม ต่อปริมาณขยะมูลฝอยรวม จำแนกตามเมือง ตัวชี้วัดทดแทน ร้อยละของขยะที่เกิดขึ้นถูกกำจัดได้อย่างถูกต้อง โดยเป็นการประเมินผลการจัดการขยะภายใต้การควบคุมทางสิ่งแวดล้อม โดย UN-HABITAT ได้ทำการศึกษารายการสำรวจข้อมูลครัวเรือน จำนวน ๑๐๐ ครัวเรือน ในจังหวัดชลบุรี ตามแนวทาง WWCT โดยแบ่งแยกเป็น ครัวเรือนรายได้สูง รายได้ปานกลาง และรายได้ต่ำ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่ารายได้ของครัวเรือนมีผลต่อการจัดการขยะของครัวเรือนหรือไม่ โดยดำเนินการศึกษาจำนวน ๘ วัน ใช้การรวบรวมขยะจาก ๑๐๐ ครัวเรือน โดยมีการวัดปริมาณน้ำหนัก และคัดแยก ซึ่งจำแนกได้เป็น ๑๕ ประเภท อาทิ ขยะพลาสติก กระดาษ ลัง หรือเศษอาหาร เพื่อศึกษาว่าองค์ประกอบของขยะที่แต่ละเมืองผลิตขึ้นมามีผลต่อการจัดการขยะอย่างไรซึ่งผลที่ได้จากการศึกษานั้น ชัดเจนว่ารายได้ครัวเรือนมีผลต่อสัดส่วนปริมาณขยะที่ทิ้ง เช่น จะเห็นว่า กลุ่มครัวเรือนที่มีรายได้สูงและรายได้ปานกลาง มีสัดส่วนเฉลี่ยเศษอาหารต่อปริมาณขยะที่ผลิตทั้งหมด ถึงร้อยละ ๕๕ ในขณะที่ครัวเรือนรายได้ต่ำ มีสัดส่วนเศษอาหารฯ เพียงร้อยละ ๓๓ เท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาในจำนวนสมาชิกของครอบครัวแต่ละกลุ่มแล้วพบว่า ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำจะมีปริมาณสมาชิกครอบครัวจำนวนมากว่าส่งผลให้การบริโภคอาหารมีความคุ้มค่ากว่า หลังจากนั้นนำกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาวิเคราะห์ผ่าน WWCT ต่อไป

นอกจากนี้ UN-HABITAT ยังได้ลงพื้นที่ไปสำรวจสถานที่ที่มีการดำเนินการจัดเก็บขยะและ Recycle อาทิ บ่อกำจัดขยะ บ่อฝังกลบขยะ ในจังหวัดชลบุรี จำนวนกว่า ๓๐ แห่ง ด้วยความร่วมมือและสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดชลบุรี และภาคเอกชนต่าง ๆ ทำให้เราเห็นภาพรวมการกำจัดขยะภายในจังหวัดชลบุรี โดยจำแนกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) การบริหารจัดการโดยภาคเอกชน (๒) การบริหารจัดการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับขยะที่ Recycle ผ่านโรงงานจะนำไปแปรรูปเป็น “เชื้อเพลิงขยะ” (Refuse Derived Fuel: RDF) ซึ่งได้มีการประเมินระดับการ Recycle ของแต่ละโรงงานด้วย ซึ่งหลังจากได้ข้อมูลทั้งหมดแล้วเราทราบว่าจังหวัดชลบุรีมีการผลิตขยะ จำนวนประมาณ ๒,๔๐๐ ตันต่อวัน ซึ่งจำนวน ๘๐๐ ตันต่อวันมาจากเทศบาลนครแหลมฉบัง และมีแนวโน้มจะสูงเพิ่มขึ้นด้วย และสามารถได้ Recycle ได้เพียงร้อยละ ๒๖ ส่วนการจัดเก็บต่อวันนั้นสามารถจัดเก็บได้ร้อยละ ๙๘ และขยะที่ไม่ได้จัดเก็บร้อยละ ๒ นั้น คิดเป็น ๔๔ ตันต่อวัน และเมื่อนำมาวิเคราะห์ผ่านตัวบ่งชี้ที่ ๑๑.๖.๑ นั้น ผมว่ามีการบริหารจัดการขยะที่อยู่ภายใต้การควบคุมทางสิ่งแวดล้อมที่ร้อยละ ๓๗ โดยกราฟที่เสนอนี้แสดงให้เห็นสถิติการผลิตขยะของเทศบาลนครแหลมฉบังในปี ๒๐๑๙-๒๐๒๐

และ ๒๐๒๑ ของเทศบาลนครแหลมฉบัง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราการผลิตขยะในปี ๒๐๒๐ สูงกว่าปี ๒๐๑๙ ถึงกว่า ๑๐๐ ตันต่อวัน และในปี ๒๐๒๑ สูงขึ้นกว่าปี ๒๐๒๐ ถึงกว่า ๑๑๐ ตันต่อวัน ซึ่งในปีนี้ (๒๐๒๒) คาดว่า ปริมาณผลิตขยะทั้งหมดของเทศบาลนครแหลมฉบัง น่าจะอยู่ราวๆ ๑,๐๐๐ ตันต่อวัน ซึ่งสาเหตุหลักที่ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ คือ โครงการพัฒนาท่าเรือแหลมฉบัง ระยะที่ ๓ เป็นหนึ่งในโครงการสำคัญตามแผนพัฒนาพื้นที่ระเบียง เศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมีการนำเข้าแรงงานเป็ฯจำนวนมากเข้าไปทำงานในพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ปริมาณขยะเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เราควรตระหนักว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

แม้จะเป็นสิ่งที่แต่เราต้องไม่คำนึงว่า ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะ จะต้องบริหารจัดการอย่างไร เพื่อให้สามารถรักษาสิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจได้

๑.๓ การจัดการบ่อฝังกลบขยะตามแนวทาง The Fukuoka Method เมื่อเราได้ทราบการประเมินผลและทราบถึงสัดส่วนขยะที่ผลิตมาแล้ว นั้น จะนำมาพิจารณาว่าจะต้องจัดการอย่างไร โดย The Fukuoka Method เป็นแนวทางที่เหมาะสม เพราะเป็นแนวทางฯ ที่ลงทุนไม่สูงและเหมาะกับประเทศเขตร้อน เหตุใดแนวทางดังกล่าวถึงสำคัญ เพราะว่าส่วนใหญ่การจัดการขยะในประเทศไทย ใช้วิธีการฝังกลบที่ไม่เป็นไปตามหลักสุขาภิบาล ทำให้เกิดกลิ่นไม่พึงประสงค์ เกิดก๊าซต่าง ๆ และเป็นอันตรายต่อเจ้าหน้าที่ที่ดูแลบ่อขยะ แนวทางฯ นี้ จะทำให้ประสิทธิภาพในการย่อยสลายในบ่อขยะดีขึ้น และมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติมากขึ้นโดยแนวทางฯ นี้ คือ การฝังกลบแบบกึ่งใช้อากาศ ซึ่งต่างจากการฝังกลบโดยทั่วไปที่เทขยะลงบ่อขยะและใช้ดินฝังกลบแทนที่ซึ่งทำให้อากาศเข้าไปไม่ได้ สำหรับวิธีใช้อากาศเต็ม จะพบได้ในประเทศพัฒนาแล้ว แม้ว่าประสิทธิภาพจะดีที่สุดในแง่ใช้เงินลงทุนที่สูง ดังนั้นการฝังกลบแบบกึ่งใช้อากาศตามแนวทางฯ นี้ ซึ่งใช้เงินลงทุนต่ำกว่า และมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกันจึงเหมาะสมกับประเทศไทย โดยเกิดขึ้นจากงานวิจัยและการพัฒนาของศาสตราจารย์ กิตติมศักดิ์ ฮานาซิมะ แห่งมหาวิทยาลัยฟูกูโอกะ ซึ่งมหาวิทยาลัยฟูกูโอกะร่วมกับเมืองฟูกูโอกะได้เริ่มนำเทคโนโลยีการฝังกลบนี้มาใช้ เมื่อปี พ.ศ. ๑๙๗๐ และต่อมาได้กลายมาเป็นรูปแบบมาตรฐานของการกำจัดมูลฝอยในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมาจากทศวรรษก่อนหน้าที่ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่พัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอย่างก้าวกระโดด ส่งผลให้ปริมาณขยะที่ผลิตมีจำนวนมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อการจัดการและกำจัด และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งหลังจากทดลองใช้แล้วเห็นว่ามีประสิทธิภาพ เมืองฟูกูโอกะยังคงใช้แนวทางฯ ดังกล่าวในการฝังกลบขยะจนถึงปัจจุบัน โดยแนวทางฯ ดังกล่าว ได้รับการรับรองว่าเป็น นวัตกรรมภายใต้กลไกการพัฒนาที่สะอาดจากองค์การสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme)

ซึ่งข้อดีของแนวทางฯ ดังกล่าว มีดังนี้ (๑) สามารถป้องกันปัญหามลพิษในสิ่งแวดล้อมได้เนื่องจากน้ำเน่า (น้ำชะมูลฝอย) ที่เกิดจากน้ำฝน หรือน้ำบาดาลที่ไหลลงมารวมกับมูลฝอยจะไม่ไหลออกไปนอกบริเวณพื้นที่กำจัดมูลฝอย (๒) มีโครงสร้างที่ทำให้อากาศสามารถไหลผ่านเข้าไปในมูลฝอยที่ฝังกลบไว้เพื่อช่วยยับยั้งการเกิดก๊าซพิษ เช่น มีเทน และไฮโดรเจนซัลไฟด์ ทำให้อากาศสามารถย่อยสลายได้อย่างรวดเร็ว และมีการจัดการฝังกลบมูลฝอยที่ปลอดภัย ๓. เนื่องจากไม่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีพิเศษ และไม่ใช้วัสดุหรือเครื่องมือที่มีราคาแพง วัสดุที่ใช้ก่อสร้างสามารถใช้วัสดุท้องถิ่นทดแทนได้ จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการสร้างสถานที่กำจัดมูลฝอยมีราคาถูก จึงเหมาะกับบริบทของประเทศไทย และเหตุใดต้องมีการฝังกลบขยะที่ถูกหลักสุขาภิบาล จากการสัมภาษณ์ศาสตราจารย์ มัตสึฟูจิ ซึ่งท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการขยะ ของเมืองฟูกูโอกะ และมีประสบการณ์การทำงานในด้านนี้มากกว่า ๕๐ ปี โดยท่านได้อธิบายว่า เตาเผาขยะนั้นใช้งบประมาณในการสร้างสูงกว่าการฝังกลบ กว่า ๒๐ เท่า และมีอายุการใช้งานอยู่ที่ ๒๐ ปี และเมื่อพิจารณาค่าบำรุงรักษาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้งาน จะพบว่าต้องใช้งบประมาณสูงกว่าการก่อสร้างอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัจจุบันการแยกขยะในประเทศไทยยังไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง ส่งผลให้ขยะบางส่วนที่ถูกส่งเข้าเตาเผาขยะมีน้ำผสมอยู่ ส่งผลให้อุณหภูมิไม่สูงพอที่จะผลิตกระแสไฟฟ้าได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เตาเผาเสียอีกด้วย ส่งผลให้เสียค่าใช้จ่ายในการดูแลมากขึ้น โดยศาสตราจารย์ มัตสึฟูจิ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า จากที่ได้ไปศึกษาเกี่ยวกับเตาเผาขยะในทวีปแอฟริกาและในเอเชียพบว่า

ประสิทธิภาพการใช้งานและผลลัพธ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ท่านเลยแนะนำว่า บ่อขยะหากมีแนวทางฯ ที่ดี ก็เพียงพอที่จะจัดการขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหากกำจัดขยะด้วยเตาเผา เรายังต้องมีการจัดการขี้เถ้าที่หลงเหลือจากการเผาอีกด้วย การใช้แนวทางฯ ดังกล่าว จะเป็นการวางท่อให้อากาศสามารถผ่านเข้าไปในบ่อฯ ได้ เพื่อให้กรย่อยสลายดีขึ้น โดยวัสดุที่ใช้ป้องกันท่อไม่ให้เสียหายสามารถใช้วัสดุท้องถิ่นได้ เช่น ยางรถยนต์ ไม้ไผ่ เป็นต้น และเมื่อพิจารณาจากสถิติจะพบว่า การฝังกลบแบบไม่ใช้อากาศจะใช้เวลา ๑.๕ ปี โดยเฉลี่ยในการย่อยสลาย ในขณะที่ในการฝังกลบแบบใช้อากาศหรือกึ่งใช้อากาศ จะใช้เวลาราว ๑ ปี ในการย่อยสลาย โดยได้มีตัวอย่างที่อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก JICA โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๙ ล้านบาท โดยเป็นการปรับปรุงบ่อฝังกลบขยะเดิม โดยใช้ระยะเวลา ๕ - ๖ ปี และเปิดใช้งานในปี ๒๐๑๗

เมืองฟูกูโอกะ ซึ่งเป็นเมืองต้นแบบของการดำเนินการตามแนวทางฯ ดังกล่าว สามารถนำพื้นที่ที่เคยเป็นบ่อฝังกลบขยะเก่าเมื่อ ๒๐ ปี ก่อนมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะและมีสนามเบสบอลด้วย โดยยังมีท่อระบายก๊าซไว้เพื่อให้แน่ใจว่าหากมีก๊าซหลงเหลือจะสามารถระบายได้ และมีพื้นที่ให้ประชาชนสามารถเข้าไปปลูกผักได้ด้วย

๒. หัวข้อ เศรษฐกิจหมุนเวียน และการจัดการขยะอุตสาหกรรม

ก่อนอื่นจะขอให้ข้อมูลเรื่อง ขยะอันตรายจากชุมชน ซึ่งเป็นการให้คำจำกัดความและวิธีการกำจัดตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำตามกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวง เรื่อง การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๓ เมื่อเราพูดถึง ขยะอันตรายจากชุมชน ที่มีสารปนเปื้อนอยู่ หลัก ๆ คือ หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย

และกระป๋องสเปรย์เก่า ซึ่งเป็น ๓ ขยะอันตรายหลักที่ UNIDO ทำการศึกษาเมื่อปี ๒๐๑๘ โดยได้ทำการสัมภาษณ์กับ อปท. หลายพื้นที่ พบว่า ร้อยละ ๙๘ ระบุกับขยะทั่วไป ถ้าพิจารณาไปที่หลอดฟลูออเรสเซนต์ พบว่ากว่าครึ่งหรือราว ๓๐๐ ตัน พบที่กรุงเทพมหานคร และอีกราว ๓๐๐ ตันกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ โดยการจัดการตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ พบว่ามีค่าใช้จ่ายตั้งแต่ ๖,๐๐๐ ถึง ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อตัน ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการ โดยการกำจัดที่ถูกต้อง คือ ต้องแยกใส่ที่เป็นปรอทออกก่อน เพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท (the Minamata Convention on Mercury, ๒๐๑๓) ส่วนที่เป็นอากาศและแก๊วก็นำมาดำเนินการตามปกติ ซึ่งหากมีความรู้ในการจัดการจะทำให้ลดต้นทุนในการจัดการได้

ที่มาของโครงการนี้เกิดจากความร่วมมือจากหน้าหน่วยงานของสหประชาชาติ (UN) อาทิ องค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Industrial Development Organization: UNIDO), UN Environment Programme (UNEP), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Institute for Training and Research (UNITAR), และ International Labour Organization (ILO) ซึ่งมีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านมาร่วมมือกัน สำหรับช่วง Work shop นี้จะให้มีการถกประเด็นกันต่อไป โดยมีวิทยากรประสานให้ความรู้อยู่ตลอด วิธีฝังกลบแบบฟูกูโอกะที่มีประสิทธิภาพที่ดีกว่า วิธีแบบกึ่งไร้อากาศ พูดถึงขยะอันตรายที่มีสารปรอทเป็น SDGs เป้าประสงค์ที่เท่าไร จะมีการพูดในช่วงต่อไป โดยกล่าวถึงความร่วมมือของรัฐบาลไทยที่เข้าร่วมในโครงการ UN PAGE ตามโครงการฯ นี้ ในการนี้ รัฐบาลไทยได้ประกาศเรื่องโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economic model) มิติชีวิต สายน้ำ และพืชพรรณ และส่วนสำคัญของ

โครงการ BCG คือ โครงการเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ซึ่งทาง มท. ก็ได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว โดยเศรษฐกิจหมุนเวียนมีวัตถุประสงค์ให้ใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า โดยเดิมจะมีการดำเนินการแบบเส้นตรง (linear) ในลักษณะของการใช้ทรัพยากรจากธรรมชาติแบบใช้แล้วทิ้งซึ่งอาจย่อยสลายยากด้วย อีกทั้งเมื่อใช้แล้วต้องการเพิ่มก็ต้องมีการขุดมาใช้ใหม่ซึ่งทำให้ทรัพยากรดังกล่าวขาดแคลน แต่การหมุนเวียนในลักษณะนี้จะเป็นกรณีการนำของเก่ามาใช้ใหม่อีกครั้ง โดยเศรษฐกิจหมุนเวียนนี้จะเริ่มจาก ๓R คือ ต้นกระบวนการการลดขยะการเกิดขยะ (Reduce) ลำดับต่อมาจึงได้ใช้ซ้ำ (Reuse) เพื่อส่งต่อจนเกิดการใช้อย่างต่อเนื่อง และขั้นตอนสุดท้ายจะเป็นการนำขยะกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง (Recycle) โดย มท. จะเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะชุมชนมากกว่าหน่วยงานอื่น

ซึ่งในบางกรณีอาจดูในบทของการจัดการขยะอุตสาหกรรมด้วยเช่นเดียวกัน ปัจจัยของความสำเร็จของเศรษฐกิจหมุนเวียนจะเริ่มขึ้นที่การปรับเปลี่ยนทัศนคติก่อนแล้วจึงมาเปลี่ยนแปลงที่พฤติกรรมของผู้ผลิตและผู้บริโภค ให้เข้าใจว่า ขยะหรือของเสียเป็นทรัพยากรถ้ามีการแยกให้ถูกต้อง จัดเก็บให้ดี และหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ก็จะสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนได้เพิ่มมากขึ้น ขยะชุมชนจะจัดการอย่างไรให้ยั่งยืน ในชีวิตประจำวันของเราจะเกี่ยวข้องกับการสร้างขยะมากที่สุดหลังจากการรับประทานอาหาร ไม่ว่าจะทำอาหารเองหรือนำกลับมาจากร้านอาหาร เศษอาหารและวัตถุดิบจากทำอาหารจึงเป็นขยะได้ การจัดการที่ต้นทางจะถูกที่สุดและมีประสิทธิภาพดีที่สุด ถ้าทิ้งขยะรอการมาเก็บจะใช้เวลาทำให้เกิดกลิ่นจากขยะที่หมักหมมจะจัดการขยะได้ยากมากขึ้นเมื่อผ่านระยะเวลาจากจุดเริ่มต้น

การจัดการขยะเป็นสิทธิพื้นฐานที่ต้องให้บริการกับประชาชนที่หน่วยงานรัฐจะต้องดูแล แต่ประชาชนผู้ทิ้งขยะก็ต้องมีความร่วมรับผิดชอบร่วมในสิ่งที่ผลิตด้วยเช่นกัน โดยเป็นไปตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pay Principal) สำหรับการผลิตขยะอันเกิดจากอาหาร (Food Waste) และจะอย่างไรไม่ให้อาหารเป็นขยะเพิ่มขึ้นกว่าที่เกิดในปัจจุบันนี้ หากจะสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนจะใช้สื่ออย่างไร ซึ่งรวมถึงการมีกฎหมายท้องถิ่นในการห้ามกิจกรรมที่เกิดขยะด้วยเช่นกัน เช่น ในประเทศจีนได้มีการออกกฎหมายในลักษณะนี้ด้วย โดยอาจมีการห้ามมิให้มีการผลิตซอสส้มที่ทำจากพลาสติก หรือการห้ามใช้พลาสติกที่ใช้ได้เพียงครั้งเดียว (Single-use Plastics) แล้วทิ้ง เป็นต้น โครงการตัวอย่าง เช่น โครงการ Zero waste ในหลายพื้นที่ประสบความสำเร็จแล้วเช่นกัน การดำเนินการที่สำคัญในการจัดการขยะ อาทิ งบประมาณในการบริหารจัดการขยะเงินลงทุนในการใช้เทคโนโลยี ควรมีการบูรณาการคิดเสมือนเป็นผู้ประกอบการในภาครัฐกิจด้วย ขยะบางประเภทมีมูลค่า เช่น ขยะอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น UNIDO มีโครงการแยกขยะในจังหวัดระยองอยู่ในขณะนี้ ซึ่งจากเว็บไซต์ของบริษัทเอกชนชื่อ “เก็บ” ซึ่งเน้นการให้รางวัล (Reward) ให้รางวัลเมื่อมีการแยกขยะแล้วจะจ่ายค่าเก็บขยะที่น้อยลง รวมถึง e-waste ที่มีสารที่มีมูลค่า เช่น ทองคำ หรือ แพลตินัม เป็นต้น อยู่ในขณะดังกล่าว ซึ่งสามารถนำขยะดังกล่าวกลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง หากมีการแยกและทิ้งขยะได้อย่างถูกต้องตามหลัก ดังนั้น จึงต้องมีการทิ้งขยะและเก็บขยะที่แยกกันอย่างชัดเจนให้ได้

เทศบาลนครระยองเป็นตัวอย่างที่ดี โดยมีการใช้รถแยกเก็บขยะอินทรีย์ ขยะทั่วไป ขยะพลาสติก ขยะอันตราย และขยะติดเชื้อ รวมถึงมีการแยกวันเก็บขยะด้วย องค์กรที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนการดำเนินการอย่างรอบคอบในการดำเนินการจัดเก็บขยะด้วย และวิทยากรได้ตอบคำถาม ดังนี้

- SDGs แรก คือ SDG ที่ ๑๑.๖ เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ
- การจัดการขยะอันตราย ได้แก่ SDG ที่ ๑๒.๔ การบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน (การจัดการสารเคมี: Responsible Management of chemicals and Waste)
- หากจัดการขยะได้ถูกสุขลักษณะอนามัยจะมีผลดีต่อสุขภาพของประชาชนและจะส่งผลให้บรรลุ SDGs ที่ ๓ ได้ง่ายและดีขึ้น ซึ่งตรงกับ SDGs ข้อที่ ๓.๙.๓ (อัตราการเสียชีวิตจากการได้รับสารพิษ (Poisoning))

๓. กิจกรรมกลุ่ม

วิทยากรได้แบ่งกลุ่มละ ๒๐ ท่าน โดยมี whiteboard ให้แต่ละกลุ่มในห้องนี้ที่สงวนชื่อมา มี ๑๔๐ คน แบ่งเป็น ๗ กลุ่ม มีเวลา ๑๕ วินาที ไปบอร์ดที่คิดว่าชอบ เมื่อไปถึงลองนับสมาชิกในกลุ่มนั้น ถ้าเกิน ๒๐ คน ต้องย้ายไปอยู่กลุ่มอื่น กลุ่มใดเสร็จก่อนก็จะได้พักไปทานเบรกก่อน เราแบ่งกลุ่มกันเพื่อให้ท่านเอาข้อมูลที่แตกต่างกันมาแบ่งปันกันเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เพราะว่าเวลาที่แบ่งกลุ่มที่แตกต่างกัน ความคิดและข้อมูลพื้นฐานจะช่วยสร้างแนวคิดใหม่ ๆ โดยมีคำถาม จำนวน ๕ ข้อ ดังนี้

(๑) ท่านทราบประสิทธิภาพการจัดการขยะพื้นที่ต่าง ๆ ที่ท่านรับผิดชอบอย่างไรบ้าง ถ้าในกลุ่มของท่านมีจังหวัดอยู่ด้วยก็เอาจังหวัดนั้นเลยมาเป็นตัวอย่าง

(๒) เครื่องมือ WWCT ที่ท่านได้รับฟังบรรยายไปก่อนหน้านี้ ท่านสามารถนำไปใช้ต่อยอดในงานขยะได้อย่างไร เพราะในงานขยะต้องเก็บข้อมูลอยู่แล้วเป็นหลัก เพื่อที่จะใช้ในการบริหารจัดการ

(๓) ในพื้นที่ที่ท่านดูแล อาจจะมีเทศบาลที่อยู่ในจังหวัดของท่านมีหลุมฝังกลบมีัยหรือว่าถ้าท่านเป็นจังหวัดเอง ท่านต้องบริหารจัดการหลุมฝังกลบมีัยอย่างไร ท่านคิดว่าแนว Fukuoka Method ท่านสนใจมีัยที่จะเอาไปต่อยอด หรือว่าอยากได้ความรู้เพิ่มเติม หรือเอาไปดัดแปลงกับหลุมฝังกลบขยะได้มากน้อยเพียงใด เพื่อที่ว่าทาง UN-HABITAT เองก็มีความรู้ความชำนาญตรงส่วนนี้อาจจะสามารถแบ่งปันให้ท่านได้

(๔) ท่านเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ท่านจะนำแนวคิดนี้มาปรับใช้ยังไง เมื่อลองยกตัวอย่างให้ท่านไปแล้ว เช่น ขยะ อาหาร การรณรงค์สร้างจิตสำนึก การให้ความรู้ หรือการแยกขยะต่าง ๆ มันมีอยู่ในแผนของจังหวัดหรือพื้นที่ของท่านอย่างไรบ้าง และถ้ามีอยู่ในแผนแล้วท่านดำเนินการอย่างไรและท่านตั้งเป้าหมายอย่างไร ให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ท่านเป็นผู้ผลิตเศรษฐกิจหมุนเวียนในพื้นที่ของท่านอย่างไรได้บ้าง ท่านก็แลกเปลี่ยนกันแล้วก็เลือกส่วนที่ต้องเพิ่มเติม (๕) กลไกการเงินในการบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืน ในพื้นที่ของท่านมีความโดดเด่นอย่างไร มี Success Case หรือไม่ มีความประสบความสำเร็จมีัย ท่านก็แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้ มีเพียง ๕ ข้อ แต่เรามีเวลาหารือร่วมกันประมาณ ๑๐ นาที ต่อจากนั้น ผู้รายงานแต่ละกลุ่มท่านต้องคัดเลือกคนจดหรือว่าคนรายงานของท่านกลุ่มละ ๑ คน

พอเสร็จแล้วคนที่เป็นผู้รายงานก็จะมาคุยกันข้างหน้านี้ แล้วค่อยมาเลือกว่าท่านใดมี case ที่น่าสนใจกว่ากันแล้วไปนำเสนอในห้องใหญ่ในห้องใหญ่ให้ท่านเสนอเพียง ๔ นาที แล้วผู้รายงานของ ๗ กลุ่ม เราเลือกตัวแทน ๑ คน ขึ้นไปรายงานและขอเพิ่มคำถามอีก ๒ ได้แก่ ข้อ ๖ เป็นเรื่องขยะอันตรายที่ปนเปื้อนรวมอยู่กับขยะชุมชนท่าน

มีแนวทางในการจัดการอย่างไร และวางแผนกิจกรรมใดเพิ่มลงไปแผนจัดการขยะมี หรือถ้าแผนของท่าน มีอยู่ แล้ว ท่านเคยคิดมาก่อนแล้วสามารถแบ่งปันได้เลย เพราะท่านปฏิบัติแล้ว ท่านสามารถนำมาแบ่งปันให้เพื่อน ๆ ใน กลุ่ม ส่วนข้อ ๗ เป้าหมายจัดการขยะเพื่อมุ่งสู่เมืองไร้ขยะ หรือ Zero Waste เป็นนโยบายของ มท. อยู่แล้วด้วย ท่านมีเป้าหมายอย่างไร ท่านอยากให้เทศบาลในจังหวัดของท่านปีหน้าก็เมืองที่เข้าร่วมโครงการ อาจจะใน ระยะเวลา ๕ ปีให้เป็นเมืองไร้ขยะ ท่านลองดูว่าจะสามารถกำหนดเป้าหมายได้อย่างไร

กลุ่มย่อยที่ ๓: การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ผู้ดำเนินรายการ: สวัสดิ์ทุกท่านนะคะขอต้อนรับเข้าสู่ห้องกลุ่มย่อยที่สามในหัวข้อการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเชิงนิเวศนะคะ และขออนุญาตแนะนำตัววิทยากรและก๊อปปี้ทีมงานทุกท่านก่อนนะคะทาง UNDP แนะนำตัวค่ะ

วิทยากร ๑ : ทาง UNDP จะมีวิทยากรสามท่านนะคะที่ดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดย ผนนายวิสุทธิ์ ดันดินันท์ ทำหน้าที่ด้านที่ปรึกษาด้านการพัฒนา

วิทยากร ๒ : สวัสดิ์ศรีรับชมข้อมูล ราทิ จาก UNDP

วิทยากร ๓ : สวัสดิ์ศรีคะภัทรมล รุ่งชวานนท์ จาก UNDP

ผู้ดำเนินรายการ: สวัสดิ์ศรีคะ มณฑกานต์ จากยูเนสโกนะคะทำงานด้านวัฒนธรรมและมรดกโลกค่ะ

วิทยากร ๑ : เนื่องจากเข้าใจว่าเวลาถูกบีบเข้ามาใช้ใหม่ครับแล้วก็ต้องจบเวลาเดิมคือประมาณสองโมงสี่สิบห้าทุก อย่างก็จะกระชับมากและไปได้เร็วถ้าท่านใดมีคำถามก็สามารถถามเข้ามาได้ นะครับนะครับหัวข้อหลักของวันนี้เราจะมาพูดถึงเรื่องการส่งเสริมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเชิงนิเวศซึ่งเข้าใจว่าเป็นกระแสที่หลายๆที่ต้องการจะทำแต่ถ้า ถ้าทำแล้วรูปแบบมันเป็นอย่างไให้เป็นระดับโลกได้โดยวิธีการอย่างไรวันนี้เราจะมาเล่าให้ฟังโดยจะแบ่งเป็นการ บัญญัติสมมุติสี่ห้าหน้าที่ที่เหลือก็จะเป็นเวิร์คช็อป ประมาณห้าสิบนาทีแล้วก็สุดท้ายก็จะแบ่งมีการแบ่งกลุ่มให้ กลับมารีพอร์ตกลุ่มละสามสี่นาทีนะครับผมขอเริ่มเลยด้วยคอนเซ็ปต์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและตัวอย่างการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนให้เห็นทั้งระดับโลกและการลงมือปฏิบัติ

คำถามแรกคือ การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนคืออะไร คอนเซ็ปต์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนคือการผสมผสานในหลายๆ ส่วนเข้าด้วยกันไม่ใช่แค่เรื่องเศรษฐกิจอย่างเดียวแต่ยังคำนึงถึงเรื่องสิ่งแวดล้อมรวมถึงสังคมและวัฒนธรรมทั้งหมด ที่กล่าวมานี้ต้องผสมลงตัวกันไม่ใช่การเปียงไปทางด้านใดด้านหนึ่ง เช่น การท่องเที่ยวทางสรรพสินค้าเป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใหม่ก็ต้องถามว่าการท่องเที่ยวนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมใหม่ผมว่าการมีแลนด์มาร์คขึ้นมาสักแห่งต้องคำนึงว่าแหล่งท่องเที่ยวที่นั่นมันมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมใหม่และมัน เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมใหม่นั้นคือเป็นมิติที่เราต้องเชื่อมโยงกับเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนว่าต้องมีครบ ลักษณะของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมีหลายรูปแบบเช่นการท่องเที่ยวที่ดูเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติป่า ไม้สัตว์ป่าต่างๆซึ่งเราอาจจะคุ้นเคยกับการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อมรดกทางวัฒนธรรมต่างๆ (heritage) ซึ่งวิถีชีวิต ของผู้คนในพื้นที่ที่ได้เข้าไปท่องเที่ยวก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่มีความเคารพต่อคนในพื้นที่ของกลุ่ม ต่างๆและกลุ่มชาติพันธุ์โดยในการเข้าไปท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ต้องไม่ใช่แค่การนำแหล่งท่องเที่ยวมา

แสดงเท่านั้นแต่จำเป็นต้องเป็นการเคารพถึงวิถีการดำเนินชีวิตของพื้นที่และมีความรับผิดชอบต่อกลุ่ม Supply chain ประโยชน์จะต้องได้กับผู้ประกอบการในพื้นที่เป็นหลักถ้าคนภายนอกเข้ามาขายของในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวแต่คนข้างในไม่ได้ประโยชน์เลยจากการท่องเที่ยวก็จะไม่ใช่เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนี่เป็นตัวอย่งของแนวคิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแบบกระชับๆโดยจะต้องคำนึงถึงแนวคิดเรื่องคุณภาพและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

ยูเนสโก : ในบรรดาแนวคิดต่างๆที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทางเราอยากจะขอแชร์หนึ่งในหลักการที่ ยูเนสโกพัฒนาขึ้นมาในระดับโลกความจริงหลักการนี้มันเริ่มต้นที่ประเทศอิตาลี อย่างที่ทุกท่านทราบเป็นแนวเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการใช้มรดกทางวัฒนธรรมในชุมชนของตัวเองในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักคือแทบจะทั้งประเทศเลยโดยเป็น Culture tourism หรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมหมดเลย หลักการนี้เชื่อว่าการพัฒนาและการจัดการบนพื้นฐานของกลุ่มพื้นที่หรือ คลัสเตอร์ (Cluster) กลุ่มพื้นที่ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมนะ หลักการนี้มันเริ่มมาจากไอเดียที่ว่ามรดกหรือว่าเฮริเทจ (heritage) หรือสิ่งที่ได้รับต่อเนื่องกันมา ซึ่งเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ประเพณี, ภูมิปัญญา และสิ่งที่เป็นจับต้องได้ เช่น เป็นพื้นที่ป่าแหล่งโบราณสถาน, เมือง และชุมชนต่างๆ เป็นต้น แหล่งเหล่านี้ทั้งหมดในทั่วโลกที่ได้รับการยกย่องในด้านต่างๆทั้งจากยูเนสโกและทุกหน่วยงานในระดับชาติต่างๆ อย่างเช่น ประเทศไทยของเราก็จะมีพื้นที่ที่ได้รับการยกย่องจาก อพท. จาก ททท. หรือว่าพื้นที่ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกของชาติต่าง ๆ นานา พื้นที่เหล่านี้ได้รับการยกย่องในทั้งระดับโลกและระดับชาติส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ทับซ้อนกันทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรมซึ่งจะอยู่ในพื้นที่ที่ใกล้เคียง กันหมดเลยเพราะว่าทั้งหมดที่มันเหมือนกับเป็นทุนทางวัฒนธรรมและธรรมชาติที่มีในชุมชนเกิดมาจากบ่อเกิดทางอารยธรรมเดียวกัน เช่น จังหวัดอยุธยา มีแหล่งโบราณสถานในขณะเดียวกันในพื้นที่ก็จะมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีการสร้างสรรค์ทางหัตถกรรมต่างๆ เช่น ศูนย์ศิลปาชีพ ในที่เดียวกัน, จังหวัดเชียงใหม่เป็นต้นเป็นทั้งเมืองที่มีโบราณสถานแล้วก็มีการสร้างสรรค์ในเรื่องของหัตถกรรมศิลปกรรมในพื้นที่เดียวกันแต่ในทางกลับกันถ้าเรามาดูในระดับประเทศขึ้นมาเราจะเห็นว่าแหล่งมรดกโลกถูกดูแลโดยกรมศิลปากร และเมืองสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาหาร ด้านฟิล์ม และด้านต่างๆ ภายในประเทศและมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม เช่น โขน, โนราห์ แต่ละที่จะไม่ได้มีความเชื่อมโยงกันในวิธีการทำงานอยู่แล้วแต่สาเหตุที่เราพูดเรื่องนี้ในเวทีนี้ เพราะว่าเราเห็นว่ากระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะการผ่านทางระดับจังหวัดก็คือผู้ว่าราชการจังหวัด และหน่วยงานในระดับจังหวัดเป็นจุดที่สามารถเชื่อมโยงงานของทุกหน่วยงานในระดับประเทศและในท้องถิ่นของตัวเองได้เพราะทุกท่านคือจุดเชื่อมโยง (Linkgate) ที่สามารถนำความรู้และมุมมองต่างๆมาบูรณาการรวมกันให้มีคุณค่าและมูลค่ามากขึ้น (assets) จากที่แต่ก่อนอยู่แยกแยกกันได้เพราะฉะนั้นก็เลยต้องความจำเป็นคือต้องมีหน่วยงานท้องถิ่นที่มีกลไกในการเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆในระดับท้องถิ่นของตัวเองได้คะ มาพูดถึงเรื่องของการยกย่องเฉพาะของยูเนสโกซึ่งมีหลายหลายแบบมากในระดับโลกยูเนสโกจะมีการยกย่องต่าง ๆ นานาหลายแบบมากทุกท่านอาจจะเคยได้ยินคำว่ามรดกโลกในประเทศไทย คือ มรดกโลกเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ สุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร เป็นเป็นที่เดียวกัน, อยุธยา, บ้านเชียง และมรดกโลกในเชิงธรรมชาติ ได้แก่ แก่งกระจาน, เขาใหญ่, ทุ่งใหญ่นเรศวร – ห้วยขาแข้ง และแหล่งมรดกโลกที่มีพวกอาคารเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่ชนะการประกวดรางวัลของยูเนสโกชื่อรางวัลมรดกทางวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก คือ ประกวดกันที่มีมือการอนุรักษ์ไม่ได้ประกวดกันที่ขนาดของแหล่งท่องเที่ยว

ซึ่งในด้านของภูมิปัญญามรดกและวัฒนธรรมในระดับโลกที่ประเทศไทยได้เสนอชื่อเข้ายูเนสโกแล้ว เช่น โขน, นวดไทย และโนราห์ เป็นต้น และในขณะนี้อยู่ในทะเบียนของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมประมาณแปดสิบสี่ที่เข้าคิวกันอยู่ เช่น มวยไทย, ต้มยำกุ้ง ซึ่งรวมไปถึงข้าวเหนียวมะม่วงที่ท่านนายกรัฐมนตรีจะผลักดันให้เสนอชื่อเป็นมรดกภูมิปัญญาของโลกด้วยเช่นกัน และอีกหนึ่งโครงการคือ โครงการความทรงจำแห่งโลก หรือ Memory of the world ที่นายยกย่องเอกสารที่เป็นมรดกเช่น คัมภีร์ไบเบิล, ศิลปิน เป็นต้น เครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโกหรือ UNESCO Creative Cities Network – UCCN โดยในประเทศไทยเรามีแล้วหกเมืองต่อจากนี้เราจะมาพูดถึงเรื่องเขตสงวนชีวมณฑลหรือพื้นที่ธรรมชาติที่มีชุมชนท้องถิ่นและกลุ่มชาติพันธุ์อยู่ร่วมกันเรียกว่า Man and Biosphere Reserves คือเป็นพื้นที่ที่เรียกว่าชีวมณฑลคือคนอยู่กับป่าได้ซึ่งในประเทศไทยก็มีแล้วเช่นเดียวกันอุทยานธรณีโลกหรือยูเนสโกจีโอพาร์คในเรื่องของมรดกโลกจะเห็นว่าทั้งโลกมีประมาณหนึ่ง พันหนึ่งร้อยห้าสิบลี้แห่งจะเห็นว่าในยุโรปมีเยอะมากนั้นเป็นสาเหตุที่เขาใช้ทุนวัฒนธรรมนี้สร้างเม็ดเงินในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้สูงมาก ส่วนในประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียของเรามีประมาณสองร้อยเจ็ดสิบลี้แห่งอยู่ในสามสิบลี้ประเทศในเอเชียแปซิฟิกซึ่งในประเทศไทยที่แจ้งไปเบื้องต้นคือมีหกแห่ง สามด้านวัฒนธรรม สามด้านธรรมชาติ และมีแหล่งหลายแห่งที่เป็นแหล่งผสมคือมีทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นคุณค่าสูงสุดของพื้นที่ร่วมกันด้วย อีกโครงการหนึ่ง คือโครงการรางวัลด้านการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกในประเทศไทยในขณะนี้มีประมาณสิบลี้แห่งถ้าหากขึ้นไปด้านบนท่านจะเห็นบอร์ดสีส้มซึ่งเป็นนิทรรศการที่แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาและตัวอย่างของโครงการ เช่น วัดบรมธาตุมหาเจดีย์ กรุงเทพฯ, บ้านขุนพิทักษ์รายา จังหวัดปัตตานี, โครงการบ้านหลวงราชไมตรี จังหวัดจันทบุรี, ศาลาเรียนวัดคูเต่าสงขลา เป็นต้น โครงการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และอีกหลายๆที่อีกมากมาย เช่น วัดปงสนุก จังหวัดลำปางด้วยซึ่งในปีนี้รวมทั้งสิ้นสิบลี้เจ็ดที่ โดยทั่วโลกมีโครงการที่ได้รับรางวัลเป็นแหล่งมรดกทั้งหมดสองร้อยสิบลี้แห่งนะคะจากที่ส่งเข้ามาทุกปีรวมทั้งสิ้นเจ็ดร้อยสิบลี้และพึงเลือกได้แค่สองร้อยกว่าในบรรดาจากที่ส่งเข้ามาจากทั่วโลกทุกอันนั้นแปลว่าไม่ใช่ทุกที่ที่คุณจะเป็นได้ นะคะก็เราก็นำภูมิใจในบรรดาสถานที่เหล่านี้เขารวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อัมพวาด้วยซึ่งจะแสดงให้เห็นว่าพื้นที่เหล่านี้เป็นมันเป็นพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่ที่เป็นแหล่งมรดกทางภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมหรือแหล่งที่เป็นเมืองสร้างสรรค์อย่างกรุงเทพมหานครฯ และเมืองต่างๆในจังหวัดสุโขทัย เป็นต้น ถ้าให้กล่าวถึงเมืองสร้างสรรค์ในประเทศไทยนั้นมีอยู่ทั้งหมดหกเมือง เมืองสร้างสรรค์คืออะไร เมืองสร้างสรรค์ คือ เมืองที่มีบุคคลและทรัพยากรมนุษย์ในเมืองนั้นที่ประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์มีจำนวนมากเขาวัดกันที่ตรงนี้มีอยู่ทั้งหมดเจ็ดสาขา ได้แก่ อาหาร, ดนตรี, ภาพยนตร์, สื่อ, ศิลปะ หรือ Media arts, หัตถกรรม ศิลปะพื้นบ้าน, วรรณกรรมและการออกแบบ เป็นต้น ในประเทศไทยเรามีจำนวนทั้งสิ้นหกเมืองหรือหกจังหวัด เช่น จังหวัดเชียงรายเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ, จังหวัดเชียงใหม่เป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมและศิลปะพื้นบ้าน, จังหวัดสุโขทัยเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านหัตถกรรมพื้นบ้านเหมือนกัน, กรุงเทพฯเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านการออกแบบ, จังหวัดเพชรบุรีเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านอาหาร, จังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านร้านอาหาร เป็นต้น โดยจังหวัดสุโขทัยเป็นทั้งเมืองมรดกโลกและเมืองสร้างสรรค์ในทีเดียวกันถือว่าเป็นคุณค่าทางมรดกโลกอันนี้คือสิ่งที่สื่อถึงคำว่า คลัสเตอร์ (Cluster) หรือในส่วนของจังหวัดเชียงใหม่เป็นพื้นที่ที่มีทั้งวัฒนธรรมชาติพันธุ์และเป็นเมือง

สร้างสรรค์อันนี้ก็เป็นลักษณะของการที่เป็นคลัสเตอร์ (Cluster) เช่นเดียวกันนอกจากนั้นก็ยังมีเรื่องของจีโอพาร์ค อุทยานธรณีของโลก จังหวัดสตูลซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสตูลที่สวยงามมาก

วิทยากร : ถ้าถามว่าเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนอย่างไร การท่องเที่ยว อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเดิมของ SDGs ที่มีอยู่เดิมแต่เพิ่มมิติของการท่องเที่ยวเข้าไปในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเหตุผลคือให้การท่องเที่ยวเป็นตัวผลักดันที่ยั่งยืนและผลักดันกระบวนการพัฒนาต่างๆที่มีอยู่ เช่น กรณีอุทยานแห่งชาติเราก็มีการอนุรักษ์แต่มันก็มีค่าใช้จ่ายแต่ถ้าลดมิติในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนออกไปมันก็กลับกลายเป็นรายได้ให้แก่เราการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ต่างๆ เช่น นาเกลือ เป็นพื้นที่ที่มีนกบินมาใช้บางพื้นที่ของไทยนานๆที่จะมีซึ่งถ้าเราปล่อยไว้เฉยๆการอนุรักษ์ก็เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณแต่ถ้าเราเปลี่ยนเป็นการท่องเที่ยวก็กลายเป็นการสร้างรายได้ขึ้นมาในพื้นที่จากการที่มีอยู่เดิมจากวิถีชีวิตชุมชนเราสามารถสร้างให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวขึ้นมาใหม่ด้วยเป็นการท่องเที่ยวชุมชนโดยประชาชนมีส่วนร่วมและมีหลักการก็ต้องแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับชุมชนเป็นหลักไม่ใช่ให้คนข้างนอกเข้ามาเมื่อก็พูดสองเรื่องอันแรกคือการท่องเที่ยว บนพื้นฐานหลากหลายทางชีวภาพที่ผมได้กล่าวก็คือยกตัวอย่างที่หนึ่งก็อันนี้เป็นทางยูเนสโก

ยูเนสโก : ในส่วนของเรื่องของท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนะคะอันนี้จะเป็นตัวอย่างที่หนึ่งเรื่องของการทำงานกับภาคเอกชนซึ่งไม่ใช่แค่อุเนสโกทำได้แค่ภาครัฐทุกคนในโลกสามารถทำงานร่วมกันเขาเรียกว่าเป็นโมเดล people public private partnership อันนี้จะเป็นในมุมมองของเรื่องที่ว่ามันเป็นความเชื่อทั้งในระดับสหประชาชาติเลย ค่ะว่าค่าว่ายั่งยืนโดยเฉพาะในมุมมองของการมีชีวิตอยู่ในระดับชุมชนไม่ใช่แค่ในเรื่องของการยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อมหรือด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้นในกรณีนี้คือความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมหรือไบโอดีเวอร์ซิตี คือความหลากหลายทางธรรมชาติต้องผนวกรวมกับความหลากหลายทางธรรมชาติด้วยถึงจะก่อให้เกิดความยั่งยืนถ้าเรามุ่งที่จะรักษาความหลากหลายทางธรรมชาติเราไม่ให้นอนอยู่ในป่าเลยมันอาจจะจะมีภูมิปัญญาของคนที่อยู่ในป่ามาเป็นร้อยปีที่สามารถจะทำให้ป่านั้นอยู่ได้อย่างยั่งยืนมากกว่าการที่เราเกิดกันหรือแบ่งพื้นที่ออกไปก็ได้ซึ่งอาจเป็นทัศนคติหลักของในสหประชาชาติตลอดระยะเวลาประมาณยี่สิบสามสิบปีที่ผ่านมา

เราก็ใช้โมเดลนี้ในการทำงานโดยเฉพาะกับภาคเอกชนอันนี้เป็นโครงการที่ยูเนสโกทำร่วมกับกับเอ็กซ์พีเดียแอปพลิเคชัน (Expedia application) การท่องเที่ยวซึ่งในเอ็กซ์พีเดีย (Expedia) เขาก็จะมีโรงแรมอยู่อันดับห้าหกหมื่นโรงแรมและมีการประชาสัมพันธ์จัดทำเป็นหน้าเว็บไซต์อันหนึ่งขึ้นมาชื่อว่าปัญญายูเนสโกเพื่อการเดินทางอย่างยั่งยืนโดยรวมโรงแรมที่ลงนามในปฏิญานี้จะมีตราสัญลักษณ์อยู่ในหน้าเอ็กซ์พีเดีย (Expedia) ของตัวเองโดยที่จะเป็นสิ่งที่เป็ผลประโยชน์ก็คือโรงแรมเหล่านี้ก็จะสามารถที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวที่เป็นนักท่องเที่ยวประเภทกรีน (Green Tourist) และประเภทอีโค (Eco Tourist) ให้มาเข้าพักที่โรงแรมเหล่านี้แทนที่จะไปเลือกที่ตัวเลือกอื่นโรงแรมเหล่านี้จะดูแลเรื่องของสิ่งแวดล้อมและการลดพลาสติก การลดขยะต่างๆ นานา ซึ่งเป็นโครงการของยูเนสโก โรงแรมเหล่านี้ก็จะโปรโมทในเรื่องของการลดพลาสติก, การใช้หัตถกรรมท้องถิ่นแทนที่พลาสติกต่างๆ และการรักษาแหล่งน้ำและแหล่งพลังงานด้วยในขณะที่เมื่อปีแรกที่เปิดตัวก็มีโรงแรมในประเทศไทยอย่างเดียวนับจำนวนห้าร้อยสิบสองแห่งจากทั่วประเทศขอชื่นชมจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดภูเก็ตที่แบบมาเยอะน่าโด่งมากในยี่สิบสี่จังหวัดของประเทศที่เข้าร่วมลงนามรวมไปถึงจังหวัดเชียงใหม่ก็ค่อนข้างเยอะแล้วโดยที่โรงแรมที่เข้าร่วมเหล่านี้มักจะเป็นที่พักขนาดเล็กคือธุรกิจที่กำลังโตจริงๆจะไม่ใช้ธุรกิจของโรงแรมขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ที่พัก

เหล่านี้จะสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนโดยการนำวัสดุต่างๆของชุมชนมาใช้แทนพลาสติกแทนการสร้างขยะจากพลาสติกทั่วไป ตัวอย่างที่สองจากยูเนสโกก็จะเป็นเรื่องการทำงานร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์ในเรื่องของการพัฒนาวิธีการทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้นมาซึ่งจะมีโครงการโรงเรียนภาคสนามที่จะเกิดขึ้นปีหน้าแล้วอีกสองโครงการที่จะเกิดขึ้นปีหน้าเป็นต้นไป เราทำงานกับชาวเล, ชาวมอญแกลนมอญแกลน, ชาวอุรักลาโว้ยจ และเรายังทำงานกับทางภาคเหนือก็จะมีกลุ่มชาติพันธุ์ชาวปกากะญอ, ชาวโคร่งที่เป็นกะเหรี่ยงสองเผ่านี้ด้วย ทางยูเนสโกจัดเป็นโครงการโรงเรียนภาคสนามให้เขาฝึกวิธีอะไรบ้างคะเราให้เขาฝึกเป็นผู้วิจัยและผู้สื่อสารที่ดีถึงแม้ว่าเขาจะไม่พูดภาษาไทยเป็นภาษาหลักก็ตามแต่เราให้เขาเป็นผู้ที่มีความสามารถในการวิจัยวัฒนธรรมของตัวเองเองงานวิจัยวัฒนธรรมของตัวเองมาแปลงร่างเป็นสื่อในการทำการนิเวศการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้นมาผลิตสื่อขึ้นมาด้วยในโครงการนี้ก็ทั้งหมดทุกชุมชนที่เราจะทำงานด้วยในปีหน้าเป็นต้นไปซึ่งเป็นที่เรื่องที่นำต้นตอต้นต้นของยูเนสโกเพราะว่าค่อนข้างจะเป็นโครงการใหญ่พอสมควรก็เรื่องหลักคือเรื่องการผลิตสื่อซึ่งสามารถเอามาใช้ประโยชน์ในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับจังหวัดก็ได้ด้วยเช่นเดียวกันอันนี้เป็นตัวอย่างเมื่อก็พูดถึงไปโอเดอรซ์ดีก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายและเกี่ยวข้องกับทุกคนเกี่ยวกับโรงแรมที่ช่วยแต่อันนี้เป็นโครงการที่ UNDP ดำเนินการในพื้นที่พบว่านักเรียนพันธุ์ไทยเคยสูญพันธุ์ไปในธรรมชาติไปและเราสามารถเพาะเลี้ยงในฟาร์มเท่านั้นเพื่อให้นักเรียนอยู่รอดถ้าไปตามปล่อยธรรมชาติก็จะทำให้นักเรียนสามารถตายได้อีกและอาจโดนประชาชนจับไปอันนี้เป็นวิธีการคือเราเพาะเลี้ยงในฟาร์มแต่ใช้กรรมวิธีคือต้องใส่ชุดเป็นนักเรียนเพื่อไปเลี้ยงก็ได้ไม่คุ้นเคยกับประชาชนหลังจากนั้นก็นำไปปล่อยในพื้นที่อินทรีย์ แต่นักเรียนจะอยู่ไม่ได้ถ้าไม่ใช่พื้นที่อินทรีย์เพราะจะไม่มีการหอยปูปลาให้เขากินตามธรรมชาติผลก็คือต้องปลูกข้าวอินทรีย์ในบริเวณพื้นที่นั้นๆในจังหวัดบุรีรัมย์และพื้นที่ใกล้เคียงและสุดท้ายนักเรียนก็จะกลับมาอยู่ จากตอนแรกเริ่มจากปัญหาความต้องการอนุรักษ์พันธุ์นักเรียนจนในปัจจุบันกลายเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของบุรีรัมย์ด้วยซึ่งเป็นตัวอย่างในการผสมผสานเรื่องการอนุรักษ์กับการท่องเที่ยวเข้าด้วยกันดีมาก

อันนี้คือการท่องเที่ยวเรื่องอันนี้เรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนและหลักการของมันก็จะส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแต่เราต้องให้ชุมชนพยายามใช้วัฒนธรรมหลากหลายแขนงเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและชุมชนต้องมีความเข้มแข็งจากการท่องเที่ยวนั้นขึ้นมา ยกตัวอย่าง เช่น ชุมชนบ้านหนองสำน จังหวัดสกลนคร โดยเริ่มต้นจากกลุ่มเยาวชนชนกลุ่มเล็กๆ ที่เขาไปทำปรับเปลี่ยนวิถีจากชุมชนเดิมที่ไม่มีใครอยู่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและจัดทัวร์ท่องเที่ยวภายในชุมชนคนละหนึ่งพันห้าร้อยบาทต่อหนึ่งต่อหนึ่งวันแต่จะเห็นว่าทุกอย่างเป็นภาษาอังกฤษเพราะว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงชุมชนและเกษตรผสมผสาน

ผู้ดำเนินรายการ : การนั่งอีแต็กเนี่ยซึ่งปกติ ถ้านั่งกันเอง นั่งฟรีเราก็ไม่นั่งไข่ม้อย แต่อันนี้มีมูลค่าทางการตลาด เขาก็มาแพ็คเกจใหม่ การปลูกข้าว มีการทำขนมหมากเป้ง แล้วก็อาหารที่พื้นต้องเป็นสีเขียว เพราะถ้าพื้นเป็นสีเขียวเนี่ย จะถูกแชร์ทางเฟซบุ๊กมากกว่าสีอื่น อันนี้ก็เป็นความรู้ใหม่ ซึ่งเยาวชนให้มา แล้วก็กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไปก็เป็นตัวอย่างเรื่องการใช้เทคโนโลยี ไข่ม้อยครับ

Unesco : ใช่คะ ก็กำลังตื่นต้นประทับใจกับตัวอย่างที่แล้วอยู่นะคะ การที่เยาวชนเรียนรู้ว่าพื้นสีเขียวทำให้คนดูมากขึ้นนะคะ อันนี้เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งคะเรื่องของการที่เราก้ทำงานกับเยาวชนนั้นแหละคะ เขาเป็นคนที่มีความคิด

มากพอสมควร อันนี้เป็นโครงการที่ชื่อ route&Root คำที่หนึ่งแปลว่า ราก คำที่สองแปลว่าเส้นทางที่เป็นรากเหง้าของเรานะคะ เป็นการใช้นวัตกรรมเพื่อให้ชุมชนสามารถที่จะออกแบบทัวร์ ใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวได้โดยตรง โดยที่ไม่ต้องผ่านคนกลาง เป็นแอปพลิเคชันในมือถือ เลยค่ะ UNESCO ก็เลยจัดการแข่งขันขึ้นมาคะ โดยเอาคนที่เริ่ม start up ด้านเทคโนโลยีทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนวัยรุ่นคะ มาทำงานกับชุมชน มาทำงานกับศิลปินท้องถิ่น ทำงานกับหมอตำรายา ทำงานกับทุกคน คือเอาฝั่ง culture ฝั่งวัฒนธรรมเนี่ย มาทำงานกับ tech วันแรกก็ค่อนข้างที่จะซุกซน หลังจากนั้นก็จะเริ่มเกิดความมุ่งมั่นขึ้นมาคะ ทั้งหมด รวมกัน ๔๔๓ คน จาก ๓๔ ประเทศคะ จำนวนภาษาหม้อจรรย์จริงๆ เขาก็มาทำงานร่วมกัน สร้างทีมขึ้นมา สร้าง solution เนี่ยหม้อตำรายามีปัญหาอะไร ฝั่ง tech ก็เดี๋ยวผมจะทำเทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาของชาวหม้อตำรายาช่วงโควิด เป็นต้น

เราก็จะได้ผู้ชนะมากมายหลายสาขา ในด้านต่างๆ ผู้ชนะเหล่านี้ก็จะได้รับการสนับสนุนในบริษัทใหญ่ๆในโลก อย่างเช่น Huawei หนึ่งในผู้ชนะในประเทศไทยชื่อว่า Root Food เนี่ยคะ ทำงานกับชุมชนแคว้นเงี้ยว เป็นชุมชนที่ทำไร่ละครชาตรีแคว้นเงี้ยวคะ แล้วก็สร้างเป็นแอปพลิเคชันขึ้นมา คือเขาก็ไม่ได้มองแค่ว่าเรื่องของไร่ละครชาตรีอย่างเดียว เขามองทั้งชุมชน และเขามองนอกเหนือจากนั้นด้วย คือเขามองว่ามันเป็นโมเดลอื่นๆได้ อย่างไรด้วยคะ เขาเรียกว่าเป็นการเหมือนกับ เป็นการนิยามวิธีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบใหม่ โดยที่ใช้สื่อดิจิทัลในการให้ชุมชนเป็นคนบอกเองว่าคุณควรจะไปไหน คนที่ลือคอินเข้าไปในแอปพลิเคชันนี้ เล่าหลักการก่อนคะ คือเขาพยายามที่จะลบสิ่งๆที่เรียกว่า Vicious Cycle ของการท่องเที่ยว Vicious Cycle คือวงจรอุบาทว์ของการท่องเที่ยว คือการที่ over tourism ก็คือท่องเที่ยวเยอะเกินไปในพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวหลักเท่านั้น คือไม่ลงไปพื้นที่รองเลย ในเรื่องของสื่อสารที่ทำให้คนรับรู้ถึงคุณค่าที่แท้จริงของพื้นที่ ในการที่ผลประโยชน์กระจุกตัวอยู่ที่คนกลุ่มหนึ่ง ไม่กระจายตัวไปสู่ชาวบ้านคะ หรือว่าการที่คนท้องถิ่นไม่รู้วิธีการในการจะสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ทั้งหมดนี้เขาเรียกว่า ปัญหาในการท่องเที่ยวที่เขาพยายามจะแก้ไขแอปพลิเคชันนี้คะ

ก็เป็นแอปในมือถือ พอดาวนโหลดมาปุ๊บ สมมติเราเป็นนักท่องเที่ยวสายมู เราก็จะกดเข้าไปในอันที่เป็นรูปสายมู ไข่ม้อยคะ แล้วถ้าเราเป็นนักท่องเที่ยวที่ต้องการจะดูวัฒนธรรมต่างๆ จีน แยก ฝรั่งเศส ในทัวร์รัฐเดียว ก็ไปในทัวร์รัฐนั้น กดเข้าไปก็จะรู้เลยคะ ซึ่งข้อมูลทั้งหมดนี้ก็จะได้จากคนในชุมชนเอง ก็คือ ชุมชนหนึ่ง แต่ละคน คุณพ่อคุณแม่ ร้านก๋วยเตี๋ยวคนไหนก็สามารถสร้าง Rooting ของตัวเองได้ที่ร้านก๋วยเตี๋ยวของเขาได้ อันนี้ก็เป็นหนึ่งในตัวอย่างในเรื่องของ Community base tourism ด้วยคะ

ผู้ดำเนินรายการ : ก็เป็นครั้งแรกที่อัดแน่นไปด้วยคอนเซ็ปต์นะคะ แนวคิดและกัตัวอย่างดีมากมายจาก UNESCO นะคะ วันนั้นนอกจากเราได้มาฟังคอนเซ็ปต์แล้ว ก็อยากให้คุณทุกคนได้โอกาสสองคุยในลักษณะ workshop ในพื้นที่ของตัวเองคะ ก็เลยอยากจะทำเครื่องมือตัวนี้ของเราซึ่งมีการพัฒนา Community base tourism social innovation playbook นะคะ ก็คือเหมือนเป็นคู่มือที่จะช่วยให้สามารถพัฒนาเรื่องของการท่องเที่ยวในชุมชนได้ นะคะ อ้างอิงกับหลักการของ อพท. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เขาทำเรื่องของการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นหลักเลยคะ ก็จะขอรีแคปสั้นๆถึงหลักการ ๑๐ ประการ ที่ อพท. ได้เน้นย้ำนะคะว่าการท่องเที่ยวในชุมชนเนี่ย เราต้องการที่จะให้ชุมชนเป็นเจ้าของเนาะ เพราะว่าบางที่มันพัฒนาแล้วมันไปกระจุกตัวอยู่ที่ไม่กี่เจ้า ซึ่งเราไม่อยากจะให้เกิดแบบนั้น เราอยากให้ชุมชนได้ผลประโยชน์โดยกว้าง มีชุมชนที่เป็นเจ้าของของการพัฒนาการท่องเที่ยวจริงๆคะ ชาวบ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะให้มันไปทางไหน แล้วก็มีความภาคภูมิใจนะคะ ในทูลทาง

วัฒนธรรมและทางธรรมชาติของตัวเอง การท่องเที่ยวสามารถทำให้เขาสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนเขาได้นะคะ แล้วก็มีความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมด้วยนะคะ รวมถึงเรื่องของเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นนะคะ ที่สามารถจะ highlight ขึ้นมา เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเหล่านี้ได้ด้วยนะคะ และนอกจากนี้อาจทำให้เกิดการเรียนรู้ของคนต่างวัฒนธรรมด้วยนะคะ เมื่อชุมชนมีชาวต่างชาติเข้ามา มันก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน แล้วก็ที่สำคัญคือมีความเคารพในวัฒนธรรมที่แตกต่าง เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ผิวดสี กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นกลุ่มเปราะบาง แต่พอมาเข้าสู่เรื่องการท่องเที่ยวในชุมชนเนี่ย เราก็คงจะ treat กันด้วยความเคารพนะ อันนี้เป็น ๑๐ หลักการที่ได้รับการเน้นย้ำมาจาก อพท. นะคะ

บางทีการที่เราไม่ลูกค้าเป้าหมายชัดเจนเนี่ย จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปได้ยาก อาจต้องมีการทำความเข้าใจเชิงลึกกว่า นักท่องเที่ยวของเราเป็นใครนะคะ อันนี้ก็จะเหมือน guideline ที่จะทำให้เราช่วยวิเคราะห์เรื่องของพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ให้เห็นถึงภาพอันละเอียด เพื่อให้เห็นตัวอย่าง อันนี้ยกมาจากชุมชนที่ทาง UNDP ได้มีโอกาสไปทำงานด้วยที่จุฬารัตน์พัฒนา ๙ นะคะ ที่จังหวัดยะลา ได้มีการลองแมพออกมา และ ถ้าตามเกณฑ์เนี่ยอย่างของบ้าน ๙ เนี่ยเขามีทุนอะไรบ้าง เช่นเขามีผืนป่า นะคะ มีอ่างเก็บน้ำ มีน้ำตกที่ค่อนข้างสวยงามเลยทีเดียว การดูนกการเดินป่าการท่องเที่ยว

มีอาหารที่แบบโดดเด่น เช่น ปลากระโดดเนี่ยมันก็ค่อนข้างจะเป็นไฮไลท์นะคะการจัดการกลุ่มเขาก็มีการจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนนะมีกลุ่มไกด์นำเที่ยวแล้วก็กลุ่มอื่น ๆ ที่กระทำการซัพพอร์ตเช่นกลุ่มแม่บ้านที่ทำเรื่องของอาหารอะไรที่มาก support กลุ่มท่องเที่ยวเนคะเอกลักษณ์ก็อาจจะจะมีเรื่องของประวัติศาสตร์การเคยเป็นพื้นที่ของพรรคคอมมิวนิสต์มาลาด้วยก็เป็นวิถีชีวิตในสมัยก่อนที่เขาสามารถนำมาแปลงเป็น product ทาง tourism ได้นะคะ แล้วก็ในเรื่องของการจัดการกันยั่งยืนความยั่งยืนเนี่ยก็เป็นสิ่งที่อยู่ดี ๆ เข้าไปทำงานด้วยตอนนั้นก็เริ่มเกิดการปรับเช่นการเปลี่ยนมาใช้แก้วที่เป็น Biodegradable Serial การจัดการขยะให้เป็นระบบมากขึ้นมีการแยกขยะต่าง ๆ นะคะแล้วก็เรื่องของคุณภาพการบริการเนี่ยก็จะเห็นว่าเออมีพูดถึงเรื่องพื้นที่ที่พิกเกสแฮร์หรือในอนาคตอาจจะพัฒนาเป็นลานกางเต็นท์ตามเทรนด์ที่กำลังมาแต่ว่าข้อจำกัดเรื่องการโรงงานเนี่ยก็ยังยอมรับว่ามีอุปสรรคอยู่มากนะคะ เพราะว่าค่อนข้างห่างไกลแล้วก็ถนนอาจจะยังไม่ค่อยดีเท่าไรตรงนี้ก็จุดที่คุยกันว่าอาจจะต้องมีการเชื่อมโยงกับทางจังหวัดหรือทาง อบต. นะคะในการที่พัฒนาตรงนี้เพราะว่าบางสิ่งเนี่ยมันอาจจะไม่ได้สามารถจัดการโดยชุมชนได้ทั้งหมดแต่ก็ต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาคส่วนอื่น ๆ ด้วยเพราะฉะนั้นเนี่ยทุกท่านในที่นี้ก็คิดว่าเป็นเป็นจุดสำคัญในการเชื่อมโยงนะคะการสนับสนุนให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนนะคะแล้วก็ในเรื่องของการทำงานกับเครือข่ายเนี่ยก็มีการทำงานกับ อบท. มีการทำงานกับภาคเอกชนอย่างบริษัท โลโค อโลค จำกัด ซึ่งเออเป็นภาคเอกชนที่ทำเรื่องของการท่องเที่ยวโดยชุมชนเออเชื่อมโยงกับตลาดต่างประเทศด้วยนะคะแล้วก็มหาลัยราชภัฏด้วยนะคะการติดต่อก็จะใช้ช่องทางทาง Facebook เป็นหลักตอนนี้ก็ดูมีตลาดที่ค่อนข้างเป็นเป็นแพลนคลับอยู่พอสมควรสำหรับบ้าน ๙ นะคะแล้วก็ลูกค้าเป้าหมายก็จะเป็นกลุ่มคนที่ค่อนข้างโพกัสเรื่องการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ พวกนักดูนกก็จะสนใจพิเศษ ค่อย ๆ คิดไล่เรียงไปตัวนี้ก็จะค่อยๆ ไปได้ที่เราสามารถที่จะ Map ได้ครบถ้วนในทุกมิติของการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนนะคะซึ่งวันนี้ก็เลยอยากจะชวนทุกท่านนะคะทำกิจกรรมร่วมกันนิดนึงจากตัวอย่างที่ Concept ที่เราได้ฟังมาแล้วในช่วงครึ่งชั่วโมงที่ผ่านมาเนคะแล้วก็ด้วยทำก่อนว่าฟังพวกเราทันไหมฟังทันไหมคะเผื่อเผื่อจะได้อธิบายก่อนที่จะเข้าสู่ช่วงกิจกรรมท่านไหนมีคำถามอะไรไหมคะจากการฟังแร็พ

แรฟที่สั้นจวดเร็วเมดเลย์ ๓ ท่านคะ เชิญคะขอซื้อด้วยคะ ชื่อและจังหวัดดีกว่าคะ ขอบพระคุณคะ สวัสดีคะ ปัจจุบัน ดำรงผล เป็นข้าราชการบำนาญกระทรวงทรัพย์แล้วก็ตอนนี้ทำเรื่อง Local Marketing ของ UNDP by BIOFIN มีเรื่องอยากจะเรียนขอความรู้จากทางที่มหาวิทยาลัยคะ เมื่อสักครู่นี้ก็ได้รับข้อมูลมาก ๆ เกี่ยวกับเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพพะคะ ไทยมีมรดกทางการเกษตร เยอะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ที่เพิ่งถูกจัดอยู่ในหนึ่งของ GIAHS เป็นโครงการของ FAO ของการอนุรักษ์ระบบนิเวศด้วยอะคะก็เลยเรียนถามว่าโครงการเหล่านี้บรรจุไว้ในภายใต้โครงการที่ทางยูเนสโกกำลังจะทำอยู่ด้วยได้หรือไม่คะเขาว่าจริงๆประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีศักยภาพมากมาย ทั้งนาเกลือที่จังหวัดสมุทรสาครแล้วก็เกลือสินเธาว์ที่จังหวัดน่านนะคะขอบพระคุณคะเห็นด้วยอย่างยิ่งเลยคะเห็นด้วยอย่างยิ่งคือหลักการที่นำเสนอไปพอดีถ้าหากมองในมุมมองขององค์กรเยอะก็จะมองแคบๆแค่ตัวยูเนสโกเองใช้ไหมคะแต่อย่างที่ว่าท่านๆได้พูดเลยคะว่าความจริงมันมีการยกย่องในมุมมองอื่นในมิติอื่นด้วยอย่างเช่นที่ FAO ทำในเรื่องของความมั่นคงทางอาหารและการเกษตรอะคะซึ่งมันก็เป็นความจริงเป็น entry ๑ ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ดีมากเช่นเดียวกันเพราะฉะนั้นในโจทย์ที่เราจะพูดถึงในตอนต่อไปเนี่ยคะอยากให้คุณคิดนอกเหนือจากเรื่องของ cluster ที่เกี่ยวข้องกับยูเนสโกคิดถึงการยกย่องที่เกี่ยวข้องกับในระดับท้องถิ่นระดับประเทศเองที่เราก็มีหลายอย่างเหมือนกันใช้ไหมคะหรือจากหน่วยงานไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานนานาชาติหน่วยงานใด ๆ อื่น ๆ ที่ท่านรู้จักแล้วแล้วพื้นที่ของท่านมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยเพราะว่าที่ยูเนสโกมีความสามารถในการแนะนำก็จะแค่มุมมองอันแคบของเราเท่านั้นแต่เราเชื่อว่าด้วยด้วย Exercise ที่เราจะทำกันเนี่ยคะมันจะเป็นมุมมองที่กว้างขึ้นมากกว่าที่มากกว่าที่พวกเราู้ที่ซึ่งๆความจริงต้องมาจากตัวท่านเองในการทำในการทำกิจกรรมนี้ด้วยคะก็ทุกท่านสามารถที่จะเอาทุกอย่างที่ตัวเองรู้เนี่ยมาจับประเด็นได้เลยนะคะในเรื่องของ cluster คะยินดีมากเลยคะขอบคุณมากเลยเป็นความรู้ใหม่ด้วยว่าที่พัทลุงคะคะมีคำถามอะไรอีกไหมคะตอนนี้ก่อนที่เราจะเข้าสู่การ brainstorm กันประมาณครึ่งชั่วโมงคะสักครู่คะคะก็ตัวกิจกรรมที่เราจะให้ท่านคะอันนี้เมื่อที่ทุกท่านฟังพวกเราพูดเข้าใจกันใช้ไหมคะ เราได้ข้อมูลเราได้มุมมองเราได้ตัวอย่างมากมายและแต่วิธีการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการได้ลงมือทำครั้นตั้งนั้นตอนนี้จะให้ผู้ใช้ร่วมทุกท่านได้ลงมือทำในขีดเส้นได้ด้วยกันนะครั้นจะเป็นลักษณะคือจะให้มีการแบ่งกลุ่มแล้วก็เลือกพื้นที่ที่จะพัฒนาร่วมกันซึ่งเนี่ยถือว่าเป็นการทำเพื่อฝึกใช้เครื่องมืออันนี้อาจจะไม่ต้องทะเลาะตบตีว่าพื้นที่ของใครเนี่ยควรจะได้รับการเลือกอันนี้เรามาตกลงกันเองในกลุ่มแต่เนื่องจากตอนนี้เรามีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมากแล้วก็เราสามารถแบ่งได้ประมาณนี้ฮะอยากให้เราแบ่งเป็น ๕ กลุ่ม ๕ กลุ่มยังงี้ก็ต้องคิดและเพราะเมื่อก็เลยถามว่าอยากให้อยู่มีแต่ละภาพเป็นไงอันนี้ทางเราเนคะครั้นให้ท่านจัดกันเองเลยดีกว่าไม่ว่าคุณหน้าคุณตากันอยู่แล้วหรือเปล่าครั้นว่าใครมาจากพื้นที่ใกล้เคียงกันจังหวัดที่อยู่ในภาคเดียวกันนะครั้นถ้า อาจจะจัดเป็นแบบภูมิภาคเดียวกัน หรืออีสานเหนืออาจจัดเป็นอีสานเหนือหรือจะเป็นอีสานอย่างเดียว ภาคกลางอาจอยู่ด้วยกันไหมอาจจะเป็นภาค ๑ นะครั้นภาคใต้ภาคใต้มากันเยอะอยากจะทำเป็นตอนบนกับตอนล่างหรือเปล่าให้อิสระท่านแล้วผมจะดูซิว่าท่านจะแบ่งกันยังไงแต่ว่าอันนี้ต้องลองถามผู้เข้าร่วมทุกท่านครั้นว่ามีไอเดียใหม่ อันนี้อาจจะเสริมชนิดนี้คะที่ให้อิสระเป็นภูมิภาคใกล้เคียงกัน เพราะว่าเวลาเราทำเรื่องการท่องเที่ยวอะคะนักท่องเที่ยวเขาไม่ได้ไปเฉพาะจังหวัดของท่านนะคะเขาไปแล้วเขาก็อยากจะเก็บบริเวณโดยรอบเพราะฉะนั้นเนี่ยถ้ามันสามารถเชื่อมต่อกันเป็นรูปได้มันก็น่าจะดีคะก็เลยอยากจะทำให้จังหวัดที่ใกล้เคียงกันนะคะจับด้วยกันที่คิดว่ามีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันได้ อย่าเพิ่งลุนคะไป

ต่อคะอธิบายต่อคือมองตากันไปเฉยๆอย่างที่ได้แจ้งให้ทราบครบใกล้กันก็ดี ดังนั้นถ้าแบบง่ายสุด ๕ กลุ่มมันก็จะมีส่วนนี้ผมๆเสนอเรื่อยๆนะไม่รู้ว่าท่านจะเห็นด้วยหรือเปล่าภาคเหนือภาคอีสานภาคกลางรวมถึงตะวันตกเอ๋ยตะวันออกหรือตะวันออกก็ได้เพราะตะวันออกมี ๒ ท่าน ฝั่งภาคตะวันออกรวมกับภาคกลางได้แล้วก็ภาคใต้เมื่อก็มีเยอะใช้ไหมครับ ภาคใต้อาจแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม ภาคใต้ตอนบนกับภาคใต้ตอนล่าง กันคือสับขาหลอกนะคะทุกท่านมองตากันใหม่ถ้านั้นก็จะได้เป็นภาคเหนือนครรับภาคอีสานภาคกลาง ตะวันออกภาคตะวันตก ตะวันตก ใต้ตอนบน

ชาย : ตอนนี้แต่ละท่านก็จะอยู่ประจำ Flip Chart ท่านไหนที่ยังไม่มีกลุ่มไปประจำภาคของท่านที่แบ่งไว้เมื่อก็เลยนะครับ ตอนนี้มี ๕ กลุ่ม จาก ๕ ภูมิภาคใหญ่ๆ สิ่งที่จะให้แต่ละกลุ่มตกลงหาข้อสรุปร่วมกันด้วยวิธีการใดก็ได้ขอให้เลือก ๓ พื้นที่ที่เหมาะสมจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่ม เหมาะสมที่จะนำไปพัฒนา

หญิง : พื้นที่นี้ต้องมีความเฉพาะเจาะจง ไหม เช่นหมู่บ้านนี้ไปเลย ใช่ไหม

ชาย : โจทย์คือแหล่งท่องเที่ยวชุมชนครับ พื้นที่ที่ชุมชนได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

หญิง : จะเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาของชุมชนอยู่แล้ว หรือเป็นพื้นที่ที่ต้องการพัฒนา มีศักยภาพที่จะต้องไปยื่น มีโอกาสโตตั้งในอนาคต แบบนี้ก็ได้นะ

ชาย : กลุ่มไหนได้แล้วช่วยเขียน Flip Chart ของกลุ่มด้วยนะครับ แอบได้ยินเมื่อก็เป็นพื้นที่ที่น่าสนใจมากเลย

หญิง : ได้ ๓ ชื่อแล้วเขียนไว้บน Flip Chart ไว้บนฝั่งนี้เลยนะคะ อาจจะเป็นชื่อสถานที่แล้วก็จังหวัดก็ได้ครับ

ชาย : ขอในอีก ๓ นาทีได้ไหมครับ เลือกมา ๓ พื้นที่ ตอนนี้บางกลุ่มมีหลายพื้นที่มากเลย ขอให้ได้คำตอบ ๓ พื้นที่นะครับ

อีก ๒ นาทีครับ ๓ พื้นที่สรุปกันให้ได้ภายในกลุ่มนะครับ

หญิง : ถือว่าเป็นแบบฝึกหัด วันนี้ถือว่าเป็นการเรียนรู้เครื่องมือในการใช้กระบวนการคิด การพัฒนาชุมชน

ชาย : อีก ๑ นาทีครับ

หญิง : มีกลุ่มที่เสร็จแล้วด้วยนะคะ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ ๓ ชุมชน

ชาย : อีก ๓๐ วินาทีครับ

ชาย : หมดเวลาละครับ ทุกกลุ่มต้องหยุดแล้วนะครับ Step ต่อไป จัดลำดับความสำคัญและเลือก ๑ พื้นที่ครับ จาก ๓ ให้เลือกเหลือ ๑ ที่มีความสำคัญ เป็นพิเศษ ผมใช้เวลา ๒ นาทีครับ แล้วผมถามแต่ละกลุ่มเสนอพื้นที่ไหนบ้างที่ควรได้รับการสนับสนุนเป็นพิเศษ ผมมีทรัพยากรอย่างจำกัด เราจึงต้องเลือก ๑ พื้นที่ มาเป็นโจทย์

หญิง : คือจุดประสงค์ที่ต้องเลือกขึ้นมา เพราะว่าที่นั้นมีทรัพยากรจำกัด มีงบประมาณจำกัด

ชาย : เลือกแล้วเอาปากกาวางไว้เลยครับ

ภาคเหนือ: บ้านรักไทย จ.แม่ฮ่องสอน

ภาคอีสาน: ชุมชนท่องเที่ยวแซง จ.ยโสธร

ภาคกลางและภาคตะวันออก: แหลมสิงห์ จ.จันทบุรี

ภาคตะวันตกและภาคใต้ตอนบน: ศีรีวง จ.นครศรีธรรมราช และ ชุมชนเมืองเก่า จ.ภูเก็ต

ภาคกลางโมเดล การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว มี ๖ มิติ

๑ อัตราเศรษฐกิจสังคมและคุณภาพชีวิตที่ดี

๒ บริหารการจัดการซัพพอร์ตชุมชนจัดตั้งกลุ่มอย่างเป็นธรรมมากที่สุด

- ๓ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
- ๔ การจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติ อย่างยั่งยืน จัดการขยะลดขยะกับชุมชน
- ๕ คุณภาพการบริหารการเดินทาง ส่วนมากอาศัยการขับพอร์ตจากภาครัฐ ที่พัก และไกด์ในชุมชน
- ๖ ประชาสัมพันธ์กับทุกเครือข่าย

ตัวแทนจังหวัด : สวัสดิ์คะดิฉัน ปัทมาพร ศรีสวัสดิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ภาคเหนือตอนบน ๒ ทุกท่านรบกวนหันมาฟังบ้านรักไทยด้วยคะ ทางภาคเหนือ สวัสดิ์คะ ชื่อพิชาพร ศรีกลู นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานจังหวัดแม่ฮ่องสอนคะ คะพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือที่อยากนำเสนอทุกท่านชวนเชิญไปเที่ยวนะคะ ก็คือบ้านรักไทย จังหวัดแม่ฮ่องสอนคะ ดูเหมือนไกลแต่ถ้าท่านไปแล้วจะกลับไปอีกครั้งหนึ่งคะ เหตุผลที่เราเลือกที่นี้คะ ว่าบ้านรักไทยมีซิกเนเจอร์เป็นชุมชน เอ่อ...ชาวจีนหยุนนานที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานนะ คะ ก็เขาจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวนะคะ คืออาหารและภูมิทัศน์นะคะ เขาขายจุดแคมเปญของเขาก็คือภูมิทัศน์ที่ เอ่อ... ชาวงเข้ามีหมอกนะคะ ก็อยากให้คุณนึกถึงภาพ เอ่อ... หนองน้ำนะคะ ช่วงเช้าก็จะมีทะเลหมอก เหมือนท่านอยู่บนสวรรค์ นะคะ ก็จะมีเรือกังจัน ที่จะบริการให้นักท่องเที่ยวเรานั่งเรือชมวิวนะคะ และนอกจากนี้ เอกลักษณ์ของเขาก็คือ ชุมชนจีนหยุนนานจะมีหมั่นโถหมูและก๊าดังนั้นเนี่ย เอ่อ... นักท่องเที่ยวที่ชอบ ธรรมชาติคะและที่รักสุขภาพนะคะ ก็ห้ามพลาดเลยคะ ซึ่งเอ่อ... สิ่งที่จะอยากประชาสัมพันธ์ระหว่างชุมชน กับบุคลากรนอกเป็นการบอกก่อนนะคะ ซึ่งเทคนิคสมัยมีทั้ง เฟสบุ๊ก ไลน์ ต่างๆ นะคะ นักท่องเที่ยวเนี่ยจะเป็นการ ไปเที่ยวแล้วบอกปากต่อปากนะคะ และประชาสัมพันธ์ผ่านเฟสบุ๊ก และไลน์ ของแต่ละคนของนักท่องเที่ยวแต่ละ กลุ่ม นะคะ ที่เข้าไปท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีเพจของ ททท. แต่จุดนี้.... บ้านรักไทยเนี่ยประชาสัมพันธ์ได้ดีก็คือ การบอกต่อของนักท่องเที่ยวของเรานะคะ คุณภาพบริการด้วยนะคะด้วยว่าเป็นชุมชนคนจีนนะคะ เขาก็อาศัย การเป็นมิตรอยู่แล้วนะคะ กับทุกๆท่าน เอ่อ...นักท่องเที่ยวกับมัคคุเทศน์ชุมชนที่คอยให้บริการกับนักท่องเที่ยว อย่างมีส่วนร่วมของชุมชนนะคะ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็คือเส้นทางท่องเที่ยวของทาง ธรรมชาติของบ้านรักไทยเป็นจุดไฮไลต์ที่ทางชุมชนเองได้ไม่มีการทำลายอยู่แล้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวเขาจะซึมซับตรงนี้ ว่า ๑ ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยวโดยมี เอ่อ... คนที่อยู่ในชุมชนรักษาความสะอาดตรงนี้เป็นจุดแข็งของ ชุมชน บ้านรักไทยนะคะ และก็การจัดการเศรษฐกิจสังคม และคุณภาพชีวิตนะคะ การจัดการเศรษฐกิจของเขา นั้นคือ เขาชูเรื่องผลิตภัณฑ์ของชาหลักๆของเขาเนี่ยก็คือมีชาจีนนะคะ เอ่อ... หมั่นโถุนะคะ

ตัวแทนจังหวัด : แต่ก็คือจุดแข็งของชุมชนก็คือผลิตภัณฑ์เรื่องชา มี ๒ จุด และก็การบริหารจัดการข้อตกลงของ ชุมชนของบำบัดน้ำเสียและก็ความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว พิธีกร: หมดเวลา คะพอดีเลยคะ ขอคุณคะ มีคำถาม ถ้าจะทำให้ดีกว่านี้ อีก ๑ อย่างจะทำอะไร ประเด็นคือที่เราอยากไปช่วยเขาอะ นโยบายครับ ทำอะไรให้ดีขึ้นเลือก ๑ ประเด็นคะ

ตัวแทนจังหวัด : แม่ฮ่องหลัๆเป็นจังหวัดค่อนข้างที่ เราอยู่การคมนาคมไม่ค่อยสะดวกกับนักท่องเที่ยวดังนั้น เส้นทางขึ้นบ้านรักไทยตรงกับ ในช่วงฤดูฝน ถ้าเกิดทางขึ้นและจะเป็นเรื่องความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยวดังนั้นถ้า อยากรพัฒนาทางบ้านรักไทยมีหมดแล้วในเรื่องของชุมชน เอกลักษณ์ทุกอย่างแต่สิ่งหนึ่งที่เรอยากให้มีขึ้นดีขึ้น คือเส้นทางของการคมนาคมแหล่งท่องเที่ยวคะ

พิธีกร : ยอดเยี่ยมครับขอบคุณมากครับ คือวิธีการนำเสนอที่ดีแล้วแต่จะมีดีกว่านี้ได้ ขออีกอย่างครับ อีสานไหมคะ อีสาน เชียงคํา ๒นาทึ

ผู้เข้าร่วม : ผมจำชื่อไม่ได้ ฮ่าๆ บ้านตัวเอง อำเภอหนองพอกนะครับ ต่อไปก็คือเรื่องการรักษาขยะและธรรมชาติ รัชชโลคนะครับ ก็คือได้ดำเนินการอยู่แล้วนะครับ ต่อไปครับ เรื่อง อนุรักษ์มรดกธรรมชาติทางวัฒนธรรม ก็คือเขามีวัฒนธรรมเรื่องการแต่งกายและการใช้ชีวิตของภูไท ภาษาภูไทนะครับ แล้วก็ผลักดันเป็นงานภูไทโลคนะครับ ซึ่งก็ดำเนินการกันอยู่เรื่อยๆครับ ท้ายที่สุดก็คือการบริหารจัดการชุมชน มีการบริหารจัดการเรื่องการท่องเที่ยวในชุมชนเพราะว่าเขาจะมีกลุ่มแต่ละกลุ่มของเขาในชุมชนอยู่แล้ว ซึ่งจังหวัดยโสธร กลุ่มภูไทท่องเที่ยวจะติดกับร้อยเอ็ด มุกดาหาร อำนาจเจริญ นะครับที่ใกล้เคียงสามารถเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวได้เนะครับ ท้ายที่สุดสิ่งที่ต้องการ อยากจะให้ลงไปพัฒนา คืออยากจะให้ไปยกระดับให้เขามีมาตรฐานคำว่าสากล ซึ่งสามารถเข้าไปเที่ยวแล้วเกิดความประทับใจ ที่ทำให้นักท่องเที่ยว กลับมาเที่ยวอีก อันนี้คือสิ่งที่อยากจะให้ลงไปพัฒนา ขอขอบคุณครับ

ผู้ดำเนินรายการ : ขอขอบคุณครับ และขออภัยนะครับ ขออนุญาตขยี้ครับ ที่บอกว่ายกระดับท่านต้องการยกระดับอะไร ถ้าต้องให้ทำ ๑ อย่าง

ผู้เข้าร่วม : ยกระดับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ภูไทท่องเที่ยวครับ เพราะว่าตอนนี้มันมีทุกอย่างอยู่แล้ว ที่ผมนำเรียนไปแล้วว่ามีทุกอย่างพร้อม สิ่งที่เขาขาดก็คือขาดความเป็นมาตรฐาน ก็คือการยกระดับจากที่ผมลงไปพัฒนานี้ก็คือเรื่องของอาหาร ก็คือผมลงไป ผมก็จะเอาสิ่งที่เขานำขึ้นมาเขาก็อยากให้เกิดมาตรฐานมากกว่านี้ ในเรื่องของ การแสดง เขาก็จะเอาวิถีวัฒนธรรมภูไทออกมาแสดง มีกิจกรรมตอนเย็นร่วมกัน นะครับ หลากอย่างครับ อันนี้คือสิ่งที่อยากจะให้ไปยกระดับ ขอขอบคุณครับ

ผู้ดำเนินรายการ : โอเคครับ ขอขอบคุณมากครับจากเหนือไปอีสาน มาภาคกลางกันเลย

ผู้เข้าร่วม : สวัสดีทุกท่านคะ รัฐวรินทร์ วงอินทร์ นะคะ ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการสาธารณะและประสานงานท้องถิ่นอำเภอ จากสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรีคะ เดี่ยวขออนุญาตพาทุกท่านไปเที่ยวจันทบุรีนะคะ ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกคือชุมชนบางสะแกของอำเภอแหลมสิงห์ ซึ่งชุมชนนี้เป็นชุมชนทางประวัติศาสตร์ที่ยาวนานแล้วก็เด่นในเรื่องของวิถีชุมชนนะคะ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัฒนธรรมนะคะ ด้านอาชีพนะคะ ด้านการมีส่วนร่วมเรื่องของชุมชน ที่มีจะมีม๊อตโต้ ก็คือ ๓ น้ ๙ นา ทุกท่านสงสัยใช่ไหมคะว่ามีน้ำอะไรบ้าง คือ น้ำเค็ม น้ำกร่อย แล้วก็น้ำจืด ๙ นา ก็คือ นาข้าว มีอาชีพทำนาข้าวด้วย กกด้วยนะคะ นาปอดด้วย นาบัวด้วย ถั่วด้วย ข้าวโพด มะพร้าว มะนาวแล้วก็กุ้งนะคะ

ผู้ดำเนินรายการ : ครบ ๙ เลยนะครับ

ผู้เข้าร่วม : ค่ะ ครบ ๙ นาเลยนะคะ เพราะว่าที่นี่ก็คือพื้นที่ของเขาจะเป็นพื้นที่ที่ติดป่าชายเลนนะคะ บริเวณพื้นที่ของเขาจะทำสวนมะพร้าวด้วย ซึ่งมะพร้าวที่นี่ น้ำมะพร้าวอร่อยมาก ก็คือน้ำมะพร้าวบางสะแก มีศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ และที่เด่นของที่นี่ก็คือ มีการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชน โดยเครือข่ายทั้งหมดเลยก็คือบ้าน วัด โรงเรียน เรามาคุณนะคะ การประชาสัมพันธ์กับชุมชนภายนอกก็จะมี ชุมชนภายนอกเข้ามาช่วยสนับสนุนนะคะ ไม่ว่าจะเป็น สสส. นะคะ ในเรื่องของไปให้ความรู้ในการพัฒนาชุมชนแล้วก็ในเรื่องของการพัฒนาสิ่งแวดล้อมนะคะ จะใช้งบ สสส. เข้าไปให้ความรู้ในเรื่องของการจัดการขยะ บริเวณพื้นที่ป่าชายเลนนะคะ ซึ่งร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนะคะ แล้วก็ทางเข้าอ่าวสาวิตบางสะแกที่แหลมสิงห์เนี่ย

ท่านจะเป็นตัวหลักเลยนะคะ ในการที่จะพาชุมชนขับเคลื่อน ให้เป็นชุมชนที่รักสิ่งแวดล้อมนะคะ เพราะฉะนั้น ชุมชนที่นี้ที่ค่อนข้างจะครบ มีโฮมสเตย์นะคะ มีเลี้ยงปู แล้วก็ที่สำคัญก็คือเป็นชุมชนประวัติศาสตร์ มีของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แล้วก็ที่ทุกคนรู้จักชุมชนนี้เป็นอย่างดี ก็คือเสื่อกกบ้างสะแก เพราะฉะนั้นถ้ามาเที่ยวที่นี้ มันจะครบทั้งหมดนะคะ แต่ที่อยากจะให้พัฒนาะคะ คือ ในเรื่องของชุมชนที่นี้คะ เขามาเที่ยว มาเรียนรู้ มาศึกษาดูงาน เขาไม่ค่อยพักนะคะ เพราะฉะนั้นก็อยากให้โฮมสเตย์ที่บางสะแกได้มาตรฐาน และก็ไม่ใช่ทางผ่านคะ พักที่บางสะแกคะ เพราะทุกอย่างครบแล้วที่บางสะแก

ผู้ดำเนินรายการ : ว้าวมี สโลแกนอะ พักที่บางสะแกเพราะทุกอย่างครบแล้วที่บางสะแก นี่แหละเหมือนแกล้งอะจริงๆ เพราะบีบให้เลือกมันเหมือนบังคับให้เราพักที่พลังงานทรัพยากร ภาคต่อไปครับเป็นภาคตะวันตก และภาคใต้ตอนบน

ผู้เข้าร่วม : นวพัฒน์ หอมหวานนะคะ ผู้อำนวยการกลุ่มงานประสานแผนและยุทธศาสตร์สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชนนะคะ อยู่ส่วนกลางนะคะ แต่เพิ่งย้ายมาจากนครศรีธรรมราชนะคะ เป็นคนนครศรีธรรมราช ก็เลยอยู่ภาคใต้ตอนบนนะคะ วันนี้ก็ชวนไปเที่ยวชุมชนคีรีวงค์ ไปนครตองไปคีรีวงค์ ให้ได้ คีรีวงค์เนี่ยเป็นชุมชนที่เมื่อก่อนไม่มีใครรู้จัก แต่จะรู้จักเมื่อพ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๑ นะคะ เขาเกิดประสพภัยธรรมชาติ เป็นชุมชนที่อยู่ในหุบเขามีกุหลาบล้อมรอบ

คำว่าชุมชนนี้คือมีหลายหมู่บ้านอยู่ในพื้นที่นั้นนะคะ เป็นทางตันไม่สามารถออกไปไหนได้นะคะ เป็นภูเขาล้อมรอบนะคะ ตอนปี ๓๑ เกิดประสพน้ำป่าอุทกภัยนะคะ วิถีชีวิตเขาเปลี่ยน แต่สิ่งที่เขาอยู่ได้คือ เขามีธรรมชาติ มีความมุ่งมั่น เขาสามารถอาศัยธรรมชาติพัฒนาชุมชนของเขาให้เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งในทุกๆมิตินะคะ ในเรื่องของ การประชาสัมพันธ์ ตอนนี้นำมาห้วงนะคะ ตอนนี้อยู่ที่คีรีวงค์นะคะ จุดเด่นที่สำคัญของคีรีวงค์ คืออำเภอสันสกานะคะ อากาศดีที่สุดในประเทศไทยนะคะ ท่านต้องไปสูดอากาศที่คีรีวงค์ให้ได้นะคะ เรื่องของการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ เป็นชุมชนที่ขายความเป็นธรรมชาตินะคะ มีโฮมสเตย์ มีที่พัก มีรีสอร์ทมากมายนะคะ ถนนหนทางนะวันนี่ก็คือ ก็สะดวกทุกเส้นทางนะคะ แต่ว่าในแต่ละปี เวลาฝนตกนะคะ เขาก็จะมีความใจตุ้ม ๆ ต่อม ๆ นะคะ ทุกครั้งเวลาที่เห็นฝนตกนะคะ เวลาเกิดภัยแบบนี้นะคะ เขาก็จะระมัดระวังนะคะ เขาก็จะมีชมรมการท่องเที่ยว แล้วก็มีการบริหารในเรื่องของคุณภาพชีวิตทั้งเรื่องเศรษฐกิจ มีกลุ่มอาชีพ ผลิตภัณฑ์ที่โดดเด่นนะคะก็คือ ผ้ามัดย้อมสีธรรมชาตินะคะ แล้วก็ได้รับรางวัลชนะเลิศของฟ้าหญิงองค์สิริวัฒนภรณ์นะคะ ปัญหาที่เกิดขึ้นนะคะ จากที่เรามองและก็คิดกันและอยากจะเห็นจากชุมชนคีรีวงค์ ตอนนี้อยู่ที่เทศกาลคนเข้าไปเยอะ ปัญหาที่จะเกิดขึ้นก็คือเรื่องของขยะ การบริหารจัดการผลประโยชน์ ถ้าจะมีแผนเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนคีรีวงค์ คือเรื่องของการจัดการผลประโยชน์ เรื่องของมลพิษสิ่งแวดล้อมต่างๆ เนี่ย ต้องไปเข้าเรื่องของการบริหารจัดการ ส่วนเรื่องอื่นๆเนี่ยเขาสามารถที่จะต่อสู้ไปได้นะคะ ก็ขอเชิญทุกท่านไปคีรีวงค์นะคะ ขอบคุณคะ

ผู้ดำเนินรายการ : ยอดเยี่ยมเลยครับ แต่ละที่มีความมีความมีประเด็นที่เฉพาะเจาะจงของตัวเอง คือดีแล้วแต่มันดีได้อีกสุดท้ายคะ ภาคใต้ตอนล่าง เชิญคะ

ผู้เข้าร่วม : สุรียนต์ เดชรัชชาครับ ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันครับ วันนี้อยากจะให้ทุกท่านไปที่ภาคใต้ตอนล่างนะคะ ซึ่งมีทั้งฝั่งอ่าวไทย และฝั่งอันดามันด้วยนะคะ แต่วันนี้ที่เราจะเสนอจริงๆ เนี่ย มีภาคใต้ทั้ง ๒ ฝั่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็น world class destination นะครับ แต่ว่าวันนี้เรา

พูดถึงเรื่องของท่องเที่ยวชุมชนนะครับ จริงๆท่องเที่ยวชุมชนของทั้ง ๒ ฝั่ง ทั้งอันดามันทั้งอ่าวไทย ก็มีแหล่งท่องเที่ยวชุมชนค่อนข้างเยอะมากนะครับ เลือกมา ๓ ที่ ก็คือชุมชนเมืองเก่าภูเก็ต คิดว่าทุกคนคงจะรู้จักกันดีนะครับ แล้วก็เกาะปันหยี เป็นชุมชนของมุสลิมที่เป็นบ้านอยู่ในน้ำทั้งหมดเลยนะครับ แล้วก็ทะเลน้อย ที่จังหวัดพัทลุง แล้วก็เลือกมา ๑ ที่ ที่เป็น world class destination และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทุกคนไปแล้วต้อง check in ที่จังหวัดภูเก็ตนะครับ ที่เป็นชุมชนเมืองเก่า ซึ่งที่นี่ได้มีการวางระบบไว้ค่อนข้างดีมากนะครับ โดยเฉพาะทางชุมชนเขาค่อนข้างมีความเข้มแข็ง ในเรื่องของแหล่งท่องเที่ยว มีความโดดเด่นในเรื่องของสถาปัตยกรรม ที่เป็นชิโนยูโรเปียน ที่เป็นตึกเก่า มีการอนุรักษ์เอาไว้เป็นอย่างดีเลยนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของอาหาร ที่เป็นแก๊สซูโม่ที่ได้รับการรับรองว่าเป็นอาหารประจำถิ่นของภูเก็ตด้วยนะครับแล้วก็ยังมีอีกหลายเรื่องโดยเฉพาะการจัดการท่องเที่ยวชุมชนเนี่ย เขาได้มีการวางคณะกรรมการที่ชัดเจน ได้รับการสนับสนุนทั้งจาก ภาคเอกชนเอง วิชากิจชุมชน มีหน่วยงานราชการ มีเทศบาล มี ททท. เข้าไปบริหารจัดการ

วันนี้เรามาพูดถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชนในฝั่งอันดามันและอ่าวไทยมีแหล่งท่องเที่ยวเยอะมาก เช่น ชุมชนฝั่งภูเก็ต, เกาะปันหยีเป็นชุมชนของชาวมุสลิมที่มีการแหล่งที่อยู่อาศัยกับน้ำทั้งหมดเลย และทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง โดยเราได้ทำการเลือกมาหนึ่งที่เป็น World class destination ด้วยนะครับซึ่งเป็นการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ทุกคนไปแล้วต้องเช็คอินนะครับก็จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเป็นชุมชนเมืองเก่าและที่นี่มีการวางระบบไว้ค่อนข้างดีมากโดยภายในชุมชนมีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งและมีความโดดเด่นในเรื่องการท่องเที่ยวและสถาปัตยกรรมที่เป็นแบบชิโนโปรตุกีสหรือชิโนยูโรเปียนที่เป็นตึกเก่าและมีการอนุรักษ์เอาไว้เป็นอย่างดีมาโดยการส่งเสริมเรื่อง gastronomy tourism ที่ได้รับการรับรองอาหารประจำถิ่นของจังหวัดภูเก็ตรวมไปถึงเรื่องการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของทางจังหวัดและมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการสนับสนุนการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีทั้งเทศบาลและ ททท. ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในเรื่องของการประชาสัมพันธ์เมืองเก่าภูเก็ตสามารถโปรโมทเป็นเมืองเก่าได้ด้วยตัวเองจากการเช็คอินของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่แต่สิ่งที่ยากจะช่วยเหลือให้การท่องเที่ยวมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นคือในด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนและเรื่องของน้ำท่วมที่ทางกระทรวงมหาดไทยให้การช่วยเหลือและดูแลเป็นอย่างดีหลังจากเหตุการณ์น้ำท่วมทางจังหวัดจึงได้ตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องของขยะและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก

วิทยากร ๑ : ช่วงสุดท้ายแล้ว ภาพใหญ่ของการท่องเที่ยวโดยชุมชนและหลักการสำคัญของมันคือการดำเนินการโดยชุมชน ประโยชน์ตกกับชุมชนและมีการแก้ไขปัญหาโดยชุมชนและหลักการคือชุมชนต้องได้รับผลประโยชน์สูงสุดนั้นเป็นเหตุผลที่การทำโจทย์ใน Workshop เราจะแบ่งกลุ่มให้มีความหลากหลายในการท่องเที่ยวและมีจุดเด่นที่ชัดเจนและก๊อญญาตามอบรางวัลให้แก่กลุ่มบ้านรักษ์ไทยด้วยนะครับสำหรับรางวัลการพิชิตชุมชนที่มีความน่าสนใจแต่ทุกกลุ่มที่ออกมาพิชิตก็ก็เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจทุกจังหวัดเลยนะครับ

กลุ่มย่อยที่ 4 การเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับท้องถิ่น

โดย คุณสุนิศา สุตรัก เจ้าหน้าที่โครงการสำนักงานว่าด้วยกลยุทธ์ระหว่างประเทศเพื่อการลดภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ (UNDRR)

กิจกรรมนี้เกิดขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่าง UNDRR องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน IOM และกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งจะเป็นวิธีในการนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็น ในบริบทการลดความเสี่ยงและการสร้างเมืองให้มีความยืดหยุ่นและมีความสามารถในการฟื้นกลับจากภัยพิบัติ หรือที่เราเรียกสั้น ๆ ว่าเมืองที่มีความเป็น resilience

โดยจะพูดถึงกรอบปฏิญญาระดับโลกต่าง ๆ ในระดับประเทศเรื่องแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับชาติ และแนวทางในการสร้างเมืองให้มีความยืดหยุ่น เมื่อจบการบรรยายจะมีการถามตอบ แลกเปลี่ยนประสบการณ์

วิทยากร ๑ คุณชัชดาพร บุญพิระณัช ผู้อำนวยการกองนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอนุมัติเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ประกอบไปด้วย กรอบแนวคิด ๓ S ที่เกี่ยวข้อง (Smart DRM for 3S) ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ได้แก่

๑. SDGs ที่เกี่ยวข้อง ๓ ตัวหลัก ได้แก่ ตัวที่ ๑ เป้าหมายการขจัดความยากจน ตัวที่ ๑๑ การพัฒนาเมืองที่มีผลกับภัยพิบัติมีผลทั้งผลบวกผลลบ เช่น ถ้าไปตั้งโครงการในส่วนที่น้ำมันผ่านจะไปกั้นทางน้ำ เป็นต้น และตัวที่ ๑๓ สภาพภูมิอากาศ เพราะฉะนั้นถ้าทุกท่านไม่ว่าจะอยู่ในระดับใด ช่วยผลักดันและขับเคลื่อน แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฉบับนี้ก็หมายความว่าท่านได้ขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs แล้ว

๒. กรอบการดำเนินงานเซนได คือกรอบการดำเนินงานสำหรับการบริหารจัดการความเสี่ยง ทั้งสองตัวเป็นกรอบที่มีตัวชี้วัด ในส่วนของ SDGs ตัวชี้วัดของเป้าหมายที่ ๑ ๑๑ และ ๑๓ จะเป็นตัวเดียวกัน ซึ่งหากทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็จะตอบตัวชี้วัดได้ทั้ง ๓ เป้า ในขณะที่ตัวเซนไดจะมี ๗ ตัวชี้วัดที่เค้าเรียกว่าลด ๔ เพิ่ม ๓ ซึ่งตัวชี้วัดของกรอบเซนไดก็ตอบโจทย์ตัวชี้วัดของ SDGs

๓. Sufficiency Economy Philosophy การรู้รับ ปรับตัว ฟื้นเร็วทั่ว อย่างยั่งยืน มีเหตุผล คือรู้ความเสี่ยงในพื้นที่ของตัวเองทั้งในบ้าน หมู่บ้าน หรือจังหวัด มีความพอประมาณ คุ้มมีอะไรในการจัดการความเสี่ยง (4M: Man Method Material และ Machine) ที่เผชิญ เมื่อทำได้จะมีภูมิคุ้มกันเกิดขึ้นแน่นอน

ซึ่งจะเน้นในส่วนท้องถิ่น เพื่อที่จะทำให้ท้องถิ่นเข้มแข็ง ลดผลกระทบที่เกิดจากภัยให้ประชาชนมีความปลอดภัยที่สุด โดยในแผนนี้ เราจะใช้คำว่า Smart City หรือ Resilient City โดยจะต้องประกอบไปด้วย ๑๐ ข้อ เช่น มีการวางระบบโครงสร้างการบริหารจัดการลดความเสี่ยงสาธารณภัยทุกระดับ หรือมีการบูรณาการร่วมกันกับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือเพิ่มศักยภาพในการทำความเข้าใจสาธารณภัยให้กับทุกภาคส่วน อันได้แก่ ๗ ภาคีเครือข่าย อันได้แก่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ภาคศาสนา ภาคประชาชน และภาคสื่อสารมวลชน เป็นต้น

คุณสุนิศา สุตรัก

แนวทางในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในปัจจุบันมีความก้าวหน้ามีการพัฒนา ในขณะที่ในโลกมีความท้าทายต่าง ๆ มากขึ้นเช่นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้ภัยพิบัติในปัจจุบันเกิดขึ้นมีความรุนแรงจะขึ้น การคาดเดาเพื่อเตรียมการป้องกันภัยพิบัติจึงมีความยากขึ้น เช่นการบริหารจัดการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อระบบสาธารณสุขล้มระบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องก็มีความเสี่ยงที่จะล้มด้วยเช่นกัน หมายความว่าในปัจจุบันความคาบเกี่ยวกันระหว่างการจัดการและระบบต่าง ๆ มีความซับซ้อนมากขึ้นเพราะฉะนั้นจะต้องมีการหาแนวทางในการลดความเสี่ยงที่จะอยู่ในโลกที่ไม่มีความแน่นอนในปัจจุบัน การลดความเสี่ยงจึงอาจจะไม่พอแต่อาจจะต้องสร้างความยืดหยุ่นให้กับเมือง เพื่อให้เมืองสามารถรับมือ ด้านทาน และฟื้นตัวขึ้นมา เหมือนกับตุ๊กตาล้มลุก ทั้งนี้การสร้างเมืองให้มีความยืดหยุ่นไม่สามารถสร้างได้ภายในระยะเวลาอันสั้น แต่จะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ พัฒนา และปรับปรุงให้มีความยั่งยืน ซึ่งความยืดหยุ่นคือระบบของระบบ เพราะเมืองมีความซับซ้อนประกอบด้วยระบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้า ประปา การสื่อสาร การคมนาคมทุกระบบมีเจ้าของมีความเชื่อมโยงกันทั้งทรัพยากรการดำเนินการและข้อมูลต่าง ๆ หากระบบใดระบบหนึ่งล้มเหลวระบบอื่นก็จะล้มเหลวด้วย แนวทางการสร้างความยืดหยุ่นคือแนวทางการจัดการระบบของระบบที่อยู่ในเมืองนั่นเอง

การสร้างเมืองที่มีความยืดหยุ่นควรเริ่มต้นที่ ๑) ความเข้าใจว่าเมืองที่มีความยืดหยุ่นจะต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง มีความเสี่ยงอะไรบ้าง บนพื้นฐานของข้อมูล ๒) ประเมินว่าจะใช้เครื่องมือใดในการบริหารจัดการ และ ๓) การติดตามและประเมินผล อย่างไรก็ตามความยืดหยุ่นของเมืองเป็นกระบวนการในการเรียนรู้ เนื่องจากความเสี่ยงในปัจจุบันที่เมืองพบอาจจะไม่ใช่ความเสี่ยงในอนาคต เมืองจึงต้องมีการทำซ้ำกระบวนการนี้ไปเรื่อย ๆ เพื่อสร้างศักยภาพในการจัดการความเสี่ยงในอนาคต ซึ่งควรจะเริ่มต้นตามหลักการสำคัญ ๑๐ ประการ ที่คุณชัชดาพร กล่าวถึงแบ่งออกเป็นสามกลุ่มหลัก ๆ ได้แก่ *กลุ่มที่หนึ่ง* คือการบริหารจัดการเมือง ประกอบด้วย ๑) ความเข้าใจว่าในแต่ละหน่วยงานมีบทบาทหน้าที่อย่างไร มีความรับผิดชอบในการรับมือเพื่อสร้างความยืดหยุ่นให้กับเมืองในรูปแบบไหน ๒) ความเข้าใจในความเสี่ยงในปัจจุบันรวมถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และ ๓) งบประมาณ *กลุ่มที่สอง* เป็นเรื่องของกระบวนการแผน ๔) การพัฒนาออกแบบเมืองให้มีความยืดหยุ่น มีการวางผังเมืองที่ดีมีการใช้แนวป้องกันภัยธรรมชาติ ๕) การเสริมสร้างศักยภาพเชิงสถาบัน ๖) มีภาคีต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง รวมถึง ๗) มีการฝึกอบรมให้กับสถาบันต่าง ๆ ให้เข้าใจว่ามีบทบาทและหน้าที่ในการลดความเสี่ยงและการสร้างความยืดหยุ่นอย่างไร และ ๘) มีการใช้งบประมาณในการเสริมสร้างความยืดหยุ่นในกับโครงสร้างต่าง ๆ และ *กลุ่มที่สาม* คือ ๙) การมีแผนรับมือเผชิญเหตุมีระบบรูปแบบไหน และ ๑๐) หลังจากที่เกิดภัยมีการฟื้นฟูและสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิมอย่างไร

หลังจากการทราบถึงหลักการสำคัญ ๑๐ ประการ เครื่องมือที่สำคัญอีกหนึ่งประการ คือ Disaster Resilience Scorecard for Cities เป็นเครื่องมือในการประเมินที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบว่าเมืองของตนเองมีความเสี่ยงอยู่ในระดับไหน จะมีการประเมินเบื้องต้นและการประเมินแบบละเอียดโดยอิงจากหลักการ ๑๐ ประการจากที่กล่าวข้างต้น เพื่อช่วยให้เมืองสามารถวิเคราะห์ว่าในเมืองมีช่องว่างตรงไหนมีประเด็นสำคัญอะไรเพื่อช่วยให้มีการสร้างเมืองที่มีความยืดหยุ่น ที่สำคัญหน่วยงานต่าง ๆ จะสามารถรวมสร้างความยืดหยุ่นของเมืองได้อย่างไร

การประเมิน Scorecard เบื้องต้น มีคำถามทั้งหมด ๔๗ ข้อ โดยให้ท้องถิ่นมาตอบคำถามและหารือกัน ว่าจุดประสงค์คืออะไร ประเด็นแต่ละข้อ สิ่งไหนที่ควรมุ่งเน้น ประเด็นที่ควรทำหากอยากได้คะแนนเต็ม

มีการดำเนินการตามหลักเซนไดหรือไม่ พร้อมเหตุผล/เอกสารหลักฐาน (แล้วแต่หน่วยงานจะแนบ) หลังจากนั้นระบุหน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงาน ระยะเวลา หลังตอบคำถามครบ จะได้ผลจาก scorecard สีเทา คือ คะแนนเต็ม ในแต่ละ essential สีฟ้า คือ คะแนนที่เมืองได้ ยกตัวอย่าง เมืองครุบุรี ที่มีลติฟ เอาผลที่ได้มาปรับลงในแผน ยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ยังมี มอโกเลีย ฟิลิปปินส์ ที่ใช้การประเมินข้างต้น ในส่วนของประเทศไทย มีการอบรม Breaking Resilience 2023 เมื่อเดือนที่แล้ว (พ.ย.) มหาวิทยาลัยภายใต้เครือข่ายพัฒนา ความเข้มแข็งของภัยพิบัติ (PNDR) ทั้ง ๑๗ แห่ง ให้การสนับสนุนทางเทคนิคกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาแผน สำหรับหน่วยงานที่เข้าไปบ้างแล้ว จะมี อบต.ปริก และแหลมผักเบี้ย นอกจากนี้ ยังมีภาคผนวกที่เจาะจงเฉพาะ เรื่อง ได้แก่ ด้านสาธารณสุข การจัดการระบบอาหาร มรดกทางวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมของผู้พิการและทุกพล ภาภ การอพยพย้ายถิ่นฐาน เนื่องจากการเกิดภัยพิบัติ

พิชยุะ นิเวศน์รังสรรค์ เจ้าหน้าที่โครงการแผนกความช่วยเหลือฉุกเฉินและฟื้นฟูหลังสถานการณ์วิกฤต จาก องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (ประเทศไทย) หรือ IOM

ความริเริ่มเพื่อคุ้มครองผู้ย้ายถิ่นที่กำลังประสบปัญหา (MICIC) แผนรับมือภัยพิบัติมักจะมีโฟกัสกับคน สัญชาตินั้น ๆ แต่ MICIC ของ IOM จะเพิ่มให้ผู้ย้ายถิ่นฐานที่อาจมาจากประเทศเพื่อนบ้าน หรือมาจากประเทศอื่น เข้ามาอยู่ในแผนมากขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมในการให้ความช่วยเหลือ อาจเป็นการเตรียมการในเรื่องขอการใช้ลามา เป็นต้น ความริเริ่มดังกล่าวไม่ได้มีข้อผูกมัด หรือเป็นสนธิสัญญา เป็นหลักการให้กับรัฐบาลประเทศต่าง ๆ นำไปปรับ ใช้ สำหรับในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขณะนี้อยู่ระหว่างนำผู้ย้ายถิ่นฐานเข้าไปอยู่ในแผนรับมือภัยพิบัติมากขึ้น เน้น การร่วมงานทั้งกับส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมากขึ้น ในส่วนการดำเนินงาน จะเป็นการวิจัยดูผลกระทบจากภัย พิบัติว่ากระทบกับส่วนไหน, มีการฝึกวิทยากรเพื่อให้นำไปฝึกหน่วยงานภาครัฐต่อไปได้, มีการร่วมงานกับหลาย หน่วยงาน หลายกระทรวง รวมถึงกับกระทรวงต่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวง แรงงาน และสภากาชาดไทย, มีการฝึกด้วยสถานการณ์จำลอง เช่น จำลองสถานการณ์ที่สึนามิ ถ้าเกิดเหตุการณ์ แบบนี้จะต้องทำอะไร เพื่อแน่ใจว่าชาวต่างชาติจะไม่ถูกทิ้ง การร่วมมือในการทำไกด์ไลน์ หรือแผนปฏิบัติการ รวมถึงการจัดตั้ง จัดการกับการปิดตัวของศูนย์พักพิงชั่วคราว พื้นที่ที่ร่วมการฝึกซ้อม ๑๕ จังหวัด โดยมีแผนที่จะ ขยายอีก

การประสานและการจัดการที่พักพิงชั่วคราว (CCCM) เป็นมาตรฐานหรือคู่มือในการทำให้ค่ายหรือที่พัก พิงชั่วคราวมีมาตรฐานขั้นต่ำ เพื่อตอบสนองความต้องการทุกด้านอย่างมีมนุษยธรรมให้กับผู้พลัดถิ่น โดยไม่จำกัดสัญชาติ โดย CCCM มีกลุ่มองค์กรที่เรียกเป็น คลัสเตอร์ เป็นการรวมเอาหน่วยงานระหว่างประเทศ มา ออกแบบหลักปฏิบัติที่จะนำไปส่งต่อประเทศสมาชิก CCCM เป็น IOM และมี PNDR สำหรับประเทศไทย ได้นำหลัก CCCM มาปรับใช้กับศูนย์พักพิงชั่วคราว การพัฒนากลุ่มวิทยากรชำนาญการ เพื่อส่งต่อหลักปฏิบัติและ หลักการที่ดีมาปรับใช้ให้เข้ากับไทย ซึ่งเกี่ยวข้องกับ SDGs ๑๐ จาก ๑๗ ข้อ

คุณภาริไพ จรรยา ผู้อำนวยการส่วนวิชาการและส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรบุคคล จากสถาบันพัฒนา บุคลากรด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ปก. ได้องค์ความรู้และสร้างวิทยากร (ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗) เรื่องศูนย์พักพิงชั่วคราว จากทาง IOM เป็นมาตรฐาน ซึ่งทางปก. ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปทดลองฝึกในสถานการณ์จริง ไม่ว่าจะเป็นอุทกภัย แผ่นดินไหว สึนามิ และมีโอกาสได้นำไปใช้จริงที่จังหวัดอุบลราชธานี ในปี ๒๕๖๒ โดยใช้บริบทของ IOM มาตรฐานขั้นต่ำที่เป็นสเฟียร์

ไปประสานการจัดตั้งที่อุบลราชธานี ปัจจุบันมีศูนย์พักพิงร่วมใจอุ่นไอรัก ที่เป็นศูนย์พักพิงพระราชทาน ที่ภาคใต้ ทั้งหมด ๑๒ ที่ มีผู้พักพิงในสถานการณ์โควิด

ในวงจรรายปีปกติ ศูนย์พักพิง อยู่ก่อนเกิดภัยและระหว่างเกิดภัย ก่อนเกิดภัยจะต้องเตรียมความพร้อมในการจัดตั้ง เตรียมพื้นที่เรื่องอาคาร มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการภัยต่าง ๆ จนกว่าจะส่งผู้พักพิงกลับบ้านได้ ถึงจะปิดศูนย์พักพิง ส่วนกลไกทางกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องหลัก ๆ ๒ รูปแบบ คือ

๑) พรบ.ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๒๕๕๐ พุทธถึง การจัดทำแผนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ ไปจนถึงระดับท้องถิ่น รวมถึงเป็นแนวทางในการจัดตั้งสถานที่ชั่วคราวให้ผู้ประสบภัย

๒) แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐) พุทธถึง การกำหนดทิศทางการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อเตรียมให้กับผู้ประสบภัยที่ไม่สามารถอยู่ในบ้านได้ โดยระยะเวลาของการพักอาศัยขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของภัยนั้น ๆ และหากเกินกำลังของภัยระดับ ๒ เป็นภัยระดับ ๓ การสนับสนุนกำลังในสถานะฉุกเฉิน หรือ สปฉ. ในแผนชาติฯ กำหนดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลัก และมีกระทรวงแรงงานและสภาวิชาชีพไทย เป็นส่วนสนับสนุน

ส่วนของคู่มือของ IOM จะนำมาใช้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการเรื่องสาธารณูปโภค อำนวยความสะดวก นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งคณะทำงานที่ประเทศไทยนำเอาจากสากลมาใช้ บางจังหวัดใช้ศูนย์พักพิงเป็นวัด ไม่ควรจัดตั้งเจ้าอาวาสเป็นคณะกรรมการ

ผู้แทนองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM):

ศูนย์พักพิงอำเภอจัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือ ประสานงาน สนับสนุน แต่ศูนย์พักพิงในพื้นที่ก็ยังดำเนินการอยู่ไม่ได้หายไป ฉะนั้นกองอำนวยการอำเภอต้องควบคุมดูแล ส่งเสริม สนับสนุน ศูนย์พักพิงชุมชนด้วย มีหลายอำเภอที่ให้ผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) เข้าควบคุมสั่งการ ช่วยเหลือสนับสนุน ถ้าหากศูนย์พักพิงอำเภอไม่สามารถดำเนินการ ก็ต้องจัดตั้งศูนย์พักพิงจังหวัด แต่หากการจัดการเกินกำลังของจังหวัด จะต้องตั้ง สปฉ. ๖ โดยมีกองบัญชาการส่วนกลางให้ความช่วยเหลือสนับสนุนกับพื้นที่

ดร.ริชาร์ด บราวน์

Programme Manager Health Emergencies and AMR

ของ WHO ประจำประเทศไทย

ผมขอพูดถึงประเด็นความสำคัญของบัญญัติด้านสาธารณสุข ๑๐ ประการ โดยเริ่มจากการประเมินที่เพิ่งผ่านมา มีข้อมูลและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์มากกว่า จะทำให้เมืองยืดหยุ่น (Resilience) อย่างไร ช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ผมทำงานแต่ด้านการโต้ตอบสถานการณ์โควิด ผมจึงมองถึงความยืดหยุ่นของเมืองด้านสาธารณสุข ทุกท่านคงเห็นด้วยว่า เรื่องโรคระบาดสามารถนำไปปรับใช้กับแผนเผชิญเหตุโควิดหรือภัยฉุกเฉินอื่น ๆ เราได้เห็นความสำคัญของปัญหาดังนี้แล้วว่า มีงบประมาณสนับสนุนด้านนี้เป็นอย่างไร เพราะฉะนั้น หลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยอยากฟื้นฟูประเทศกลับมาให้เข้มแข็งมากขึ้น ในช่วงปี ๒๐๒๐ ได้มีการประเมินประเด็นสุขภาพทั่วหน้าและความพร้อมในการรับภัยฉุกเฉิน ทำให้มีการเสริมสร้างศักยภาพหรือขีดความสามารถในการโต้ตอบ การเผชิญเหตุกรณีเกิดภัยฉุกเฉินสุขภาพมากขึ้น ก่อนหน้านี้ก็มีการประเมินร่วมในประเด็นของการทำงานตามกฏอนามัยระหว่างประเทศจากคณะผู้เชี่ยวชาญจาก WHO ประมาณ ๒๓ - ๒๔ ท่าน และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ควรดำเนินการ ๗๑ ประเด็นใน ๑๙ ด้าน เนื่องจากเราควรมีกรอบการทำงาน ผลจากการประเมินเหล่านี้จะช่วยให้เราวางแผน วางกรอบการทำงาน ซึ่งมีหลายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำให้เมืองยืดหยุ่นมากขึ้น ตั้งแต่บทกฎหมาย งบประมาณ การทำงานร่วมกับชุมชน และการมี

ส่วนร่วมของชุมชน บางประเด็นอย่าง เช่น ข้อ ๑๘ ภัยจากภาวะฉุกเฉินที่เกิดขึ้นจากสารเคมี ก็เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรา ตอนนี้เมื่อพิจารณาข้อ ๑ ในมุมมองด้านสาธารณสุข เราจะบริหารจัดการ ความยืดหยุ่นที่จะเตรียมรับภัยพิบัติอย่างไร เราต้องมีบทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจนมากสำหรับทุกภาคส่วน เราต้องมีกำลังคนที่มีศักยภาพอย่างเพียงพอ โดยมีปริมาณที่มากพอกับการรับมือกับภัยพิบัติ เราต้องวางแผนเรื่อง เหล่านี้ ถ้าหากคุณวางแผนแล้ว ก็ต้องเสริมศักยภาพ เตรียมเผชิญเหตุให้ได้ ฉะนั้นจึงควรทดสอบ และฝึกซ้อมแผน เหล่านี้ว่าได้ผลหรือไม่

เมื่อมองผ่านเลนส์ของสาธารณสุข สิ่งที่สำคัญคือว่า คุณต้องเข้าใจว่าประเด็นความเสี่ยงด้านสาธารณสุข ของจังหวัดคุณคืออะไร จังหวัดของคุณอาจมีโรงงานสารเคมี เพราะฉะนั้นความเสี่ยงจะแตกต่างกันไป ไม่ว่าจังหวัด ใด ความเสี่ยงก็จะแตกต่างกัน จึงต้องดูความเป็นไปได้ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นแล้ว ผลที่จะตามมาคืออะไร เมื่อ พุดถึงเรื่องความเปราะบาง อาจเป็นชุมชนแรงงานต่างด้าวก็ได้ คุณมีเยอะตรงนั้นมีความเสี่ยงหรือเปล่า เพราะฉะนั้นเราต้องระบุความเสี่ยงเหล่านั้นจริงๆแล้ว ช่วงโควิดก็มีภัยธรรมชาติ มีน้ำท่วม ฉะนั้นเราอาจจะต้อง รับมือทั้งกับโควิด ฉะนั้นจึงต้องมีความยืดหยุ่นของแผนอย่างเพียงพอ เพราะว่าเหตุการณ์อาจมีความซับซ้อนมาก เราควรบูรณาการกับหลายภาคส่วน มีการจำลองสถานการณ์ ซ้อมแผน และเรียนรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือ เหตุการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งเรียกว่า การถอดบทเรียน (Lesson learned)

ข้อ ๓ เรื่องของงบประมาณ เราควรมีงบประมาณที่ยั่งยืนในการเสริมสร้างศักยภาพ เราควรมีงบสำหรับ เผชิญเหตุ ในการพัฒนาแผนเพื่อความมั่นคงทางสุขภาพแห่งชาติ อาจทำแผนในระดับจังหวัด ที่จะวางแผน งบประมาณอย่างยั่งยืนได้อย่างไร

ข้อ ๔ เรื่องของเมืองที่ยืดหยุ่น (Resilience) จะพูดถึงการวางผังเมืองด้วย เรื่องภัยพิบัติทางสุขภาพ เรื่องภาวะยากจน เราควรพยายามลดภาวะความเสี่ยง ไม่ว่าจะจากโรคระบาด เรื่องของภัยพิบัติต่าง ๆ การออกแบบ เมืองและสถานพยาบาลต่างๆ ต้องมีความยืดหยุ่นเมื่อเผชิญภัยพิบัติ เช่น น้ำท่วม พายุไต้ฝุ่น แผ่นดินไหว ดินโคลน ถล่ม เป็นต้น ในสถานพยาบาลแต่ละแห่ง คุณต้องจัดบริการคัดแยกผู้ป่วย สมมุติว่าเกิดภัยพิบัติ แล้วคนไข้ทะลักมา ในโรงพยาบาลหรือว่าในสถานพยาบาล เราควรจัดการอย่างไร เราจะคัดแยกผู้ป่วยอย่างไร เพื่อให้ทุกคนปลอดภัย ต่อไปในอนาคตควรให้ความสนใจในเรื่อง Green Design หรือเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อาศัยการระบายนอกอากาศ ให้ สอดคล้องกับทิศทางลมธรรมชาติ การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น การระบายนอกอากาศตามธรรมชาตินั้นจะช่วย ลดการแพร่ระบาดของเชื้อได้

ต่อมาเป็นเรื่องแนวป้องกัน หรือปราการธรรมชาติ (Natural Buffer) ที่เรามีอยู่ในมุมมองของสาธารณสุข หลาย ๆ เมือง สิ่งที่เราควรมีคือ การลดความเสี่ยงของการติดเชื้อข้ามระหว่างสัตว์กับมนุษย์ หรือมนุษย์กับสัตว์ ใน เมืองหรือจังหวัดที่มีการทำเกษตรกรรมอาจเกิดโรคติดเชื้อจากสัตว์สู่คนหรือคนสู่สัตว์ เราควรระวังความเสี่ยงของ จังหวัดเรา สมมุติว่าจังหวัดเรามีพื้นที่ป่า สัตว์ป่าอาจมีโรคที่ติดเชื้อมนุษย์ได้ บางที่เราเข้าไปทำกิจกรรม หรือทำอะไร ในป่า เป็นต้น อีกประเด็นหนึ่งคือ เชื้อดื้อยาต้านจุลชีพ เราควรป้องกันการใช้ยาปฏิชีวนะ หรือยาฆ่าเชื้อมากเกินไป อาจเกิดการดื้อยาของเชื้อ

ต่อมาเรื่องของการเสริมสร้างเชิงสถาบัน เราควรทำแผนผังภาคสาธารณสุขว่า มีสถานบริการประเภทไหน บ้าง และระดับใดบ้าง เราได้เรียนรู้จากโควิด ฉะนั้นเราควรประเมินบุคลากรของเรามีเพียงพอหรือไม่ เมื่อเกิดภัยพิบัติจำเป็นต้องมีคนเพิ่มขึ้น รวมถึงเรื่องบุคลากรที่เหมาะสมกับงานด้วย ต่อมาต้องเข้าใจเรื่อง ของความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชน ผมคิดว่าเมืองไทยมีชุมชนที่เข้มแข็งอยู่แล้ว ยกตัวอย่างเช่น อสม. ของเรา มีเครือข่ายที่เข้มแข็งมากและมีจิตอาสาอยู่แล้ว แต่สิ่งที่เราอยากขาดคือในบริบทเมือง เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของ โควิดในเมืองใหญ่ เครือข่ายของอาสาสมัครอาจไม่เพียงพอ และไม่ครอบคลุมเหมือนต่างจังหวัด เพราะฉะนั้น เราต้องเสริมสร้างเครือข่ายให้เข้มแข็งในชุมชนเมือง ส่วนประเด็นที่จะทำให้โครงสร้างพื้นฐานของเรา มีความยืดหยุ่นเพิ่มขึ้นได้อย่างไร เช่น โรงพยาบาลรับมือกับการเกิดน้ำท่วม แผ่นดินไหว ต้องมีการเตรียมพร้อมที่มี

ประสิทธิภาพ ต้องทราบว่าแผนเผชิญเหตุที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร ต้องรู้จักความเสี่ยงของแผน ต้องเสริมสร้างศักยภาพที่เรามีอยู่ และพัฒนาแผนการที่ครอบคลุมประเด็นความพร้อมทุกด้านของแผนเผชิญเหตุ มีการซ่อมแผนว่าพร้อมจริงหรือไม่ สุดท้ายคือเรื่องของการฟื้นฟู เราจะฟื้นฟูเมืองกลับมาให้เข้มแข็งกว่าเดิมได้อย่างไร เพราะฉะนั้นเราต้องวางแผนล่วงหน้าว่า มีแผนฟื้นฟูอย่างไร และมีเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่เราเรียกว่า Intra Action Review หรือการทบทวนระหว่างปฏิบัติงาน ในขณะที่ปฏิบัติงาน เราควรมีการบูรณาการกับหลายภาคส่วนว่า แผนปฏิบัติงานของเราเป็นไปอย่างไร ได้ผลหรือไม่ มีอะไรที่เราต้องปรับ แต่ที่สำคัญคือเราต้องดึงทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในประเด็นนี้ อย่างจริงจัง สุดท้ายนี้เราจะต้องมาทบทวนและคอยอัปเดตแผนของเราให้บ่อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

ช่วงถาม - ตอบ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมถาม:

การจัดการปัญหาเกี่ยวกับภัยพิบัติจากสุขภาพ ต้องใช้ศาสตร์ที่บูรณาการร่วมกัน ฉันเห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะว่า การแพร่ระบาดของหลายโรค ไม่ได้มาจากสาเหตุเดียว อย่างเช่น การแพร่ระบาดของโควิดจากค้างคาว หรือจากสาเหตุอื่น จุดนี้จำเป็นที่ต้องใช้การบูรณาการร่วมกัน ทั้งบุคลากร ด้านตรวจ ด้านนำเข้ากับการสัตว์ รวมถึงกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและกระทรวงเกษตร เป็นต้น การวางแผนควรพิจารณาถึงขนาดของพื้นที่ร่วมด้วย เช่น ปัจจุบันในเมืองมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์เกาะความร้อน (Urban Heat Island) ซึ่งมันส่งผลกระทบต่อสุขภาพ จึงอยากเรียนถามเป็นกรณีตัวอย่างว่า พอมีแนวทางจัดการแบบบูรณาการ หรือมีกรณีศึกษาไหนบ้างหรือไม่

ดร.ริชาร์ด บราวน์:

ในแนวทางของ WHO และแนวทางของหน่วยงานอื่น เราได้ทำงานร่วมกับประชาชน และหลายภาคส่วน ไม่ใช่เพียงแค่กระทรวงสาธารณสุข แต่ขอให้ย้อนไปพิจารณาหลักการว่า ต้องเข้าใจความเสี่ยงของเราก่อนวางแผนในภาพกว้างว่า ใครควรมีส่วนร่วม ใครควรเข้ามาร่วมกันทำงาน เพราะถ้าเกิดปัญหา หรือเกิดภัยพิบัติขึ้นแล้วจะดึงคนเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วม เราต้องนั่งคิดกันว่า ควรดึงใครเข้ามามีส่วนร่วมบ้างจริง ๆ ตั้งแต่ต้น ส่วนการประเมินร่วมกัน คนที่มาร่วมประเมินนั้น บางทีอาจไม่รู้บทบาทหน้าที่ของกัน ไม่เคยทำงานร่วมกัน หรือไม่เคยประสานกันมาก่อน ประเทศไทยเป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการร่วมกันได้ เช่น โรงพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล บูรณาการร่วมกับภาคเอกชน เช่น ออกแบบชุด PPE หรือผลิตชุด PPE เองได้ ขณะที่ทั่วโลกขาดแคลน เพราะฉะนั้นเราควรพิจารณาตั้งแต่เริ่มวางแผนว่าจะดึงทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไร

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมถาม:

ในจังหวัดชัยนาท คุณอาจเคยเห็นข่าวว่าบ้านทั้งหลังถูกน้ำพัดหายไป ซึ่งพวกเขาอาจสร้างบ้านหรืออาจซื้อบ้านในราคาหลักล้าน แต่ได้รับชดเชยเพียงแค่ ๙๐,๐๐๐ บาท ดิฉันจึงอยากทราบว่า กรณีเกิดพายุเฮอริเคนในสหรัฐอเมริกา มีการชดเชยอย่างไร หรือฟื้นฟูที่อยู่อาศัยให้ดีเหมือนเดิมอย่างไร สหรัฐอเมริกา มีการบริหารจัดการของแต่ละรัฐแตกต่างกันเลยไม่มีข้อมูลแน่ชัด และจากประสบการณ์ของดิฉันที่เคยประสบเหตุพายุเฮอริเคนพัดถล่มที่รัฐไมอามี ส่วนใหญ่รัฐจะสนับสนุนให้ประชาชนพึ่งพากระบวนการประกันภัย ซึ่งบริษัทประกันภัยเป็นผู้ชดเชยค่าเสียหาย ดิฉันเคยได้รับเงินชดเชย ๖,๐๐๐ ดอลลาร์ แต่นั่นไม่ใช่การชดเชยจากรัฐ นอกจากนั้นดิฉันยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับระบบ Scorecard ไม่แน่ใจว่าตอนนี้จังหวัด อำเภอบางส่วนสามารถเข้าถึงระบบ Scorecard ได้ทันทีหรือไม่ ดิฉันอยากให้ UNDRR ช่วยสนับสนุนการใช้ระบบ AI รวมถึงการวิเคราะห์

วิทยากรตอบ:

เราฝึกอบรมให้กับมหาวิทยาลัยต่างๆ ให้เป็นผู้ที่ดำเนินการในการร่วมมือและประสานงานกับแต่ละท้องถิ่น หากท้องถิ่นไหนต้องการใช้ Scorecard จัดทำแผน สามารถประสานงานมาทาง UNDRR ได้ ส่วนประเด็นของ AI โดยหัวใจของ Scorecard คือการมีส่วนร่วมของหลาย ๆ ภาคส่วน ในส่วนของการนำข้อมูล หรือว่านำ

รายละเอียดต่าง ๆ ให้ AI วิเคราะห์ สุดท้ายแล้วต้องวกกลับมาที่เรา เพราะว่าแต่ละหน่วยงานในพื้นที่ ต่างฝ่ายต่างถือข้อมูลแตกต่างกัน เพราะฉะนั้น Scorecard ที่นำแต่ละหน่วยงานมาหารือร่วมกัน นอกจากเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลแล้ว ยังทำให้เกิดเวทีที่สร้างความร่วมมือระหว่างกัน

ผู้แสดงความคิดเห็น :

ผมได้ติดตามการขับเคลื่อนในประเทศไทย เรื่องภัยพิบัติมาพอสมควร ล่าสุดก็มีโอกาสไปร่วมทบทวนแผนของ ปภ. และแผนที่ท่านให้จังหวัดทบทวน ผมเคยอยู่ทั้งส่วนกลางและต่างจังหวัด เคยทำเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาในพื้นที่ต่าง ๆ ผมมีความเห็นว่ามันสามารถขับเคลื่อนได้ แต่ต้องคุยกันหลายภาคส่วน เนื่องจากมีสเกลใหญ่พอสมควร ทำให้การขับเคลื่อนไม่ประสบความสำเร็จ เพราะว่าเป็นระบบในภาพรวม แต่ประเทศไทยมีปัญหาเฉพาะของแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน

ระบบเหล่านี้ถือเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ผมเห็นด้วยกับการถ่ายทอดผ่านมหาวิทยาลัย แต่การขับเคลื่อนด้านนี้ ผมต้องการตีกรอบให้เล็กลง ทำให้จังหวัดเข้าใจและมีส่วนร่วม แต่การบูรณาการแผนต้องใช้งบประมาณเมื่อไม่ใช้งบประมาณ หรือจังหวัดมีงบประมาณด้านนี้อยู่ แต่ยังไม่เข้าใจว่าต้องทำอะไร ต้องขับเคลื่อนอย่างไร เรื่องการใช้งบประมาณส่วนต่าง ๆ นั้น จังหวัดมีช่องงบประมาณ ๗ - ๘ ช่องงบประมาณ แต่ ปภ. ก็มีแผนอย่างเดียว แต่ไม่ถูกบูรณาการกับแหล่งงบประมาณต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนให้เป็นการเตรียมการในพื้นที่ต่างๆ เช่น น้ำท่วมในจังหวัดพิจิตรที่เกิดจากน้ำหลาก ซึ่งเป็นปัญหาทุกปี ตอนนี้อย่างมหาวิธีการแก้ไขหลายวิธี ซึ่ง ปภ. ก็ยังไม่เข้าไปบูรณาการตรงนั้น การนำที่นา หรือที่แหล่งน้ำไปเก็บน้ำชั่วคราว เพื่อจะลดปริมาณน้ำลงในภาคกลาง แล้วให้ค่าตอบแทนเป็นวิธีการหนึ่งของแผนของ ปภ. ผมอยากเสนอว่า เราน่าจะกำหนดเป็นเรื่องๆไป ตอนนี้เราแค่อ่านเอกสารก็จบ ไม่มีการขับเคลื่อนในพื้นที่เลย เราจะทำอย่างไรให้สเกลมันเล็กลงแล้วขับเคลื่อนได้ อีกประการหนึ่งคือ พื้นที่ในจังหวัดของประเทศไทยยังมีความเข้าใจเรื่องนี้น้อยมาก ฉะนั้นเราต้องเผยแพร่ความรู้ในภาคพื้นที่ให้เกิดความเข้าใจ

ผู้ดำเนิน Session ๔ :

เวลาของ Session กิจกรรมกลุ่มของเราหมดลงแล้ว และต้องกลับไปทีกลุ่มห้องใหญ่ ซึ่งวันนี้ได้รับความรู้เยอะมาก ไม่ว่าจะเป็นกรอบของระดับโลก กรอบ SDG กรอบเซนไต ว่ามีความเกี่ยวข้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ของชาติ ไล่มาถึงระดับของท้องถิ่น เรามีเกณฑ์การจัดการแผนอย่างไร มีการรับมือกับภัยพิบัติรูปแบบใด ได้ทราบว่ามีประเด็นสาธารณสุขของหลัก ๑๐ ประการมีความสัมพันธ์อะไร อย่างไรบ้าง ขออนุญาตเป็นตัวแทนของกิจกรรมกลุ่มย่อย ขอขอบคุณที่ทุกท่านที่เข้าร่วมกิจกรรม และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หากท่านใดมีข้อสงสัย หรือต้องการทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการที่นำเสนอไป ภายใต้ความร่วมมือขององค์การสหประชาชาติ

กลุ่มย่อยที่ ๕ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Bio-Circular-Green Economic model: BCG Model)

คุณสุวิมล วัฒนวิรุณ เจ้าหน้าที่ประจำโครงการองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Industrial Development Organization: UNIDO) แจ้งว่า การเสวนาใน session นี้ มีหน่วยงานพันธมิตรหลายส่วน ประกอบด้วย ผู้แทนกรมวิชาการเกษตรซึ่งบรรยายผ่านระบบออนไลน์ ผู้แทนกรมป่าไม้ ผู้แทนสภาอุตสาหกรรม และตัวแทนจากบริษัท TPS

๕.๑ คุณพรรัตน์ เพชรภักดี รองผู้อำนวยการใหญ่ และรักษาการผู้อำนวยการน้ำและสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน สภาอุตสาหกรรม

สวัสดีท่านผู้บริหาร ท่านผู้ว่า ท่านรองผู้ว่า ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านนะคะ วันนี้ก็ได้รับโจทย์จากทาง UNIDO ให้มาเล่าในสิ่งที่ทางสภาอุตสาหกรรมประสงค์อยากจะร่วมกันคิด ร่วมกันขับเคลื่อน ในเรื่องของตัว BCG ในพื้นที่ ว่าเรามีแนวคิดอย่างไรถึงมาทำเรื่องนี้ ก็อยากจะเรียนทุกท่านนะคะว่า BCG ก็เป็นนโยบายหลักที่ทางสภาอุตสาหกรรมใช้ในการขับเคลื่อนและพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมของเรา เพราะว่าเรามีแนวคิดที่สำคัญคือ ความมั่นคงของทรัพยากรการผลิตจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับอุตสาหกรรม เพราะฉะนั้น ความมั่นคงของวัตถุดิบในประเทศไทยที่สำคัญก็คือ ภาคการเกษตรซึ่งก็มีทั้งพวกพืช พวกสัตว์ต่าง ๆ และความหลากหลายทางชีวภาพต่าง ๆ อันนั้นคือความมั่นคง ซึ่งมันจะมาสัมพันธ์กับความมั่นคงทางอาหาร และความมั่นคงอุตสาหกรรมของพวกเรา

ในอุตสาหกรรมของเรา เรามองชัดเจนเราไม่ยากเป็นผู้รับจ้างผลิตอีกต่อไป แต่เราอยากใช้ความเข้มแข็งของประเทศของเรา ซึ่งก็คือ ตัวบี คือ BIO ในการพัฒนาประเทศ และก็พัฒนาในเชิงพื้นที่ เพราะฉะนั้นในการขับเคลื่อนโดยใช้ภาคการเกษตรเป็นตัวขับเคลื่อนจะสำคัญมาก ในการสร้างความมั่นคงของแหล่งวัตถุดิบเพื่อที่จะเพิ่มมูลค่าต่อเนื่องในอนาคต เพราะฉะนั้น ใน concept ของตัว BCG อย่าง APEC and ABAC ที่เพิ่งผ่านไป ก็เป็นความสำคัญที่เราชูประเด็นนี้ คล้าย ๆ กับ BCG ปฏิกิริยาของกรุงเทพ ว่าเราจะทำอะไรบ้าง แต่ในหลักการอย่างที่เรานำเสนอ โดย concept ของตัว BCG สภาอุตสาหกรรมเรามองความสำคัญคือ การหมุนเวียนจะหมุนเวียนอะไรบ้าง คือเอาภาคการเกษตรมาเป็นตัวหมุนเวียนในเรื่องของเศรษฐกิจที่สำคัญ ทีนี้หลักคิดของตัวหมุนเวียนในภาคการเกษตร หรือ ตัวบี เราจะหมุนอย่างไรบ้าง ก็คือว่า เอาตัวที่เป็นพืชเศรษฐกิจหรือสัตว์เศรษฐกิจของประเทศ มาเพิ่มมูลค่า โดยใช้ความเข้มแข็งของภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีความถนัดในเรื่องของเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นตัวยกระดับให้กับเกษตรกร เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรม แล้วอุตสาหกรรมก็ไปแปรรูปให้มันมีมูลค่ามากขึ้น ที่เป็นประเด็นที่พวกเราชอบคุยกันจ๊าก ๆ ในสภาอุตสาหกรรมว่า เราเป็นเมืองแป้งมัน เราเป็นเมืองมันสำปะหลัง ที่ประเทศผลิตเยอะมาก แต่ในขณะที่เดียวกันอุตสาหกรรมที่อยากได้วัตถุดิบจากแป้งมันกับต้องนำเข้าจากเมืองจีน คำถามคือ ในประเทศไทยไม่มีคนแปรรูป ในมันตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมหรือ นั่นคือโจทย์สำคัญที่เราเห็น เราก็เลยบอกว่า ถ้าอย่างนั้นเราต้องจับมือและเราต้องทำงานกับเกษตรกร เราต้องทำงานกับพื้นที่ เพราะว่า การพัฒนาเราไม่สามารถอยู่ที่กรุงเทพ เราไม่ได้อยากได้โมเดลของกรุงเทพ ที่มันมีประเด็นปัญหา แต่เราอยากกระจายความเจริญไปยังจังหวัดต่าง ๆ นั่นก็คือ แนวคิดที่เราอยากจะทำ ซึ่งก็พยายามล้อดูว่า แผนพัฒนาของประเทศ เขามุ่งเน้นเรื่องอะไร กลุ่มอุตสาหกรรมอะไร แล้วเราจะทำในเรื่องของ New S-Curve

อุตสาหกรรมใหม่ ๆ มีอะไรบ้าง อันนั้นเป็นโจทย์ที่เรากำลังคิดกันอยู่ว่าเราจะสร้างโมเดลแบบใด อย่างไร แล้วเราก็มีความพยายามว่า อยากจับมือกับทางกระทรวงมหาดไทยด้วย กระทรวงอุตสาหกรรมด้วย ทำในเรื่องของเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ เป็นเมืองนำอยู่คู่อุตสาหกรรม ทั้งหลายทั้งปวงนี่ก็คือว่า ใช้กลไกของอุตสาหกรรมในการพัฒนา ในการขับเคลื่อน นั่นคือเป็นงานที่เราทำมา แต่พอมาถึงวาระนี้นะคะ เราก็บอกว่า BCG เป็นนโยบายของประเทศ ความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมคืออะไร ก็คือในเรื่องของเทคโนโลยีอย่างที่น่าเรียนไป เรื่องของการตลาด เรื่องของการกำกับการผลิต เราก็ใช้แนวคิดของที่เราเรียกว่า Smart Agriculture Industry เข้ามาเป็นตัวขับเคลื่อนในตัวทำงาน ขออนุญาตเรียนว่าเป็นอีกหนึ่งงานที่เราหมั่นปั้นมือ ต้องขอเรียนว่ายังไม่มีโอกาสได้ไปนำเรียนท่านผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรธานี หรือท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัดคุณ แต่ในขณะที่เดียวกัน ทางสภาอุตสาหกรรม ทั้งส่วนกลางและจังหวัดอุดร เราคุยกันในช่วงของพื้นที่ ของเทศบาลถามว่าคุยเรื่องอะไรสิ่งที่คุณมา เราคุยกันมาประมาณ ๔ ปี ต้องเรียนทุกท่านว่าเราคุยแบบนี้ เก็บประเด็นมาลงพื้นที่ไปดู Pain Point ความจำเป็นในของพื้นที่ Resource ในของพื้นที่มีอะไรบ้าง ซึ่งเราได้ไปพบอยู่ประเด็นหนึ่ง คือ เรื่องน้ำ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ เราเป็น BCG เราจะทำเกษตร เราจะทำนั่นนี่นั่น แต่ถ้าเราไม่มีน้ำก็ทำอะไรไม่ได้เราก็ไปดูงานต่างประเทศตั้งเยอะแยะ เราไปดูญี่ปุ่น ญี่ปุ่นเอาน้ำเข้ามาวิ่งผ่านหน้าหน้าของเกษตรกรเกษตรกร มีความต้องการน้ำ ก็เปิดก็อกน้ำก็ไหลเข้าที่นา ญี่ปุ่นทำนาได้ตั้ง ๒ - ๕ ครั้ง และได้ผลิต จำนวน ๗๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ พอเราลงพื้นที่ ณ จังหวัดอุดรธานี เราได้สอบถามว่าได้ผลผลิตเท่าใดบ้าง ซึ่งได้คำตอบว่าถ้าไม่มีน้ำก็ไม่ได้ประมาณ ๒๐๐ - ๓๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เราจึงมีคำถามว่า ถ้าอย่างนั้นก็เอาน้ำเข้าสิ อันนี้โมเดลที่ ๑ กระจายน้ำ ยกน้ำที่มันอยู่ในอ่าง หนอง คลอง บึงต่าง ๆ วิ่งเข้าไปอยู่ในพื้นที่ เชื่อว่าถ้ามีน้ำ เกษตรกรต้องทำอะไรได้มากกว่า ๑ ครั้ง แทนการรอน้ำฝน นี่คือโจทย์ที่ ๑ จึงพิจารณาว่าจังหวัดอุดรธานี มีอะไรบ้าง มีระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลมีน้ำทิ้งเปล่า ๆ โดยที่ไม่ใช้ประมาณวันละ ๒๐,๐๐๐ คิว คำถามคือ ๒๐,๐๐๐ คิว เราลองออกแบบและคำนวณแล้วเราสามารถเอามาใช้ประโยชน์ได้ประมาณ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ ไร่ คำถามคือ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ ไร่ จะเอาไปทำอะไร ปลูกพืชอะไร ความมั่นคงใช้ไหม ไม่ใช่สารเคมีใช้ไหม ขยายที่ไหน อันนี้คือบทที่ ๑ ที่เราคิดไว้ ก็เลยไปดูว่า ถ้าเรามีน้ำจากบทบำบัดน้ำเสียส่งระบบกระจายน้ำ โดยใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ กระจายเข้ามายังพื้นที่ โดยที่หันไปดู มาเลเซียที่อยู่ใกล้เรา รัฐทำระบบกระจายน้ำ วิ่งเข้าไปในพื้นที่เกษตรกร เกษตรกรมีการแบ่งปลูกอะไรโซนไหน เลี้ยงสัตว์แบบไหน ปลูกพืชอะไรบ้าง อุตสาหกรรมเข้าไปทำอะไรบ้าง Service ในเรื่องของจักรกลอะไรบ้าง เพื่อที่เกษตรกรไม่ต้องไปซื้อ แต่อุตสาหกรรมเข้าไปลงทุนให้ได้หรือไม่ ให้เกษตรกรใช้ในราคาถูก อยากได้เมื่อไหร่ก็ได้ พัฒนาเรื่องของพันธุ์ พัฒนาระบบการจัดการ เราก็เลยหันกลับมาดูที่อุดรว่า ถ้าอย่างนั้นต้องขึ้นโมเดลนี้ก็เป็นที่มาว่า กำลังหาหรือว่าต้องการให้หน่วยงานรัฐลงทุนทำระบบการกระจายน้ำให้ประจวบเหมาะวันพืชสวนโลกที่อุดร ซึ่งวันพืชสวนโลกก็ทราบว่าเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ หัวใจสำคัญของการใช้พื้นที่ชุ่มน้ำ มี ๓ เกณฑ์ ก็คือว่า ต้องไม่ทำลายแหล่งความหลากหลายทางชีวภาพ ต้องไม่ขัดกับวิถีชีวิตของชุมชน และต้องใช้พื้นที่อย่างชาญฉลาด เราก็ใช้โมเดลนี้

ในการดำเนินโครงการ ก็ไปคุยกับพื้นที่ต่าง ๆ ในการพัฒนาว่าเอาน้ำออกมา แล้วกระจายไปเราหมั่นปั้นมือว่า วันที่เสร็จสิ้นจากการทำวันพืชสวนโลก เราจะมีโมเดล BCG ในเรื่องของการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชาญฉลาด นำเสนอให้กับทุกคนเห็นในพื้นที่นั้น โดยเราใช้ resource ซึ่งเรามีอยู่ในพื้นที่ แต่เพิ่มระบบการจัดการเข้าไป

นี่คือแนวคิดที่จะทำ ที่นี้ถามว่าจะทำอะไรบ้าง ก็ไปคุยกับทางจังหวัดและเทศบาลด้วย นโยบายของทางจังหวัดอยากทำอะไร จะทำอะไรบ้าง เมื่อสักครุนั้นเมื่อเราพูดถึงเรื่องของขยะ จัดการเรื่องขยะ เป็นเมืองสะอาดเป็นเมืองสีเขียว เน้นเรื่องของการจัดการขยะ ขยะที่เกิดขึ้น คิดต่อว่าเราอยากได้เกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์ สามารถเชื่อมโยงกันได้ ไม่ใช่สารเคมีได้ไหมในพื้นที่ที่เราทำ ก็ไปคุยในเรื่องของการจัดการขยะ ว่าจะทำโรงปุ๋ยโรงอาหาร ชาติพืชต่าง ๆ ที่เป็นอินทรีย์ ที่มันไม่ใช่สารเคมีได้อย่างไรบ้าง อันนั้นอีกโมเดลหนึ่งขึ้นไว้ ในขณะที่เดียวกัน ภาคการเกษตรจะเลือกพืชชนิดใด โมเดลที่ ๒ ก็คือ ในเรื่องของการทำเกษตรอัจฉริยะ ที่เราเรียกว่า Smart agriculture industry โดยเราประสงค์ให้มหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วมก็ไปคุยกับวิทยาลัยการเกษตรที่อุดรธานี เพื่อที่จะเข้ามาร่วมมือ งานด้วยกัน พัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน และก็แหล่งข้อมูล แหล่งวิชาการให้เราให้ ขณะเดียวกันเรามองว่า เราอยากปั้นให้จังหวัดอุดรธานีนี้ เป็นเมือง Low Carbon ด้วย เพราะฉะนั้น อุดรเป็นเมืองแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญมาก คำถามก็คือว่า เราใช้พวกลานยนต์ไฟฟ้าได้ไหม มันตอบใจหทัยมากเลย low carbon emissions รถ Skylab ที่วิ่งอยู่โดยรอบ เราจะ Zoning แบบใด เราจะพัฒนา Skylab ไปในทิศทางใด ทาง สวทช. ก็ให้งบประมาณสนับสนุนพัฒนาโมเดลเรื่องของ Skylab เพื่อที่จะสร้างรถ ๓ ล้อไฟฟ้า สวทช. ก็ให้เงินพัฒนา และก็มีเอกชนเข้าไปร่วมลงทุนด้วย เพราะเราคิดว่าเราอยากให้มีระบบ logistics แบบนี้น่าคนเที่ยวโดยที่ใช้ไฟฟ้า และเราคำนวณ before/after ว่า Low Carbon แบบไหน อย่างไรบ้าง และสร้างให้เป็นเหมือนกับ brand ของอุดรว่านี่แหละคือ Skylab จากอุดร หรืออาจจะส่งขายลาวก็ได้ หรือนู่นนั่นนี่ก็ได้ ส่วนที่เป็นเมืองอัจฉริยะ ซึ่งเราเน้นเรื่องของ Low Carbon ส่วนของ CCTV ระบบต่าง ๆ ที่ทางจังหวัดมีอยู่ เราก็ไม่ได้ไปแตะมาก แต่เราจะไปเสริมมากขึ้นว่าจะทำอะไรให้มันสมบูรณ์มากขึ้น แล้วก็ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากขึ้น และวันที่ตัวดิฉันลงไปอุดรล่าสุด ไปดูบัวแดง คือ เป็นเรือที่เป็นดีเซล จึงรู้สึกที่เราพัฒนาเรือที่เป็นไฟฟ้าวิ่งได้ไหมเพื่อให้มัน Low Carbon ก็มีแนวคิดในส่วนนี้ของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เราจะเอายานยนต์พวกนี้ เขามาช่วยได้ไหมอย่างไรบ้าง เราสามารถไปช่วยพัฒนาโมเดลพวกนี้ได้อย่างไร โดยเราแบ่งงานออกเป็น ๖ ระดับ ได้แก่ ส่วนกลาง สภาส่วนกลางก็เป็น think tank ให้ แต่คนที่เป็นคนขับเคลื่อนก็ต้องให้เครดิตกับสภาอุดร หอการค้าอุดร สภาอุดร ก็ไปคุยกับ start up ต่าง ๆ ภายในจังหวัด ในการรณรงค์กำลังของภาพเอกชน เพื่อที่จะได้คุยกับสถาบันการศึกษา ประชาชนในพื้นที่ว่าจะมาร่วมกันแบบไหน ใครใครพร้อมอะไรยังไง โดยมีแนวคิดที่ว่า เราจะเติมเต็มในเรื่องของเทคโนโลยีให้กับคนในพื้นที่นี้ด้วย ก็จะมีจุดประสาน/เชื่อมโยง (node) ของการทำงาน ซึ่งเข้าใจว่ากรรมการของเราทางสภาอุตสาหกรรมในส่วนกลางของเรา โดยจะมีการลงพื้นที่อีกครั้งเพื่อไปคุยในรายละเอียดงาน พี่ๆ ที่อยู่ในพื้นที่ก็ไปคุยกับทางพื้นที่ว่าจะขึ้นโครงการแบบไหน จะปลูกพืชอะไร ตลาดเป็นยังไงบ้าง เรียนว่า ตลาดสภามี ผู้ประกอบการมี แต่คำถามคือว่า พื้นที่เกษตรกร พร้อมทั้งจะเดินไปด้วยกันแบบไหน ด้วยโมเดลแบบไหนที่มัน win ด้วยกันทุกคน โดยที่เราคิดว่าเราจะใช้ตัวดีเบรคของพื้นที่นี้แหละเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้มันมั่นคง และก็อุตสาหกรรมเพื่อเข้าไปเติมเต็มในส่วนที่มันยังมีทรัพยากรไม่เพียงพอ นั่นคือเจตนาที่เรายกจะดำเนินการ นี่เป็นตัวอย่างของข้อมูลที่จะทำก็มีการเริ่มออกแบบระบบการกระจายน้ำ แต่ต้องเรียนว่าหลักการของทางสภาเราอยากจะทำโครงการโครงสร้างพื้นฐาน อยากจะให้รัฐลงทุน ต่อยอดจากนั้น เอกชนทำอะไรบ้าง อันนี้มันจะเป็นจิ๊กซอที่มันมาต่อกันเราอยากเห็นโมเดลของการสร้างระบบการกระจายน้ำ ก็คือจะเอาน้ำที่มีอยู่กับขึ้นมาอยู่บนวังเข้าแปลงนา ทุกคนสามารถเปิดใช้ได้ ส่วนประสิทธิภาพจะเป็นอย่างไรบ้างต้องให้อุตสาหกรรมเข้าไปช่วย ขยายให้ใคร อุตสาหกรรมเข้าไปช่วย

นั่นคือโมเดลที่อยากเห็น ที่อุดรก็เตรียมการลงพื้นที่ไปดูพื้นที่ ในขณะที่เดียวกัน เราต้องการมาตรฐาน เพราะฉะนั้นสินค้าต่างๆ ที่ผลิตขึ้นมาหรือว่าแม้แต่ BCG Model ที่เราทำในจังหวัดอุดร เราก็ตอบอกว่าเราจะวัดแบบไหน อะไรคือบีซีจีของอุดร อะไรคือมาตรฐานของโรงงาน อะไรคือมาตรฐานของสินค้าทางการเกษตรที่เป็นโรลคาร์บอน ที่เป็นกรีนพอลดัก อันนี้เราต้องเข้าไปช่วยด้วย อะไรที่มันเป็นโมเดลทางส่วนกลางก็จะไปเติมเต็มให้ บางอันที่ไม่มีมาตรฐาน เราก็ตอบมาช่วยกันคุย ซึ่งล่าสุดต้องเข้าไปคุยกับทาง สวทช. และ อว. ด้วยว่าบางเกณฑ์มันไม่มีตัววัด พวกเราในเชิงของพื้นที่ ว่าจะวัดยังไง วัดตัวไหนที่มันจะเป็นภาษาเดียวกัน ทางสภาบอกว่าขอไปคุยให้ว่าเกณฑ์ในการวัดหรือแนวทางในการทำเพื่อให้มันมีแบบเหมือนมันพัดแนวทางให้เราเดินไปด้วยกัน จะเป็นแบบไหน นั่นจะเป็นอีกงานหนึ่งที่เราก็อพยายามขึ้นให้มันครบ และก็ลองดูในเชิงของพื้นที่ว่ามันจะเป็นไปได้ในรูปแบบไหนยังไงบ้าง อันนี้ก็จะ เป็นโมเดลอันหนึ่งที่เรากำลังตั้งใจ อยากจะทำ อันนี้เป็นหนึ่งในโมเดล แต่ในพาสอื่น ๆ เราก็มองในโมเดลที่มันครอบคลุมทั้ง ๕ ภูมิภาค เหนือก็มี ตะวันออกก็เอาอย่างเป็นโมเดล ไทยอีสเตอร์ลัทธิเบอร์เป็นเซ็นเตอร์อุตสาหกรรม จะเหวี่ยงไปกับชุมชน จะหมุนกันแบบไหนก็กำลังขึ้นโมเดล dialog กันอยู่ ภาคใต้ก็เป็นยางพาราต่าง ๆ ทางเหนือก็จะเป็นพวกเอทานอล ต่าง ๆ พวกอ้อย จะดูความเชื่อมโยงของพืชเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อที่จะหมุนออกไปด้วย ในขณะเดียวกันในเชิงของพื้นที่บางอันที่ไม่มีอุตสาหกรรมอยู่ ใช้รีไซเคิลของพื้นที่ขึ้นโครงสร้างขึ้นมาในเรื่องของความมั่นคงของอาหาร เกษตรปลอดภัย เชื่อมอุตสาหกรรมยังไงบ้าง อันนั้นก็จะ เป็นแนวคิดที่อยาก จะขออนุญาตมาแบ่งปัน และนำเรียนให้กับทุกๆ ท่าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการที่จะไปพัฒนาในโมเดลของบีซีจี ของจังหวัดของทุก ๆ ท่าน

ผู้แทนกรมป่าไม้

ทำไมกรมป่าไม้ถึงมาเป็นพันธมิตรร่วมในงานนี้ บีซีจี ไบโอบีโอ ชีวภาพ และก็มีเรื่อง ซี เซอกูรา นำกลับมาใช้ใหม่ มีกรีนด้วย กรมป่าไม้เข้าทั้งสามส่วน ดร.สุวรรณ ภูมิตรเจริญ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการส่งเสริมการปลูกป่า กรมป่าไม้ ทางจังหวัดถือว่าเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับภารกิจของกรมป่าไม้ และจะได้ นำเรียนต่อไป เตรียมมา ๒ ประเด็น ในเรื่องของการปลูกตามที่ได้รับโจทย์จากของท่านสุวิมล ในเรื่องของเกี่ยวกับเรื่องกฎหมาย ใน ๒ ประเด็นหลักๆ จะมานำเสนอ เป็นเชิงของโมเดลธุรกิจที่จะไปถึงรากหญ้ารากฐานของพื้นที่ ภาพรวมของพื้นที่ๆ เราพูดถึง ยุทธศาสตร์ชาติและเรียนย้ำอีกที่ว่ายุทธศาสตร์ชาติมี ๓ ส่วน ส่วนที่เป็นป่าธรรมชาติ ๓๕ % ป่าเศรษฐกิจ ๑๕ % และส่วนที่เป็นป่าในเมือง ๕ % วันนี้เน้นในส่วนที่เป็นเกี่ยวข้องกับเรื่องบีซีจี ซึ่งเป็นโจทย์หลัก คือส่วนที่เป็นป่าเศรษฐกิจ ส่วนสีเขียวเป็นป่าธรรมชาติ ป่าเศรษฐกิจเราแบ่งพื้นที่ชัดเจนแล้วว่าเวลาพูดถึงเป้าหมายหลักในเรื่องของป่าธรรมชาติ พื้นที่อะไรบ้าง เช่น เป็นพื้นที่ คทช. (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ) พื้นที่ป่าอนุรักษ์ต่างๆ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานเราต้องเพิ่มเท่าไร แล้วส่วนที่เป็นป่าเศรษฐกิจ นำเรียนให้เห็นชัดอีกที่ว่าป่าเศรษฐกิจหลักๆ เป้าหมายอยู่ที่ไหนบ้าง ตอนนั้นเห็นภาพคร่าวๆ ว่าในส่วนของที่ เป็นพื้นที่ๆ เราต้องปลูกเพิ่มที่เป็นป่าธรรมชาติประมาณ ๑๑ ล้านไร่ ส่วนที่เป็นป่าเศรษฐกิจ ประมาณ ๑๖ ล้านไร่ มีการแตกออกมาเป็นแผนแม่บทของการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ตามยุทธศาสตร์ชาติแบ่งเป็นช่วงเวลาต่างๆ เราใกล้หมดช่วงแรกแล้วในปี ๒๕๖๕ และกำลังเข้าสู่ช่วงที่ ๒ เริ่มปี ๒๕๖๖ ที่จะต้องมีการเพิ่มเปอร์เซ็นต์ของป่าให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นพื้นที่เป้าหมายหลักของพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าเศรษฐกิจ ทั้งหมดประมาณ ๑๖ ล้านไร่ แบ่งออกเป็นป่าเอกชน ประมาณ ๑๐ ล้านไร่ ครึ่งหนึ่งเป็นพื้นที่กรรมสิทธิ์ และก็มีส่วนที่เป็น สปก. ประมาณ ๗ ล้านไร่ ส่วนที่เหลือก็จะเป็นพื้นที่ที่เรา

เรียก คทช และก็เป็นป่าถาวร คทช ขออนุญาตให้ข้อมูลเพิ่มเติม คทช เป็นการแก้ปัญหาพื้นที่ๆ ประชาชนอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าสงวนในสวนกรมป่าไม้ จะแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คทช กลุ่มที่เป็นลุ่มน้ำ ๑๒ และลุ่มน้ำ ๓๔๕ ลุ่มน้ำ ๑๒ เองก็จะแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มที่อยู่ก่อนกับอยู่หลัง เป็นเงื่อนไขเวลาหลัง หลังก็คือเรายึดวันที่ ๓๐ มิ.ย. ๔๑ เป็นหลัก หลายท่านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพื้นที่คงจะเคยได้ยิน เวลานี้ ๓๐ มิ.ย. ๔๑ เราถือเป็นเกณฑ์ ให้สิทธิ์มากหน่อยในการอยู่ ลุ่มน้ำ ๑๒ แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม และกลุ่มน้ำ ๓๔๕ เช่นกัน แบ่งเป็น ๒ กลุ่ม เวลาเดียวกันคือก่อนและหลัง ๓๐ มิ.ย. ๔๑ บนจอสไลด์เป็น คทช. ที่พูดถึงพื้นที่ๆ เป็นลุ่มน้ำ ๓๔๕ ก็คือไม่สูงชัน ที่ระดับราบๆ ที่จะต้องเป็นเป้าหมายในเรื่องของพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ประมาณเกือบ ๒ ล้านไร่ จะเห็นภาพว่ามันเยอะทีเดียว ถ้ามองภาพทั้งประเทศ ผมให้ข้อมูลทางทีมงานได้เตรียมไว้ว่าจะไม่ลงรายละเอียดมาก สิ่งที่ยากจะให้ทราบคือเวลาที่จะปลูกต้นไม้ให้คิดถึงอะไรบ้าง ปลูกอะไรก็ต้องคิดก่อนว่า ถ้าจะต้องอธิบายประชาชน ก็จะต้องถามให้ประชาชนต้องถามตัวเองก่อนว่า ต้องการเนื้อไม้หรือว่าต้องการอาหาร อยากรักษาหรือว่าเป็นประเภทไม้อื่น ๆ สิ่งนี้ต้องคิดเป็นอันดับแรก ปลูกที่ไหนโชคดีว่าวันนี้มีการพัฒนาเว็บไซต์ขึ้นมาสามารถที่จะให้คำแนะนำได้ว่าในพื้นที่ ณ จุดนั้น ปลูกไม้อะไรเหมาะสม เราเรียกเว็บไซต์นี้ว่า Site matching เช่น พิมพ์คำว่า พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกไม้มีค่า ในเว็บไซต์นี้ที่สำคัญคือสามารถที่จะค้นหาในระดับตำบลได้ว่าตำบลที่อยู่ตรงนั้นปลูกไม้อะไรเหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง และเหมาะสมน้อย แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มชนิดไม้ก็จะแบ่งเป็นประมาณ ๑๐ กลุ่ม โดยฐานข้อมูลที่ได้มา จากในเรื่องของชนิดดิน เรื่องของประมาณน้ำฝน และที่ระดับความสูงจากน้ำทะเล มาประมวลแล้วจะได้ฐานข้อมูล ที่เป็นเว็บไซต์ แนะนำชนิดไม้ที่เหมาะสมในการปลูก จะช่วยแก้ไขปัญหาระดับนี้ว่าชาวบ้านมีพื้นที่อยู่ แล้วก็จะถามปลูกอะไรดี หลังจากที่ได้คิดได้แล้วว่าปลูกไม้อะไร กลุ่มในเว็บไซต์ แบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม คือตามลักษณะของธรรมชาติของเค้าด้วยว่าโตเร็วโตช้า หรือกลุ่มที่เป็นไม้ท้องถิ่นหรือกลุ่มไม้โตเร็ว แบ่งเป็น ๑๐ กลุ่ม แยกกลุ่มกระถินยักษ์ กลุ่มยูคาลิปตัส กลุ่มไผ่เล็กไผ่ใหญ่ แยกออกจากกันเป็นคนละกลุ่ม กลุ่มที่ ๕ ก็น่าสนใจ ที่เป็นกลุ่มกระถินณรงค์ กระถินเทภา กระถินลูกผสม กลุ่มนี้ให้เนื้อไม้เร็ว ปลูกประมาณสัก ๗ ปี ก็สามารถที่จะทำเฟอร์นิเจอร์ได้ รายละเอียดเพิ่มเติมคุณเองจะนำเรียนอีกที ว่าไม้กลุ่มต่างๆ พวกนี้ หลายๆ ชนิดมีข้อมูลแล้วว่าปลูกกี่ปี แล้วรายได้จะเป็นเงินเท่าไร มีแนะนำในเรื่องของการปลูกที่จะเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามแต่ลักษณะ พื้นที่แต่ละพื้นที่บริบทต่างกัน หรือว่าความต้องการของเกษตรกรเองว่าต้องการจะปลูกไม้ชนิดเดียวไหมหรือมีไม้ผลอยู่ก็ปลูกแบบแซม ตรงนี้ก็จะมียละเอียดเป็นเชิงระยะปลูก ระยะห่างเท่าไร ปลูกคู่กับอะไร เลือกพันธุ์ก็เป็นเรื่องที่สำคัญ ควบคู่กับการจัดการ ในเรื่องพันธุ์ขอเพิ่มเติมว่าสำหรับไม้ป่าเป็นที่เข้าใจว่าหรือที่จริงๆ ก็ต้นไม้ทั่วไปการปลูกจะต้องมีความสำเร็จมีสองเรื่อง คือเรื่องพันธุ์ดีกับสภาพแวดล้อมที่มาเกี่ยวข้อง เป็น ๒ ปัจจัย พันธุ์ดีแล้วที่สิ่งแวดล้อมมาเกี่ยวข้อง เพราะฉะนั้นในเรื่องของพันธุ์กรรมทางกรมป่าไม้ก็จะมีภารกิจหลักที่สำคัญเรื่องหนึ่งก็คือการปรับปรุงพันธุ์ไม้ป่า ยกตัวอย่าง ไม้สัก ทำมาเกิน ๕๐ ปี แล้ว มีสักพันธุ์ดี ทั้งในรูปแบบที่เป็นสวนผลิตเมล็ด รูปแบบที่เป็นเบอๆ เรียกว่าเป็นโคลน ทางวิชาการเรียกเป็นเบอ ลายต้น (สายพันธุ์ลายต้น) มีความพร้อมในเรื่องของพันธุ์กรรมที่ดี โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นไม้สักและกลุ่มที่เป็นไม้โตเร็วในกลุ่มกระถิน กระถินณรงค์ กระถินเทภา กระถินลูกผสม สำหรับไม้ป่าในเรื่องของการดูแล ก็เป็นเรื่องสำคัญในช่วงแรกที่สำคัญคือในช่วงสามปีแรกหลักๆ จริงก็คือเรื่องตัดหญ้า ข้อดีของไม้ป่าคือสามารถปลูกในที่แร้งได้ พื้นที่ที่เป็นเกษตรน้ำฝน สามารถแทรกเข้าไปได้หมดเลย เวลาที่มีการพูดถึงโคกหนองนาโมเดล ไม้ป่าตอบใจทุกได้ดีในส่วนที่ ส่วนหนึ่งที่ท่านสามารถปลูกบนพื้นที่โคก พื้นที่ที่ไม่มี

ระบบน้ำ ไม้ป่าหลายชนิดทนแรง สามารถปลูกได้ในพื้นที่แล้ง เช่น กลุ่มสะเดา ไม้เฝ้ายหลายชนิดก็ทนแรง ไม้สัก นอกจากทนแรงในระดับหนึ่งแล้ว ทนไฟด้วย เพราะมีเปลือกหนากจะช่วยเสริมในเรื่องของพื้นที่ปลูก โดยเฉพาะถ้าเราเข้าไปเสริมในโครงการที่เป็นโคก หนอง นา ที่ทาง มท. ได้ดำเนินการอยู่แล้ว สำหรับไม้ป่าก็จะมีสิ่งที่แตกต่างจากพืชเกษตรที่สำคัญก็คือเรื่องขยายระยะ เพราะว่าหลายท่านที่อยู่ทางภาคเหนือจะเห็นว่าตามข้างทางบางที่เห็น ต้นไม้ ไม้ปลูก ปลูกแน่นทึบ และต้นไม้ไม่ค่อยโต เพราะฉะนั้นตรงนี้จริง ๆ ก็ถือว่าเป็นข้อดีของการปลูกไม้ป่าในประเทศไทยอยู่ว่าส่วนใหญ่ปลูกแล้วเสียดายต้นไม้ไม่ยอมตัด พอปลูกเริ่มต้นส่วนใหญ่จะปลูกที่ ๒๐๐ ต้นต่อไร่ พอปลูกไปแล้ว พอตัดก็เสียดาย ไม่ได้ตระหนักจริงๆ ว่าทิ้งไว้อย่างนั้นเรียกว่าไม่ตายไม่โต เพราะว่าต้นไม้ต้องการแสง ต้องการพื้นที่ช่องว่างระหว่างต้นเพื่อการเติบโต เพราะฉะนั้นตรงนี้ การตัดเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญ และก็เน้นทางวิชาการแจ้งกับเกษตรกรในการปลูกและดูแล มีคำถามในเรื่องของคาร์บอนเครดิต ช่วงหลังมาแรง ทางทีมงานคุณสุวิมลเน้นในเรื่องนี้ว่ามีข้อมูล มีแนวทางยังไงในทางปริมาณประมาณ และว่านำเสนอว่าท่านสามารถเข้าไปที่เว็บไซต์นี้ได้เพื่อที่จะประเมินเบื้องต้นในเรื่องของปริมาณ สำหรับกลุ่มไม้ชนิดต่างๆ สามารถที่จะประเมินคร่าวๆ ได้ เพราะว่าปริมาณเป็นเรื่องสำคัญในเรื่องของผลตอบแทนที่เกี่ยวข้องกับคาร์บอนเครดิต สามารถเข้าไปดูรายละเอียดได้ใน google เป็นเว็บไซต์ที่เพิ่งพัฒนาไม่นานก็จะช่วยตอบโจทย์ได้ในระดับหนึ่ง คาร์บอนเครดิตขอให้อัปเดตเพิ่มเติมกับประชาชนในเรื่องคาร์บอนเครดิตที่สำคัญพื้นที่ที่จะต้องมี ๑๐ ไร่ขึ้นไป แล้วก็จะต้องมีเกษตรกรเองผู้ที่จะทำในเรื่องของคาร์บอนเครดิตต้องมีความเข้าใจระดับหนึ่งในเรื่องของการจะทำโครงการคาร์บอนเครดิต เช่น ถ้าท่านใดหรือทั้งหมดทั้งประเทศไทย ที่จะต้องคาร์บอนเครดิต จะต้องผ่านโครงการที่เรียกว่า TVER เพื่อที่จะเป็นมาตรฐานของประเทศไทย ณ เวลานี้ แล้วที่สำคัญต้องให้ข้อมูลว่าไม่ใช่ของฟรี ทำคาร์บอนเครดิต เวลาจะขายหรือว่าจะต้องการได้ผลตอบแทนมีค่าใช้จ่ายช่วยในการประเมินคาร์บอนเครดิต จริงๆ ทาง อบก. องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกเป็นเจ้าภาพหลัก ค่าได้มีการประเมินค่าใช้จ่ายคร่าวๆ มา ในการประเมินคาร์บอนเครดิต ประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ อันนี้เป็นตัวเลขของเค้าพอดีผมไม่ได้นำสไลด์ตรงนี้มาให้ดูเพราะคิดว่าไม่ได้หลักประเด็นหลักและน่าเรียนเรียนคร่าวๆ ไว้ว่า นี่คือค่าใช้จ่าย เป็นค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด เป็น Minimum cost ที่ทาง อบก. คิดไว้ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ แต่ว่าโดยหลักการประเมินนี้ก็อาจจะไม่ได้ประเมินทั้งหมดนะคิดเป็น ๑% ของพื้นที่ สมมุติว่าท่านมีพื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ก็ประมาณแค่หนึ่งไร่ ต้องถามว่าราคาขายเป็นอย่างไร แล้วก็ขายนะวันนี้ ๑๒๐ บาท ค่าเฉลี่ยที่ได้ ๑ ต้นคาร์บอน ๑๒๐ บาท สไลด์ที่โชว์ตัดไปก็เป็นเอกสารที่ท่านสามารถที่จะเข้าไปหาข้อมูลเพิ่มเติมได้เกี่ยวข้องกับเรื่องงานวิจัย แล้วก็ผลผลิตในหลายๆ ชนิด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย วันนี้สไลด์ ที่ทางกองการอนุญาตเตรียมมา เตรียมมาใน ๒ รูปแบบ คือ ให้ข้อมูลในพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ป่า ว่าต้องการที่จะขอใช้ประโยชน์ พื้นที่ป่าจะมี ๒ รูปแบบหลักๆ คือเป็นพื้นที่ป่า ๒๔๘๔ ตามมติ ๒๔๘๔ ป่า ๒๔๘๔ เรียกว่าเป็นภาพกว้างของป่าเลยก็คือพื้นที่ที่ไม่มีการครอบครองถือเป็นป่ากับอีกส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่ที่เป็นป่าสงวน ตรงนี้แยก ๒ กลุ่มไว้ จะมีอยู่ ๒ กลุ่ม ในการขอใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าไม่ได้ มาตรา ๔๑ ถ้าท่านที่จะขออนุญาตในเรื่องของการใช้ประโยชน์ป่า ๒๔๘๔ ก็จะเข้าโหมดนี้ ตามกฎกระทรวงการขอแยกกันใช้ประโยชน์ แต่ส่วนที่ล่าสุดนี้ ส่วนที่เป็นป่าสงวนป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งกรมป่าไม้ก็ดูแลโดยตรง อันนี้ค่อนข้างจะมีพื้นที่ชัดเจนกลุ่มนี้วันนี้

ระเบียบล่าสุดในปี ๖๕ ออกมาไม่กี่เดือน ที่สามารถใช้ประโยชน์ให้ประชาชนสามารถยื่นขอใช้ประโยชน์ได้ ขอเรียนคร่าวๆ ว่าสำหรับป่า ๒๔๘๔ การใช้ประโยชน์จะต้องขอผ่านทางสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่ในกลุ่ม จังหวัดทุกจังหวัดจะขึ้นอยู่กับ สจป. (สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในท้องที่ต่างๆ) ขออนุญาตที่ สจป. ส่วนที่เป็นป่า สงวนนี้จะขออนุญาตกับ ทสจ. (สำนักงานกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด) สามารถที่ดู รายละเอียดได้ในส่วนที่เป็นการขออนุญาตก็จะเป็น มี ๒ กลุ่ม ทั้งบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ระเบียบ คณะกรรมการเป็นส่วนที่เป็นป่าสงวนปี ๖๕ ก็มีแบบฟอร์มแนบมาให้ด้วยก็ให้พอได้เห็นภาพว่าสามารถที่จะ ดำเนินการขอเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม่ได้ เพราะเมื่อก่อนยังไม่ปลดล็อค แต่ตอนนี้ถือปลดล็อค ในเรื่องของการใช้ประโยชน์แล้วสามารถที่จะขอใช้ประโยชน์ได้ในพื้นที่ป่า ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าในเรื่องการใช้พื้นที่ป่าเขา ค่าประมาณ ๒๐๐ บาทต่อไร่ เริ่มต้น ปีถัดไปคิดค่า ๑๐๐ เรียนให้ข้อมูลคร่าวๆ ไว้ก่อนเบื้องต้นในเรื่องขอใช้ ประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวน

สำหรับป่าสงวน มีกำหนดใหม่ไลน์ไว้ในการขอใช้ประโยชน์ไว้ว่าเป็นเส้นทางในการขอใช้ผ่านผู้ว่ามาแล้วก็ หลังจากในกระบวนการที่เกี่ยวข้องก่อนเอาไปตรวจสอบที่ดินแล้วก็ไม่เกิน ๔๕ วัน ส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องถือว่าเป็น การส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ หลายท่านก็คงได้ยินแล้วว่ามีการปลดล็อค มาตรา ๗ ประเด็นสำคัญของ มาตรา ๗ ก็คือการปลดล็อค ก็คือไม้หวงห้ามทุกชนิด ไม่ถือว่าเป็นไม้หวงห้ามแล้ว ในที่ดินกรรมสิทธิ์ มี ๒ กลุ่ม ที่ดินกรรมสิทธิ์และที่ดิน ส.ป.ก. (สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) ไม่ถือว่าเป็นไม้หวงห้าม สามารถปลูก และตัดได้โดยเสรีอยู่แล้ว แต่ถ้าท่านใดที่ต้องการส่งออกก็อาจจะต้องขอใบรับรองที่เป็นใบรับรองเหมือนเป็นภาค สมัครใจ หรือว่าเป็นเรื่องการค้าที่เป็นข้อตกลงของผู้ซื้อผู้ขายที่บางครั้งผู้ขายเค้าต้องการใบรับรองนั้นก็เป็นเรื่อง เฉพาะของแต่ละคนไป แต่ว่าโดยหลักการทั่วไปแล้วสามารถที่จะปลูกและตัดได้ ไม่ต้องขออนุญาตอะไรเลย อีกส่วน หนึ่งที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้อยากได้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าถือเป็นการส่งเสริมเรื่องไม้เศรษฐกิจที่สำคัญเรื่องหนึ่งก็คือเรื่อง การยกเลิก พรบ. เลื่อยเครื่องยนต์ ซึ่งทางกรมป่าไม้ได้รับเสียงเรียกร้องเยอะ ว่า พรบ. เลื่อยเครื่องยนต์เป็นเหตุ หนึ่งที่ทำให้มีข้อติดขัด เพราะว่าอะไรหลายๆ เรื่อง ในเรื่องเลื่อยเครื่องยนต์ก็ทำให้ยาก ต้องลงทะเบียนบ้างหรือว่า ในการเคลื่อนย้ายก็ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ พรบ. เลื่อยเครื่องยนต์ มีการทำเสนอไปขอยกเลิกทั้งฉบับเลยต่อไปจะไม่มี พรบ. เลื่อยเครื่องยนต์แล้ว วันนี้เรื่องล่าสุดอยู่ที่กฤษฎีกาการพิจารณาอยู่ อีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญวันนี้แก้ไขไปแล้วคือ เรื่องภาษีส่งออกวันนี้สำหรับไม้ซุง ไม่มีเลย ๐% แล้วก็ไม้แปรรูปแค่ ๑๐ % อันนี้คือเป็นเรื่องใหม่เพราะว่าสิ่งสำคัญ คือต้องการแข่งขันกับผู้ค้าในประเทศเพื่อนบ้านเพราะไม่มีภาษี แต่ว่าในสมัยก่อนก็เป็นเรื่องที่เราเข้าใจได้ตั้ง กำแพงภาษีไว้เพื่อที่จะป้องกันไม้ในป่าบ้างหรือว่าต้องการส่งเสริมการใช้ไม้ พยายามให้ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรม ไม้ในประเทศ ตอนนั้นก็ตั้งกำแพงภาษีไว้ แต่ถึงวันนี้บริบทต่างๆ เปลี่ยนไปหลายอย่าง เราต้องการส่งเสริมและกั พยายามที่จะแก้ไขในสิ่งที่มันเกี่ยวข้อง ให้มีการอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ

ผู้แทนบริษัท ทีพีเอส การ์เด็นส์ เฟอร์นิเจอร์

สวัสดีครับท่าน ผวจ. รอง ผวจ. ข้าราชการของ มท. ณัฐวิน พงษ์เกษตรรัตน์ กรรมการผู้จัดการ บริษัททีพีเอส การ์เด็นส์ เฟอร์นิเจอร์ ในหัวข้อการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวและอุตสาหกรรมไม้เศรษฐกิจ อุตสาหกรรมไม้เหมือนเราถูกปลดล๊อคเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว แต่เราปิดปากไป เหมือนกับที่เราเอาคัทนออเมริกาเข้าไปในแคปซูลเย็นแล้วก็ผ่านไป ๓๐ ปี ถูกปลดปล่อยออกมา อยากจะเรียนว่าทำไมอุตสาหกรรมป่าไม้หรือว่าอุตสาหกรรมไม้เศรษฐกิจมีความสำคัญแล้วในช่วงนี้ทำไมมันถึงมีความสำคัญมาก และสำคัญต่อโลกและสำคัญต่อประเทศอย่างไร เรียนว่าตั้งแต่การประชุมเวอร์ริเตอร์ ซัมมิท เมื่อพฤศจิกายน ปีที่แล้ว หรือครบ ๒๖ อันนี้เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญมากที่ผู้นำประเทศกว่า ๑๐๐ ประเทศร่วมกันแสดงเจตนารมณ์ ในการที่จะร่วมกันแก้ปัญหาโลกร้อนอย่างจริงจัง แล้วก็ประเทศไทยของเราก็ได้มีการคอมมิทใน ๓ หัวข้อหลัก ที่สำคัญ ข้อแรกก็คือการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกร้อยละ ๔๐ จากระดับปัจจุบันภายในปี ๒๐๓๐ ข้อที่สองคือการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ในปี ๒๐๕๐ ข้อที่สามก็คือ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ในปี ๒๐๖๕ อยากจะเรียนว่าอันนี้เป็นที่สำคัญจริงๆ ซึ่งถือว่าเป็นความร่วมมือของทั่วโลกที่ทำงานร่วมกันนะครับ ผมว่ามันน้อยครั้งมากที่ทุกประเทศทั่วโลกจะมีความเห็นตรงกัน แล้วเราเริ่มทำในสิ่งที่เราต้องแก้ไขปัญหา เพราะไม่อย่างนั้นโลกใบนี้จะไม่เป็นที่น่าอยู่ของรุ่นลูกรุ่นหลานเราต่อ ๆ ไป

สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ ๓ เป้าหมายนั้นเกิดขึ้นได้คืออะไร ก็คือ การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อจะดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ แล้วเรากำลังพูดถึงว่า ณ ปัจจุบันพื้นที่ป่าไม้เรามีประมาณ ร้อยละ ๓๑ เราต้องการจะเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้อยู่ที่ระดับร้อยละ ๔๐ ผมอยากจะเรียนว่า อันนี้เป็น mega trend ที่เกิดขึ้นทั่วโลก อย่างที่เราเห็นเรื่องของ SDG วันนี้เราพูดถึงเรื่อง SDG กันเยอะมากเลย นโยบายของรัฐบาลไทย carbon credit หรือ ESG ที่ตอนนี้เอกชนกำลังดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ และพยายามจะผลักดันให้เกิดขึ้นได้อย่างเร็วที่สุด อันนี้ถึงเป็นเหตุผลสำคัญว่า ทำไมไม้เศรษฐกิจถึงจะเป็นอุตสาหกรรมที่จะนำพาประเทศไทยให้เราเติบโตก้าวหน้า แล้วผมอยากจะเรียนว่าไม้เศรษฐกิจไม่ใช่สิ่งที่เพ้อฝัน ผมอยากจะเรียนว่าไม้ยางพารา หรือยางพาราของเรา เราเป็นอันดับ ๑ ของโลก เราทำมาแล้วนะครับ แล้วผมเชื่อเลยว่ายังมีไม้เศรษฐกิจอีกหลายตัว ซึ่งหากได้รับการพิจารณาจากท่านผู้ว่าฯ รองผู้ว่าราชการจังหวัด กระทรวงมหาดไทยรวมถึงรัฐบาลไทย ในการพิจารณาที่จะมุ่งเน้นในส่วนนี้ผมเชื่อว่าจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนเกษตรกรชาวไทย ธุรกิจกลางน้ำปลายน้ำจะเกิดประโยชน์อย่างมากครับ

ผมขออนุญาตข้ามส่วน BCG ไป วันนี้จริงๆแล้วต้องขอบคุณทาง FTI สภาอุตสาหกรรมที่ได้มีโอกาสพูดถึง BCG ไปแล้ว ผมว่าเป็นโมเดลที่ดีมากของรัฐบาลไทยที่จะนำพาให้เศรษฐกิจเราเติบโตนะครับ แต่อยากจะเรียนเน้นตรงนี้อีกนิดนึงว่า BCG พอเราพูดถึง เราพูดถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยนะครับ เราปลูกป่าไม้เศรษฐกิจไม่ได้ต้องการแค่เนื้อไม้อย่างเดียว แต่วันนี้ผมอยากจะบอกว่าเนื้อไม้เป็นหนึ่งในนั้น แต่ว่าเรายังมีส่วนอื่นๆอีก เรื่องเกษตร เรื่องอาหาร เรื่องพลังงาน เรื่องวัสดุ เรื่องการใช้นวัตกรรมในการสร้างให้เกิดผลิตภัณฑ์ ไม่ว่าจะเป็นเวชภัณฑ์หรือสินค้าอื่นๆ รวมถึงที่ลืมไม่ได้เลย อุตสาหกรรมที่เป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศไทยก็คือการท่องเที่ยวและบริการนะครับ ซึ่งทั้งนี้ทั้งนั้นอยู่ในส่วนของป่าไม้เศรษฐกิจทั้งนั้น

เป้าหมายของรัฐบาลไทยในปี ๒๕๗๙ คืออีก ๑๓ ปีจากนี้ไป ไม่ใช่เวลานานเลย

ข้อที่ ๑ การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ๒๖ ล้านไร่

ข้อที่ ๒ การเพิ่มคุณภาพชีวิตและรายได้เกษตรกรมากกว่า ๔๒๐,๐๐๐ ต่อคนต่อปี

ข้อที่ ๓ ยอดผลิตผลิตภัณฑ์มวลรวมจากภาคป่าไม้มูลค่า ๒ ล้านล้านบาท

เราจะทำอย่างไรให้ไปถึงเป้าหมายนี้ได้ ?

ผมอยากจะเรียนว่านโยบายของรัฐบาลไทยที่ออกมา ผมว่าเป็นนโยบายสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยเรา สามารถแข่งกับประเทศต่างๆทั่วโลกได้ เราคงไม่ได้ไปมุ่งเน้นเรื่องของเทคโนโลยีเหมือนบางประเทศ หรือว่าไป ในอุตสาหกรรมอวกาศอาจจะไม่ใช่ความชำนาญของเรา แต่ในเมื่อวันนี้ทุกคนพูดถึงเรื่องของสิ่งแวดล้อม พูดถึงเรื่องของภาวะโลกร้อน พูดถึงเรื่องโอกาสในเรื่องของอุตสาหกรรมไม้เศรษฐกิจ อันนั้นนะครับคือสิ่งสำคัญของ เรานะครับ แล้วผมอยากจะเรียนว่า ณ วันที่การที่เรามีพื้นที่ป่าไม้ ๓๑% เราต้องการจะปลูกไม้อีก ๒๖ ล้านไร่ นะครับผมอยากจะมองชวนทุกท่านมองจุดนี้ว่า อันนี้เป็นวิกฤต แต่ก็เป็นโอกาสของเรา เพราะถ้าบางประเทศที่มีพื้นที่ ป่าไม้ ๔๐ กว่าเปอร์เซ็นต์แล้ว เขาไม่มีพื้นที่อีก ๒๖ ล้านไร่มาปลูกเหมือนเรานะครับ วันนี้เรามีโอกาสนี้แล้วนะครับ แล้วก็ผมก็อยากจะแชร์ในภาพของภาคธุรกิจนะครับ ที่มองว่านโยบายของรัฐบาลไทยที่ทยอยออกมาเรื่อยๆ ต้อง ขอบคุณทาง ดร. สุวรรณจากกรมป่าไม้ ที่แชร์ข้อมูลทางด้านวิชาการหลายๆภาคส่วนเลยนะครับ ผมอยากจะเรียน ว่านโยบายในการสนับสนุนให้ปลูกไม้เศรษฐกิจเป็นนโยบายที่ดีมากของรัฐบาล อันนี้คือประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ คือนโยบายที่ให้สามารถตัดและแปรรูปไม้เศรษฐกิจได้ เพราะแน่นอนเราไม่ได้อยากจะแค่ตัด ไม้แล้วขายต้นไม้ เราอยากจะขายเนื้อไม้ เราอยากจะขายผลิตภัณฑ์ไม้ เราอยากจะสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์ไม้ ให้กับประชาชน ให้กับเกษตรกร ให้กับธุรกิจของเรานะครับ

แล้วก็ประเด็นที่ ๓ ซึ่งสดๆร้อนๆเลย เพิ่งออกมาจาก BOI เมื่อเดือนที่แล้วเองนะครับ คือนโยบายการให้ สิทธิประโยชน์ทางภาษีส่งเสริมธุรกิจการปลูกป่า ซึ่งอันนี้จะเป็นจุดสำคัญที่ช่วยทำให้ธุรกิจการปลูกป่าได้รับความ สนใจมากขึ้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นนะครับ ผมอยากชวนทุกท่านคิด วันนี้รัฐบาลไทยเราออกแนวคิดของการที่จะสร้างป่า ไม้ โดยการนำเอาเศรษฐศาสตร์เข้ามาน่าก็คืออะไร คือการสร้างรายได้ การสร้างประโยชน์ การสร้างผลกำไร ซึ่งอัน นี้พูดถึงตั้งแต่ระดับรากหญ้า คือคนปลูกปลูกต้นไม้ ๑๐ ต้น ๒๐ ต้น ๑๐๐ ต้น คุณก็มีรายได้แล้ว ไปจนถึงคนที่ สามารถจะทำผลิตภัณฑ์เพื่อส่งออก ใช้ช่องทางต่างๆนะครับ ที่ทั้งรัฐบาลมีอยู่และความสามารถ ทางด้านของการ ใช้ดิจิทัลมีเดียก็สามารถที่จะทำสินค้าและส่งออกไปได้

ผมอยากชวนคิดว่า ถ้าเกิดว่านอกจาก BOI จะส่งเสริมเรื่องของของการปลูกป่าแล้วนะครับ ซึ่งกว่าจะปลูกป่า เรากำลังพูดถึงระยะเวลาเป็น ๕ ปี ๑๐ ปี ๒๐ ปี แต่ถ้าเราพูดถึงว่า เราส่งเสริมสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้กับ ธุรกิจกลางน้ำและปลายน้ำ เราพูดถึงการส่งเสริมการผลิตเฟอร์นิเจอร์ส่งออกนะครับ เพราะว่าอะไร เพราะว่าเขา ช่วยนำเอาวัตถุดิบจากชาวบ้านเราเอามาใช้สร้างผลประโยชน์ ออกแบบดีไซน์ต่างๆนะครับ กระจายสินค้าไปทั่วโลก ผมว่าถ้าเกิดว่า BOI เริ่มพิจารณาในประเด็นนี้ นะครับ อาจจะช่วยทำให้การปลูกไม้เศรษฐกิจเติบโตได้เร็วขึ้น เพราะ คนเห็นแล้วว่ามียอดตลาดรับซื้อ มีความสามารถในการส่งออกได้สร้างรายได้ได้ นะครับ

ถัดมาผมอยากจะพูดถึงประโยชน์ของป่าไม้ ผมว่าจริงๆแล้วทุกท่านทราบประเด็นนี้อยู่แล้ว แต่อยากจะ บอกว่าธุรกิจไม้เศรษฐกิจ เป็นธุรกิจที่ต้องใช้เวลา แล้วก็จริงๆก็คือว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคส่วนเยอะมากนะครับแต่

ผมอยากจะทำอะไรที่ปลูกไม้เศรษฐกิจ ไม่ได้เพียงแค่เราต้องการเนื้อไม้ แต่ว่าหนึ่งในกลไกสำคัญเลยนะครับ ในการช่วยควบคุมน้ำแล้วก็ป้องกันภัยน้ำท่วมและภัยแล้งคือป่าไม้ครับ เพราะฉะนั้นตอนนี้เราใช้งบประมาณจำนวนมหาศาลในการแก้ปัญหาภัยน้ำท่วมและภัยแล้ง เป็นไปได้ไหมว่าถ้าเรากันงบประมาณสักส่วนนึง ๓% ๕% เอามาช่วยสนับสนุนในเรื่องของการปลูกป่าไม้เศรษฐกิจ อาจจะเป็นวิธีการหนึ่งในการแก้ปัญหาในระยะยาวให้กับจังหวัดของเราให้กับประเทศของเราได้นะครับ

ข้อที่ ๒ ก็คือสามารถช่วยควบคุมสภาพภูมิอากาศแล้วพอกอากาศ

ข้อที่ ๓ อันนี้เป็นประเด็นสำคัญนะครับ ซึ่งตอนนี้เราอาจจะยังไม่ได้รับผลกระทบโดยตรง แต่ผมอยากจะเรียนว่า ในวันที่ ๑ มกราคม ปี ๒๕๗๐ คือ ๗ ปีหลังจากนี้ไป รัฐบาลของสหภาพยุโรปจะเริ่มบังคับใช้ที่เรียกว่า การเรียกเก็บภาษีการปล่อยก๊าซคาร์บอนนะครับ นั่นหมายความว่าสมมุติเราผลิตสินค้าเราได้ดี ต้นทุนเราถูก ของเราดี มีคุณภาพ เราจะส่งไปยุโรป ๑ มกราคม ๒๕๗๐ เขาอาจจะไม่รับสินค้าเรา เพราะว่าโรงงานที่ผลิตอาจจะปล่อยก๊าซคาร์บอนมากกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ หรือเขาอาจจะตั้งกำแพงภาษีขึ้นมา แล้วเราก็จะไม่สามารถที่จะแข่งขันกับสินค้าที่มาจากประเทศอื่น และดำเนินตามในระบบนโยบายเขาได้ ดังนั้นประเด็นนี้ผมมองว่า การปลูกไม้เศรษฐกิจไม่เพียงแต่จะทำให้เราสามารถที่จะสร้างมูลค่าจากไม้เศรษฐกิจได้ แต่นั่นจะเป็นการช่วยการส่งออกของสินค้าอื่นๆ ของเราด้วยนะครับ

แล้วก็ข้อที่ ๔ สำคัญที่สุดเลยก็คือว่า เป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะให้ผลผลิตทั้งจากเนื้อไม้และก็ไม่ใช้เนื้อไม้อย่างที่เรารู้สึกคุ้นเคยกันมาก่อนหน้านี้แล้วนะครับ

ผมอยากจะเรียนว่าการบูรณาการรอบนี้ ผมคิดว่าเป็นสิ่งสำคัญเพราะว่าเราได้ความร่วมมือตั้งแต่จากภาครัฐนะครับ จากภาคเอกชน แล้วก็ประชาชน ซึ่งผมคิดว่าทั้ง ๓ ภาคส่วนเราช่วยเหลือกันจะทำให้เราสามารถจะผลักดันไปยังเป้าหมายที่เราตั้งเป้าไว้ได้ ซึ่งผมคิดว่าภาครัฐเราดำเนินการไว้ดีมาก และการกำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมไม้เศรษฐกิจนะครับ หรือการสร้างโอกาสให้กับอุตสาหกรรม ทาง FTI ก็ลงไปทำงานในหลายๆที่ ทางสภาอุตสาหกรรมเองนะครับ ผมเองก็เป็นหนึ่งในสมาชิกของสภาอุตสาหกรรม และเป็นบริษัทเล็กๆที่เราคิดว่าประสิทธิภาพของเราในการทำธุรกิจไม่มา ๖๐ ปี ส่งออกตั้งแต่ต้นน้ำตั้งแต่ไม้ซุงมาไม้แปรรูปมาเป็นผลิตภัณฑ์ไม้ น่าจะเป็นประโยชน์ในการที่จะมาแชร์ให้กับทุกท่านได้ทราบ

ส่วนที่ ๓ ก็คือสนับสนุนให้เกิด ecosystem แล้วก็ supply chain ทั้งระบบ อันนี้ผมอยากจะยกตัวอย่างของอุตสาหกรรมไม้ยางพารา นะครับ หรือยางพาราของเรา ยางพาราเป็นไม้ที่ไม่ได้ถูกกำหนดใน ๕๘ ไม้ และ ๕๘ ชนิดไม้ที่ถูกจำกัดในช่วง ๓๐ ปีที่ผ่านมา ยางพาราของไทยปัจจุบันเราเป็นเบอร์ ๑ ของโลก และนั่นคือความสำเร็จของประเทศไทย ของรัฐบาลไทย ของอุตสาหกรรม ของประชาชนทุกคนที่ร่วมกันทำ และผมเชื่อเลยว่าเราสามารถจะสร้างไม้เศรษฐกิจเหมือนอย่างไม้ยางอีกหลาย ๑๐ ชนิดได้ เราคงต้องเริ่มตั้งแต่บัดนี้นะครับ เพราะฉะนั้นการสร้าง ecosystem และ supply chain มีความสำคัญมาก ๆ

อันถัดมาก็คือการช่วยพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทย เพราะว่าเราไม่ได้อยากจะขายวัตถุดิบอย่างเดียว เมื่อสักครู่เราพูดถึงเรื่องมันสำปะหลังที่เราผลิตเยอะมากส่งออกไป สุดท้ายเราต้องนำเข้าแป้งมันสำปะหลังมาจากจีนนะครับ ส่วนภาคเอกชนเองผมอยากจะฉายภาพ เพราะว่าวันนี้ส่วนใหญ่ทุกท่านจะมาจากภาคราชการ

เราอยากจะบอกว่าภาคเอกชน ว่าสิ่งที่เราทำคืออะไร?

คือเราพยายามมองหากลยุทธ์ทางธุรกิจให้สอดคล้องกับ mega trend นะครับ แล้วก็สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เพราะถ้าเกิดว่าเราทำถูกต้องไปตาม mega trend และนโยบายของรัฐบาล เราจะสามารถเติบโตได้

ข้อที่ ๒ คือทำอย่างไร เราถึงจะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าได้ เพราะประเทศไทยทุกวันนี้เราไม่ใช่ประเทศที่มีแรงงานถูก เราไม่ใช่ประเทศที่มีแรงงานจำนวนมากอีกต่อไปแล้วนะครับ เราเข้าสู่สังคมที่เป็น aging society แล้ว

ข้อที่ ๓ คือการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนานวัตกรรม นวัตกรรมคือสิ่งสำคัญที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มได้ครับ

ข้อที่ ๔ การออกแบบผลิตภัณฑ์

ข้อที่ ๕ การสร้างแบรนด์สินค้า

ทั้ง ๒ อย่างนี้ข้อ ๔ และข้อ ๕ เป็นสิ่งที่ต้องทำคู่กัน ถ้าเราต้องการที่จะทำให้ลูกค้าติดเรานะครับ ถ้าเกิดรูปแบบผลิตภัณฑ์เราดี แบรินด์สินค้าเราดีเหมือนกับความเป็นอาหารไทยที่ครัวไทยครัวโลกที่เราไปรโมทกันมาซึ่งผมเป็นหนึ่งในคนที่รับรองได้เลยว่า เพราะว่าผมออกไปพบลูกค้าเยอะในต่างประเทศนะครับลูกค้าส่วนใหญ่จะมองเลยว่าอาหารไทยเป็นอาหารที่ดี มีมาตรฐาน แล้วก็ดีต่อสุขภาพ

ข้อสุดท้ายก็คือ เมื่อเราผลิตของดีได้แล้ว เราต้องกระจายสินค้าให้ไปได้ทั้งภายในประเทศแล้วก็ต่างประเทศทั่วโลกนะครับ ส่วนภาคเอกชนเองผมคิดว่ามีความสำคัญมากๆ เพราะว่าถ้าเราไม่สามารถผลักดันให้เกิดการสร้างการปลูกวัตถุดิบออกมาได้ หรือการเพิ่มมูลค่าเพิ่มในท้องถิ่น สร้างวิสาหกิจชุมชนชุมชนได้ เราก็จะไม่สามารถทำให้เป้าหมายของการสร้างรายได้ของเกษตรกรให้เพิ่มเติมอยู่ที่ ๔๒๐,๐๐๐ บาท บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งผมอยากจะบอกว่ามันเป็นโอกาสในการสร้างรายได้ในระยะกลางและระยะยาว ผมเชื่อเลยว่าพื้นที่ที่ดินที่เกษตรกร หรือว่าประชาชนมีอยู่ อาจจะยังไม่ได้ใช้ประโยชน์เต็มที่ แนนอนส่วนหนึ่งมาจากนโยบายการปิดป่าของเรตั้งแต่เมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว แต่วันนี้เราเปิดป่าแล้วนะครับ ไม้เศรษฐกิจสามารถที่จะตัดได้ ทำประโยชน์ได้

ดังนั้นประเด็นนี้ผมคิดว่า มันจะเป็นการลงทุนไม่มากเลย ในพื้นที่ทำกินที่ที่ชาวบ้านเรามีอยู่แล้ว เพียงแต่ทำอย่างไรให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขาต้องการจะลงทุนนะครับ

ข้อที่ ๓ ก็คือการสร้างโอกาสในการพัฒนาสินค้าและสร้างมูลค่าเพิ่ม ผมอยากยกตัวอย่างที่แพร่ระครับ หลังจากเปิดเมื่อ ๓ ปีที่แล้ว ตอนนี้มีการพัฒนาเยอะมาก

คราวนี้ผมอยากจะข้ามไปที่ไม้เศรษฐกิจคือไม้เศรษฐกิจที่เราคุ้นเคยกันจะมียางพาราแล้วก็ยูคาลิปตัสนะครับ ยูคาลิปตัสเป็นไม้ที่มีตลาดปลูกง่าย แล้วก็มีการรับซื้อแน่นอนนะครับ แต่ผมอยากจะชวนคิดว่าไม้ยางพารา ๑ ไร่ปลูกประมาณ ๒๖๐ ต้น ๔ ปี ได้ไม้ประมาณ ๒๐ ตัน ต้นละประมาณ ๑,๐๐๐ บาท ดังนั้น ๑ ไร่มีมูลค่าประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท เฉลี่ยแล้วต้นละ ๗๗ บาทนะครับ วันนี้ผมอยากจะชวนคิด ก็คือว่าถ้าเราปลูกไม้ระยะยาว ระยะกลางระยะสั้นนะครับ ไม้ระยะยาว ไม้สัก ไม้มะฮอกกานี ไม้ระยะกลาง สะเดา ยางพารานะครับ ๘-๑๐ ปีระยะสั้น ไม้ยูคาลิปตัส ๓-๕ ปีนะครับ

ถ้าเราปลูกไม้ต่างๆเหล่านี้ ให้ผลผลิตอะไรบ้าง?

อย่างแรกก็คือถ้าเป็นไม้ซุง เราจะได้ประมาณสัก ๖,๐๐๐ บาทต่อลูกบาศก์เมตร สำหรับไม้ระยะยาว อย่างเช่น ไม้สัก ไม้มะฮอกกานี ไม้ระยะกลางจะได้ประมาณ ๒,๐๐๐ บาทต่อลูกบาศก์เมตร แต่ถ้าเราเปลี่ยนจาก

ไม้ซุงมาเป็นไม้แปรรูป ไม่มีอะไรมากเลยตั้งเครื่องเลื่อยออกมาเป็นไม้แผ่นนะครับ เราได้มูลค่าเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัวถ้าเอามาทำเป็นผลิตภัณฑ์เป็นไม้พื้น เป็นไม้ฝา เป็นเฟอร์นิเจอร์ ได้มูลค่าเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าตัวหนึ่ง

งั้นถ้าตั้งง่าย ๆ คือ ถ้าเราขายเป็นต้นไม้ ๑ ต้น ๑ ลูกบาทก็เมตรนะครับ กับเราเอาไม้ต้นนั้นมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ เป็นเฟอร์นิเจอร์ เป็นไม้ฝาไม้พื้น เราจะได้มูลค่าประมาณ ๓ เท่า

อันนี้เป็นสโลตต์หนึ่งที่ผมอยากจะใช้เวลาในการเรียนทุกท่านหน่อย คือผมเปรียบเทียบไม้เศรษฐกิจที่เราคุ้นเคยคือยูทาลิปตัส ใช้เวลาปลูกเฉลี่ย ๔ ปี สัก มะฮอกกะนี ๒๐ ปี โดยที่มูลค่าไม้ที่เราจะได้ ก็คือมูลค่าไม้ต่อไร่จะได้ยูทาลิปตัสประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท ไม้สัก มะฮอกกะนีประมาณ ๒๔๐,๐๐๐ บาทนะครับ สะเดาประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาท แต่ว่าระยะเวลาในการปลูกต่างกัน

เพราะฉะนั้นผมก็จะถอดออกมาว่า ในเมื่อไม้ยูทาลิปตัสปลูก ๔ ปีได้ ๗๗ บาท ไม้สะเดา ๖๐ บาทนะครับ ปลูก ๘ ปีได้ ๖๐๐ บาท ระยะเวลาเพิ่มขึ้น ๒ เท่าแต่มูลค่าเพิ่มขึ้น ๘ เท่านะครับ หรือว่าถ้าเกิดว่าเป็นไม้สัก ๒,๔๐๐ บาทต่อต้น ระยะเวลาเพิ่มขึ้น ๕ เท่า แต่มูลค่าเพิ่มขึ้น ๓๐ เท่านะครับ เพราะฉะนั้น ณ วันนี้ผมอยากจะเรียนว่าไม้เศรษฐกิจมีหลายตัวนะครับ แล้วผมเชื่อเลยว่าการปลูกไม้ ไม่ว่าจะปลูกไม้สัก มะฮอกกะนี สะเดา ไม้ยูทาลิปตัส ไม้ยูคาลิปตัสเลย แต่มีโอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากกว่าเยอะ อันนี้เป็นตัวอย่างของการเอาไม้สะเดา กับกระถินเทพมาสร้างบ้านนะครับ

สมมุติวันนี้ผมบอกว่า ผมแบ่งพื้นที่ของผม เป็นแนวรั้วก็ได้ หรือว่าพื้นที่ในทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงนะครับ แบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งมาทำไม้เศรษฐกิจ แล้วปลูกเอาไว้สัก ๑๐ ปี ๑๐ ปี ลูกผมโตพอดี ผมบอกว่าไม้ที่ผมตัดได้จากพื้นที่ ๒ ไร่ นั้น ผมไม่ต้องเสียเงินไปซื้อบ้าน แต่ผมสามารถจะเอาไม้ที่นั่นเลื่อยออกมาแล้ว มาทำเป็นบ้าน ๑ หลังให้ลูกผมได้นะครับ

แล้วเป้าหมาย ๒๖ ล้านไร่ มันไกลเกินเอื้อมไหมนะครับ?

วันนี้ผมเชื่อเลยว่า เรามีท่านผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วก็ข้าราชการจากหลายๆ จังหวัดมานะครับ ผมว่าไม่ไกลเกินเอื้อม

ด้วยเหตุผลว่า ถ้าเราเลือกไม้เศรษฐกิจ ๒๐ ชนิด เฉลี่ยแล้วหมายความว่าอะไร?

หมายความว่า ไม้เศรษฐกิจเราจะต้องปลูกชนิดละ ๑.๓ ล้านไร่ ถ้าเราเริ่มปลูกกันปีละ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ ต่อเนื่องกัน ๑๓ ปี เราจะมีไม้ ๑.๓ ล้านไร่ และถ้าเราปลูก ๒๐ ชนิด เราจะมีไม้ ๒.๖ ล้านไร่

เมื่อครบปีที่ ๑๔ ซึ่งถ้าสมมุติว่าเราตีเฉลี่ยนะครับ หมายความว่าเราจะเริ่มไปตัดไม้ในปีที่ ๑ ได้ เราจะได้ไม้ ๑ แสนไร่ออกมา เพื่อจะมาผลิตเป็นสินค้า แล้วเราก็ปลูกไม้เพิ่มอีก ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ เพราะฉะนั้นวันนี้ถ้าเราผลักดันให้แนวคิดเชิงเศรษฐกิจ เชิงเศรษฐศาสตร์ ผลักดันออกไปได้

หมายความว่า เราปลูก ณ วันนี้เราช่วยกันปลูกคนละปีละแสนไร่ต่อไม้ ๑ ชนิดนะครับ ในอีก ๑๓ ปีเราจะมีไม้ ๒.๖ ล้านไร่ตามเป้าหมายของรัฐบาลครับ

คราวนี้อีกส่วนที่สำคัญว่า ไม้ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ที่เราปลูกออกมาแล้วเราตัดออกมา มันทำอะไรได้บ้าง?

อยากจะเรียนว่า ไม้ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่สามารถสร้างบ้านไม้ได้ ๕,๐๐๐ หลังต่อเดือน ได้ ๖๐,๐๐๐ หลังต่อปี หรือว่าเอาไปทำไม้พื้นได้ ๑,๑๕๐ ตู้คอนเทนเนอร์ ไปทำเฟอร์นิเจอร์ได้ ๓,๗๐๐ ตู้คอนเทนเนอร์ ทุกท่านลองนึกภาพดูว่าแล้วมันจะสร้างงานได้มากมายขนาดไหนนะครับ สร้างเศรษฐกิจสร้างมูลค่าเพิ่มให้ได้มากมายขนาด

ไหนนะครับ ซึ่งอุตสาหกรรมไม้ไม่ใช่อุตสาหกรรมที่ทำได้ยากเลย คืออุตสาหกรรมที่ท้องถิ่นสามารถจะเริ่มพัฒนา และเริ่มทำได้เนะครับ แล้วเราไม่ต้องเริ่มในอีก ๑๓ ปีข้างหน้า

วันนี้อยากจะเรียนว่าเรามีไม้เศรษฐกิจอยู่หลายตัวอยู่ แล้วสามารถที่จะเริ่มทำได้ตัวอย่าง เช่น จังหวัดแพร่ ใน ๓ ปีที่ผ่านมา มีโรงเลื่อย มีอุตสาหกรรมไม้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นวันนี้ถ้าเกิดเราสนับสนุนให้เกิดการทำ ธุรกิจกลางน้ำและปลายน้ำ ต้นน้ำจะมาเองครับ แล้วก็แน่นอนการเพิ่มมูลค่าเพิ่มในการสร้างวิสาหกิจชุมชนจะเป็น ตัวที่จะสร้างรายได้เพิ่มเติมได้เนะครับ

สุดท้ายนี้ผมขอขอบคุณทุกท่านเนะครับ แล้วก็ขอขอบคุณข้อมูลทางด้านวิชาการจากดร.สุวรรณ เนะครับ ทางกรมป่าไม้ แล้วก็ขอบคุณ UN อีกครั้งนึงครับ ที่เปิดโอกาสให้ผมมา pitch ไอเดียเนะครับ แล้วก็หวังว่าเดี่ยว เราทำ workshop กันจะเป็นประโยชน์เนะครับ พอตีผมมี QR Code ที่เป็นสไลด์อยู่ด้วยเนะครับ ถ้าเกิดว่าบางท่าน จะสแกน QR Code นี้ไปจะมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวเหล่านี้เนะครับ แล้วก็ผมยินดีเป็นอย่างยิ่ง ถ้าเกิดว่า ประสพการณ์ของผม หรือว่าของบริษัทเราจะเป็นประโยชน์ที่จะแชร์ออกไปให้กับองค์กรต่างๆได้เนะครับขอบคุณ เนะครับ ทุกท่านครับ สวัสดีครับ

สวัสดีครับทุกท่านผมขอแนะนำเสนอตัวการจัดการระบบการเกษตรโดยใช้หลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน การ นำเสนอครั้งนี้จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาระบบทักษะสีเขียว หรือกระบวนการจัดการ และกากกาแฟ ซึ่งกาแฟเราก็รู้ที่อยู่ตัวนี้จะเป็นตัวหลักเลย ที่ใช้ในการพัฒนาตัวน้ำมันกาแฟ ซึ่งตัวอย่างการจัดการที่มีคุณภาพก็คือตัว Starbucks เนะครับ ทุกคนน่าจะรู้ดีเนะครับสามารถที่จะจัดการได้การจัดการตัว ที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวผลิตภัณฑ์ที่เป็น base milk ซึ่งเวลาเราใช้นมในการปรุงกาแฟ มันก็จะมีวัสดุเหลือใช้หรือว่าตัว waste ที่มี

ข้อจำกัดในการทำลายอีกแบบนึงเนะครับ ซึ่งสตาร์บัคเอง เขาจัดการตัวนี้ แล้วมีการวัดรอยเท้าน้ำเนะครับ โดยที่ supply chain ทั้งหมดของเขาเนะครับจะกลับขึ้นสู่ระบบ ทำให้ลดต้นทุนแล้วก็สามารถบริหารจัดการได้ อะไร จะสังเกตได้ว่าการพัฒนาโต๊ะ พัฒนาผลิตภัณฑ์หรือพัฒนาแก้วต่างๆที่เขาสามารถจัดการดูแลและลด cost ได้ ซึ่งตัวนี้เป็นวัสดุสำคัญมากและเป็นนโยบายที่ดีมาก ที่นำไปสู่การจัดการ waste coffee recycling เนะครับ

ตัวนี้อีกบริษัทหนึ่งของไปโอบีเอ็มที่เขาจะสกัดน้ำมันเนะครับ และนำไปใช้ต่อโดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตไบโอชา ทั้งหมดทั้งหมดที่ผมเรียนมาตัวน้ำมันเป็น concept นึงที่เราเรียกว่าตัว blockchain เนะครับ ซึ่ง blockchain ตัวนี้ในการผลิตกาแฟหรือว่าการผลิตพืชต่างๆเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะว่าจัดการ target ลงไปแต่ละจุดเนะครับ เราจะสามารถจัดการควบคุมเกษตรกรได้ และควบคุมผลผลิตวัตถุดิบได้

เทคโนโลยีต่างๆน่าสนใจมากและผมเชิญทุกท่านศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาระบบการเกษตรของเราให้มีการ ส่งเสริมต่อยอด ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรต่อไปเนะครับ ซึ่งกรมวิชาการเกษตรเองปัจจุบันก็มีการ นำเสนอโครงการเนะครับ หรือโครงการสำคัญของทางรัฐบาลเนะครับ แล้วก็ดำเนินการในพื้นที่ปัจจุบันก็คือ ๖ จังหวัด มีจังหวัดพัฒนาเริ่มต้น อยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ แล้วก็จังหวัดจันทบุรีเนะครับ ในพืช ๒ กลุ่มก็คือกาแฟ ลำไย ทุเรียน มังคุดเนะครับ ซึ่งถ้าทางผู้ว่าสนใจก็คือเราสามารถที่จะขอความร่วมมือไปนำเสนอแล้วก็มีความร่วมมือกัน ได้ ซึ่งปัจจุบันและมีการดำเนินการแล้ว แล้วก็ทาง UN เนะครับที่เราจะมีการพัฒนาตัวนี้ขึ้นมา แล้วก็จะมีการ นำเสนอมีการอบรมเนะครับ

ในปีนี้ก็ขอขอบคุณทาง UN มากนะครับที่ให้เกียรติทางกรมวิชาการเกษตรในการนำเสนอโครงการดังกล่าว คิดว่าเรานำเสนอครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ของทุกท่านนะครับขอขอบคุณนะครับ

หลักๆก็คือ ดร. โกลเมศจากกรมวิชาการเกษตร เขาทำพืชเศรษฐกิจอยู่ ๖ ตัวของปีน้แล้วก็ภาคของ BCG โดยอนุมัติงบประมาณ แกเอาตัวคอปฟีกาแฟมาแล้วว่า กาแฟนั้นมันมีกากซากของผลิตภัณฑ์เยอะมากเลยทิ้งเปลือกทิ้งใบ ใบก็เอาไปทำชาได้ ตัวเปลือกเอามาทำเป็นวัสดุต่างๆได้ รวมถึงเป็นเชื้อเพลิงด้วย เป็นน้ำมันกาแฟแบบรายละเอียดเยอะมากเลย แล้วก็เขาทำวิจัยมาอย่างละเอียดียบเลยนะคะ ก็เป็นที่น่าสนใจมาก แล้วก็ยังมีตัวทุเรียน มีตัวมังคุด จริงๆทางดร.เขาเสนอมาเพื่อที่ว่า ถ้าเขาทำอยู่แล้วในจังหวัดนาร่องประมาณ ๒ จังหวัด รู้สึกภาคเหนือภาคอีสานจำไม่ได้ขี้ไอ แต่ว่าถ้าเกิดว่าในจังหวัดของท่าน หรือพื้นที่ที่ท่านดูแลมีพืชเหล่านี้ทุเรียน ลำไย กาแฟ มังคุดเพื่อเศรษฐกิจหลักๆ สามารถติดต่อกรมวิชาการเกษตรและเขาก็พร้อมจะเปิดรับนะคะก็คือมา pitch ท่าน แล้วถ้าท่านสนใจคือติดต่อมาได้ที่ดร.โกลเมศได้เลย เขาก็พร้อมที่จะไปสนับสนุนเพื่อที่ว่าอะไร เพื่อที่ว่า circular จะนำตัวกากใยต่างๆ เขาบอกว่าตอนที่หน้ากาแฟ พอเขาหมักแล้ว น้ำเสียถ้าไม่บำบัดเหม็นมาก แล้วก็ตัวเปลือกที่เอาไปหมักกองเป็นภูเขาเหล่ากาเลย ปรากฏว่าพอเข้าโครงการนี้มันมีพื้นที่นาร่องเป็นตำบลหรือหมู่บ้านเข้าโครงการนี้ จัดการได้แบบเรียบๆเลยนะคะ ทีนี้ท่านอยู่ในพื้นที่ ท่านลองสำรวจดูว่าเกษตรกรในพื้นที่ของท่านทำอันนี้ อันนี้มันเพิ่มมูลค่าอะ

แล้วก็ตอนนี้เราก็เข้าถึงเวลาที่เราจะต้องคุยกลุ่มกันแล้ว เราน่าจะมีเวลาให้ท่านแค่ ๑๕ นาทีนะคะในการคุยกลุ่ม ทีนี้เรามีบอร์ดอยู่ ๗ บอร์ด อยากจะให้ท่านแบ่งกลุ่มกลุ่มละ ๒๐ ท่านชอบบอร์ดไหนท่านก็ไปที่บอร์ดนั้นได้เลยนะคะแต่ขอแค่ ๖ บอร์ด แล้วให้ท่านรวมกลุ่มแล้วก็เลือกผู้รายงานมา ๑ ท่าน

ถามว่าคำถามแนะนำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของกลุ่มท่านคืออะไรบ้าง?

ก่อนอื่นท่านต้องทราบก่อนว่าแต่ละจังหวัดของท่าน ท่านมีการกำหนดเป้าหมายเพิ่มรายได้ของประชากรในจังหวัดของท่านด้วยเศรษฐกิจ BCG ยังไง เพราะว่ารัฐบาลใช้ BCG มาเพื่อยกระดับเศรษฐกิจให้พ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง ไม่มีใครกับดักเรา มันเป็นเหมือนกับกำแพงที่เรามาถึงตรงนี้ เราอยากจะก้าวเข้าไปในประเทศที่มีรายได้ระดับสูงใช้ไหมคะ

ทีนี้ด้วยตัว BCG เขาศึกษามาหมดแล้วว่า ถ้าเราเอามาใช้ก็คือ ทุกจังหวัดเอา implement ใช้จริงจะช่วยยกระดับรายได้ขึ้นมาได้ ทีนี้ในพื้นที่ของท่านด้วย BCG ท่านลองกำหนดเป้าหมายอะว่า ท่านจะเพิ่มรายได้ในระดับจังหวัดได้อย่างไรบ้าง แต่ก่อนอื่นท่านต้องรู้ก่อนว่า จังหวัดของท่านมีรายได้เท่าไร จากภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคแรงงาน ภาคบริการภาคท่องเที่ยว แล้วก็ตัว BCG จริงๆมันเข้าได้ทุกภาคเลยที่ท่านจะเพิ่มยังไง

ข้อ ๒ ก็คือว่าข้อมูลที่ทั้งทางสภาอุตสาหกรรม ทั้งทางกรมป่าไม้ ทั้งทางบริษัทเขานำเสนอไปท่านคิดว่าสมมุติว่าอย่างบางท่านที่ทำโคกหนองนา เมื่อกี้ทางบริษัทกับทางกรมป่าไม้ก็แนะนำว่า โดยตัวโคกหนองนาต้องมีปลูกไม้ยืนต้น ถ้าเขาตัดสินใจว่าจะเอายูคา เราลองเปลี่ยนใหม่ แล้วเปลี่ยนแล้วรายได้เพิ่มเท่าไร แล้วท่านในหน่วยงานท่านเองหรือว่าบ้ท้องถิ่นท่านสามารถสนับสนุนทางทางท้องที่ได้ยังไงบ้างนะคะ

และสุดท้ายคือท่านคิดว่าอาจจะพบอุปสรรคอะไรและท่านจะมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร ซึ่งสามารถร่วมมือกับทางกรมวิชาการเกษตรเพื่อนำซากพืช ซากเศษวัสดุทางการเกษตรจำพวกขยะเกษตรจากการหมัก จากการบ่

จากการแกะแพ็คเกจเลือกเอามาเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่งเรียนเชิญผู้รายงาน : ในกลุ่มของท่าน จะต้องเลือกผู้รายงานมา ๑ ท่านก่อน ผู้รายงานจะต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มด้วย เพื่อที่จะคัดเลือกตัวแทนในแต่ละกลุ่มว่ากลุ่มใดจะได้ขึ้นไปรายงานห้องใหญ่ต่อไปทางที่เราเอาอะไรใหม่ๆ ไปเสนอให้เขาสร้างรายได้แล้ว จำเป็นต้องให้เขาเห็นตัวเลขนิดนึงว่ามันน่าจะเป็นในแนวทางแบบนี้ เขาน่าจะเพิ่มรายได้ให้เท่านี้ เพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของโมเดลเศรษฐกิจ BCG ของรัฐบาลในปี ๒๕๗๕ ที่จะต้องเพิ่มรายได้ของเกษตรกรให้ได้ถึงร้อยละ ๕๐ ขึ้นไป ซึ่งถ้าจังหวัดใดสนใจมา Matching (การจับคู่) โครงการ มาเป็น Partner (หุ้นส่วน) ร่วมกับวิทยาการของเรา ทั้งจากทางการกรมป่าไม้ บริษัท TPS สภาอุตสาหกรรม หรือแม้แต่กรมวิชาการเกษตร สามารถประสานงานมาได้เพื่อจะดำเนินกระบวนการ Matching กับท่านเพื่อไปทำโครงการกับในจังหวัดของท่านต่อไป เรามาร่วมสร้างรายได้ให้เพิ่มขึ้นให้ทุกจังหวัด ทุกพื้นที่ ทุกประเทศเพื่อเราจะได้ก้าวกระโดดเข้าไปสู่กลุ่มประเทศที่มีรายได้ระดับสูง โดยที่ตอนนี้ประเทศเวียดนามก็ไล่ตามเรามา เราก็ต้องอาศัยทุกท่านทุกที่ทุกจังหวัดในการร่วมมือกัน ตอนนี้เหลือเวลาเพียง ๑ นาทีเท่านั้น ทางผู้นำกระบวนการท่านต้อง wrap-up (รายงานสรุป) ท่านต้องปิดการเสวนาของท่านเราสามารถใช้เวลาถึง ๑๖.๔๐น. เท่านั้นท่านที่เป็นผู้รายงานนำเสนอในห้องประชุมใหญ่ตอนสรุปผลอีกที ท่านจุมพฏวรรณฉัตรสิริ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ เป็นตัวแทน ห้อง ๕ จะเป็นผู้นำเสนอในห้องใหญ่ ซึ่งท่าน ปมท. จะมาร่วมรับฟังการรายงานสรุปด้วย

กลุ่มย่อยที่ ๒ การประเมินผล การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อธิบายแนวคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ในจังหวัด

วิทยากร

วันนี้ก็จะนำเสนออยู่ ๓ ข้อหลัก ก็คือเรื่องหลักการ ก่อนจะประเมินผลเนี่ยต้องดูเรื่องการขับเคลื่อนด้วยแล้ว ก็ ส่วนที่ ๒ ก็คือจะดูเรื่องของหลักการแล้วก็เครื่องมือของการประเมินผลการพัฒนาแล้วในส่วนสุดท้ายก็คือจะลงมาสู่ เรื่องของการประเมินผล การพัฒนาที่ยั่งยืนระดับจังหวัด” ซึ่งในอันแรกก็คือหลักการขับเคลื่อนการพัฒนาคือทุกท่านเนี่ยหลายๆท่านก็อยู่ในสังกัดกระทรวงมหาดไทยเนี่ยเข้าใจอยู่ละเรื่อง Public policy คือเข้าใจอยู่ละในเรื่องของว่าเราจะต้องมีการ policy formation กำหนดนโยบาย แล้วก็นำนโยบายไปปฏิบัติแล้วก็ติดตามประเมินผลและก็ต้องมี feedback ตัวนี้ท่านเข้าใจอยู่แล้วนะคะ ที่นี้อันนี้ เราจะพูดคือ กำหนดนโยบาย เราจะไม่พูดเพราะว่าท่านทำแผนจังหวัดอะไรก็เสร็จแล้ว เรากำลังพูดถึงเรื่องการขับเคลื่อนนโยบาย เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติที่นี้เวลาเราพูดถึงเรื่องนโยบายพัฒนาประเทศเนี่ยในแต่ละเรื่องมันไม่สามารถจะสำเร็จได้ด้วยหน่วยงานเดียว อยู่แล้วแต่ เวลาท่านทำงานประมาณอะไรส่วนใหญ่ท่านก็ ถ้าเป็นจังหวัดอาจจะเป็นงบประมาณเชิงบูรณาการ หลายๆหน่วยงาน แต่ว่าถ้า อย่างบางหน่วยงานส่วนกลางเนี่ยก็มักจะเป็นเฉพาะของกระทรวงหรือของกรมนั้น แต่ว่าในความเป็นจริงในการจะขับเคลื่อน นโยบายแต่ละนโยบายเนี่ยมันอาศัยหลายฝ่าย แล้วก็ไม่ใช่เฉพาะหน่วยงานภาครัฐด้วย บางที่มีเอกชนอีก ประชาชนอีก มันก็เลยเป็นเรื่องยาก แล้วก็เราจะเห็นว่าจริงๆเนี่ยบางทีนโยบายดีแต่พอเวลาขับเคลื่อนไป เราไปเจออีกนโยบายหนึ่งจากของอีกหน่วยงานหนึ่ง แล้วมันขัดแย้งกัน ซึ่งการขับเคลื่อนนโยบายด้านหนึ่ง อาจจะทำให้ผลกระทบที่ไม่คาดหมายสำหรับอีกนโยบายหนึ่งก็ได้แล้วอีกอันหนึ่งก็คือว่า นโยบายดีมันอาจจะขับเคลื่อนแล้วล้มเหลวก็ได้ ซึ่งอันนี้เชื่อว่าหลายๆท่านน่าจะมีความประสบการณ์อยู่แล้วว่านโยบายที่ดี คิดกันมาดีละมันขับเคลื่อนล้มเหลวเราเคยที่จะกลับมาวิเคราะห์ใหม่ว่ามันล้มเหลวเพราะอะไร ความล้มเหลวก็เป็นเรื่องที่เป็นบทเรียนได้ แล้วก็ส่วนที่การขับเคลื่อนเนี่ยจะสำเร็จหรือล้มเหลวส่วนหนึ่งก็คือทิศทางต้องชัดเจน แล้วก็กลไกขับเคลื่อนต้องมีประสิทธิภาพ เวลาเรานึกถึงกลไกขับเคลื่อนเนี่ยถ้าเป็นจังหวัดก็จะเหมือนมีหน่วยงานต่างๆ เดียวท่าน อาจจะต้องแชร์ ประสบการณ์มานิดหนึ่ง อาจจะเป็นผู้ว่านั่งหัวโต๊ะแล้วก็ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องๆกัน กลไกขับเคลื่อนบางอย่างก็ใช้แบบนี้ได้ และบางอย่างอาจจะใช้แบบนี้ไม่ได้ ขึ้นอยู่กับแต่กรณีซึ่งตรงนี้เป็นความเข้าใจพื้นฐานอยู่แล้ว ที่นี้ในเรื่องของการขับเคลื่อน เรามองในเรื่องของ Layer เวลาเรามองตั้งแต่มียุทธศาสตร์ชาติลงไปเป็นนโยบายระดับประเทศระดับภาคลงไปถึงหน่วยงาน และเราก็จะมี แผนตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ลงไปเรื่อยๆตรงนี้เป็น layer ของแผนแต่ละอัน ซึ่งจริงๆต้องสอดคล้องไปในทางเดียวกัน แล้วมันยังมีนโยบายเฉพาะด้าน ตัวอย่างอาจจะเป็นเรื่องของเสรีภาพเศรษฐกิจ การศึกษาสาธารณสุข มันจะมีภาคแบบตัดขวาง กับภาคที่เป็นแนวตั้ง มีลูกศรจากล่างขึ้นบน ไม่ใช่บนลงล่างเสมอไป บางอันเกิดจากหน่วยงานระดับกระทรวง หน่วยงานที่เป็นแผนปฏิบัติการแล้วขงขึ้นไปเป็นนโยบายระดับประเทศก็มีเหมือนกันในหลายๆ นโยบาย ถ้าเป็นประเด็นต่างๆ มักจะเป็น นโยบายระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว ซึ่งคิดว่าพวกท่าน มีประสบการณ์เข้าใจดีอยู่ละแต่อยากจะให้ทุกคนเห็นภาพแบบนี้ร่วมกัน และที่สำคัญ นอกประเทศเราจะมีนโยบายระดับโลก พันธกรณีต่างๆ พันธกรณีระหว่างประเทศที่เรามี Commitment เข้ามาเกี่ยวข้องด้วยพอเราเห็นว่ามี การขับเคลื่อน ก็จะเริ่มมองเห็นว่าเป็นนโยบาย ระดับใด

วิทยากร งาม

“เดี๋ยวขออนุญาตถามก่อนว่าท่านเจอปัญหาในการขับเคลื่อนใหม่ มีปัญหาอะไรบ้างในจังหวัดของท่าน ลองแชร์ประสบการณ์ในจังหวัดหรือดูแล้วทำทางจะฉลุยค่ะได้ค่ะ”

ตอบ

ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู “ผมยกตัวอย่างปัญหาขับเคลื่อนเป็นปัญหาคิดว่าทุกจังหวัดก็มีเหมือนกัน จะได้ภาพชัดขึ้นปัญหาเรื่องยาเสพติดการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดแต่ละจังหวัดเรา ก็จะมีปัญหาเรื่องความร่วมมือใช้ไหมครับ โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีหน้าที่ ในเรื่องของการ ป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด ก็ไม่มีประโยชน์มีผลประโยชน์กับการค้าขายอย่างนี้เป็นต้นนะครับการปล่อยปะละเลย ประกอบกับ ยาเสพติดที่มี demand ที่เยอะขึ้นแล้วก็ supply ที่มากขึ้นจากอาชญากรรม อันนี้ก็เป็นปัญหาที่ทำให้การขับเคลื่อน นั้นมีอุปสรรค ทำให้มีความยากมากขึ้น”

วิทยากร

“อันนี้อาจจะเป็นปัญหาอาชญากรรม ถ้าเป็นปัญหาต่างๆไป เช่นเรื่องของการบรรเทาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำพวกนี้ มันก็มีปัญหาอย่างอื่นใหม่ในการที่จะขับเคลื่อนเนี่ยหรือว่าโดยปกติ พอถ้าเราคุยกันสั่งงานในระดับจังหวัด เนี่ยผู้ว่าก็สามารถ สั่งการได้เลย หน่วยงานก็เอาไปทำอะไรอย่างนี้ก็อาจจะมีปัญหาน้อย แต่ในแง่ของส่วนกลาง นะคะสมมติว่าสภาพัฒน์ เราจะเคย จะขับเคลื่อนเรื่องอะไรต่างๆเหล่านี้มันจะมีปัญหาที่ว่าหน่วยแต่ละหน่วยก็จะมีอำนาจหน้าที่ของตัวเองที่เขาก็จะทำตามหน้าที่ของตัวเอง เขาก็จะไม่ทำหน้าที่ของคนอื่นถูกไหม แล้วทีนี้ปัญหาก็คือจะไม่มีใคร มองในทิศทางเดียวกันปัญหาที่เกิดขึ้น ก็คือต่างคน ต่างทำซึ่งเป็นปัญหาโลกแตกมาก คือไปที่ไหนก็แบบว่าต่างคนต่างทำหน่วยงานก็ทำแค่บทบาทของตัวเอง แล้วก็ด้วยความที่ ในบางเรื่องเนี่ยมันต้องการประสาน กันหลายหน่วยงานมันก็เลยเกิดปัญหาว่า บางงานก็ไปทำด้วยกันนะซ้ำซ้อน ทำหลายๆหน่วย แต่บางงานที่มันสำคัญมันก็ไม่มีใคร ทำเลย ก็มีใช้ไหม มันก็เลยทำไม่ได้ แล้วก็เคยมีบ้างไม่ทำก็มีมันก็เลย ไปไม่ได้ในหลายๆ เรื่อง แล้วก็อีกอย่างหนึ่งก็คือในเรื่องของการดึงภาคเอกชนมาร่วม ไม่แน่ว่าในจังหวัดยากไหม ในแง่ของการดึงภาคเอกชนเข้ามา ร่วมดำเนินการไม่ยากแต่ถ้าอย่างในส่วนกลางจะยากในบางเรื่องใน ภาคเอกชนก็อาจจะร่วมมือเมื่อมันเป็นกลุ่มผลประโยชน์ เขาก็จะต้องมีใน ส่วน ที่มีผลประโยชน์และถ้าผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน ก็อาจจะไม่สามารถที่จะให้เขาคุยกันได้ ตรงนี้มันก็เลย เป็นเรื่องของปัญหาของความร่วมมือ แล้วอีกอันหนึ่งก็คือภาคประชาชน ไม่ให้ความร่วมมืออย่างที่ท่านผู้ว่าพูดเมื่อสักครู่นี้ อย่างเรื่องปัญหายาเสพติด แน่นนอนมันก็มีประชาชนที่ถ้าเขาเสียประโยชน์เขาก็ไม่ร่วมมือถูก แล้วก็ถ้าบางคน เขาคิดว่า อันนี้ คือปัญหาเขาก็อยากจะทำร่วมกับภาครัฐอย่างนี้ก็คือก็จะเป็นไปได้

ปัญหาที่ ๒ ที่เห็น พบเลยในการขับเคลื่อนก็คือว่าบุคลากรที่จะต้องทำหน้าที่ขับเคลื่อน ขาดความรู้ความเข้าใจ ในภารกิจ จริงๆกำลังทำอะไรอยู่คือก็จะพบบ้าง เช่นเราได้รับมอบหมายอย่างนี้ให้ทำแต่บางที สมมุติว่าให้ไปทำเรื่อง สมารทฟาร์มเมอร์ แต่ยังไม่ค่อยเป็นเลย ยังนี่ไม่ออกเลยว่าจะต้องทำยังไงแล้วก็จริงๆตกลงภารกิจให้ไปทำอะไร ซึ่งอันที่ ๑ คือขาดความรู้ ความเข้าใจว่าทำเรื่องอะไรอยู่เนี่ย อันที่ ๒ คือขาดทักษะที่ดำเนินการ แล้วก็ขาดระบบ บริหารจัดการที่ดี บางทีก็ติดขัดด้วยกฎระเบียบ ก็เลยเลื่อนไม่ได้ เพราะว่าปัญหาเยอะ คือๆบางครั้งในการขับเคลื่อน เนี่ย หน่วยงานมี ๒ ลักษณะคือลุยไปเลยไม่ต้องมีข้อมูล ๒คือบางหน่วยงานเช่นสภาพัฒน์ เนี่ยต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูล ก่อนว่ามันคืออะไร ปัญหาติดขัดที่ว่าถ้าไม่มีข้อมูลแล้วจะไปยุ่งต่อมันก็เลยทำให้การขับเคลื่อนยาก และมีการขาด

ระบบการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ อีกอันหนึ่งก็เป็นปัญหาเหมือนกันคือปัญหาภาวะเปียบ มันมีหลายกระทรวงที่เป็นดูแล แต่ละภาวะเปียบเยอะแยะไปหมด ในบางเรื่องที่จะมาแก้ ปัญหาที่เกี่ยวข้อง อย่างเช่นกฎหมาย การค้ามนุษย์ไม่รู้ก็กฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะต้องใช้หลายหน่วยงาน บางกฎหมายก็ขัดแย้งกัน แล้วก็เลยคาบเกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่แต่ละหน่วยอีก เวลาจะทำเรื่องๆหนึ่งก็เลยยาก บางกฎหมายไม่ใช่แค่ขัดแย้งกัน บางที่ไม่เอื้อ มันเป็นอุปสรรคที่ขวางให้ไปต่อไม่ได้ โดยเฉพาะในเรื่องของกิจกรรมที่ต้องการความรวดเร็ว อาจจะไปติดขัด ในเรื่องการใช้งบประมาณ ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ที่มีกฎเยอะแยะไปหมด จริงๆมองได้ ๒ แง่ ในเรื่องของความโปร่งใส อีกอันก็คือจะเป็นอุปสรรคก็ได้ บางอันหน่วยงานไม่กล้าทำเพราะไม่มีกฎหมายรองรับ ตกลงฉันทำเรื่องนี้ได้หรือเปล่า เกิดฉันทำไม่ได้ก็ไม่ค่อยอยากจะทำ ไม่ค่อยแน่ใจ ก็คือก็พยายามสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจริงๆ ตอนที่ทำงานท่านอาจจะเจอปัญหา แผลและแต่อาจจะนึกๆไม่ค่อยออก แต่จริงๆนี่ก็คือ เป็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคจริงๆ ในการขับเคลื่อนแต่ละเรื่อง มันก็ไม่พ้นกับเรื่องเหล่านี้ท่านเห็นด้วยไหม ก็ตรงนี้ก็พยายามสรุป ให้เห็นภาพปัญหา ที่นี้พอเวลาเราดูว่าการขับเคลื่อนเนี่ยถ้าตัวดิฉันมองว่าเหมือนกับการขับเคลื่อน เป็นเหมือนกับการต่อจิ๊กซอว์ เราต้องเห็นภาพจิ๊กซอว์ก่อน สมมุติว่าท่านได้จิ๊กซอว์มาแล้วท่านไม่รู้เหมือนกันเนาะว่าไอ้ภาพไอ้กองๆจิ๊กซอว์ ภาพสุดท้าย มันจะเป็น ยังไงเสร็จแล้วท่านเคลื่อนเลยเอากันไปคนละชิ้นแล้วมันจะต่อยังไง มันก็ยังไม่รู้ว่าภาพสุดท้าย จะเป็นยังไงซึ่งจริงๆ อาจจะ ต้อง ให้ทุกคนเห็นภาพสุดท้ายร่วมกันของจิ๊กซอว์ตัวนี้ก่อนแล้วค่อยมาวาง ด้วยกันหรืออันที่ ๒ ก็คือว่าแต่ละคนไปคิดจิ๊กซอว์มาคนละชิ้นก็คือเหมือนกับ คิดโครงการหรือคิดจะเกิดกิจกรรมคนละชิ้น เสร็จแล้วพอจะเอามาประกอบร่างกันแต่ละคนอาจจะนึกภาพเป็นทะเลคนนี่งคิด เป็นวัด คนหนึ่งเป็นภูเขา ที่มันไม่เข้ากันเลย แล้วพอพยายามจะขยับจิ๊กซอว์มาประกอบร่างกัน มันก็ไม่เป็นภาพถูกไหม มันก็เป็นไปไม่ได้ตามเป้าหมายตรงนี้ ก็เป็นปัญหาการขับเคลื่อนที่ไม่ได้มองภาพรวม ถ้างบจังหวัดค่อนข้างจะเห็นชัดว่ามีขั้นตอนต่างๆแต่ถ้าเป็นงบทั่วไปไม่ค่อยมีการมารวมจริงๆ มันก็จะเกิดการซ้ำซ้อน กิดการอะไรต่างๆเหล่านี้ที่นี้ในเรื่องของการขับเคลื่อนเนี่ยหลักๆ ก็คือว่าทุกคนจะต้องเห็นภาพสุดท้าย ร่วมกันว่าไอ้จิ๊กซอว์แผ่นนี้ที่เรากำลังจะทำไปเป็นภาพอะไร นะถ้าเป็นแบบภูเขาทะเลต้นไม้ มีต้นมะพร้าวอยู่ตรงไหน มีพระอาทิตย์ อยู่ตรงไหน แล้วต้องเห็นแล้วทุกคนต้องรู้ว่าตัวเองอะอยู่ ณ ตำแหน่งไหน ของภาพ จะได้เอาไปรวมเพื่อจะต่อจิ๊กซอว์ให้ให้ออกมา เป็นภาพที่งดงาม ที่ทุกคนเห็นด้วยกันเห็นเหมือนกัน ซึ่งตรงนี้เป็นจุดใหญ่เลย ในการขับเคลื่อนไม่แน่ใจ ว่าท่านจะมีประสบการณ์คล้ายๆกันไหม เวลาจะขับเคลื่อนปัญหาคือแต่ละกระทรวงอ่าดิฉันยกตัวอย่างก็ได้ตอนนั้นจะขับเคลื่อนเรื่อง คริวไทยสู่โลกนะ โจทย์เนี่ยได้มาจากท่านนายก บอกให้สำนักกับสภาพัฒน์ไปขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ คริวไทยสู่โลก สภาพัฒน์เรากี่ได้รับมอบหมาย เรากี่เลยเขียนตอบ ท่านนายกไปว่ายังขับเคลื่อนไม่ได้ เพราะยังไม่มียุทธศาสตร์ คือจะให้ไปขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ แต่ปัญหาคือยัง ไม่มียุทธศาสตร์ ถ้ามว่าแต่ละคนแต่ละกระทรวงมียุทธศาสตร์ใหม่ มีแต่เป็นยุทธศาสตร์ของของกระทรวง เกษตรก็จะมียุทธศาสตร์ คนไทยสู่โลกเหมือนกันแต่เขาโฟกัสแค่เกษตร พาณิชย์ก็มีเป็น เรื่องของร้านอาหาร กระทรวงวิทย์ยังมีเลย กระทรวงอุตสาหกรรมก็มีแต่มันไม่ใช่ของประเทศใจ มันเป็นของแต่ละกระทรวงซึ่งอาจจะขัดแย้ง เราก็เลยทำหน้าที่สื่อกราบเรียนท่านนายก บอกปัญหา คือยังไม่มียุทธศาสตร์เลยยังขับเคลื่อนไม่ได้ท่านก็เลยสั่งให้มาขับเคลื่อน วันแรกสุดของการที่เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบาง Kick Off เลยเอาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเชื้อมัยทุกคนเนี่ยจะมานำเสนอยุทธศาสตร์ของตัวเอง กระทรวงเกษตร ฉันทมียุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้อง จะเสนออีกเลยบอกทางกระทรวงเกษตร บอกทุกกระทรวง กระทรวงวิทย์ก็เสนอบอกขออนุญาต เก็บยุทธศาสตร์ ของตัวเองไว้ก่อน คือแล้วเดี๋ยวเรามาคุยกันว่าเรากำลังทำอะไร เรามองเห็นภาพเดียวกันเริ่มคำถามข้อแรก ในการขับเคลื่อน คือ

ท่านมองว่าครัวไทยสู่โลกคืออะไรคะ ชอบเขตคืออะไรคะจะเอาโดยเฉพาะเกษมไหม ไปจนถึงเรื่องของร้านอาหารคู่มือ หรือคู่มือการผลิตยังงี้ก็ได้ตกลงให้ตรงกันว่าภาพสุดท้ายครัวไทยสู่โลกคืออะไร เราก็ค่อยๆกระบวนการ เพื่อให้ทุกคนเข้าใจ ว่าอย่าเพิ่งเอายุทธศาสตร์ของตัวเองมาโชว์นะไม่อย่างนั้นมันจะหายยุทธศาสตร์รวมไม่ได้สุดท้ายเราก็ช่วยกันทำจนเห็นภาพเดียวกัน ออกๆไปตอนดิฉันทำ OTOP เหมือนกันยุทธศาสตร์ OTOP ก็ประมาณแบบนี้แหละ พช. เป็นๆหน่วยงานที่สตรองมาก ที่ทำเรื่องของ OTOP เนาะกระทรวงอุตสาหกรรมเขาก็มี สสว.เค้าก็มีหลายหน่วยเลยตอนนั้น พาณิชย์ก็มีเราก็ตะล่อมจนได้ภาพ เดียวกัน เพราะฉะนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนนะก็คือเรื่องของทุกคนมองเห็นภาพรวมซึ่งตรงเนี่ยเป็นเป็นจุด Starting ที่ต้องมี แล้วต้องให้เค้าเห็นว่าเค้าอะ อยู่จุดไหนของการขับเคลื่อน ในภาพนี้ แล้วก็ตรงไหนมันหายไปเราจะเห็นเลยว่า บางบทบาท ที่ควรจะมีส่วนมันหายไป ไม่มีใครทำ ไม่มีหน่วยงานไหนทำ แต่บางที่มันเป็นเรื่องที่สำคัญที่มันต้องทำ เพราะฉะนั้น ถ้าเราจะทำให้ จิ๊กซอว์ตัวนี้เต็มสมบูรณ์ เราอาจจะต้องไปหาคนทำตัวนี้ จิ๊กซอว์ที่หายไปไหนแล้วทั้งหมดทั้งปวงของเราต้องไปด้วยกัน ไปสู่เป้าหมายที่เรากำหนดไว้ ก็เลยอยากจะให้เห็นภาพ ไม่ว่าจะเป็นการขับเคลื่อน SDG หรือนโยบายต่างๆ ก็ตาม ความสำคัญคือทุกคนเห็นภาพแรกเป็นภาพเดียวกันนี่เปล่า เพราะภาพในใจของคนไม่เหมือนกัน

วิทยากร

ที่นี้อันนี้เป็นเทคนิคที่ดิฉันอาจจะเคยใช้ หรือท่านอาจจะเคยใช้ จริงๆการขับเคลื่อนมีหลายเทคนิคและมันก็เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ไม่มีอะไรตายตัว แต่ว่าส่วนใหญ่ ก็จะวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เวลา มองถึง Start Holder Analysis โดยทั่วไปที่ท่านจะ List ออกมา ว่ามีหน่วยงานไหนที่เกี่ยวข้อง อาจจะไม่ได้มีแค่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน มีไหม ภาควิชาการมีไหม ภาคประชาคมมีไหม แต่แค่นั้นมันไม่พอ ไม่ใช่แค่ List หน่วยงาน ปัญหาคือเราต้องดูด้วยว่าเรื่องนั้น คนคนนั้นเกี่ยวข้องในแง่ใด บางหน่วยงานเกี่ยวข้องเรื่องเงิน บางหน่วยงานเกี่ยวข้องเรื่องคน บางหน่วยงานเกี่ยวข้องในเรื่องเทคโนโลยี หรือจะเป็นเรื่องกฎระเบียบ เราจะได้รู้ว่าเค้ามีหน้าที่อะไรในการขับเคลื่อน

อันที่ ๒ ก็คือ How ต้องดูบทบาทของแต่ละคนอาจจะต้องมอง ๓ ส่วน ส่วนแรกก็คือบทบาทตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ซึ่งส่วนใหญ่จะดูตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน แต่บางที่มีหน้าที่แต่ไม่ทำ ส่วนที่ ๒ บทบาทที่เราคาดหวังว่าเค้า จะ Take Action ในเรื่องนี้แบบนี้กับบทบาทที่ทำจริงๆคืออะไรเราจะเห็น Gap ที่เกิดขึ้นว่าบางคน มีอำนาจหน้าที่แต่ไม่ทำ บางคนทำเกินขอบเขตอำนาจหน้าที่ แต่ต้นเป็นบทบาทที่คาดหวัง โดยพื้นฐานความเข้าใจจะต้องมอง ๒ ส่วน ว่าเค้าเป็นรัฐหรือเอกชน บางอย่างรัฐไม่ควรไปทำ บางอย่างไปคาดหวังให้เอกชนทำไม่ได้ เช่นเรื่องของกฎระเบียบ เป็นหน้าที่รัฐ ในแต่ละเรื่องใครควรเป็นตัวเอก ใครควรเป็นตัวรอง กระบวนการคิดที่จะดึงคนมาขับเคลื่อน อย่างน้อยตัวเอกต้องมีต้องดึงให้ไปด้วยกัน อาจจะไม่ได้ความร่วมมือต้องดูถึงความมีบทบาทระหว่างกัน เป็นเชิงจิตวิทยา ในวิธีการทำงานควรคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย แล้วพอได้ How แล้ว ต้องพยายามเข้าใจว่าทำไมหน่วยงานนั้นถึงมีบทบาทอย่างนั้น ทำไมไม่ได้เล่นบทบาทที่ควรจะเล่น เค้ามีปัจจัยอะไร สมมุติทุกหน่วยงานมีแนวโน้มที่จะอยากให้ โครงการถูกนำไปใส่ในแผนปฏิบัติการ เพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณ ต้องมองถึงการบูรณาการร่วมกันต้องดูบริบทภายนอกที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของหน่วยงานทั้งหมดทั้งปวง เวลาขับเคลื่อน ปัญหาคือรู้แต่อาการของโรค แต่ไม่เข้าใจสาเหตุของโรคคืออะไรเพราะว่าเราจะเข้าใจแค่ว่าปวดหัวก็ไปกินพาราซึ่งมันไม่ใช่ ทำไมเขาไม่ทำก็เพราะว่าเขาไม่มีหน้าที่จริงหรือเปล่าอะไรอย่างนี้คือคือเราต้องเข้าใจว่าจริงๆสาเหตุทำไมหน่วยงานนี้ถึง Action แบบนี้หรือไม่ Action แบบนี้ ในเรื่องนั้น เพราะฉะนั้นเนี่ย ก็คือตรงนี้เป็นสิ่งที่ต้องวิเคราะห์ เพื่อจะหาว่าเวลาขับเคลื่อนเนี่ยจะขับเคลื่อนยังไงให้สำเร็จ ที่เรียน

มาเนี่ย ไม่ได้แปลว่าท่านจะต้องเขียนมาเป็นแบบวิเคราะห์เป็นหน้ากระดาษอย่างนี้ไม่ใช่ แต่หมายถึงว่าให้อยู่ในกลไกของความคิด คือถ้าเกิดท่านจะวิเคราะห์ออกมาเป็นเป็นตัวเลข หรือเป็นรายได้อะไรก็ได้ไม่ได้ หมายความว่าท่านต้องไปลงแรงขนาดนั้น ก็จบเรื่องการขับเคลื่อนนี้คือแค่อยากจะเกริ่นนิดนึงเพราะ มันจะโยงไปสู่เรื่องของ การติดตาม ประเมินผล ตอนนี้มีมีท่านใด สงสัยอะไรไหมคะ เดี๋ยวถามได้นะคะถามมาได้เรื่อยๆก็อันนี้ ก็ต่อไปก็คือเป็นเรื่องหลักการของเราที่เครื่องมือการประเมินผล การพัฒนา ก็คือจะเป็นเรื่องของ การติดตามและประเมินผลนะคะ

วิทยากรถาม ในส่วนนี้ทำอะไรไม่ต้องมีการประเมินผลท่านว่าทำอะไรไม่ต้อง มีประเมินผลคะ

ผู้เข้าร่วมตอบ เพื่อประเมินผลความสำเร็จ

วิทยากร

ส่วนใหญ่เราจะอยากรู้ว่ามันไปถึงไหน ดูความก้าวหน้าของโครงการถ้าตรงไหนที่มีปัญหาจะได้เข้าไปแก้ไขถูกไหมคะอันที่ ๒ ก็คือเราจะดูว่าไอ้ทรัพยากรที่ใช้เนี่ยคุ้มค่าหรือเปล่า ท่านต้องทำมันต้องมีความคุ้มค่าอะไรไหม เวลาโครงการอะไรต่างๆ ใช้เงินอย่างนี้แล้วมันเกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือเปล่า อย่างตัวที่ ๓ ก็คือท่านผู้ว่าหรือหัวหน้า Projects ค่าจะได้รู้ว่าค่าจะบริหารจัดการแผนงานยังไง เขาจะไปต่อหรือพอแค่นี้ ไปไม่ไหวแล้วอาจจะต้อง terminate โครงการจะได้รู้ระยะคะ อันที่ ๔ ก็คือท่านต้องทำรายงานใหม่เวลาเวลาต้องทำรายงานประเมินผลโครงการก็ต้องทำ และยิ่งตอนนี้ เขาบอกว่าต้องให้ประชาชน รับทราบด้วย โครงการต่างๆทำอะไรยังไงต้องเปิดเผยให้สาธารณะ อาจจะเป็นประโยชน์แล้วก็อย่าง ที่ท่านพูดก็คือเราจะรู้ ว่ามันสำเร็จหรือเปล่าหรือไม่สำเร็จตรงนี้ก็คือทำไมเราถึงต้องมีการประเมินผลนะคะที่นี้ท่านทราบไหมว่า ประเมินผลมันมีกี่แบบ มันมีกี่ที่ระดับ ทุกๆปีเนี่ยท่านได้ประเมินผลตัวท่านเอง อย่างนี้เขาเรียกว่าประเมินผลการปฏิบัติงานถูกไหมคะก็คือเลื่อนขั้นเลื่อน ตำแหน่งนั้นแหละก็คือได้คะแนนเท่าไรเนี่ย ก็คือประเมินผลเหมือนกันแต่ประเมินผลการ ปฏิบัติงานของตัวบุคคล ท่านประเมิน องค์กรใหม่คะอย่างสำนักงาน กพร. ก็มีการประเมินผลตัวชี้วัดขององค์กร เป็นการประเมินผลเชิงองค์กรเหมือนกัน ประเมินผลรายแผนงานมีมีัยคะปกติมีไหมในแผนงานยังมีหลายๆโครงการปกติประเมินใหม่ ถ้าในจังหวัดประเมินใหม่ ก็น่าจะมีประเมินส่วนที่เป็น แบบ policy แล้วก็ ประเมินผลแผนพัฒนา ก็คือสภาพพัฒนาประเมินในส่วนนี้ ซึ่งที่จะพูดคือควรประเมินผลระดับโครงการแล้ว ก็โปรแกรมที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์

วิทยากรถาม ที่นี้การประเมินผลเกิดขึ้นมา ณ ขั้นตอนใดคะ

ผู้เข้าร่วมตอบ ก็ตามชื่อ ค่อยไปประเมินผลขั้นตอนสุดท้ายเลย

ผู้เข้าร่วมตอบ คือขออนุญาตนะครับ ประเมินผลสามารถดำเนินการตั้งแต่ก่อนการดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินการ ใช่ไหมครับ

วิทยากร

ท่านผู้ว่าพูดชัดเจนมากนะคะ ก็คือการประเมินผลมันมีการประเมินตั้งแต่ Input ช่วง On going ช่วงระหว่างดำเนินการ เราก็จะมีการติดตามมีปัญหาหรืออุปสรรค แล้วก็ประเมินผลสุดท้ายว่ามี Output ตามที่ต้องการมั๊ยหลังจากที่ต้องดำเนินการไประยะหนึ่งต้องมีการประเมิน Out come และ Impact โดยรวมแล้วมันก็จะคิดว่าเป็น Out come ละ ส่วนใหญ่ไม่ค่อยไปมองถึงเรื่อง Out come และ Impact แต่เราต้องกำหนดเป็นตัวชี้วัด และที่ท่านผู้ว่าพูดมาชัดเจนมากคือเราต้องมีการประเมินก่อนโครงการ ก่อนดำเนินงาน มองความเป็นไปได้ที่จะทำ จะทำให้การกำหนดตัวชี้วัดสุดท้ายชัดเจน ก็เลยอย่างให้ท่านทราบว่าจริงๆการประเมินผลมันมีทุกช่วงเลย

จริงๆแล้วโครงการที่เราเสนอไปเราใส่เข้าไปหมดเลย แต่ถ้าเรารู้และมองเห็นโครงการนี้ถ้าจะมาเป็นจุดสุดท้าย โครงการนี้ยังไปแรกต้องได้ ต้องทำ อันนี้จะค่อนข้างยากเหมือนกัน เพราะว่าเราต้องมองเห็นถ้ายังเป็นแผนจังหวัด ๕ ปี ต้องยากขึ้น

เวลาเรานึกถึงผลการพัฒนาเรานึกถึงอะไรคะ นอกจากตัดเรื่องกระบวนการอะไรต่างๆแล้ว เรานึกถึงอะไร คิดถึงมั๊ยคะตัวชี้วัด เวลาเราทำแผนต้องทำมั๊ยคะ ยังไงต้องเขียน เพื่อบอกอะไร ยังไงถึงเรียกว่าสำเร็จ ยังไงถึงรู้ว่าบรรลุ เป้าหมายแล้ว อันที่ ๒ คือ Target ค่าเป้าหมาย ความสำเร็จเพิ่มขึ้นที่เปอร์เซ็นต์ เปรียบเทียบก่อน-หลัง ได้หลายรูปแบบ ท่านจะนึกถึงการปรับปรุงและพัฒนาพอเวลาไปประเมินผล ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อนำไปแก้ไขและปรับปรุง การดำเนินงานที่ดีขึ้นเพราะฉะนั้นเรานึกถึงการประเมินผลเราจะคิดวนเวียนอยู่กับเรื่องพวกนี้ ความรู้ของการประเมินผลพื้นฐานของการประเมินผล อย่างที่ครั้งหน้าได้พูดถึงการประเมินผลก็คือประเมินผลเพื่อหาความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของสิ่งที่ดำเนินการอยู่นี้คือวัตถุประสงค์พวักก็มีตัวชี้วัดมีค่าเป้าหมายที่ไว้และที่สำคัญคือเปรียบเทียบ เรื่องการเปลี่ยนแปลงเพราะว่าพวกนโยบาย มาตรการนโยบายใดใด ต่างๆนี้ หมายถึงสิ่งที่ ใส่เข้าไประหว่างทาง เพื่อหวังผลให้มันเกิดอะไรซักอย่างนึง เพราะฉะนั้นเวลาเรามองการประเมินผล กำลังพูดถึงการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นเราจะมี การมองถึงณปัจจุบัน As Is หรือว่า Current Status หรือว่า Before ก็ตามเนี่ยก็คือตอนนี้เป็นอย่างไงแล้วเราก็จะใส่ นโยบาย โครงการแผนงานอะไรต่างๆเราถือว่าเป็น Intervention ใส่เข้าไปในการแก้ปัญหาต่างๆและเราก็มีการคาดหวังเวลา เขียนโครงการท่านต้องเขียนว่าผลที่คาดว่าจะได้รับเชื่อว่าทุกโครงการมันต้องเขียนผลที่คาดว่าจะได้รับอันนั้นก็จะเป็น Expected Result ที่ท่านต้องการเห็นให้เกิดขึ้นที่เนี่ยตรงเนี่ยเค้าช่วงระหว่างดำเนินการเนี่ยเขาเรียกว่า Formative Evaluation ก็คือเป็นการดำเนินการช่วงการประเมินระหว่างดำเนินการซึ่งส่วนใหญ่เชื่อว่าทุกท่านน่าจะทำอยู่แล้วเวลา แผนงานโครงการที่ท่านผู้ว่าก็อาจจะหรือว่าท่านรองผู้ว่าก็จะมีการเรียกมาถามว่า โครงการนี้ไปถึงไหนทำยังไงติดขัด อะไรอย่างนี้ มันมีการคุยกันอยู่แล้วแล้วก็จะบอกว่า อย่างนั้นเราจะต้องเปลี่ยนรูปแบบการทำงานใหม่ วิธีการนี้ถูกต้องไหม ตรงเนี่ยก็คือเป็น Formative Evaluation ก็คือติดตามส่วนใหญ่ก็คือดูค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้วดูว่าตอนนี้ทำไป ถึงไหนใกล้เป้าหมายที่ต้องการหรือยัง แล้วก็อาจจะดูเรื่องติดตามการใช้ทรัพยากรถูกไหม ใช้เงินไปเท่าไรแล้วเบิกจ่าย แล้วได้เท่าไร แล้วตอนนี้อันนี้ก็คือติดตามการใช้ทรัพยากร แล้วก็มีการประเมินกระบวนการใหม่ เช่น บางอันเราบอก ทำอย่างนี้แล้วเอออาจจะต้องเปลี่ยนรูปแบบเปลี่ยนวิธีการเพราะว่ามันมันไม่ดีทำต่อไปไม่ได้ แบบนี้เราก็มีการอันนี้ก็มา เกิดมาจากปัญหาอุปสรรคที่เราชี้แล้วเราก็อาจจะต้องมีการแก้วิธีการดำเนินการนะคะ ส่วนที่ After หรือว่าการ หลังจากที่ทำแล้วเสร็จเนี่ยเราจะเรียกว่า Smative Evaluation ก็คือสรุปตอนจบ เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานโครงการแล้ว เราดูประสิทธิภาพ คือ ดูประสิทธิผลว่าทำแล้วมีผลสัมฤทธิ์ยังไง ทำแล้วเราก็ต้องมีการสรุปเชื่อว่าทุกโครงการ มีการสรุป อยู่แล้วว่าทำโครงการนี้แล้วเป็นอย่างไงเป็นไปตามผลที่คาดว่าจะได้รับหรือเปล่าโดยเฉพาะ Output ของโครงการเวลาเรา เขียนผลที่ได้รับเนี่ยมันจะมีแบบผลผลิตใช้ใหม่คะมี Output Outcome แต่อย่างไร Output ต้องได้ถูกใหม่ ก็คือดู Effective แล้วก็เราก็จะมักจะมีข้อเสนอแนะตัวก็คือเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงนะสุดท้ายกับผลที่คาดว่าจะได้รับซึ่งตัวเนี่ยจะเป็นการประเมิน Output แล้วก็ประเมิน Outcome ยกตัวอย่างง่ายๆเวลาเราฝึกอบรมเนี่ยถ้า Output ของพวก ฝึกอบรมคืออะไร จำนวนผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมก็คนก แน่นอนเราก็ต้อง Report ว่าสุดท้ายแล้วเนี่ยเราอบรมอันนี้ไปมี ผู้เข้าร่วม ๕๐ คนได้ครบแล้ว อันนี้เป็นผลผลิตเพราะเป็นผลลัพธ์ผลลัพธ์ที่ได้รับการอบรม

คนที่ได้รับ อบรมแล้วเอาความรู้ไปใช้ ประโยชน์หรือมีความรู้เพิ่มขึ้น ความรู้เพิ่มขึ้นหรือความพึงพอใจ ก็จะมี ประเมินผลการฝึกอบรม ท่านได้ความรู้เพิ่มขึ้นไหม อาจารย์เป็นอย่างไร บรรยากาศการอบรม ห้องเป็นอย่างไร อาหาร อร่อยไหม คำถามพวกนี้ก็เป็นประเมินผลลัพธ์ แต่จริงๆก็ยังไม่ถึงขั้นการประเมินผลลัพธ์ พวกนี้คือการประเมิน Outcome แล้วส่วนใหญ่ต้องมีการพิจารณาด้วยว่าทำไมถึงเป็นอย่างนั้น ถ้าสมมุติผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นอย่างที่คาดหวังไว้ เราอาจต้องรู้ว่ามันเกิดอะไรขึ้น แม้กระทั่งสำเร็จ สำเร็จเพราะอะไร สำเร็จเพราะมันฟลุ๊ค สำเร็จเพราะโชคช่วย มันต้องมีการวิเคราะห์ด้วยว่าตรงนั้น มันเกิดเพราะอะไร ตรงนี้มันเกิดขึ้นเพราะการประเมินผลทั้งหมด สิ่งที่สำคัญที่คิดว่าในระดับแผนงานโครงการจังหวัด อาจจะไปไม่ถึงนั้นคือผล กระบวนการที่ผลกระบวนการมันจะยากกว่า ระยะเวลาหนึ่ง บางทีเสร็จโครงการแล้วก็ยังไม่ได้ทำอะไรต้องทิ้งระยะเวลา ถึงจะเห็นผล ผ่านไปตรงนั้นจังหวัดต้อง Go On ไปโครงการใหม่แล้ว ซึ่งกว่าจะให้เห็นผลกระทบนี้นี่ก็ค่อนข้างยากนิดนึง ซึ่งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นก็อาจจะคาดการณ์ไว้ก็ได้ อาจจะเป็นผลกระทบที่เราไม่ได้คิดไว้ก่อนก็ได้ ตรงนี้เราก็ยังไม่ค่อยพูด ทีนี้เท่าที่เราพูดไปทั้งหมดเรื่องของการประเมินผล การวัดการเปลี่ยนแปลง ทีนี้เราต้องมาดู ส่วนใหญ่คนจะพูดว่าเวลาเราประเมินผล ท่านคุ้นเคยกับเครื่องมืออะไรบ้าง ใช้ไหมคะหรือว่าท่านเคยฟังหน่วยงานต่างๆ ใครพูดบ้างเรื่องการประเมินผล เดียวเราต่อไปนะคะ ไม่ว่าจะจากเครื่องมืออะไร ก็คือเราต้องการดูการเปลี่ยนแปลง ณ จุดหนึ่งทำอะไรกับมัน แล้วเกิดอะไรขึ้น ณ อีกจุดหนึ่ง เพราะฉะนั้นก็เลยเป็นทฤษฎีที่ว่ากิจกรรมหรือการดำเนินการอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไปสู่ผลกระทบสุดท้ายอย่างไร เวลาท่านคิดโครงการ เวลาท่านคิดโครงการท่านก็อาจจะมามอง เข้าไปถึงจุดที่จะมาเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีหลายรูปแบบ อาจจะเป็นแค่ Event หนึ่ง Event เช่น การขอเรียกประชุมด้วยกัน ก็อาจจะเป็น Event หนึ่ง Event หรืออาจจะเป็นโครงการเป็นแผนงานเลย ถือเป็นกลยุทธ์ก็ได้ แต่หลักการพื้นฐานก็คือว่า การเปลี่ยนแปลงแน่นอนเป็นพลวัต มันไม่อยู่นิ่ง วันนี้ท่านนั่งอยู่ในห้องนี้ เดียวออกไปก็มีการเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัต ก็มันเป็นไปตามบริบท ที่เกิดขึ้นซึ่งบริบทนั้น บางอย่างก็คุมได้ บางอย่างก็คุมไม่ได้เช่น ท่านออกไปมีนัดไว้อยู่ ดันรถติดขึ้นมาอย่างมหาศาล คือมันเป็นบริบทที่เราไม่รู้เหมือนกันเพราะมันเกิดขึ้นมาเอง อย่างนี้เราก็อาจจะต้องเปลี่ยนนัดหมายหรือเลื่อนนัดหมายไปอะไรต่างๆ ที่เป็นหลักการพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลง อันที่สองมันมีเรื่องของเหตุและผล เหตุปัจจัยอะไรที่ทำให้เกิดผลซึ่งเวลาเราวิเคราะห์นั้น จะไม่ใช่ใช้อารมณ์ความรู้สึก คือเราอาจจะไม่ใช่ใช้สัญชาตญาณ อาจจะใช้ประสบการณ์ดั้งเดิมได้ ส่วนหนึ่งแต่ทั้งหมดทั้งปวง ถ้าเราจะเอามาประเมินผลแล้วต้องมีข้อเท็จจริง มีข้อมูลเชิงประจักษ์ มาสนับสนุนเพื่อที่จะตัดสินใจวางแผนต่อไปได้อย่างถูกต้อง เวลาการตั้งเป้าหมายเกิดกรณีเป็นระยะสั้น ต้องวัดผลได้ ถ้ากรณีระยะสั้นวัดไม่ได้ วัดผลไม่ได้มันจะยากมาก ในการที่จะมองเรื่องการเปลี่ยนแปลง มันอาจจะยุ่งๆ หน่อย จริงๆ มันเป็นภาพแค่นี้แหละค่ะ มันดูว่าบริบทที่เกิดขึ้น Over Time ผ่านช่วงเวลาต่างๆจนกว่าจะถึงผลกระทบสุดท้าย ที่ต้องการระหว่างทางก็จะมีกิจกรรมต่าง ๆ แทรกระหว่างทางก็จะมีกิจกรรมไปเรื่อยๆ ถึงจุดสุดท้ายกิจกรรมนี้อาจจะเป็น Project เป็นอะไรก็ได้ แล้วมันก็จะมีปัจจัยภายนอกที่จะเกิดขึ้น ซึ่งก็ต้องวิเคราะห์ไประหว่างทาง สมมุติว่าเกิด Covid ก็ไม่คิดว่ามันจะเกิดมันก็ดันเกิดขึ้น มาโครงการที่เราตั้งใจไว้มันก็บิดเบี้ยวไปหมด อายากจะฝึกอบรมอยากจะจัดโน้นจัดนี้ ไม่ได้เพราะมีสถานการณ์ Covid อีก มันก็อาจจะมีปัจจัยที่เอื้อหรือปัจจัยที่ขัดขวาง ขึ้นมาแล้วบางอย่าง ก็ต้องเป็น Short Term Long Term บางอย่างที่เราคิดว่าเป็น Medium Term กลับอาจจะต้องปรับมาเป็น Short Term อะไรต่าง ๆ อย่างนี้ ซึ่งตัวนี้เป็นวิธีการเปลี่ยนแปลงที่เราต้องมองเห็น กระบวนการเหล่านี้ การประเมินผลจริงๆก็มีเทคนิควิธีการที่หลากหลาย จริงๆมันจะมี CIPP Model แต่ว่าวันนี้จะพูดแค่สองเรื่อง CIPP Model ท่านเคยได้ยินไหม CIPP Model คือ

เพื่อการปรับปรุง น่าจะรู้ว่ามันไม่ได้ต้องการไปประเมินผลลัพธ์ ตัว Outcome อะไรสุดท้ายส่วนใหญ่มันอยู่ที่การ Improve ให้มันดีขึ้น เพราะฉะนั้นเค้าจะดูเรื่องการ Contact ว่ามีบริบท อะไรเกิดขึ้นใหม่ บริบทนั้นมันจะกระทบอย่างไร อันที่สองคือดูอินพุต ว่า Input ใส่เข้าไปในโครงการ บุคลากรวัสดุอุปกรณ์ สถานที่พวกนี้เป็น Input มันพอเพียงไหมมันเป็นไปได้ไหม ที่จะบรรลุผลตามที่เราต้องการ Process กระบวนการทำงานเป็นอย่างไร กิจกรรมเป็นอย่างไรมันมีปัญหาอุปสรรคไหม เราจะควบคุมมันได้ไหม แล้วก็ Product สังเกต CIPP P ตัวสุดท้ายที่เราคุ้นชินก็คือ Output นั่นเอง ถ้าเราคุ้นชิน Product ก็คือสุดท้ายแล้วเนี่ย ได้อะไรได้ผลผลิตอะไร ก็คือ Output เพราะฉะนั้นจริงๆแล้วเค้าอาจจะไปไม่ถึงตรงนี้ ด้วยซ้ำเขาดูแค่ประสิทธิผล ที่ต้องการใหม่ แล้วเค้าอาจจะพยายามมองไปถึงโครงการแบบนี้ สมมติฝึกอบรม ๑ โครงการ ฝึกอบรมแบบนี้ควรจะขยายผลใหม่ ฝึกต่อใหม่ แล้วถ้าเกิดเอาไปต่อเนืองจะเป็นอย่างไร ก็จะถูกได้ประมาณหนึ่งแต่ถ้าหลักๆก็ เค้าดูแค่ตัว Outputสุดท้าย แค่ประมาณหนึ่ง ไม่ค่อยไปมองถึง Outcome คือ CIPP Model เขาก็จะมองตัวประสิทธิภาพเนี่ย คือตัว Input กับ Process ส่วนประสิทธิผลคือ คือตัวผลลัพธ์ผลผลิตที่ได้จากโครงการ อย่างที่เรียนไป ประสิทธิภาพกับประสิทธิภาพไม่เหมือนกัน ประสิทธิภาพก็คือเปรียบเทียบระหว่าง Output สุดท้าย ที่ดำเนินการไปแล้วได้เอาปุ้ดอะไรเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

แต่ประสิทธิภาพดูว่า การใช้ Input มันมีประสิทธิภาพภายใน หมายถึงว่า คุณภาพของปริมาณและคุณภาพของผลผลิต

ในการดำเนินงานใช้ทรัพยากรเท่าไร แล้วได้ผลอย่างไรเป็นยังไง ประหยัดไหมคุ้มค่าไหม เวลาเหมาะสมไหม ส่วนประสิทธิภาพภายนอกอาจจะไปดูในเรื่องของ สิ่งแวดล้อมภายนอกที่ต้องส่ง ผลการดำเนินงาน ที่นี้มาถึงเรื่อง Result Chain เดียวจะให้ท่านทำงานต่อนิดหน่อย ก็คือตัว Result Chain เราจะดูเรื่อง Input Process Output Outcome Impact ซึ่งตรงนี้ไม่ต้องอธิบายมาก คือท่านเข้าใจอยู่แล้ว ในเรื่องของ Input Process Output Outcome Impact ที่นี้เรื่องของเรื่องก็คือว่า ปัญหามันอยู่ตรงนี้ ต้องเอาคำสั่งเกณฑ์ใหม่เวลาไหน Outcome ทั้งหมด ท่านจะมอง Outcome เป็นก้อนๆ หนึ่งก้อนแต่จริงๆ ในบางครั้ง Outcome มันจะเป็น Outcome แบบเห็นผลเร็วๆ เก่งๆจะเป็น Output แต่ Up Level ขึ้นนิดนึงอันนี้เขาเรียก Immediate Outcome แต่บาง Outcome บางอันนะมันต้องมี Immediate Outcome แหะ ตัว Output ที่เกิดขึ้นคือจำนวนคนที่เข้าฝึกอบรมจำนวนกี่คน Immediate Outcome คืออะไร เค้ามีความรู้เพิ่มขึ้นในเรื่องนั้นแต่ Intermediate Outcome คือเขาเอามันไปใช้ได้ เอาความรู้ที่เรียนไปใช้ได้ เพราะฉะนั้นเนี่ยที่บอกว่า ความรู้เพิ่มขึ้นกลับ เค้าเอาความรู้ไปใช้ มันดูเป็นเอาคำแต่เป็นเอาคำคนละ Level แล้วพอไปใช้ได้ ใช้ได้แล้วสำเร็จไหม ใช้ได้ในการทำงานแล้วดีไหม ตัวนี้มันอาจจะไปถึง Final Outcome คือใช้เป็นที่ว่าใช้เป็นแล้วมันก็ไม่ได้อยู่ดี สมมติถ้าท่านเรียนเครื่องมือประเมินผลไป มีความรู้เพิ่มขึ้นใหม่ คิดว่ามีแต่พอหลังจาก ออกจากห้องนี้กลับไปจังหวัดแล้ว ถ้าเราไปใช้ได้ใหม่ ตัวนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่งและใช้ได้ใช้แล้วมันสำเร็จหรือเปล่าตัวนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ตัวนี้มันก็คือในตัว Outcome จะมีตัวขอย่อยๆ แล้วที่สำคัญที่สุดก็คือเวลาท่านทำแผนงานโครงการเนี่ยท่านก็จะมองการบรรลุถึงแผนงานนั้นๆเป็นแห่งๆ แต่พอจริงๆแล้ว เนี่ยการบรรลุแผนงานสมมุติว่าแผนงานด้านเกษตรท่านทำเกษตร ท่านสร้างอะไรสักอย่าง สมมุติว่าถนนเพื่อการขนส่งสินค้าเกษตรแต่ถนนเส้นนี้จริงๆมันจะเป็น Contribute ด้านอื่นด้วยอาจจะไปกระทบกับเรื่องท่องเที่ยวด้วยอาจจะไปกระทบอย่างอื่นด้วยซึ่งจึง Result Chain มันอาจจะมีหลายๆ Chain แล้ว Chain เอาคำของ Chain ๑ อาจจะเป็น Input ของอีกทีนึง ยกตัวอย่างอันนี้กรณีนี้ก็จะมั้งตัวที่เป็น Input เป็น Process Activity เป็น Output เป็นแบบนี้เราก็จะเขียนเป็นแห่งๆ อย่างนี้จริงๆ เราก็ดูบางแผนจังหวัด

ก็จะเขียนประมาณนี้แต่ว่ามันอาจจะเกิดภาพนี้ก็คือจริงๆแล้ว โครงการ ๑ โครงการต้นทางมันอาจจะส่งผลต่ออีกแผนงานหนึ่งก็ได้มันมันจะไม่ได้แบบขึ้นไปตรงๆ แบบนี้เป็นแห่งๆจริงๆ ก็คือจะทำโครงการ ๑ ของแผนงาน A อาจจะไปกระทบโครงการ ๒ ของแผนงาน B อย่างนี้ก็ได้ซึ่งจริงๆถ้าเราคิดเชื่อมโยงมันแล้วเราก็จะเห็นว่าจริงๆแล้วควรจะทำอะไรก่อนควรจะทำอะไรหลังด้วยซ้ำ แล้วก็พอขึ้นไปข้างบนมันก็ไม่ใช่แค่แผนงาน มันตั้งอย่างนี้มันอาจจะไขว่กันอะไร ซึ่งตรงนี้มันก็จะมีความซับซ้อนมันก็จะโยงกันในเชิงของการวางแผนด้วย แล้วก็ในแง่ของการประเมินผลแล้วจะรู้ว่าผลที่เกิดขึ้น เนี่ยมันอาจจะไม่ใช่เกิดจากโครงการเราเท่านั้นมันบังเอิญมีอีกๆ โครงการหนึ่งที่มีมันตันกันสำเร็จมันก็เลยช่วยให้เราให้โครงการเราสำเร็จซึ่งถ้าโครงการเราเดี่ยวๆอาจจะไม่ได้สำเร็จก็ได้ เพราะฉะนั้นเนี่ยเวลาตัวตัวชีวิตใน Result Chain มันก็เลยค่อนข้างจะมองว่า ตัวท่านอาจจะคุ้นเคย XYZ ที่อยู่ในระบบ

แต่ว่าตรงตรงนั้นก็เก็บไว้ก่อน แต่ก็คล้ายๆกันตรงนี้ก็ คือเราดูตัวเอาค่าและ x x ต่างๆมันทำให้เกิดเอาค่าอย่างง เช่น กรณีถ้า Input ก็คือพวกโครงสร้างพื้นฐาน พวกโครงสร้างพื้นฐานโครงการฝึกอบรมโครงการ โครงการสร้าง ถ้าเป็นพวกพวก Infra ต่างๆมันจะเป็น Input และอย่างที่เรียงไปคือตัว Outcome แบบเขาว่าตัวต้นน้ำกลางน้ำปลายน้ำ คืออะไรลองคิดมันลองอ่านมาเป็นโครงการ แบบเขาว่าตัวต้นน้ำกลางน้ำปลายน้ำคืออะไร ลองคิดมันลองอ่านมาเป็นโครงการ สมมุติเราคิดถึงเพิ่มแบบเขาว่าตัวต้นน้ำกลางน้ำปลายน้ำคืออะไร ลองคิดมันลองอ่านมาเป็นโครงการ สมมุติเราคิดถึงเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเก็บเกี่ยวการจัดสรรทรัพยากร แบบเขาว่าตัวต้นน้ำกลางน้ำปลายน้ำคืออะไร ลองคิดมันลองอ่านมาเป็นโครงการเลย สมมุติเราคิดถึงเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเก็บเกี่ยวการจัดสรรทรัพยากร มันควรจะเป็น Input หรือมันควรจะเป็น Output มันเป็น Process หรือมันเป็น Output ในโครงการที่ ๑ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเก็บเกี่ยว มีจังหวัดเพิ่มขึ้น Genie Qualifical ลดลงตัวนี้ตัวตัว Outcome ก็คือตัว Outcome คือ GPP จังหวัดเกษตรเพิ่มขึ้น ที่นี้เราดูว่าโครงการตรงนี้ประสิทธิภาพการเก็บเกี่ยวเนี่ยมันควรจะอยู่เป็นอะไรคะมันจะเป็น Output หรือมันจะเป็น Input หรือมันจะเป็น Process

ดูข้อ ๒ ก่อน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอันนี้ในหน้า ๕ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรมันควรจะเป็นราคาเป็น Input หรือเป็น Process หรือเป็น Output เป็น Input ใหม่นี้ คือโครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวกเพราะฉะนั้นเนี่ยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเนี่ยอยู่เป็น input โครงการต่อไปส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมพลังงานทดแทนควบคู่กับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนมันเป็นอะไรคะมันเป็น Input คือคำตอบตอนนี้เหลืออยู่ ๓ ช่องแล้วคะ Input Process Output มันนะมันเป็น Process ถ้านั้นก็ใส่เข้าไปว่าพัฒนาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมเกษตรกรควรพัฒนาแหล่งน้ำเป็น Input ก็ใส่เข้าไปที่มันเป็น Input พัฒนาแหล่งน้ำกระจายน้ำ ต่อไปส่งเสริมการแปรรูปสินค้าผลไม้มันเพื่อเพิ่มมูลค่าสอดคล้องกับความต้องการของตลาดต่อไปพัฒนาบรรจุภัณฑ์ตามศักยภาพการผลิตของเกษตรกรสอดคล้องกับพัฒนาบรรจุภัณฑ์ตามศักยภาพการผลิตของเกษตรกรและสอดคล้องความต้องการของตลาดทำไมถึงคิดว่าเป็น Output ค่ะคือเวลาเรามอง เรามองว่าอันนี้มันจะไปสู่ GPP จังหวัดเพิ่มขึ้น GPP จังหวัดภาคเกษตรเพิ่มขึ้น Packaging คือที่เราทำอย่างนี้คะโดยวัตถุประสงค์ก็คือเราจะเห็นว่ากำลัง Action อะไรตรงไหนและถ้าเราส่งมาทั้งหมด บางจุดหายไปเราจะเห็นเลยว่าบางอันเนี่ยมันหายไปแล้วเราควรมีโครงการตรงนี้ ไม่จั้นมันมันไปต่อไม่ได้หรือมันติดขัด แล้วก็อันต่อไปก็คือพัฒนารักษามาตรฐานการผลิตแล้วก็ผลิตภัณฑ์แปรรูปผลไม้มันให้มีคุณภาพมาตรฐานมันจะเป็นอย่างไร คือจริงๆ เนี่ยอาจจะไม่ได้มีอะไรถูกผิด คืออันนี้คือแค่ลอง Exercise ให้คิดดูอีกอันนึงประชาสัมพันธ์ขยายช่องทางตลาดการส่งออกสินค้าผลไม้มันประชาสัมพันธ์ขยายช่องทาง

ตลาด มันมีจุดที่อาจจะไปเกี่ยวโยงคือถ้าเราทำอย่างนี้ซึ่งตัวนี้ เฉพาะประเด็นที่ ๑ ของแผนเกษตรประเด็นที่ ๑ ยังมีแผน ประมงใช้ไหมสัตว์น้ำอะไรอีกเนี่ยถ้าเราทำอย่างนี้ออกมาเราอาจจะเห็นว่าบาง Output ของแผนงานนี้อาจจะไปเป็น Input ของอีกแผนงานหนึ่งถ้าเราทำคอร์สอย่างนี้ทำที่ละ Chain ก็ได้ทำไปเรื่อยๆ แล้วเราจะเห็นว่าพอมันจบ เนี่ยเราจะ เห็นเวลาตอนเราประเมินว่า สิ่งที่โครงการนี้สำเร็จหรือล้มเหลว สมมุติว่าล้มเหลวล้มเหลวเพราะว่าอะไร โครงการนี้มัน มามันล้มเหลวมันเลยถึงเราล้มเหลวด้วยหรือว่าที่เราสำเร็จเนี่ยมันสำเร็จด้วยตัวมันเองหรือมันมันเกี่ยวข้องกับไหมหรือ ว่าถ้าโครงการไหนที่ต้องทำให้สำเร็จเลยนะ เพราะมันคือเป็นจุดที่จะไป Continue กับอีกหลายๆโครงการและอีกเช่น อื่น คือถ้าเราทำอย่างนี้ออกมา เห็นความเชื่อมโยงอย่างนี้เมื่อสักครู๋บอกไปว่ามันก็คือ การดูความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล อะไรเป็นเหตุปัจจัยของอีกอันหนึ่งคะเนี่ยดูเหมือนจะไม่มีความเองก็คือคร่าวๆ ก็ได้ประมาณนี้เพื่อให้ท่านเห็นเห็นวิธีการที่ จะทำแล้วก็จะเกิดท่านไปพยายามลองคิดแบบนี้ ในแต่ละแต่ละแผนงานตัวเองก็จะเห็นความสัมพันธ์แล้วก็เวลา ประเมินผล มันจะได้เห็นชัดเจนมากขึ้นไม่ใช่ติดตาม กำลังพูดถึงประเมินผลเพราะฉะนั้นเนี่ยก็เลยแค่ให้ลองทราบคร่าวๆ เป็นไอเดียเนื่องจากเรามีข้อจำกัดเรื่องเวลาก็ท่านมีคำถามอะไรไหม หรือยังไม่ชัดเจนหรืออะไร เดี่ยวจะให้ทางทีมงาน Un ส่งให้ ทีนี้ใครจะเป็นผู้แทนสรุปตรงนี้ ท่านรองต้นเอาใหม่คือมันต้องมีตัวแทนคนหนึ่ง ในห้องที่จะขึ้นไปบนเวทีห้อง รวม ไปพูดแค่ที่เราเรียนรู้อะไรดีๆ ทาง Un เขาอยากให้มีคนขึ้นไป มีผู้ที่ได้รับมอบหมายแล้ว เพื่อเป็นการแชร์ ประสบการณ์ของเรา ให้กับกลุ่มอื่นๆฟังด้วย วันนี้ต้องขอขอบพระคุณมากจริงๆ คือเวลามันน้อยมันดีเลยตั้งแต่เช้า ต้อง ขอขอบคุณท่านปลัด ก็คือตัวนี้จะให้เห็นภาพแล้วก็หวังว่าท่านเอาไปใช้จริงๆ ไม่ใช่เฉพาะประเมินผลคือเอาไปใช้ตอน วางแผนจะได้เห็นครบถ้วนอย่างที่ท่านปลัด บอกว่ามันขาดเรื่องคนไปคือถ้าเกิดท่านมองอย่างนี้ จะรู้เลยว่ามันขาดอะไร ไปแล้วคุณจะมีอะไรเติมเพื่อจะไปสู่เป้าหมายสุดท้ายที่ยากได้ วันนี้ขอบคุณมากๆนะคะว่าคิดวาก็ท่าน ก็คงได้รับองค์ ความรู้บ้างที่ได้ลองแชร์ ให้ท่านฟังก็หวังว่าจะได้เอาไปใช้ประโยชน์ในอนาคตนะคะ ต้องขอบพระคุณมากๆ เลยคะ ขอขอบคุณค่ะ

สรุปผลกิจกรรมกลุ่มย่อย

จะเริ่มตามลำดับ ๑ - ๖ ขอเริ่มที่กลุ่ม ๑ ในเรื่องของระบบอาหารที่ยั่งยืน โดยแต่ละท่านที่นำเสนอ มีเวลา รายงาน ๓ - ๔ นาที ขอให้ท่านวางแผนการพูดให้เป็นไปตามเวลา ๓ - ๔ นาที และขอให้เมื่อท่านเริ่มพูด แจ้งชื่อ แจ้งสังกัดของท่านเองก่อนด้วยนะคะ

กลุ่มย่อยที่ ๑ ระบบอาหารที่ยั่งยืน

วนิดา กำเนิดเพชร ผอ.สำนักงานเกษตรต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ต้องขอขอบพระคุณในห้องกลุ่มย่อยก็มีผู้แทนจาก มท. เกือบหนึ่งร้อยกว่าท่าน ในส่วนที่เราทำเรา ก็ทำงานร่วมกับองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) ทำเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหาร นโยบายของ FAO ต่อจากนี้ไปเรียกว่า “Four Betters” คือ มีการผลิตที่ดีขึ้น มีโภชนาที่ดีขึ้น มีชีวิตที่ดีขึ้น และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ซึ่งตรงนี้เป็นส่วนหนึ่งที่มาจากการประชุมสุดยอดผู้นำระบบอาหารโลก หรือ UN Food Systems Summit เมื่อปี ๒๐๒๑ ที่มี ๕ Action Tracks ที่จะเป็นตัวช่วยว่าถ้าเราจะพลิกโฉมระบบเกษตรและอาหารจะสามารถทำให้เราบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใน ปี ๒๐๓๐ ได้โดยที่เราจะสามารถเร่งได้ ซึ่งตรงนี้ก็ เป็นข้อที่ ได้รับการเห็นชอบใน UN Food Systems Summit ซึ่งในส่วนของ กษ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานประสานงานกับ FAO ก็ทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเรื่องความมั่นคงทางอาหาร เราก็แปล ๕ Action Tracks เป็น ๕ อิม คือ อิมดี ๒๐๓๐ โดยอิมที่หนึ่งคือ อิมดีถ้วนหน้า เป็นการที่เราสามารถมีอาหารที่ดีมีโภชนาสำหรับทุกคน (Healthy diets for all) อิมที่สอง คือ อิมดีมีสุข คือการปรับปรุงพฤติกรรมบริโภคที่ยั่งยืน ซึ่งในงานสำคัญก็คือเรื่องของการลดการสูญเสียขยะอาหารและภาคการผลิต (Food loss Food waste) อิมที่สาม คือ อิมดีรักษโลก ก็คือสิ่งที่เราจะทำยังไงที่จะมีการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือการที่จะรักษาใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดที่สามารถจะผลิตอาหารเลี้ยงโลกได้ แล้วก็ตอบสนองกับสุขภาพของสิ่งแวดล้อมได้ อิมที่สี่ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ มท. เยอะ เพราะเป็นเรื่องของ Equity เรื่องของการที่อิมดีทั่วถึง เราจะทั่วถึงทั้งในกลุ่มที่เป็นกลุ่มเปราะบาง บุคคลทั่วไป และประชากรโลก อย่างไรก็ตาม คือสมดุลของอาหาร และในส่วนสุดท้ายคือ อิมดีทุกเมื่อ ในภาวะวิกฤต หรือ Resilience เราจะสามารถล้มแล้วลุกได้เร็วอย่างไร และถ้าเราลุกแล้วเราจะยืนอย่างมั่นคงอย่างไรและก้าวต่อไปอย่างไร ซึ่งตรงนี้ก็ เป็นส่วนที่ กษ จะชวนคิดชวนคุยแล้วมองว่าสิ่งเหล่านี้เราจะพลิกโฉมระบบเกษตรและอาหารไปให้อิมดี ๒๐๓๐ อย่างไร นั่นคือการนำเสนอและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการแลกเปลี่ยนในกลุ่มเราก็รับทราบว่ามีพื้นที่แต่ละจังหวัดมีกิจกรรม/โครงการ ซึ่งสามารถตอบโจทย์ทั้ง ๕ อิมได้ สิ่งสำคัญก็คือเทคโนโลยีดิจิทัลกับข้อมูลความสำเร็จที่เรามีในกลุ่มย่อย มันจะรวมกันเป็นข้อมูลประเทศ แล้วสามารถตอบโจทย์ SDGs ใหญ่ได้อย่างไร ตอนนี้ก็ต้องขอขอบคุณท่าน ปมท. ที่รับเป็นเจ้าภาพในเรื่องของการขับเคลื่อน SDGs ซึ่งตรงนั้นเป็นเรื่องสำคัญเพราะว่า Local Action คือสิ่งที่จะทำให้ประเทศก้าวไปข้างหน้า ต้องขอบคุณทุกท่านที่ร่วมพูดคุยในกลุ่มและก็คิดว่าการทำงานตรงนี้ มท. ก็คงเป็นแกนกลางในระดับพื้นที่ที่ทุกหน่วยงานทุกกระทรวงสามารถเข้าไปร่วมกัน และทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี ๒๐๓๐ ได้ ขอขอบคุณค่ะ

กลุ่มย่อยที่ ๒ เศรษฐกิจหมุนเวียนระดับจังหวัด นายพีรช จันธิมา นายอำเภอแม่ใจ จ.พะเยา

ในกลุ่มย่อยที่ ๒ เรื่องการบริหารจัดการขยะ ซึ่งทุกกลุ่มเรา brainstorming กันแล้ว การบริหารจัดการขยะในแต่ละพื้นที่มีลักษณะเหมือนกันอยู่สองประเภท ก็คือ การคัดแยกขยะให้มีลักษณะเป็นขยะทั่วไป แบ่งเป็นขยะเปียก ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และขยะติดเชื้อ ส่วนใหญ่ อปท. ก็จะได้รับจากบ้านเรือนต่าง ๆ โรงงานต่าง ๆ ไปดำเนินการ แล้วก็มียู ๒ ลักษณะ คือ ๑) อปท. ตั้งงบบริหารจัดการแล้วขนไปส่งในส่วนของโรงงานกำจัดขยะ ๒) ถ้าเป็นจังหวัดใหญ่ ๆ อย่าง ภูเก็ต เชียงใหม่ จะให้ผู้มีขยะอันตรายหรือขยะต่าง ๆ เป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย แล้วไปร่วมมือกับเอกชนเพื่อดำเนินการ ซึ่งเครื่องมือต่าง ๆ ที่เราอบรมที่อาจารย์ได้สอนเมื่อกี้ คือ Waste Wise Cities Tool เอาสถิติข้อมูลต่าง ๆ แยกขยะประเภทต่าง ๆ มาวางแผนล่วงหน้าในปี ปีต่อไป เป็นแผนปฏิบัติการเพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนขยะที่จะเกิดขึ้น แล้วก็ทั่วประเทศที่เรา brainstorming กัน ในเรื่องของหลุมขยะที่เราเห็นกันก็จะเป็นแบบที่ถูกสุขลักษณะและไม่ถูกสุขลักษณะ เรื่องของเศรษฐกิจหมุนเวียน ส่วนใหญ่ก็จะใช้หลัก ๓R Reduce Reuse Recycle มากำหนด แล้วก็แผนปฏิบัติการเกือบทุกจังหวัดมีการกำหนดแผนปฏิบัติการในส่วนของระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับหมู่บ้าน ในการแยกขยะจากครัวเรือน โดยเฉพาะนโยบายของ ปมท. ขยะเปียกลดโลกร้อน ที่ตามกำหนดการต้องดำเนินการให้เสร็จสำคัญที่สุดเราได้ข้อสรุปว่า การจะแก้ปัญหาขยะจะต้องเริ่มจากครัวเรือนก่อน และสุดท้ายโจทย์ที่ทางวิทยากรให้จะทำอย่างไรให้เป็นเมืองไร้ขยะ ซึ่ง brainstorming กันแล้ว แผนการดำเนินการวิชาการต่าง ๆ ทุกคนรู้เท่าทันกันหมดทุกองค์กร แต่สำคัญที่สุดคือ จะทำหรือไม่ เพราะฉะนั้น แนวทางเราคุยกันแล้วเมืองไร้ขยะจะเกิดขึ้นได้ต้องนำแนวคิด Change For Good ของท่าน ปมท. ไปดำเนินการทั้ง ๗ ภาคีเครือข่าย (ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคผู้นำศาสนา ภาคเอกชน ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน) ต้องร่วมมือกัน ผมยกตัวอย่างที่ จ. พะเยา ตอนนี้น่าสนใจ. กำหนดให้นายกในพื้นที่ก็คือ นายอำเภอ เป็นคนขับเคลื่อนทุกภาคีเครือข่ายนำโดยพระสงฆ์ ประชาชนทุกภาคส่วน ถ้าเรามอบหมายหน้าที่แค่ อปท. เท่านั้น มันก็จะไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร เพราะฉะนั้น กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ภาคีทุกเครือข่าย อสม. ในพื้นที่แต่ละหมู่บ้าน แต่ละเทศบาล แต่ละอำเภอ ต้องร่วมมือแล้วเดินไปด้วยกัน โดยการปลูกพลังความคิด และร่วมกันสืบสานรู้ถึงคุณค่าของประโยชน์การรีไซเคิล และโทษของการที่หากเราไม่ดำเนินการจัดการขยะ จะสำเร็จได้ต้องปลูกพลังความคิดของทั้ง ๗ ภาคีเครือข่ายแล้วเดินไปด้วยกัน ในเรื่องของ Change For Good ขอบพระคุณครับ

กลุ่มย่อยที่ ๓ เรื่อง การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเชิงนิเวศ นายสรารัฐ สุขริน ผอ.กลุ่มประสานงานยุทธศาสตร์

การพัฒนาพื้นที่ สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สป. ในส่วนของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประเด็นสำคัญ การท่องเที่ยวไม่ได้มุ่งเน้นในเรื่องของเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นมียุทธศาสตร์ที่ประกอบด้วย ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ความยั่งยืนของสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นหัวใจของความยั่งยืนในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในที่ประชุมก็ได้มีการแบ่งกลุ่มออกเป็น ๕ กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มได้หยิบประเด็นเมืองท่องเที่ยวของแต่ละเมืองขึ้นมา โดยแบ่งเป็นภูมิภาค ภาคเหนือหยิบประเด็นของ

บ้านรักไทย จ.แม่ฮ่องสอน ภาคกลางและตะวันออกได้หยิบบ้านบางสระเกล้า จ.จันทบุรี ภาคใต้ได้หยิบเมืองภูเก็ต จ.ภูเก็ต ขึ้นมาเป็นตัวอย่าง ในส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้หยิบบ้านห้องแซง จ.ยโสธร ในส่วนของภาคใต้ อีกกลุ่มหนึ่งได้หยิบบ้านคีรีวง จ.นครศรีธรรมราช ขึ้นมา โดยแต่ละเมืองมีความเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวแบบชุมชนตอบสนองชุมชนโดยหลักของการที่ให้ชุมชนเป็นผู้ได้รับประโยชน์ มีการเฉลี่ยประโยชน์คืนให้กับชุมชน และไม่เกิดความขัดแย้งภายในชุมชน ทั้งนี้ ในการนำเสนอทุกอำเภอหรือทุกจังหวัดที่หยิบยกขึ้นมา มีความโดดเด่นพอ ๆ กัน แต่สิ่งที่ตอบประเด็นของการพัฒนาในพื้นที่ก็คือ จุดของการพัฒนาว่าต้องการอะไรเพื่อไปสู่เป้าหมายของการพัฒนา เช่น จ.แม่ฮ่องสอน ต้องการพัฒนาระบบคมนาคมให้มีความปลอดภัย มองว่าถ้าคมนาคมปลอดภัยจะทำให้การท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น แต่ก็สามารถที่จะไปสู่การพัฒนาอีกระดับหนึ่ง ในส่วนของ จ.จันทบุรี มองว่า ยังขาดเรื่องของเป็นเมืองผ่านแต่ไม่ใช่เมืองพักถ้ามีการพัฒนาในเรื่องของ Homestay ก็จะทำให้มีผู้เข้าพักมากขึ้นและมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ในส่วนของ จ.ภูเก็ต มีปัญหาเรื่องของขยะ ต้องการให้เรื่องของการจัดการขยะให้เป็นระบบ ในส่วนของ จ.ยโสธร ต้องการให้มีการยกระดับมาตรฐานอาหารให้มีอาหารที่สะอาด ปลอดภัย และในส่วนของ จ.นครศรีธรรมราช ในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ ทั้งนี้ ในที่ประชุมมองว่าการท่องเที่ยวมีหลายหน่วยงานที่เข้าไปสนับสนุน แต่จุดเชื่อมที่เป็นหัวใจก็คือ มองว่า มท. ในฐานะที่เป็นผู้นำในพื้นที่จะสามารถบูรณาการและเชื่อมโยงทุกหน่วยงานให้สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ขอขอบคุณครับ

กลุ่มย่อยที่ ๔ เรื่องของการเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารและจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับท้องถิ่น

สำหรับกลุ่มที่ ๔ เป็นเรื่องของการเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติในระดับท้องถิ่น ซึ่งดำเนินรายการโดยสำนักงานว่าด้วยกลยุทธ์ระหว่างประเทศเพื่อการลดภัยพิบัติแห่งสหประชาชาติ หรือ (United Nations Office for Disaster Risk Reduction: UNDRR) องค์การอนามัยโลก (WHO) ร่วมกับองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM) โดยเราได้รับความรู้ที่แน่นจากท่านวิทยากรทั้งสามหน่วยงาน รวมถึง Dr. Rick Brown จาก WHO ซึ่งแต่ละท่านก็มาบรรยายและให้ความรู้เกี่ยวกับภาพรวมและกรอบปฏิญญา ระดับโลกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลดความเสี่ยง ซึ่งก็จะใช้สองฉบับนี้เป็นพื้นฐาน เป็น Sendai Framework และอีกฉบับเป็นแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ การบรรยายที่เกี่ยวข้องก็เชื่อมโยงไปถึงความเชื่อมโยงระหว่างแผนทั้งสองแผนกับเป้าหมาย SDGs ซึ่งสอดคล้องในกรอบเวลาที่สอดคล้องกัน คือสิ้นสุดในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ และได้พูดถึงการนำกรอบดำเนินการเหล่านั้นมาผนวกเข้ากับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ดังนั้น อปท. ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่สำคัญในการนำนโยบายเหล่านี้มาปฏิบัติจะต้องมีความใส่ใจในการบริหารจัดการภัยพิบัติในท้องถิ่น อยากรู้ก็ตาม ปัจจัยต่าง ๆ เป็นต้นว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและหลาย ๆ ปัจจัย รวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่ ส่งผลกระทบต่อภัยพิบัติต่าง ๆ ในระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น ฉะนั้น การสร้างเมืองให้มีความยืดหยุ่น หรือที่เรียกว่า Resilience และมีความสามารถในการฟื้นตัวจากภัยพิบัติเหล่านั้น จำเป็นที่จะต้องนำหลักการ ๑๐ หลักการในการสร้างความยืดหยุ่นในระดับท้องถิ่น รวมถึงใช้หลักการที่เรียกว่า Disaster Resilience Scorecard for Cities ซึ่งจะเป็นเครื่องมือให้ท้องถิ่นสามารถระบุช่องว่าง รวมถึงประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญเพื่อการพัฒนาแผนการลดความเสี่ยง และการสร้างความยืดหยุ่นในระดับท้องถิ่น เนื่องจากท่านวิทยากรและผู้ที่มาให้ความรู้ได้ถ่ายทอดความรู้ได้อย่างอัดแน่น ดังนั้น เราก็มีเวลาที่จะหารือกันหรือเสนอประเด็น

ต่าง ๆ ได้ไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตาม ได้มีหลาย ๆ ท่านได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการประเมินความช่วยเหลือสาธารณสุขจากน้ำท่วม โดยยกตัวอย่าง เช่น ภัยพิบัติจากน้ำท่วมเร็ว ๆ นี้ บางพื้นที่ได้รับการชดเชยในระดับที่ไม่สามารถจะเยียวยาได้ทั้งหมดก็ขอทราบแนวทางของต่างประเทศว่าทำอย่างไร ซึ่งท่านผู้แทน UN ก็ได้ให้ข้อมูลว่าส่วนใหญ่ต่างประเทศจะใช้แนวทางการประกันภัย รวมถึงหลาย ๆ ท่านก็ให้ความเห็นว่าในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับประเทศควรจะต้องมีส่วนร่วมในการทบทวนแผนที่มีอยู่แล้ว แผนยุทธศาสตร์ทั้งหมดจะขับเคลื่อนไปในทางปฏิบัติได้จะต้องหารือกันในหลายภาคส่วน เพื่อให้ขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม ขอบพระคุณค่ะ

กลุ่มย่อยที่ ๕ เรื่อง การผสมผสานเศรษฐกิจ BCG เข้ากับวิถีชีวิต สายน้ำ และการเกษตร

นายจุมพฏ วรรณฉัตรสิริ รอง ผวจ. นครสวรรค์

ในกลุ่มที่ ๕ เราพูดถึง เรื่องการผสมผสานเศรษฐกิจ BCG เข้ากับพื้นที่ ซึ่งก็คือจังหวัดต่าง ๆ หลาย ๆ ท่านอาจจะตั้งคำถามว่าคืออะไร BCG คือ นโยบายสำคัญของรัฐบาลช่วงนี้ B คือ Bio หมายถึง ตัวพืชต่าง ๆ Circular สามารถนำมาหมุนเวียนใช้ต่อเนื่องได้ G คือ Green Economy เศรษฐกิจแบบ low carbon เอาคาร์บอนมาใช้ประโยชน์ได้ เราพูดคุยกันในกลุ่มที่แบ่งเป็น ๔ - ๕ กลุ่ม แล้วสุดท้ายมาลงที่กลุ่ม จ.นครสวรรค์ ซึ่งท่าน ผวจ. นครสวรรค์ ท่านชยันต์ ศิริมาศ มีแนวคิดในเรื่องของการใช้ BCG ในการดำเนินการกับ จ.นครสวรรค์ โดยใน จ.นครสวรรค์ มีบริษัทเอกชนคือ บริษัท KTIS ที่ทำเรื่องอ้อยอยู่ ดังนั้นเป้าหมายเดียวกัน อ้อยของ KTIS ก็คือ more than sugar อ้อยคือตัว B (Bio) เราเอาพืชในนครสวรรค์ที่เป็นพืชหลักมาใช้ประโยชน์ว่าสามารถทำอย่างไรในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ปลูกอ้อยได้เพิ่มเป็นสองเท่า ซึ่งปัจจุบันเราปลูกอ้อยได้ ๔.๙ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ เราสามารถส่ง KTIS ได้ที่ ๑๐ ล้านตัน แต่ถ้าจะปลูกอ้อยตั้งแต่ต้นน้ำตัวเกษตรกรต้องใช้ตัวคาดการณ์พยากรณ์ต่าง ๆ ใช้ระบบน้ำต่าง ๆ การเปลี่ยนพันธุ์ต่าง ๆ การกระจายน้ำต่าง ๆ เข้ามา เพื่อที่จะลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต สร้างมาตรฐานและเชื่อมโยงตลาด คือสิ่งที่ตั้งเป้าไว้ในต้นน้ำ ส่วนกลางน้ำ ตัวของ KTIS เอาตัวอ้อยที่เป็นเรื่องของ circular ด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของชานอ้อย ใบอ้อยต่าง ๆ โดยเปลี่ยนตัวอ้อยเป็นน้ำตาล นอกจากน้ำตาลมีโมลาส (กากน้ำตาล) เอาพวกนี้มาทำเป็นพลังงานเป็นเอทานอลในการใช้งานหมุนเวียน และทำเป็นเป้าหมายต่อไปคือ กระจายต่าง ๆ รวมถึงท้ายที่สุดตั้งเป้าร่วมกับทาง ปตท. และทางบริษัท Nature Works ของทางอเมริกา คือทำเป็นตัวอ้อยทั้งหมดจะไม่มีอะไรเหลืออยู่เลยและจะไม่มีการเผาด้วย นี่คือการตั้งเป้าไว้ สุดท้ายคือเรื่องของตัว G เราพยายามที่จะ zero burn จากตัวอ้อย อ้อยจะต้องไม่มีการเผา เศรษฐกิจสีเขียวต้องมาด้วย ทั้งหมดปัญหาที่เกิดขึ้นในข้อสุดท้ายที่ถามว่า BCG ปัญหาที่เกิดขึ้นคืออะไร ผมว่าปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เรื่องน้ำ ครับ ถ้าเราสามารถบริหารจัดการน้ำได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องน้ำแล้งหรือน้ำมีมาก เราก็สามารถทำตรงนี้เพิ่มได้ ขอขอบคุณครับ

กลุ่มย่อยที่ ๖ เรื่อง การใช้ประโยชน์จากคำติชมและเสียงสะท้อนเพื่อขับเคลื่อนผลลัพธ์การพัฒนาระดับจังหวัด

ทุกท่านเข้ามา Workshop ในวันนี้เป็นเพราะได้เห็นความสำคัญร่วมกันคือ มี share vision ร่วมกันว่าการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ใช่แค่เป็นเป้าหมายสำคัญในระดับโลกแล้ว แต่เป็นเป้าหมายสำคัญที่ทุก ๆ จังหวัดอยากจะทำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ แต่สิ่งที่เราจะขับเคลื่อนนโยบายไปปฏิบัติไม่ใช่เรื่องง่าย และเป็นสิ่งที่ทางห้องของกลุ่มสุดท้ายได้หารือกันในรายละเอียดในเชิงเทคนิควิธีการ โดยจะแตกต่างจาก ๕ กลุ่มด้านหน้าที่จะคิดในประเด็นนโยบายต่าง ๆ ซึ่งทุก ๆ ท่านเองที่มาจากส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับจังหวัดก็คงทราบที่อยู่แล้วว่าในการขับเคลื่อนนโยบายในระดับจังหวัดจะต้องมีปัญหาหลายประการด้วยกัน ในการที่จะสร้างการบูรณาการเกิดขึ้นทั้งในเชิงของ Function Area Agenda เพราะว่า ๑) ในส่วนราชการจังหวัดประกอบด้วยส่วนราชการต่าง ๆ ที่ถือกฎระเบียบมากมาย การที่จะสร้างความร่วมมือ สร้างความบูรณาการให้เกิดองคาพยพไปเป็นหนึ่งเดียวเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกัน ๒) การที่จะบริหารงานในจังหวัดให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นจังหวัดที่ผลสัมฤทธิ์สูง ต้องอาศัยการติดต่อกันในเชิงฟังก์ชันกับกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนราชการในส่วนกลางด้วย และ ๓) ในการที่จะบริหารงานภายในจังหวัดก็มีเลเยอร์ของการบริหารงานหลาย ๆ เลเยอร์ลงมา ตั้งแต่ระดับภาค กลุ่มจังหวัด จังหวัด อำเภอ อปท. ชุมชน หมู่บ้าน ลงไปถึงระดับประชาชนที่ต้องมีการร่วมมือร่วมใจกัน ดังนั้นในกลุ่มของเราจึงมี Key Takeaway ที่ทุกท่านจะนำกลับไปพัฒนาจังหวัด มีอย่างเดียวคือ การวางแผน จริง ๆ แล้วเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ทุก ๆ ท่านมี share vision ร่วมกัน ในการที่จะเห็นภาพเดียวกันว่าจังหวัดของเราจะพัฒนามุ่งไปสู่อะไร โดยที่อาศัยเครื่องมือการวางแผนพัฒนาจังหวัดนั้น อาศัยการสานพลังขับเคลื่อนทั้ง ๓ ระดับ ๕ กลไก ๗ ภาคีเครือข่าย (พื้นที่ ๓ ระดับ ได้แก่ ระดับชุมชน/หมู่บ้าน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ๕ กลไก ได้แก่ การประสานงานภาคีเครือข่าย การบูรณาการแผนงานและยุทธศาสตร์ การติดตามหนุนเสริมและประเมินผล การจัดการความรู้ และการสื่อสารสังคม ๗ ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อสารมวลชน) เพื่อให้สามารถสร้างความร่วมมือร่วมใจกันหาได้ว่าจังหวัดของเรานั้นมันยังมี missing points อะไรขาดไปอยู่ ในการที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประสบผลสำเร็จ และสุดท้ายจะทำให้ทุก ๆ ภาคส่วน ทุก ๆ ส่วนราชการในจังหวัดนั้นมีความพร้อมที่จะบรรลุผลลัพธ์สุดท้าย share vision ร่วมกัน โดยเครื่องมือสำคัญที่ทางผู้แทนสภาพัฒน์ฯ ได้ให้ความรู้กับเราในวันนี้คือ การคิดถึง ๕ องค์ประกอบในการที่จะวางแผนพัฒนาจังหวัดด้วยกัน นั่นคือ Input Process Output Outcome และ Impact ซึ่งในวันนี้ Impact เรารู้อยู่แล้วคือการที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่หากทุกท่านได้กลับไปวางแผนและค่อย ๆ ขยับถอยออกมาแล้วนางานของส่วนราชการต่าง ๆ มากลึกลง ท่านจะเริ่มวางต่อจิ๊กซอว์แต่ละชิ้นได้แล้วว่าใครทำอะไร แล้วในจังหวัดของท่านยังขาดจิ๊กซอว์ส่วนไหนอยู่ที่จะต้องอาศัยการลงแรง ลงใจ ลงงบประมาณเพิ่มไปในงานส่วนนั้น เพราะถึงแม้สุดท้ายแล้ว ทุกจังหวัดต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเหมือนกัน แต่ก็ได้มีวิธีการเดียวกัน การที่ท่านใช้เครื่องมือนี้สามารถที่จะวิเคราะห์โอกาส ข้อจำกัด จุดอ่อน จุดแข็งได้ และสุดท้ายแล้วทุกจังหวัดได้ใช้เครื่องมือนี้ไปใช้ในการวางแผนร่วมมือร่วมใจกันแล้ว การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนก็จะไม่ใช่สิ่งที่ไกลเลยสำหรับประเทศไทย ขอขอบคุณครับ

พิธีปิดการจัดกิจกรรม

มาริสซา ปณยาชีวะ เจ้าหน้าที่อาวุโสประสานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาสำนักงานผู้ประสานงาน
สหประชาชาติ (The United Nation Resident Coordinator) ประจำประเทศไทย

เรียนท่านปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บริหารกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน ดิฉันขอขอบคุณท่านปลัดฯ สุทธิพงษ์ จุลเจริญ และ ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ นายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทย ผู้บริหารของกระทรวงมหาดไทย และที่สำคัญ คือ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านรองผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ติดตามทุกท่านจากทั่วประเทศ รวมทั้ง คุณกิตติ์ ชัยประवाल ผู้ประสานงาน สหประชาชาติประจำ ประเทศไทย ผู้แทนจากหน่วยงานภายใต้องค์การสหประชาชาติ และวิทยากรทุกท่าน ตลอดทั้งวันนี้ พวกเราได้หารือกันอย่างเข้มข้นถึงแผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับ จังหวัด และการที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ติดตามการหารืออย่างใกล้ชิดตลอดการหารือ นับเป็นเครื่องยืนยันอย่างดีถึงความทุ่มเทและตั้งใจจริงของทีมงานกระทรวงมหาดไทยทุกท่าน ทุกภาคส่วนล้วนเป็นกลไกสำคัญ ในการผลักดัน ๑๗ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ใน ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร จากการร่วมแรงร่วมใจกัน เรายังต้องทำให้มั่นใจว่าความร่วมมือดังกล่าวเกิดขึ้นในทุกระดับ ทุกจังหวัด เชื่อมต่อการดำเนินงานไปยังระดับ เทศบาล ตำบล ไปสู่ระดับชาติ ตามที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยได้กล่าวในช่วงปฐกถาพิเศษถึงการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดทุกท่านถือเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศตามโมเดลเศรษฐกิจ ใหม่ (BCG Economy) ประกอบกับแนวคิด Change for Good ที่เราได้เคยเน้นย้ำตลอดปีที่ผ่านมาเพื่อความ มั่นคง เท่าเทียม ยั่งยืน และเพื่อให้โลกใบเดียวของเรามีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ และสามารถส่งต่อไปยังคนรุ่นต่อไป นับจากหมุดหมายสำคัญเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ สำนักงานผู้ประสานงานสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้เห็นการทยอยจัดทำแผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น เช่น การจัดทำ แผนปฏิบัติการด้านการคัดแยกขยะในครัวเรือน ที่ท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ผลักดันร่วมกับผู้ว่าราชการ จังหวัดอย่างแข็งขัน จนปัจจุบันสามารถขยายผลไปแล้วกว่า ๑๔ ล้านครัวเรือน การสนับสนุนให้ประเทศไทยมี ความเจริญเติบโตที่ครอบคลุม ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำเป็นจะต้องได้รับการลงมือทำทันทีจากทุกภาคส่วน ในทุกระดับ และความสำเร็จอย่างในวันนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีผู้ผลักดันสำคัญอย่าง ดร.วันดี กุญชรยาคง จุลเจริญ นายกสมาคมแม่บ้านมหาดไทย ที่นอกจากจะผลักดันการพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs และ ยังมุ่งมั่นผลักดันเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ และบทบาทของสตรีในสังคมไทยสุดทายนี่ ดิฉันขอกล่าวชื่นชม แนวคิดและการแสดงความเป็นผู้นำของท่านผู้ว่าราชการจังหวัด และรองผู้ว่าราชการจังหวัดทุกท่าน ที่เปรียบ เสมือน SDGs Leader ที่จะทำให้การพัฒนามีความยั่งยืนอย่างแท้จริงทั่วประเทศ และทั้ง ๑๗ เป้าหมาย

นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ ปลัดกระทรวงมหาดไทย กล่าวปิดการ Workshop

เรียนคุณมาริสซา และผู้บริหารของหน่วยงานสหประชาชาติ และพี่ๆ น้องๆ ที่มาร่วมทำ Workshop ที่เคารพรักทุกท่านครับ ก่อนอื่นต้องกราบขอพระคุณทางสำนักงานผู้ประสานงานสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย โดยเฉพาะคุณกิตต้า ที่เป็นผู้ประสานงานฯ ที่ให้ความสำคัญกับพี่น้องเล็กๆ อย่างพวกเรา และให้โอกาสพวกเราได้มีโอกาสมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากรผู้เปี่ยมไปด้วยความรู้ความสามารถ และมีโอกาสได้แบ่งปันประสบการณ์ร่วมกันตามที่ตัวแทน ทั้ง ๕ กลุ่ม ได้ขึ้นมากล่าวสรุป ในหลายประเด็นจำเป็นต้องไปทบทวนเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเป็นการขับเคลื่อน ที่มีการบูรณาการ การบูรณาการในที่นี้ไม่เฉพาะเพียง ๗ ภาคีเครือข่าย แต่การบูรณาการที่สำคัญที่สุด คือ การบูรณาการในเชิงนโยบาย ภารกิจหลายเรื่องถูกแบ่งแยกและมอบหมายเป็นส่วน ๆ ยกตัวอย่างเช่น กลุ่มที่ ๑ ในเชิงนโยบายท่านผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องไปผลักดันให้เกิดมาตรการที่สำคัญให้เกษตรกรลดการใช้ยากำจัดศัตรูพืช ใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งที่ผ่านมามีความพยายามอย่างมากที่ลดการนำเข้าสารเคมีมาใช้ในภาคการเกษตรแต่ยังไม่สำเร็จ เพราะฉะนั้นในหลายเรื่องมีความจำเป็นต้องบูรณาการการทำงานแต่อย่างไรก็ดี กระทรวงมหาดไทยซึ่งต้องดูแลทุกข์ สุขของพี่น้องประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้น้อย หรือชุมชนในเมืองที่อยู่ชุมชนแออัด ทำให้มีความจำเป็นที่ต้องมาเป็นเจ้าภาพ ทั้ง ๑๗ เป้าหมายของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในส่วนของขยะก็เช่นกัน สิ่งที่สำคัญที่สุดที่เราเริ่มแล้ว คือ การพยายามรณรงค์ส่งเสริมให้ตระหนักถึงโทษและภัยของการไม่มีวินัยในการใช้ชีวิตและนำไปสู่การบ่อนทำลายโลกของเรา ด้วยการให้คนรู้จักบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธี เช่น การให้คัดแยกขยะ สำหรับขยะอินทรีย์ที่เน่าเสียได้ให้นำไปผ่านกระบวนการย่อยสลายในถังขยะเปียกลดโลกร้อน และได้ปุ๋ยหมักนำไปบำรุงดิน เพื่อเป็นสารอาหารให้พืชผักซึ่งเป็นการสร้างความมั่นคงทางอาหารและเป็นอาหารที่ปลอดภัย เพราะฉะนั้น จำเป็นที่พวกเราต้องร่วมมือกันที่ทำให้ครัวเรือนนั้นมีความมั่นคงทางด้านอาหาร และมีอาหารปลอดภัยด้วย ย้อนกลับมาที่การบริหารจัดการขยะในชุมชน เช่น ธนาคารขยะชุมชน ตลาดนัดขยะทองคำ วัตถุประสงค์ให้พี่น้องประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการคัดแยกขยะ หรือการสร้างแคมเปญรณรงค์อื่น ๆ ให้คนหันมาคัดแยกขยะ ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของการทำให้คนไทยมีวัฒนธรรมในการคัดแยกขยะและใช้ชีวิตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งผมเห็นว่าพวกเรามาถูกทางในการช่วยกันขับเคลื่อนและผลักดัน ในแง่ของการท่องเที่ยว นั้น ในระดับนโยบาย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้แล้ว การท่องเที่ยวก็เช่นกัน พี่ ๆ น้อง ๆ ต้องไม่มุ่งเน้นผลกำไรแต่เพียงอย่างเดียวพวกเราทุกคนต้องช่วยกันทำให้พี่น้องประชาชน ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่เข้าใจให้ได้ว่าการท่องเที่ยวไม่ใช่อาชีพ แต่เป็นผลพลอยได้จากการที่เราดูแลครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ของเราให้เป็นพื้นที่ เป็นชุมชนที่ผู้คนอยากมาเยี่ยม เพราะด้วยความสะอาดสะอ้าน มีวัฒนธรรม มีประเพณีที่ดีงาม มีเอกลักษณ์ความเป็นไทย มีมิตรภาพ มีสิ่งที่น่าศึกษาเรียนรู้ และอย่าให้การมุ่งเน้นผลกำไรมากำหนดทิศทางการพัฒนา ตัวอย่างของความล้มเหลวของพื้นที่หรือชุมชนที่มีศักยภาพดึงดูดใจให้คนไปเที่ยว แต่ปัจจุบันกลายเป็นแหล่งที่ทำลายวิถีชีวิตดั้งเดิมมีอยู่มาก อาทิ จังหวัดเชียงใหม่ มีแม่กำปองที่ดึงดูดผู้คนให้เดินทางไป ไกลกรุงเทพฯ มีตลาดน้ำอัมพวา เรามีพัทยา อนาคตเราก็อาจจะมีเกาะช้าง ที่การมุ่งเน้นผลกำไรจากธุรกิจการท่องเที่ยวได้ทำให้พื้นที่หมดเสน่ห์หลง จนทำ

ให้คนท้องถิ่นดั้งเดิมกลายเป็นคนแปลกหน้า ย้อนกลับมาที่ตลาดน้ำอัมพวา บ้านริมน้ำแทบจะไม่มีแล้วที่เป็นของคนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นของคนในเมือง ของคนที่มีอาชีพค้าขาย ส่วนหนึ่งของการไปเจอคนท้องถิ่น ที่มีเอกลักษณ์ในสำเนียงการพูด มีแววตาที่จริงใจ และมีรอยยิ้มที่เปิดเผยได้เลื่อนหายไป ชายทะเลดี ๆ ก็พบปัญหาน้ำเน่าเสียและปัญหาขยะ ซึ่งเราต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้เป็นไปตามตัวชี้วัดทั้ง ๑๗ เป้าหมาย และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งไม่ใช่การปฏิเสธความร่ำรวย แต่ให้เน้นย้ำให้พวกเราค่อยเป็นค่อยไป อยู่บนพื้นฐานของการที่เราจะใช้ความรู้ไปดูแลชุมชนให้ยั่งยืน เมื่อกล่าวถึงภัยพิบัติ ผมขอเน้นย้ำเรื่องการบูรณาการอีกครั้ง แผนการจัดการภัยพิบัติมีกระบวนการที่ชัดเจน ได้แก่ ก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังเกิดภัย ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาต้องพิจารณาถึงสาเหตุของการเกิดภัยให้ถี่ถ้วน ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าไม่มีกรกล่าวถึงสาเหตุของภัยพิบัติ อาทิ น้ำท่วมเพราะป่าไม้ถูกทำลายหรือเผาป่าเพื่อปลูกพืชผลการเกษตร ดังนั้น คำว่า บูรณาการ ยังมีความสำคัญ ซึ่งไม่ใช่เฉพาะการบูรณาการกำลังคน แต่ต้องบูรณาการการทำงานที่เชื่อมโยงกันเพื่อไปสู่กระบวนการวางแผน ให้ครอบคลุมซึ่งที่ผมได้ไปสังเกตการณ์ในช่วงท้ายของการทำ Workshop ของกลุ่มที่ ๕ ผมได้กระตุ้นให้มีการอุทิศคิดว่าทั้งหลายทั้งปวงสำคัญอยู่ที่คน ไม่ใช่อยู่ที่ไปทำอย่างไรให้คนมีรายได้เพิ่มขึ้นแบบขาดความเข้าใจ

สุดท้ายนี้ ภารกิจของพวกเราทุกคน คือการช่วยกันขับเคลื่อนทั้ง ๑๗ เป้าหมาย ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เราต้องช่วยกันทำให้คนที่ผู้นำมีความเชื่อมั่น มีความกระตือรือร้น ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนคือ ภารกิจของพวกเรา หากผู้นำมีความเชื่อมั่นเต็มเปี่ยมจะส่งผลบวกไปยังเพื่อนร่วมงาน และพี่น้องประชาชนต่อไป เหมือนท่านนายอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ที่ท่านได้เน้นย้ำถึง ๗ ภาคีเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งท่านได้รับการยอมรับว่าเป็นนายอำเภอต้นแบบ จากผมและผู้บริหารของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้พิสูจน์ตนในพื้นที่ห่างไกลเป็นที่ชื่นชมของพี่น้องประชาชน และขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs ได้ด้วย เพราะฉะนั้น ถ้าพวกเราเชื่อมั่นอย่างมั่นคง มั่นใจ เข้มแข็ง พวกเราจะมีคุณภาพต่อประเทศชาติ ต่อพี่น้องประชาชน ต่อโลกเขาเรา และเราก็จะสามารถบรรลุภารกิจในการรักษาโลกใบเดียวให้คงอยู่ต่อลูกหลานของเรา ต่อสรรพสัตว์ให้อยู่สืบต่อไป ซึ่งเวลานั้นเหลือน้อยเต็มที พวกเราจึงต้องลงมือทำทันที

หมายเหตุ: สามารถดาวน์โหลดเอกสารประกอบบรรยายของวิทยากรเพิ่มเติม ได้ตาม QR Code ด้านล่าง

